

A

ABC-flokkun *kv.* (í markaðsfræði)

Flokkun eftir mikilvægi. Oftast er vörum raðað eftir veltu og þær flokkaðar þannig að t.d. 20% af veltumestu vörum lenda í A-flokki o.s.frv.

ABC classification

að nafnvirði

Að verðgildi í peningum.

in money terms

aðaláætlun *kv.*

heildaráætlun, yfirlitsáætlun

aggregate plan, aggregate production plan, master schedule

aðalbók *kv.*

general ledger

aðalbókari *kk.*

chief accountant

aðalframleiðsluáætlun *kv.*

heildarframleiðsluáætlun

master production schedule, MPS

aðalfundur *kk.*

ársfundur

annual general meeting, annual meeting

aðalgjaldmiðill *kk.*

aðalmynt, forystumynt

vehicle currency

aðalmynt *kv.*

aðalgjaldmiðill, forystumynt

vehicle currency

aðalskuldabréf *hk.*

indenture¹

aðalstarfsemi *kv.*

principal activity (um fyrirtæki)

aðalvinnuafli *hk.*

forgangsvinnuafli

primary workers

aðdráttarvara *kv.* (í markaðsfræði)

agn, beita¹

Vara sem er seld með tapi til að laða að viðskiptavini.

loss leader

aðfanga- og afurðafall

ílags- og frálagsfall

input-output function

aðfanga- og afurðagreining

input-output analysis

aðfanganotkun *kv.* (í þjóðhagsreikningum)

intermediate consumption, intermediate input, intermediate use of goods and services

aðfangarúm *hk.* (í eindahagfræði)

input space

aðfangaskipti *hk. ft.*

staðganga aðfanga, staðkvæmd aðfanga

input substitution

aðfella *kv.*

asymptote

aðfelldur *lo.*

aðfelli-

asymptotic

aðfelli- *fl.*

aðfelldur

asymptotic

aðfellunálgun *kv.*

asymptotic approximation

aðferð *kv.* (í framleiðslufræði)

ferli¹

process¹

aðferð bundinnar leiðar

CPM-aðferð

Aðferð við gerð verkáætlunar.

CPM, critical path method

aðferð fullrar vitneskju*fullvissuaðferð***full-information approach****aðferð minnstu ferninga***aðferð minnstu fertalna, aðferð minnstu fervika, aðferð minnstu kvaðrata**Aðferð við að meta stærðir í líkani, t.d. þýðiseinkenni, út frá athugunum eða úrtaki.***least-squares method****aðferð minnstu fertalna****aðferð minnstu ferninga, aðferð minnstu fervika, aðferð minnstu kvaðrata***least-squares method****aðferð minnstu fervika****aðferð minnstu ferninga, aðferð minnstu fertalna, aðferð minnstu kvaðrata***least-squares method****aðferð minnstu kvaðrata****aðferð minnstu ferninga, aðferð minnstu fertalna, aðferð minnstu fervika***least-squares method****aðferðafræði kv.****methodology****aðferðanýsköpun kv.***→ afurðanýsköpun***process innovation****aðferðarrannsóknir kv. ft.***vinnurannsóknir***methods analysis, methods study, work study****aðflutningsgjald hk.***tollur; innflutningsgjald, innflutnings-tollur***customs duty, duty¹; import duty****aðföng hk. ft.****input¹****aðgangseyrir kk.***aðgangsgjald***entrance fee****aðgangsgjald hk.***aðgangseyrir***entrance fee****aðgangshindranir kv. ft. (í eindahagfræði)***aðgangshömlur, aðgangstálmar***barriers to entry****aðgangshömlur kv. ft. (í eindahagfræði)***aðgangshindranir, aðgangstálmar***barriers to entry****aðgangsskattur kk.****accession tax****aðgangstálmar kk. ft. (í eindahagfræði)***aðgangshindranir, aðgangshömlur***barriers to entry****aðgangsverð hk.****entry price****aðgengilegur lo.***notendavænn***user-friendly****aðgerð kv.****operation¹****aðgerðaáætlun kv. (í framleiðslufræði)****tactical plan****aðgerðakönnun kv.****compliance test****aðgerðir í ríkisfjármálum***fjármálaaðgerðir stjórnvalda***fiscal measures****aðgreindar vörur****differentiated products****aðgreining kv.****differentiation¹****aðgreiningarregla kv.****separation theorem****aðgreinir kk. (í stærðfræði)****discriminant****aðhaldsaðgerð kv., oftast í ft.****restrictive measure****aðhaldssamur lo.****restrictive¹****aðhaldsstefna kv.****restrictive policy****aðhaldsstefna í peningamálum****dear money, tight money, tight-money policy**

aðhvarf <i>hk.</i>	→ lögheimili
regression	residence
aðhvarfsgreining <i>kv.</i>	aðskilinn <i>lo.</i> (í leikjafræði)
regression analysis	<i>sundurlægur</i>
aðhvarfslína <i>kv.</i>	disjoint
regression line	aðskilnaðargreining <i>kv.</i>
aðhvarfsstuðull <i>kk.</i>	discriminant analysis
regression coefficient	aðstoðarbreyta <i>kv.</i>
aðili að viðskiptum	<i>hjálparbreyta, hækja, stoðbreyta</i>
transactor	instrumental variable
aðlagðar vændir	aðstöðugjald <i>hk.</i>
<i>aðlagðar væntingar</i>	Skattur á rekstrargjöld.
Væntingar lagaðar að aðstæðum.	operating expenditure tax
adaptive expectations	aðstöðurenta <i>kv.</i>
aðlagðar væntingar	quasi rent
<i>aðlagðar vændir</i>	afborganayfirlit <i>hk.</i>
adaptive expectations	<i>endurgreiðsluyfirlit</i>
aðleiðsla <i>kv.</i>	amortization schedule
induction¹	afborgun ¹ <i>kv.</i> (oft um jafngreiðslulán)
aðlöguð veldisjöfnun (í framleiðslu- fræði)	amortization¹
adaptive exponential smoothing	afborgun ² <i>kv.</i>
aðlögun <i>kv.</i>	installment¹
adjustment	afborgun af jafngreiðsluláni
aðlögunaratvinnuleysi <i>hk.</i>	annuity
Atvinnuleysi vegna breyttra atvinnu- háttá.	afborgunarkaup <i>hk. ft.</i>
structural unemployment	<i>raðgreiðslukaup</i>
aðlögunarferil <i>kk.</i>	hire-purchase (br.), installment buy-
adjustment path	ing (am.), installment plan (am.)
aðlögunarferli <i>hk.</i>	afborgunarlán <i>hk.</i>
adjustment process	Bankalán sem greiðist með föstum af- borgunum.
aðlögunarforysta <i>kv.</i>	installment loan, term loan¹ (br.)
adaptive leadership	afborgunarskilmálar <i>kk. ft.</i>
aðlögunarkostnaður <i>kk.</i>	installment terms, terms of install-
adjustment cost	ment
aðlögunarstefna <i>kv.</i>	afdráttarskattur <i>kk.</i>
<i>undanlátsstefna</i>	withholding tax (skýr.)
accommodating policy	affallabréf <i>hk.</i>
aðlögunartímabil <i>hk.</i>	Skuldabréf sem selt er með afföllum.
adjustment period	discount bond
aðlögunartöf <i>kv.</i>	afföll <i>hk. ft.</i>
adjustment lag	discount¹
aðsetur <i>hk.</i>	afgangsbirgðir <i>kv. ft.</i>
<i>heimili²</i>	residual stock

afgangstími <i>kk.</i> <i>slakatími</i> slack time	afkastageta <i>kv.</i> <i>framleiðslugeta</i> ¹ capacity
afgangsvinnuafli <i>hk.</i> <i>varavinnuafli</i> secondary workers	afkastagreiðsla <i>kv.</i> <i>greiðsla fyrir afköst</i> incentive payment
afgangur ¹ <i>kk.</i> <i>eftirstöðvar</i> balance ¹	afkastahvetjandi launakerfi <i>hvatningarkerfi</i> incentive pay scheme (br.), incentive plan, incentive wage plan
afgangur ² <i>kk.</i> (um peningaupphæð) change ¹	afkastalaun <i>hk. ft.</i> incentive pay, incentive wage, payment by results
afgangur ³ <i>kk.</i> (í tölfræði) <i>frávik</i> ² , <i>leif</i> Mismunur athugunar og reiknaðs gildis samkvæmt líkani. residual, residual error	afkastamikill <i>lo.</i> <i>árangursríkur, skilvirkur</i> ¹ effective ¹
afgangur ⁴ <i>kk.</i> (í reikningshaldi) Tekjur umfram gjöld. surplus ¹	afkastarýr <i>lo.</i> unproductive
afgangur af ríkisbúskap (í fjármálum hins opinbera) <i>fjárлагаafgangur</i> budget surplus	afkastastig <i>hk.</i> capacity ratio
afgangur á vöruskiptajöfnuði trade surplus	afkastavextir <i>kk. ft.</i> <i>innri vextir</i> internal rate of return
afgreiðslutími <i>kk.</i> (í framleiðslufræði) lead time	afkoma <i>kv.</i> <i>rekstrarafkoma</i> performance (um fyrirtæki), result of operations
afhending <i>kv.</i> delivery	afköst <i>hk. ft.</i> output ¹
afhendingarleyfi <i>hk.</i> release order	afköst vinnuafli workforce performance
afhendingarverð <i>hk.</i> Verð með flutningskostnaði. delivered price	aflabrestur <i>kk.</i> catch failure
afhjúpað notagildi <i>reyndarröðun, valbirting, valtjáning</i> revealed preference	aflagjald <i>hk.</i> <i>veiðigjald</i> fishing fee
afhjúpun notagildis <i>forgangsröðun</i> revelation of preferences	aflaheimild <i>kv.</i> <i>veiðiheimild</i> harvest right
afkastaálag <i>hk.</i> <i>?akkorðstaxti, ákvæðisgreiðsla</i> piece rate	aflahlutdeild <i>kv.</i> quota share
afkastaeyning <i>kv.</i> effective labor unit, efficiency unit	aflahlutur <i>kk.</i> fisherman's share, shares to crew
	aflakvóti <i>kk.</i> <i>aflamark, veiðikvóti</i>

catch quota	aflétta höftum
aflamark <i>hk.</i>	<i>aflétta hömlum</i>
<i>aflakvóti, veiðikvóti</i>	deregulate
catch quota	aflétta hömlum
aflamarkskerfi <i>hk.</i>	<i>aflétta höftum</i>
<i>kvótakerfi</i>	deregulate
catch quota system	aflí <i>kk.</i>
aflasveiflur <i>kv. ft.</i>	catch
catch fluctuations	aflí á sóknareiningu
afléidd eftirspurn	catch per unit of effort, CPUE
derived demand	aflögð starfsemi
afléidd útgjöld (í þjóðhagfræði)	discontinued operations
induced spending	aflögun <i>kv.</i>
afléidd verðvísitala	<i>bjögun</i>
<i>óbein verðvísitala</i>	distortion
implicit price index	afnotagreiðsla <i>kv.</i>
afléiddar vanefndir	<i>einkaréttargreiðsla, höfundarréttar-</i>
Ákvæði í lánsamningi sem felur í sér	<i>greiðsla</i>
að lán gjaldfellur ef til greiðsluvanfnda	Greiðsla fyrir afnot af tilteknum rétt-
kemur á öðru láni lántakanda eða láni	indum, t.d. höfundarrétti, útgáfurétti,
sem hann ábyrgist. Yfirleitt er kveðið	einkarétti o.þ.h.
á um lágmarksfjárhæð þannig að lán-	royalty
ið gjaldfellur því aðeins að vanefndirnar	afnotaréttur <i>kk.</i>
fari fram úr þeirri fjárhæð.	<i>nýtingarréttur</i>
cross default	utilization right
afléiddar þarfir	afrakstur ¹ <i>kk.</i>
secondary needs	<i>uppskera</i>
afléiddur <i>lo.</i>	harvest
induced	afrakstur ² <i>kk.</i>
afléiða <i>kv.</i> (í stærðfræði og verðbréfavíð-	<i>arður</i> ¹
skiptum)	→ <i>minnkandi afrakstur</i>
derivative	return, yield ¹
afléiðsla <i>kv.</i>	afrakstur af stærðarbreytingu
<i>ályktun</i>	returns to scale
deduction ¹	afsal <i>hk.</i> (eignar)
afléiðujafna <i>kv.</i>	conveyance ¹ , transfer ¹
<i>deildajafna, diffurjafna</i>	afsala <i>so.</i> (um eign)
differential equation	convey, transfer ³
afléikur <i>kk.</i> (í leikjafræði)	afsalsbréf <i>hk.</i>
<i>tapleikur</i>	conveyance ² , deed of conveyance,
negative-sum game	title deed
afléysingamaður <i>kk.</i>	afskiptalaus forysta
<i>staðgengill</i> ¹	laissez-faire leadership
replacement ¹	afskiptaleyssi stjórnvalda (í efnahags-
	málum)

laissez-faire	afsláttarmiði <i>kk.</i>
afskipti <i>hk. ft.</i>	coupon ¹
<i>ihlutun</i>	afsláttur ¹ <i>kk.</i>
intervention	<i>frádráttur</i> ¹
afskrifa ¹ <i>so.</i> (í reikningshaldi)	allowance ¹
<i>fyrna</i>	afsláttur ² <i>kk.</i> (t.d. um skatt)
depreciate	discount ² ; rebate
afskrifa ² <i>so.</i> (um viðskiptakröfur)	afsláttur ³ <i>kk.</i> (í reikningshaldi)
write off	sales allowance
afskrifað samtals (í reikningshaldi)	afstaða <i>kv.</i>
<i>uppsafnaðar afskriftir</i>	<i>viðhorf</i>
accumulated depreciation	attitude
afskrifaðar tapaðar kröfur	afstemming <i>kv.</i>
bad debt expense	reconciliation
afskrift <i>kv.</i>	afstemming á bankareikningi
<i>fyrning</i>	bank reconciliation
amortization ² (um óápreifanlegar eignir); depletion ¹ (um náttúruauðlindir); depreciation ¹ (um ápreifanlegar eignir)	afstemmingarliður <i>kk.</i>
afskriftaraðferð <i>kv.</i>	reconciling item
<i>fyrningaraðferð</i>	afstætt gildi
depreciation method	<i>hlutfallsgildi</i>
afskriftarreikningur <i>kk.</i>	relative value
depreciation account	afturhöll framboðslína
afskriftarreikningur viðskiptakrafna (í reikningshaldi)	backward-sloping supply curve
reserve for bad debts	afturkipunur <i>kk.</i>
afskriftarsjóður útlána	<i>samdráttur</i>
loan loss provision	economic downswing, economic downturn
afskriftarstofn <i>kk.</i>	afturverkandi <i>lo.</i>
depreciation account	<i>afturvirkur</i>
afskriftarstofn viðskiptakrafna (í reikningshaldi)	retroactive
reserve for bad debts	afturvirk samþætting
afskriftarsjóður útlána	backward integration
loan loss provision	afturvirkur <i>lo.</i>
afskriftarstofn <i>kk.</i>	<i>afturverkandi</i>
depreciation account	retroactive
afskriftarstofn viðskiptakrafna (í reikningshaldi)	afturvirkur skattur
reserve for bad debts	retrospective tax
afskriftarsjóður útlána	afurð <i>kv.</i>
loan loss provision	<i>framleiðsla</i> ² , <i>framleiðsluvara</i>
afskriftarstofn <i>kk.</i>	→ <i>afurðir</i>
depreciation account	product ¹
afskriftarsjóður útlána	afurðafyrirkomulag <i>hk.</i> (í framleiðslufræði)
afskriftarstofn viðskiptakrafna (í reikningshaldi)	product layout

afurðamarkaður *kk.*

vörumarkaður

product market

afurðanýsköpun *kv.*

vörunýjung

→ *aðferðanýsköpun*

product innovation

afurðaskipulag *hk.*

Flokkun aðaldeilda fyrirtækis eftir afurðum.

product departmentation

afurðaval *hk.*

vöruúrval, vöruval

product mix

afurðaþróun *kv.*

vörubröun

product development

afurðir *kv. ft.*

framleiðsla²

→ *afurð*

output²

afvaxta *so.*

discount³

afvöxtun *kv.*

núvirðing

discounting¹, present value computation

afvöxtunarþáttur *kk.*

discount factor

agn *hk.* (í markaðsfræði)

aðdráttarvara, beita¹

Vara sem er seld með tapi til að laða að viðskiptavini.

loss leader

?akkorð *hk.*

ákvæðisvinna

piecework

?akkorðstaxti *kk.*

afkastaálag, ákvæðisgreiðsla

piece rate

aldursdreifing *kv.*

aldursskipting

age distribution

aldursgreining viðskiptakrafna (í reikningshaldi)

aging of accounts receivable

aldurssamsetning *kv.*

Yfirlit um aldur útistandandi skulda fyrirtækis.

aging schedule

aldursskipting *kv.*

aldursdreifing

age distribution

algengasta gildi (í tölfræði)

kryppugildi, tíðasta gildi

modal value, mode

algildi *hk.*

tölugildi

absolute value, numerical value

algildir yfirburðir (í milliríkjavíðskiptum)

absolute advantage

algildishyggja *kv.* (í hagsögu)

algildiskenning

absolutism

algildiskenning *kv.* (í hagsögu)

algildishyggja

absolutism

alheims- *fl.*

heims-, hnattrænn

global¹

alhæfð aðferð minnstu ferninga

alhæfð aðferð minnstu fervika, alhæfð

aðhvarfsaðferð, almenn aðferð minnstu fervika

generalized least squares method, GLS

alhæfð aðferð minnstu fervika

alhæfð aðferð minnstu ferninga, alhæfð

aðhvarfsaðferð, almenn aðferð minnstu fervika

generalized least squares method, GLS

alhæfð aðhvarfsaðferð

alhæfð aðferð minnstu ferninga, alhæfð

aðferð minnstu fervika, almenn aðferð minnstu fervika

generalized least squares method, GLS

aljafna <i>kv.</i> (í stærðfræði)	common truism, truism
identity ¹	
alkunn víska (í leikjafræði)	almenn vitneskja (í leikjafræði)
<i>almenn sannindi</i>	common knowledge
common truism, truism	almennar kröfur (í reikningshaldi)
allratap <i>hk.</i>	unsecured creditors
deadweight loss	almenningshlutafélag <i>hk.</i>
allsnægtasamfélag <i>hk.</i>	Hlutafélag sem hefur skráð hlutabréf sín á verðbréfamarkaði.
<i>gnægtarsamfélag, hagsældarríki</i>	→ <i>opið hlutafélag</i>
affluent society	listed company, quoted company
almannagæði <i>hk. ft.</i>	almenningsveita <i>kv.</i>
public good, social good	public utility ¹
almannahagur <i>kk.</i>	almenningsþjónusta <i>kv.</i> (í framleiðslufræði)
public welfare	mass service
almannatengsl <i>hk. ft.</i>	almennningur <i>kk.</i>
public relations	common, common property
almannatryggingagjald <i>hk.</i>	almennir kjarasamningar ¹
social-security taxes	Samningsferlið þegar samið er um kaup og kjör.
almannatryggingakerfi <i>hk.</i>	collective bargaining
social-security system	almennir kjarasamningar ²
almannatryggingar <i>kv. ft.</i>	Samningar sem gilda um kaup og kjör á vinnumarkaði.
social insurance; social security	→ <i>kjarasamningur</i>
almannatryggingasjóður <i>kk.</i>	general wage agreement
social-security fund	almennt hlutabréf
almannaaval <i>hk.</i>	<i>venjulegt hlutabréf</i>
<i>lýðval</i>	common share (<i>am.</i>), equity share (<i>br.</i>), ordinary share (<i>br.</i>)
public choice, social choice	almennt hlutafé
almannavalsfræði <i>kv.</i>	common stock ² (<i>am.</i>), equity capital ¹ (<i>br.</i>)
<i>lýðvalsfræði, valfræði</i>	almennt hlutafjárútbóð
public-choice theory, social-choice theory	public stock offering
almenn aðferð minnstu fervika	almennt líkan dreifðra tafa (í hagnælingum)
<i>alhæfð aðferð minnstu feringa, alhæfð aðferð minnstu fervika, alhæfð aðhvarfsaðferð</i>	general distributed lag model
generalized least squares method, GLS	almennt raðtöluskilyrði
almenn gögn	general order condition
→ <i>frumgögn</i>	almennt sparifé
secondary data	Liður í reikningum bankakerfisins.
almenn hlutabréf	general savings deposits
common stock ¹ (<i>am.</i>), ordinary shares (<i>br.</i>)	almennt viðtekin regla
almenn sannindi (í leikjafræði)	<i>grundvallarregla</i>
<i>alkunn víska</i>	

axiom¹	alþjóðlegur fjármagnsmarkaður
almennt vinnuafi	international capital market
Vinnuafi að undanskildum hermönnum.	andartaksjafnvægi <i>hk.</i>
civilian labor force	Hugtak í kenningum Alfreds Marshalls.
altæk gæðastjórnun	momentary equilibrium
total quality management, TQM	andheitakvarði <i>kk.</i>
altækt gæðaefirlit	semantic scale
total quality control, TQC	andhverf vensl
altækur <i>lo.</i>	dual relation
global²	andhverfa <i>kv.</i> (í stærðfræði)
alútbóð <i>hk.</i>	inverse¹
tender for turnkey, turnkey tender	andhverft fylki
alverk <i>hk.</i>	inverse matrix
turnkey, turnkey project	andrá <i>kv.</i> (í eindahagfræði)
Alþjóðabankinn <i>kk.</i>	Svo skammur tími að framleiðslu verður ekki hnikað.
IBRD, International Bank for Reconstruction and Development, World Bank	momentary run
alþjóðafjármál <i>hk. ft.</i>	andsvar <i>hk.</i>
international finance	<i>viðbragð</i>
Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn <i>kk.</i>	response
IMF, International Monetary Fund	annars stigs fall
Alþjóðagreiðslubankinn <i>kk.</i>	<i>ferningsfall</i>
Bank for International Settlements, BIS	quadratic function
alþjóðahagfræði <i>kv.</i>	annars stigs skilyrði
international economics	second order condition
alþjóðamarkaðssetning <i>kv.</i>	annmarki <i>kk.</i>
global marketing	<i>galli, veila</i>
alþjóðamarkaður <i>kk.</i>	flaw, imperfection
global market	arðgjöf <i>kv.</i>
alþjóðamynt <i>kv.</i>	<i>arðsemi, ávöxtun¹</i>
international currency	rate of return
alþjóðastofnun <i>kv.</i>	arðgreiðslustefna <i>kv.</i>
international agency, international organization	dividend policy
Alþjóðaviðskiptastofnunin <i>kv.</i>	arðmiði <i>kk.</i>
World Trade Organization, WTO	coupon²
alþjóðaviðskipti <i>hk. ft.</i>	arðrán <i>hk.</i> (einkum í marxískri hagfræði)
<i>milliríkjavíðskipti</i>	exploitation¹
international trade	arðræna <i>so.</i>
alþjóðavæðing <i>kv.</i>	exploit¹
<i>hnattvæðing</i>	arðsemi <i>kv.</i>
globalization	<i>arðgjöf, ávöxtun¹</i>
	rate of return
	arðsemi eigin fjár
	Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af eigin fé.

return on equity, ROE	atferli <i>hk.</i>
arðsemi fjárfestingar	<i>hegðun</i>
Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af fjárfestingu.	behavior
return on investment, ROI	atferlisfræði <i>kv.</i>
arðsemi heildareigna	behavioral science
Hagnaður eftir skatt sem hlutfall af heildareignum.	atferlisjafna <i>kv.</i>
return on total assets, ROA	behavioral equation
arðsemisathugun <i>kv.</i>	atferlissamband <i>hk.</i>
profitability study	behavioral relationship
arðsemiseftirlit <i>hk.</i>	atgervisflótti <i>kk.</i>
profitability control	brain drain
arðsemiskennitölur <i>kv. ft.</i>	athafnamaður <i>kk.</i>
→ <i>kennitölur um fjárhagsstöðu fyrir-tækis</i>	entrepreneur ¹
profitability ratios	athafnamennska <i>kv.</i>
arðsemiskrafa <i>kv.</i>	<i>athafnasemi, framtakssemi</i>
<i>ávöxtunarkrafa</i>	entrepreneurship ¹
required rate of return	athafnasemi <i>kv.</i>
arðsemismat <i>hk.</i>	<i>athafnamennska, framtakssemi</i>
profitability assessment	entrepreneurship ¹
arðsemisvísitala <i>kv.</i>	athugun <i>kv.</i>
profitability index	observation
arður ¹ <i>kk.</i> (um hlutafé)	atkvæðakaup <i>hk. ft.</i>
dividend	vote trading
arður ² <i>kk.</i>	atvinna <i>kv.</i>
<i>afrakstur</i> ¹	<i>starf, vinna</i> ¹
→ <i>minnkandi afrakstur</i>	employment ¹ , job ¹ , occupation ¹ ,
return, yield ¹	work ¹
arfleifð <i>kv.</i>	atvinnugrein <i>kv.</i>
<i>arfur</i>	<i>atvinnustarfsemi</i>
inheritance	branch of industry, economic activity ¹ , industry ¹
arfur <i>kk.</i>	atvinnugreinaflokkun <i>kv.</i>
<i>arfleifð</i>	activity classification, classification of economic activities, industrial classification
inheritance	atvinnugreinaskipting <i>kv.</i>
ARIMA-líkan <i>hk.</i> (í tölfræði)	industrial division
ARIMA model, autoregressive integrated moving average model	atvinnuhættir <i>kk. ft.</i>
ARMA-líkan <i>hk.</i> (í tölfræði)	industrial structure
ARMA model, autoregressive moving average model	atvinnuleit <i>kv.</i>
atburðarásargreining <i>kv.</i>	job search
scenario analysis	atvinnuleyfi <i>hk.</i>
	work permit
	atvinnuleysi <i>hk.</i>
	unemployment

atvinnuleysi vegna starfaskipta

*leitaratvinnuleysi***frictional unemployment, search unemployment**atvinnuleysisbætur *kv. ft.***unemployment benefits, unemployment insurance benefits**atvinnuleysisshlutfall *hk.**atvinnuleysisstig***unemployment rate**atvinnuleysisstig *hk.**atvinnuleysisshlutfall***unemployment rate**atvinnuleysistryggingar *kv. ft.***unemployment insurance**atvinnulífið *hk.***industries, the**atvinnurekandi *kk.**vinnuveitandi***employer**atvinnurekendasamtök *hk. ft.***employers' association**atvinnusjúkdómur *kk.***occupational disease**atvinnusköpun *kv.***job creation**atvinnustarfsemi *kv.**atvinnugrein***branch of industry, economic activity¹, industry¹**atvinnustefna *kv.***industrial policy**atvinnustig *hk.***employment rate**atvinnutekjur *kv. ft.* (í þjóðhagsreikningum)

Laun og aðrar tekjur af vinnu.

income from employment, labor incomeatvinnuvegahagfræði *kv.***economics of industrial organization, industrial economics, IO economics**atvinnuvegur *kk.**þjargræðisvegur***industry²**atvinnuþátttaka *kv.***activity rate, employment participation rate, employment-population ratio, labor-force participation rate**atvinnuöryggi *hk.***job security**auðfræði *kv.**hagfræði, þjóðmegunarfræði***economics**

auðguð vara (í markaðsfræði)

*gildisaukin vara***augmented product**auðlegð *kv.**auður***wealth**auðlind *kv.***resource**auðlindahagfræði *kv.***resource economics**auðlindaskattur *kk.***resource tax**

auðlindir í jörðu (í auðlindahagfræði)

Námur og önnur nýtanleg verðmæti í jörðu.

subsoil assetsauðsáhrif *hk. ft.***wealth effect**

auðseljanleg eign

*lausaeign***liquid asset**auðskipting *kv.***distribution of wealth, wealth distribution**auðsöfnun *kv.***capital accumulation**auður *kk.**auðlegð***wealth**auglýsa *so.***advertise**auglýsing *kv.***advertisement** (á prenti); **commercial** (í útvarpi eða sjónvarpi)aukaafurð *kv.***by-product, secondary product**

aukaáhrif *hk. ft.*
hliðaráhrif, hliðarverkun
side effect
aukagjald *hk.*
premium¹
aukastarfsemi *kv. (um fyrirtæki)*
secondary activity

aukaþóknun *kv.*
umbun¹
premium²
aukin endurskoðun
fylgiskjalaendurskoðun
extended validation

Á

á föstu verðlagi
at constant prices, in real terms
á mann
per capita
á sléttu (í verðbréfavíðskiptum)
 Vilnun hlutabréfs er sögð á sléttu þegar
 markaðsverð hlutabréfs er jafnt lausnar-
 verði vilnunarinnar.
 → *í gróða, í tapi*
at the money
ábata- og kostnaðarhlutfall
hlutfall ábata og kostnaðar
benefit-cost ratio
ábatasamur *lo.*
lucrative
ábati *kk.*
benefit¹
ábúðartími *kk.*
leigutími
lease¹
ábyrgð¹ *kv.*
trygging¹, veð
collateral¹, security¹
ábyrgð² *kv.*
 Það að ábyrgjast t.d. ástand, gæði eða
 eiginleika sölulhutar.
guarantee, warrant¹
ábyrgð³ *kv.*
responsibility
ábyrgðar- *fl.*
veð-

collateral³
ábyrgðarmaður *kk. (um lán)*
security², surety¹
ábyrgðarskuldbinding *kv.*
 → *sjálfskuldarábyrgð*
contingent liability
ábyrgur *lo.*
responsible
áfallin gjöld (í reikningshaldi)
accrued expenses
?áfallnar tekjur (í reikningshaldi)
áunnar tekjur
accrued income
áfangaaðferð *kv. (í kostnaðarbókhaldi)*
percentage-of-completion method
áformaður sparnaður
desired saving
áformuð fjárfesting
desired investment
Áfrýjunarnefnd samkeppnismála
Competition Appeals Committee
ágeng sölumennska
ýtin sölumennska
hard selling
ágiskun *kv.*
getgáta, tilgáta¹
conjecture
ágóðafall *hk.*
gróðafall, hagnaðarfall
profit function

<p>ágóðafylki <i>hk.</i> profit-payoff matrix</p> <p>ágóðahlutdeild <i>kv.</i> <i>ágóðahlutur</i> profit share</p> <p>ágóðahlutur <i>kk.</i> <i>ágóðahlutdeild</i> profit share</p> <p>ágóðamarkmið <i>hk.</i> profit target</p> <p>ágóðamörk <i>hk. ft.</i> <i>hagnaðarmörk, núllpunktur, núllstaða</i> break-even point</p> <p>ágóðaskattur <i>kk.</i> tax on profits</p> <p>ágóðaskiptakerfi <i>hk.</i> profit-sharing plan</p> <p>ágóðaskipti <i>hk. ft.</i> profit sharing</p> <p>ágóði <i>kk.</i> <i>gróði, hagnaður</i> earnings¹, gain, proceeds¹, profit</p> <p>ágreiningur <i>kk.</i> <i>deila, togstreita</i> conflict</p> <p>ágríp <i>hk.</i> <i>útdráttur, yfirlit</i> summary</p> <p>áhrif <i>hk. ft.</i> impact, influence¹</p> <p>áhrifamaður <i>kk.</i> <i>skoðanamótandi</i> opinion leader</p> <p>áhrifavaldur <i>kk.</i> influencer</p> <p>áhætta <i>kv.</i> <i>vogun²</i> risk; venture¹</p> <p>áhættu- og ávöxtunarferill Ferill sem sýnir samband áhættu og ávöxtunar á verðbréfamarkaði. security market line, SML</p> <p>áhættuaðlögun <i>kv.</i> risk adjustment</p>	<p>áhættubréf <i>hk.</i> (í verðbréfavíðskiptum) <i>hættubréf, ruslbref</i> junk bond</p> <p>áhættudreifing <i>kv.</i> risk spreading</p> <p>áhættufé <i>hk.</i> <i>áhættufjármagn</i> risk capital, venture capital</p> <p>áhættufjárfestir <i>kk.</i> venture capitalist</p> <p>áhættufjármagn <i>hk.</i> <i>áhættufé</i> risk capital, venture capital</p> <p>áhættufyrirtæki <i>hk.</i> venture²</p> <p>áhættufælni <i>kv.</i> risk aversion</p> <p>áhættuhlutlaus <i>lo.</i> Hlutlaus gagnvart áhættu. risk-neutral</p> <p>áhættumat <i>hk.</i> risk assessment</p> <p>áhættumat skuldabréfs bond rating</p> <p>áhættusjóður <i>kk.</i> hedge fund</p> <p>áhættusókn <i>kv.</i> risk seeking</p> <p>áhættusækn <i>kv.</i> risk preference</p> <p>áhættuvirði <i>hk.</i> (í verðbréfavíðskiptum) <i>fé í húfi</i> value at risk</p> <p>áhættuvægi <i>hk.</i> <i>vogun¹</i> leverage</p> <p>áhættuvörn <i>kv.</i> <i>baktrygging</i> hedge¹, risk hedge</p> <p>áhættuþóknun <i>kv.</i> risk premium</p> <p>ákvarðanakerfi <i>hk.</i> Stoðkerfi fyrir ákvarðanatöku. decision support system, DSS</p>
--	--

ákvarðanataka *kv.*

ákvörðunartaka

decision-making

ákvarðandi *kk.*

decider

ákveða¹ *kv.* (í stærðfræði)

determinant

ákveða² *so.*

decide, determine

ákveði *hk.* (í lögum, samningi o.þ.h.)

provision¹

ákveðisávöxtun *kv.*

nominal yield, stated yield

ákveðisgreiðsla *kv.*

afkastaálag, ?akkorðstaxti

piece rate

ákveðiskerfi *hk.*

piece-rate system

ákveðisverð *hk.*

nafnvirði

→ *að nafnvirði*

face value, nominal value, par value¹

ákveðisvextir *kk. ft.*

nafnvextir

coupon³, coupon interest rate, nominal interest rate, nominal rate, stated rate

ákveðisvinna *kv.*

?akkorð

piecework

ákvörðun um sparnað

saving decision

ákvörðunarfræði *kv.*

decision science

ákvörðunarhrísla *kv.*

ákvörðunartré

decision tree

ákvörðunarland *hk.*

country of destination

ákvörðunartaka *kv.*

ákvarðanataka

decision-making

ákvörðunartré *hk.*

ákvörðunarhrísla

decision tree

ákvörðunartöf *kv.* (í þjóðhagfræði)

→ *framkvæmdatöf, skilningstöf*

decision lag

álag¹ *hk.* (í framleiðslufræði)

viðauki, viðbót

Ákveðið hlutfall sem bætt er við staðal-tíma verks vegna verktæknilegra þarfa, líkamlegs álags og persónulegra þarfa starfsfólks.

allowance²

álag² *hk.*

álaga, viðbótargreiðsla

charge¹, surcharge

álag³ *hk.* (í framleiðslufræði)

load¹

álag⁴ *hk.*

Munur á sölu- og kauptilboði.

spread¹

álag vegna markaðsáhættu

market-risk premium

álag vegna vaxtaáhættu

maturity risk premium

álaga *kv.*

álag², viðbótargreiðsla

charge¹, surcharge

álagður óbeinn kostnaður (í kostnaðar-bókhaldi)

absorbed overhead, applied overhead

álagning *kv.*

markup¹, sales margin

álagningarár *hk.* (um skatta)

year of assessment

álagningarregla *kv.*

markup pricing rule

álagningarsamningur *kk.*

Samningur miðaður við fasta álagningu.

cost-plus contract

álagsferill *kk.* (í framleiðslufræði)

load report

álagshlutfall *hk.*

álagstaxti

absorption rate (am.), burden rate

(br.) (í reikningshaldi); **premium rate**

(í vinnumarkaðshagfræði)

álagstaxti *kk.* (í reikningshaldi)

álagshlutfall

absorption rate (*am.*), **burden rate** (*br.*)

álagsverð *hk.*

cost-plus price, markup price

álagsverðlagning *kv.*

Ákvörðun verðs á vöru eða þjónustu á þann veg að fyrirtæki bætir álagningu ofan á meðaltal breytilegs kostnaðar til þess að hafa fyrir föstum kostnaði og sanngjörnum hagnaði.

cost-plus pricing, full-cost pricing

álagsyfirlit *hk.*

load profile

álagspáttur *kk.* (í framleiðslufræði)

allowance factor

álit *hk.* (t.d. nefndar)

opinion¹

álit endurskoðanda (á reikningskilum)

Umsögn endurskoðanda um ársreikninga félags, birt sem hluti áritunar hans á reikningana.

audit opinion¹

ályktun *kv.*

afleiðsla

deduction¹

ályktunartölfræði *kv.*

Tölfræði, notuð til að álykta um þýði út frá niðurstöðu rannsóknar sem gerð er á úrtaki úr því.

statistical inference¹

álögur *kv. ft.*

opinber gjöld

duties

áminning *kv.*

reminder¹

áminningarauglýsing *kv.*

reminder advertising

árangurslögmál *hk.*

law of effect

árangursríkur *lo.*

*afkastamikill, skilvirkur*¹

effective¹

árásarstefna *kv.* (í markaðsfræði)

market challenger strategy

árásarverð *hk.*

Verð ákveðið í því skyni að hrekja keppinauta af markaði.

predatory price

árásarverðlagning *kv.*

predatory pricing

árétting *kv.*

follow-up

árferðisatvinnuleysi *hk.*

hagsveiflubundið atvinnuleysi

→ *árstíðabundið atvinnuleysi*

cyclical unemployment

árferðishalli *kk.*

cyclical budget deficit

árgjald *hk.*

félagsgjald

membership fee, subscription¹

áritun endurskoðanda

audit opinion², **auditor's report**¹, **audit report**

áritun endurskoðanda án álits

disclaimer of opinion

áritun endurskoðanda með fyrirvara

qualified opinion

ársfundur *kk.*

aðalfundur

annual general meeting, annual meeting

árshlutareikningur *kk.*

árshlutauppgjör

interim financial statement

árshlutauppgjör *hk.*

árshlutareikningur

interim financial statement

árslokagengi *hk.*

gengi í árslok

end-of-year exchange rate, end-year exchange rate

árslokaverðlag *hk.*

year-end prices

ársreikningur *kk.* (í reikningshaldi)

annual accounts (*br.*), **external financial statements** (*am.*), **financial state-**

ments ¹ (<i>am.</i>)	checking account (<i>am.</i>), current account ¹ (<i>br.</i>)
ársskýrsla <i>kv.</i>	ávisun ¹ <i>kv.</i>
annual report	<i>tékki</i>
árstíðaatvinnuleysi <i>hk.</i>	check (<i>am.</i>), cheque (<i>br.</i>)
<i>árstíðabundið atvinnuleysi</i>	ávisun ² <i>kv.</i>
→ <i>árferðisatvinnuleysi</i>	<i>úttektarseðill</i>
seasonal unemployment	voucher ¹
árstíðabundið atvinnuleysi	ávöxtun ¹ <i>kv.</i>
<i>árstíðaatvinnuleysi</i>	<i>arðgjöf, arðsemi</i>
→ <i>árferðisatvinnuleysi</i>	rate of return
seasonal unemployment	ávöxtun ² <i>kv.</i> (um verðbréf og aðrar fjárfestingar)
árstíðabundið verð	yield ²
<i>árstíðaverð</i>	ávöxtun fram að gjalddaga
seasonal price	yield to maturity, YTM
árstíðabundin eftirspurn	ávöxtun fram að innköllun
seasonal demand	yield to call, YTC
árstíðaleiðrétting <i>kv.</i>	ávöxtun í formi arðs
seasonal adjustment	dividend yield
árstíðalíkan <i>hk.</i>	ávöxtun sem búist er við
Líkan með árstíðasveiflum.	<i>væntanleg ávöxtun</i>
seasonal model	expected return
árstíðasveifla <i>kv.</i>	ávöxtunar- og áhættuviðmiðun (í fjármálafræði)
seasonal fluctuation	mean-variance criterion
árstíðaverð <i>hk.</i>	ávöxtunar- og áhættuþversögn (í fjármálafræði)
<i>árstíðabundið verð</i>	mean-variance paradox
seasonal price	ávöxtunarferill <i>kk.</i>
ársverk <i>hk.</i>	yield curve
man-year	ávöxtunarkrafa <i>kv.</i>
ársvextir <i>kk. ft.</i>	<i>arðsemiskrafa</i>
annual rate of interest	required rate of return
áskrift <i>kv.</i>	áþreifanleg eign
subscription ²	<i>áþreifanlegir fjármunir</i>
ássnið <i>hk.</i> (oft um fasta í aðhvarfsgreiningu)	tangible assets
<i>skurðpunktur við ás</i>	áþreifanlegir fjármunir
intercept	<i>áþreifanleg eign</i>
áunnar tekjur (í reikningshaldi)	tangible assets
<i>?áfallnar tekjur</i>	áætla ¹ <i>so.</i>
accrued income	<i>meta</i> ²
ávinningsleikur <i>kk.</i> (í leikjafræði)	estimate ²
positive-sum game	áætla ² <i>so.</i>
ávinningsregla við skattlagningu	<i>gera áætlun</i>
benefit principle of taxation	
ávísanareikningur <i>kk.</i>	
<i>tékkareikningur</i>	

plan²
 áætlaður endingartími
 estimated useful life
 áætlun¹ kv.
 mat³
 estimation
 áætlun² kv.
 plan¹
 áætlun³ kv.
 leikáætlun²
 strategy¹
 áætlun um afkastapörf
 capacity planning, capacity requirements planning, CRP

áætlun um dreifingarþörf
 distribution requirements planning, DRP
 áætlun um efnisþörf
 material requirements planning, MRP¹
 áætlunarbúskapur kk.
 miðstýrt hagkerfi
 centrally planned economy
 áætlunargerð kv.
 planning; scheduling
 áætlunartímabil hk.
 budget period

B

Bain-vísitala kv.
 Bain index
 bakfæra færslu (í reikningshaldi)
 reverse an entry
 bakfæranlegt tap
 Tap sem draga má frá hagnaði fyrri ára. Skattar eru reiknaðir að nýju og fyrirtækið fær endurgreiddan hluta skatta fyrri ára.
 tax loss carry-back
 bakfærsla kv. (í þjóðhagsreikningum)
 leiðréttingarfærsla
 adjustment transaction
 baktrygging kv.
 áhættuvörn
 hedge¹, risk hedge
 baktryggja sig
 verjast áhættu
 hedge²
 bandalag hk.
 samsteypa
 alliance, coalition
 bandarísk vilnun
 Vilnun sem gildir fram að ákveðnum

degi.
 → evrópsk vilnun
 American option
 bankaábyrgð kv.
 letter of credit
 bankaáhlaup hk.
 úttektarfár
 bank run, run on a bank
 bankaeftirlit hk.
 bank inspection
 bankafræði kv.
 banking theory
 bankahópur kk.
 bank syndicate
 bankainnstæða kv.
 bank deposit
 bankakort hk.
 debetkort, greiðslukort
 → kreditkort
 cash card, debit card
 bankakreppa kv.
 bank crisis
 bankalán hk.
 bank advance, bank credit, bank loan

bankaleynd *kv.*

→ *trúnaður, þagnarskylda*

banking secrecy

bankamarkaður *kk.*

millibankamarkaður

interbank market

bankareikningur *kk.*

bank account

bankastarfsemi *kv.*

banking

bankavextir *kk. ft.*

bank rate

bankþjónusta *kv.*

bank services

banki *kk.*

bank

barnabætur *kv. ft.*

child benefits

barnalífeyrir *kk.*

child pension

barnsmeðlag *hk.*

child maintenance

Bayes-jafnvægi *hk.*

Bayesian equilibrium

Bayes-Nash jafnvægi *hk.*

Bayesian-Nash equilibrium

Bayes-regla *kv.*

Bayes' rule

Bayes-rökvísi *kv.*

Bayesian rationality

Bayes-spá *kv.*

Bayesian forecast

beiðni *kv.*

requisition; request

beiðni um gjaldþrotaskipti

bankruptcy petition

bein laun (í reikningshaldi)

Beinn launakostnaður.

direct labor

bein tölvustýring (í framleiðslufræði)

direct numerical control, DNC

bein þörf

hrein þörf, nettóþörf

net requirement

beinn *lo.* (í stærðfræði)

explicit

beinn kostnaður

direct cost

beinn skattur

direct tax

beita¹ *kv.* (í markaðsfræði)

aðdráttarvara, agn

Vara sem er seld með tapi til að laða að viðskiptavini.

loss leader

beita² *so.*

nota

employ¹

bera saman

compare

Bertrand-líkan *hk.*

Bertrand model

besta *so.*

hámarka

maximize

besta gildi (í stærðfræði)

kjörgildi, kjörstaða

optimum

besta lausn (í stærðfræði)

kjörlausn

optimal solution

besta möguleg tækni

besta nýtanleg tækni

BAT, best available technology economically achievable

besta nýtanleg tækni

besta möguleg tækni

BAT, best available technology economically achievable

besta svar (í leikjafræði)

besti mótleikur

best reply

besti jafnstöðuafrakstur

Hagkvæmasti varanlegur afrakstur af endurnýjanlegri náttúruauðlind, t.d. af fiskistofnum.

→ *varanlegur hámarksafrakstur*

optimal sustainable yield, OSY

besti línulegi óbjagaður metill

BLÓM, nákvæmasti línulegi óbjagaður metill

best linear unbiased estimator, BLUE

besti mótleikur (í leikjafræði)

besta svar

best reply

besti óbjagaði metill

best unbiased estimator

bestukjaraákvæði *hk.*

most-favored-customer clause (í inn-
anlandsviðskiptum), **most-favored-
nation clause** (í milliríkjavíðskiptum)

bestun *kv.*

hámörkun

optimization

beta-stuðull *kk.* (í fjármálafræði)

beta coefficient, beta factor

beygjuskil *hk. ft.* (í stærðfræði)

hverfipunktur

inflection point

biðgengi *hk.*

framgengi, framvirkt gengi

Gengi gjaldmiðils sem keyptur er til afhendingar á tilteknum tíma síðar. Biðgengi er yfirleitt ákvarðað sem frávik frá daggengi.

forward exchange rate

biðlaun *hk. ft.*

severance allowance, severance pay

biðpöntun *kv.*

óafgreidd pöntun

back order

biðreikningur *kk.*

suspense account

biðröð *kv.* (í framleiðslufræði)

queue, waiting line

biðskráning *kv.* (í verðbréfaviðskiptum)

shelf registration

biðtími¹ *kk.* (í framleiðslufræði)

Tími sem verk bíður eftir vinnslu við vinnustöð.

queuing time

biðtími² *kk.* (í framleiðslufræði)

Tími sem verk bíður þangað til það er flutt að næstu vinnustöð.

wait time

biðtími útstandandi skulda (í reikningshaldi)

average collection period

biðvextir *kk. ft.*

framvextir, framvirkir vextir

forward interest rate, forward rate

bilnæmi *hk.* (í eindahagfræði)

meðalnæmi, meðaltegni

arch elasticity

bindandi samkomulag

fastbundið samkomulag

binding agreement

bindandi tilboð

firm offer

bindiskylda *kv.*

innlánsbinding, innstæðubinding

reserve requirement

binditími *kk.* (um skuldabréf)

duration

birgðaáætlun *kv.*

supply planning

birgðabókhald *hk.*

inventory accounting

birgðabókhaldskerfi *hk.*

inventory system

birgðaeftirlit *hk.*

efniseftirlit, efnisstýring

material control

birgðafjárfesting *kv.*

inventory investment

birgðahaldskostnaður *kk.*

geymslukostnaður

carrying cost, inventory carrying cost, storage cost

birgðahaldstími *kk.*

endingartími birgða

Tími sem birgðir endast.

inventory period

birgðalaus framleiðsla

stockless production

birgðalíkan *hk.*

inventory model

birgðamörk *hk. ft.*

overstock limit

birgðarýrnun *kv.*

inventory shrinkage

birgðasali *kk.*

birgir

supplier

birgðaskortskostnaður *kk.*

birgðavöntunarkostnaður

underage cost

birgðaskortur *kk.*

birgðavöntun

inventory shortage

birgðastaða *kv.*

Birgðir, að meðtöldu því sem er í pöntun en frátöldu því sem tekið hefur verið frá.

available stock, inventory position

birgðastjórn *kv.*

inventory management

birgðastýring *kv.*

inventory control

birgðasveifla *kv.*

inventory cycle

birgðasöfnun *kv.*

accumulation of inventories

birgðatalning *kv.*

stock count

birgðaveðbréf *hk.*

trust receipt

birgðavöntun *kv.*

birgðaskortur

inventory shortage

birgðavöntunarkostnaður *kk.*

birgðaskortskostnaður

underage cost

birgðaþurrð *kv.*

stockout

birgðir *kv. ft.*

inventory (*am.*), **stock**¹ (*br.*)

birgðir á leiðinni

pipeline stock

birgðir fullunninna vara

finished goods inventory

birgðir heildsala og smásala

merchandise inventory

birgðir í pöntun

on-order stock

birgðir rekstrarvöru

supply inventory

birgðir til ráðstöfunar

raumbirgðir

on-hand stock

birgir *kk.*

birgðasali

supplier

birgja *so.*

útvega

supply²

birtingareining *kv.*

presentational unit

birtingsmarkaður *kk.*

bjartsýnismarkaður

→ *svartsýnismarkaður*

bull market

bjagaður metill

biased estimator

bjagi *kk.* (í tölfraði)

Mismunur á meðalgildi metils eða útkomu úr tilraun og réttu gildi. Bjagi er kerfisbundin skekkja andstætt hendingarskekkju.

bias

bjargræðisvegur *kk.*

atvinnuvegur

industry²

bjartsýnismarkaður *kk.*

birtingsmarkaður

→ *svartsýnismarkaður*

bull market

bjóða í¹ (um hlut eða verðmæti)

gera kauptilboð

bid for

bjóða í² (um verk)

bid on, tender for

bjögun *kv.*

aflögun

- distortion**
blanda söluráða
marketing mix
blandað ferli
blendingsferli
hybrid process
blandað hagkerfi
mixed economy
blekking *kv.* (í leikjafræði)
bluff
blendingsáætlun *kv.*
mixed strategy
blendingsferli *hk.*
blandað ferli
hybrid process
blendingsfjármögnun *kv.*
hybrid financing
BLÓM *skst.*
*besti línulegi óbjagaður metill, ná-
kvæmasti línulegi óbjagaður metill*
best linear unbiased estimator,
BLUE
boð *hk.*
message
boðferill *kk.*
?boðkúrfa, framboðsferill
offer curve
boðið kaupverð
Verð sem kaupandi býður.
bid price
?boðkúrfa *kv.*
boðferill, framboðsferill
offer curve
boðmiðlun innan fyrirtækis
organizational communication
boglína *kv.* (í stærðfræði)
curve
bolabítsbréf *hk.*
*Skuldabréf á breskum markaði, gefið út
af erlendum aðila.*
bulldog bond
borgarastétt *kv.* (í hagsögu)
bourgeoisie
borgríki *hk.*
city-state
- borgun** *kv.*
greiðsla
pay², payment
Box-Jenkins líkan *hk.*
Box-Jenkins model
bóka *so.*
skrá³, skrásetja
record, register²
bókari *kk.*
accountant²; bookkeeper
bókfærsla *kv.*
bookkeeping
bókfært tap
book loss
bókfært verð¹
book value
bókfært verð²
carrying amount
bókfært virði (í reikningshaldi)
eigið fé², hrein eign
Bókfært virði fyrirtækis, þ.e. eignir fyr-
irtækis að frádregnum skuldum skv.
bókhaldi. Það samsvarar eigin fé fyrir-
tækis.
net assets, net worth
bókhald *hk.*
reikningshald
accounting
bókhaldsbækur *kv. ft.*
bókhaldsgögn
accounting records
bókhaldsdagbók *kv.*
dagbók
general journal, journal¹
bókhaldseftirlit *hk.*
reikningshaldseftirlit
accounting control
bókhaldseining *kv.*
reikningshaldseining
accounting entity
bókhaldsferli *hk.*
**accounting information processing
cycle**
bókhaldsgjaldmiðill *kk.*
accounting currency

bókhaldsgögn *hk. ft.*

bókhaldsbækur

accounting records

bókhaldshagnaður *kk.*

reikningshaldshagnaður

accounting income

bókhaldsjafna *kv.*

accounting equation, accounting identity

bókhaldsjafna þjóðarbúskaparins

hin þjóðhagslega bókhaldsjafna

GNP identity

bókhaldskerfi *hk.*

accounting system

bókhaldslykill *kk.*

chart of accounts

bókhaldsupplýsingakerfi *hk.*

accounting information system

bóla *kv.*

verðbólá

bubble

bónus *kk.*

kaupauki, launaauki

bonus, wage premium

bótakerfi *hk.*

benefits program, entitlement program

bótakrafa *kv.*

krafa¹

claim¹

brautakerfi *hk. (í framleiðslufræði)*

channel system

brautryðjandastarf *hk. (í atvinnulífi)*

frumkvæði

entrepreneurship²

brautryðjandi *kk.*

frumkvöðull

entrepreneur², pioneer

brautryðjendur *kk. ft. (í markaðsfræði)*

Sá hópur neytenda sem fyrstur notar nýja vöru eða þjónustu á markaði.

→ *síðbúnir neytendur, snemmbúnir neytendur, taglhnýtingar*

innovators

bráðabirgða- *fl.*

tímabundinn

temporary

bráðabirgðareikningur *kk.*

pro forma invoice

bráðahagnaðargildra *kv.*

uppgripagildra

Óhagkvæmt skipulag eða kerfi sem kemst á að undirlagi tiltekins hóps sem hefur skammvinnan ábata af því kerfi.

transitional gains trap

breiddarhagkvæmni *kv.*

breiddarhagræði, umfangshagkvæmni, umfangshagræði

economies of scope

breiddarhagræði *hk.*

breiddarhagkvæmni, umfangshagkvæmni, umfangshagræði

economies of scope

Bretton-Woods kerfi *hk.*

Alþjóðleg skipan efnahagsmála, byggð á samkomulagi sem kennt er við Bretton Woods í New Hampshire í Bandaríkjunum.

→ *Bretton-Woods samkomulag*

Bretton-Woods system

Bretton-Woods samkomulag *hk.*

Samkomulag á ráðstefnu í Bretton Woods árið 1944 um alþjóðleg efnahagsmál. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn og Alþjóðabankinn voru settir á laggirnar á grundvelli samkomulagsins.

Bretton-Woods Agreement

breyta *kv.*

variable¹

breytanlegt gengi

adjustable-peg exchange rate system

breytanlegt skuldabréf

skiptanlegt skuldabréf

convertible bond

breytanlegt viðskiptabréf

convertible paper

breytileg eftirspurn

time-varying demand

breytilegir vextir <i>flotvextir</i> floating interest rate, floating rate, floating rate of interest	dismissal, firing, sacking, termination (of employment)
breytilegt gengi variable exchange rate	brunabótamat <i>hk.</i> fire insurance valuation
breytilegur <i>lo.</i> variable ²	brúttó <i>lo.</i> <i>heildar-, vergur</i> gross, total ²
breytilegur kostnaður variable cost	brúttóágóði <i>kk.</i> gross margin, gross profit (<i>am.</i>)
breytilegur meðalkostnaður variable average cost	brúttótekjur <i>kv. ft.</i> (í reikningshaldi) <i>vergar tekjur</i> gross income
breytilegur tollur variable tariff	brúun <i>kv.</i> (í stærðfræði) interpolation
breytileikagreining <i>kv.</i> <i>dreifnigreining, fervikagreining</i> analysis of variance, ANOVA	bryggjun <i>kv.</i> (í stærðfræði) <i>framreikningur, útgiskun</i> extrapolation
breytileiki <i>kk.</i> variance ¹	bundið innlán time deposit
breytill <i>kk.</i> (í stjórnunarfræði) <i>breytingafulltrúi</i> change agent	bundin breyta <i>leppbreyta, skiptibreyta</i> bound variable, dummy variable
breytingafulltrúi <i>kk.</i> (í stjórnunarfræði) <i>breytill</i> change agent	bundin innstæða term deposit
brigðular tekjur <i>hverfular tekjur</i> transitory income	bundin leið → <i>aðferð bundinnar leiðar</i> critical path
brigðull <i>lo.</i> <i>hverfull, svipull</i> transitory	búauðgishagkerfi <i>hk.</i> (í hagsögu) <i>hagkerfi í anda búauðgisstefnu</i> physiocratic system
brjóstvitsaðferð <i>kv.</i> heuristic decision rule	búauðgismaður <i>kk.</i> physiocrat
brotinn eftirspurnarferill kinked demand curve	búfé <i>hk.</i> <i>bústofn</i> live stock
brotpunktur <i>kk.</i> (í fjármálafræði) break point	bújörð <i>kv.</i> <i>jörð</i> land ¹
brotflutningur <i>kk.</i> emigration	búnaður <i>kk.</i> <i>tæki, tækjabúnaður</i> equipment
brottrekstrarkostnaður <i>kk.</i> Kostnaður við að reka starfsmann úr starfi. firing cost	bústofn <i>kk.</i> <i>búfé</i> live stock
brottrekstur <i>kk.</i> <i>uppsögn</i> ¹	

byggðahagfræði <i>kv.</i> <i>svæðahagfræði</i> regional economics	býti <i>hk. ft.</i> payoff
byggðastefna <i>kv.</i> regional policy	bæta upp offset¹
byggðapróun <i>kv.</i> regional development	bætt eftirspurn <i>uppbætt eftirspurn</i> compensated demand
byggingarvísitala <i>kv.</i> <i>vísitala byggingarkostnaðar</i> building cost index, construction cost index	bætt eftirspurnarfall <i>uppbætt eftirspurnarfall</i> compensated demand function, Hicksian demand function
bylt fylki transposed matrix	bættar vinnuáðferðir <i>vinnuhagræðing</i> methods improvement
bylta <i>so.</i> transpose	bætur¹ <i>kv. ft.</i> (einkum í almannatryggingakerfinu) benefits
byrjunarlaun <i>hk. ft.</i> entry-level wages	bætur² <i>kv. ft.</i> <i>skaðabætur</i> compensation¹
býtafall <i>hk.</i> <i>vinningsfall</i> payoff function	bætur almannatrygginga social-security benefits
býtafylki <i>hk.</i> <i>vinningsfylki</i> payoff matrix	

C

Cobb-Douglas fall <i>hk.</i> <i>framleiðslufall Cobb-Douglas</i> Cobb-Douglas production function	þeirra hafi áhrif á ákvarðanir annarra fyrirtækja. Cournot-Nash equilibrium
Cournot-laun <i>kv.</i> Cournot solution	Cournot-tvíkeppnisleikur <i>kk.</i> Cournot duopoly game
Cournot-Nash jafnvægi <i>hk.</i> Í slíku jafnvægi framleiðir fyrirtæki það magn af framleiðsluvörum sem hámarkar hagnað með hliðsjón af framleiðslumagni keppinautanna. Fyrirtækin gera ekki ráð fyrir að ákvarðanir	CPM-aðferð <i>kv., oftast með greini aðferð bundinnar leiðar</i> Aðferð við gerð verkáætlunar. CPM, critical path method
	CPM-verkrit <i>hk.</i> CPM diagram

D

dagbók *kv.*

bókhaldsdagbók

general journal, journal¹

dagbókarfærsla *kv.*

journal entry

dagpeningar *kk. ft.*

per diem, per-diem allowance

dagvextir *kk. ft.*

overnight interest, overnight rate

dalagnótt *kv.* (í hagsögu)

Umframhlutur Bandaríkjadala í gjald-
eyrisforða seðlabanka við endalok
Bretton-Woods fastgengiskerfisins
1971.

dollar overhang

dalavæðing *kv.*

dollaravæðing

Það að taka upp Bandaríkjadal sem við-
skiptamynt.

dollarization

dánartíðni *kv.*

death rate, mortality rate

debetkort *hk.*

bankakort, greiðslukort

→ *kreditkort*

cash card, debit card

deila *kv.*

ágreiningur, togstreita

conflict

deilanleiki *kk.*

divisibility

deild *kv.*

department

deildajafna *kv.*

afleiðujafna, diffurjafna

differential equation

deildarhagfræði *kv.*

eindahagfræði, hageindafraði, ?rekstr-

*arhagfræði*²

microeconomics, price theory

deildaskipting *kv.*

Skipulag aðaldeilda fyrirtækis.

departmentation

deildun *kv.* (í stærðfræði)

diffrun

differentiation²

Delfí-aðferð *kv.*

Delphi method

diffrun *kv.* (í stærðfræði)

deildun

differentiation²

diffurjafna *kv.*

afleiðujafna, deildajafna

differential equation

dilkafyrirkomulag við framleiðslu

stöðvafyrirkomulag við framleiðslu

cellular manufacturing

dilkastjóri *kk.* (í framleiðslufræði)

stöðvarstjóri

cell manager

dilkur *kk.* (í framleiðslufræði)

stöð

cell

dollaravæðing *kv.*

dalavæðing

Það að taka upp Bandaríkjadal sem við-
skiptamynt.

dollarization

dótturfélag¹ *hk.*

*dótturfyrirtæki*¹

Félag í meirihlutaeigu móðurfélags.

→ *móðurfélag, systurfélag, venslafélag*

subsidiary, subsidiary company

dótturfélag² *hk.*

*dótturfyrirtæki*²

Félag sem er að fullu í eigu móðurfé-

lags.	
wholly owned subsidiary	
dótturfyrirtæki¹ hk.	dreifingaráhrif hk. ft.
<i>dótturfélag¹</i>	Áhrif á dreifingu tekna og eigna.
Félag í meirihlutaeigu móðurfélags.	distributional effect
→ <i>móðurfélag, systurfélag, venslafélag</i>	dreifingareinkenni hk.
subsidiary, subsidiary company	distributional characteristic
dótturfyrirtæki² hk.	dreifingarfall hk. (í tölfræði)
<i>dótturfélag²</i>	<i>dreififall, líkindadreifingarfall</i>
Félag sem er að fullu í eigu móðurfélags.	distribution function
wholly owned subsidiary	dreifingarhagkvæmni kv.
draga saman seglin (um rekstur fyrirtækis)	allocative efficiency
<i>skera niður</i>	dreifingarkerfi hk.
retrench	<i>dreifikerfi</i>
draga(st) saman (um viðskipti, umsvif o.þ.h.)	distribution system
contract²	dreifingarleið kv.
dráttarkerfi hk.	<i>dreifileið</i>
pull system, pull-work flow system	channel of distribution, distribution channel
dráttarvextir kk. ft.	dreifingarvægi hk.
<i>refsivextir, vanskilavextir</i>	distributional weight
interest on overdue payments, penalty interest rate, penalty rate	dreifni kv. (í tölfræði, um hendingu eða dreifingu)
dreifibréf hk.	variance²
circular	dreifnigreining kv.
dreififall hk. (í tölfræði)	<i>breytileikagreining, fervikagreining</i>
<i>dreifingarfall, líkindadreifingarfall</i>	analysis of variance, ANOVA
distribution function	drottun kv. (í leikjafræði)
dreifikerfi hk.	<i>yfirráð²</i>
<i>dreifingarkerfi</i>	domination
distribution system	drottunarforysta kv.
dreifileið kv.	autocratic leadership
<i>dreifingarleið</i>	dróttgæði hk. ft.
channel of distribution, distribution channel	rulers' goods
dreifing kv.	dulið atvinnuleysi
distribution	disguised unemployment, hidden unemployment
dreifing skattbyrðar	dulið varafé
incidence, incidence of taxation, tax incidence	<i>dulinn varasjóður</i>
dreifingaraðili kk.	hidden reserves
distributor	dulin eftirspurn
	latent demand
	dulin eign
	hidden asset
	dulinn varasjóður
	<i>dulið varafé</i>
	hidden reserves

dumbungsmarkaður *kk.*
svartsýnismarkaður
 → *bjartsýnismarkaður*

bear market

dyravörður *kk.*

Sá sem hindrar eða stöðvar upplýsingaflæði eða aðgengi að þeim sem taka ákvarðanir.

gatekeeper

dægurgengi *hk.*

stundargengi

spot exchange rate, spot rate

dægurmarkaður *kk.*

stundarmarkaður

spot market

dægurverð *hk.*

stundarverð

spot price

E

EB¹ *skst.*

Evrópubandalagið

Sú stoð Evrópusambandsins (stoð 1) sem lýtur að efnahagssamstarfi. Hét Efnahagsbandalag Evrópu til ársins 1993.

EC¹, European Community

EB² *skst.*

Evrópubandalögin

Efnahagsbandalag Evrópu, Kola- og stálbandalag Evrópu og Kjarnorkubandalag Evrópu. Stofnanir bandalaganna þriggja voru sameinaðar 1967. Við stofnun Evrópusambandsins 1993 mynduðu þau fyrstu stoð sambandsins.

EC², European Communities

EBE *skst.*

Efnahagsbandalag Evrópu

Stofnað með Rómarsáttmála 1957. Starfrækt undir þessu heiti til 1993.

→ *Evrópubandalagið*

EEC, European Economic Community

Edgeworth-rammi *kk.*

Edgeworth box

eðalmálmur *kk.*

Gull eða silfur, ekki í myntformi, notað sem gjaldmiðill eða til að varðveita verðmæti. Dæmi: gullstangir.

bullion

eðalmynt *kv.*

Mynt úr gulli eða silfri.

→ *mynt*

specie

eðlilegur aðgerðartími

?normaltími

normal time

eðlislæg einkasala

náttúrleg einkasala

natural monopoly

eðlislægt atvinnuleysi

náttúrlegt atvinnuleysi

natural rate of unemployment

eðlislægur vöxtur

intrinsic growth

EES *skst.*

Evrópska efnahagssvæðið

EEA, European Economic Area

efnahags- *fl.*

efnahagslegur, hagfræðilegur, hagrænn
economic¹

Efnahags- og framfarastofnunin í París

OECD, Organization for Economic Cooperation and Development

efnahagsaðgerðir *kv. ft.*

economic policy measures

efnahagsáfall *hk.*

economic shock

Efnahagsbandalag Evrópu*EBE*

Stofnað með Rómarsáttmála 1957. Starfrækt undir þessu heiti til 1993.

→ *Evrópubandalagið***EEC, European Economic Community****efnahagsbati** *kk.***economic recovery****efnahagsframvinda** *kv.**efnahagsþróun, hagþróun***economic development****efnahagshorfur** *kv. ft.***economic outlook****efnahagshvati** *kk.**hagrænn hvati***economic incentive****efnahagsjafnvægi** *hk.**jafnvægi í þjóðarbúskap***macroeconomic equilibrium****efnahagskerfi** *hk.**efnahagsskipan, hagkerfi, hagskipulag***economic system, economy¹****efnahagskönnun** *kv.*

Heildarkönnun á efnahagsstarfsemi.

economic census**efnahagsleg heimsvaldastefna****economic imperialism****efnahagsleg kjörstaða****economic optimum****efnahagsleg samþjöppun****economic concentration****efnahagsleg velferð****economic welfare****efnahagslegur** *lo.**efnahags-, hagfræðilegur, hagrænn***economic¹****efnahagslíf** *hk.***economy²****efnahagslægð** *kv.***recession****efnahagslögmál** *hk.**hagrænt lögmál***economic law****efnahagslögsaga** *kv.***EEZ, exclusive economic zone****efnahagsreikningur** *kk.* (í reikningshaldi)**balance sheet****efnahagssamstarf** *hk.**efnahagssamvinna***economic cooperation****efnahagssamvinna** *kv.**efnahagssamstarf***economic cooperation****efnahagsskipan** *kv.**efnahagskerfi, hagkerfi, hagskipulag***economic system, economy¹****efnahagsslaki** *kk.*

Vannýtt framleiðslugeta í hagkerfinu.

economic slack**efnahagsstarfsemi** *kv.**efnahagssumsvif***economic activity²****efnahagsstefna** *kv.***economic policy, macroeconomic policy****efnahagsstjórn** *kv.**hagstjórn***economic management****efnahagsstærð** *kv.**hagstærð***economic aggregate****efnahagssumræða** *kv.***economic debate****efnahagssumsvif** *hk. ft.**efnahagsstarfsemi***economic activity²****efnahagsþrengingar** *kv. ft.**hörgultímar***austerity****efnahagsþróun** *kv.**efnahagsframvinda, hagþróun***economic development****efnahagsþvinganir** *kv. ft.*→ *hafnbann, refsiaðgerðir, viðskiptabann***economic sanctions**

efniseftirlit *hk.*

birgðaeftirlit, efnisstýring

material control

efnislisti *kk.* (í framleiðslufræði)

uppskrift

bill of materials, BOM

efnismeðferð *kv.* (í framleiðslufræði)

efnismeðhöndlun

material handling

efnismeðhöndlun *kv.* (í framleiðslufræði)

efnismeðferð

material handling

efnisstjórnun *kv.* (í framleiðslufræði)

material management

efnisstýring *kv.*

birgðaeftirlit, efniseftirlit

material control

efra hámark

supremum

eftir á

a posteriori; ex post

eftir skatta

Að frádregnum tekjuskatti.

after tax

eftirkaupahegðun *kv.* (í markaðsfræði)

postpurchase behavior

eftirlaun *hk. ft.*

pension¹

eftirlaunakerfi *hk.*

pension plan¹, pension scheme, retirement plan

eftirlaunakerfi almannatrygginga

social-security pension scheme

eftirlaunasjóður *kk.*

retirement fund

eftirlaunaskið *hk.*

retirement¹

eftirlit *hk.*

supervision

eftirlits- og stjórnkerfi

governance structure

eftirlitsleikur *kk.* (í leikjafraði)

inspection game

eftirlitsmaður *kk.*

umsjónarmaður

supervisor¹

eftirlitsstarfsemi *kv.*

controlling

eftirmarkaður¹ *kk.* (í markaðsfræði)

Sá markaður sem vænta má að skapist fyrir þjónustu og varahluti við sölu tiltekinnar framleiðsluvöru.

after market¹

eftirmarkaður² *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)

endursölumarkaður¹

Markaður fyrir verðbréf sem myndast í kauphöll eða utan hennar eftir að bréfin hafa verið boðin út til almennings.

after market², secondary market

eftirspurn *kv.*

demand¹

eftirspurn á markaði

market demand

eftirspurnarfall *hk.*

demand function

eftirspurnarferill *kk.*

demand curve

eftirspurnarferill vinnuafis

labor-demand curve

eftirspurnarhagstjórn *kv.*

Efnahagsstefna eða -aðgerð sem beinist að eftirspurnarhlíð markaðar.

→ *framboðshagstjórn*

demand-side policies

eftirspurnarhlíð *kv.*

demand side

eftirspurnarhnykkur *kk.*

eftirspurnarrykkur

demand shock

eftirspurnarlínurit *hk.*

eftirspurnartafla

demand schedule

eftirspurnarlögmál *hk.*

law of demand

eftirspurnarnæmi *hk.*

eftirspurnarteygni, næmi eftirspurnar

elasticity of demand

eftirspurnarrykkur *kk.*

eftirspurnarhnykkur

demand shock
 eftirspurnarstjórn *kv.*
demand management
 eftirspurnarsveiflur *kv. ft.*
demand fluctuations
 eftirspurnartafla *kv.*
eftirspurnarlínurit
demand schedule
 eftirspurnarteygni *kv.*
eftirspurnarnæmi, næmi eftirspurnar
elasticity of demand
 eftirspurnartruflun *kv.*
demand disturbance
 eftirspurnarverðbólga *kv.*
demand-pull inflation
 eftirspurnarþensla *kv.*
demand pressure
 eftirstöðvar *kv. ft.*
*afgangur*¹
balance¹
 ehf. *skst.*
 Skammstöfun fyrir *einkahlutafélag*.
 Samsvarandi skammstöfun í Bretlandi
 er *ltd.* en *Inc.* í Bandaríkjunum.
 Sjá *einkahlutafélag*.
 eigandatekjur *kv. ft.*
proprietor's income
 eigandi *kk.*
owner, proprietor
 eigið fé¹
capital¹, **equity**¹, **equity capital**²
(am.), owners' equity
 eigið fé² (í reikningshaldi)
bókfært virði, hrein eign
 Bókfært virði fyrirtækis, þ.e. eignir fyr-
 irtækis að frádregnum skuldum skv.
 bókhaldi. Það samsvarar eigin fé fyrir-
 tækis.
net assets, net worth
 eigið hlutabréf
 Hlutabréf í fyrirtæki í eigu fyrirtækisins
 sjálfs.
reacquired stock, treasury stock
(am.)

eigið íbúðarhúsnæði
 Íbúðarhúsnæði sem eigandi býr í.
owner-occupied dwelling
 eigið verðgildi
eiginlegt virði
intrinsic value¹
 eigin laun
 Laun í einstaklingsfyrirtæki.
owner income
 eigin víxill
promissory note¹
 eignaðhverft tímaraðarlíkan
sjálfhverft líkan
AR model, autoregressive model
 eignaðhverfur *lo.*
sjálfsaðhverfur
autoregressive
 eigindleg aðferð
qualitative method
 eigindlegur *lo.*
qualitative
 eiginfjárgengi *hk.*
 Hlutfall milli markaðsvirðis hlutafjár
 og bókfærðs virðis eigin fjár.
market-to-book ratio
 eiginfjárhlutfall *hk.*
equity ratio
 eiginfjárkostnaður *kk.*
 Kostnaður af notkun eigin fjár.
cost of equity
 eiginfjárstuðull *kk.*
 Heildareignir sem hlutfall af eigin fé.
equity multiplier
 eiginfylgni *kv.* (í tölfræði)
sjálffylgni, sérfylgni
 Fylgni milli hendinga í sama slembi-
 ferli.
autocorrelation, serial correlation
 eigingildi *hk.*
characteristic value, eigenvalue
 eiginlegt virði
eigið verðgildi
intrinsic value¹
 eiginrúm *hk.* (í stærðfræði)
characteristic space

eignsamdreifni *kv.* (í tölfræði)

autocovariance

eiginvektor *kk.*

eiginvigur

characteristic vector, eigenvector

eiginvigur *kv.*

eiginvektor

characteristic vector, eigenvector

eign *kv.*

→ *eignir*¹

asset; property

eigna- eða skuldaskiptasamningur

swap agreement

eigna- eða skuldaskipti

kvaðaskipti

swap

eignadreifing *kv.*

asset diversification

eignahalli *kk.*

Það þegar skuldir eru hærri en eignir.

insolvency¹

eignalíkan *hk.*

eignasafnslíkan

portfolio-balance model

eignalosun *kv.*

Það þegar fyrirtæki selur einstakar eignir.

disinvestment

eignareikningur *kk.*

asset account

eignarhald *hk.*

ownership, proprietorship

eignarhaldsfélag *hk.*

forráðafélag

holding company (br.)

eignarleif *kv.*

lokavirði

Virði eignar í lok tiltekinn tíma.

residual value

eignarleiga *kv.*

Leiga á lausafé eða fasteign gegn umsömdu gjaldi um tiltekinn tíma. Leigusali telst eigandi eignar en leigutaki hefur afnotarétt af henni á leigutíma og

samkvæmt samningi ýmist eignar- eða afnotarétt að samningstíma liðnum.

→ *kaupleiga*

leasing

eignarnám *hk.*

expropriation

eignarréttur¹ *kk.*

property right, proprietary right

eignarréttur² *kk.*

title¹

eignarskattur *kk.*

wealth tax

eignasafn *hk.*

portfolio¹

eignasafnsáhætta *kv.*

portfolio risk

eignasafnsgreining *kv.*

portfolio analysis

eignasafnslíkan *hk.*

eignalíkan

portfolio-balance model

eignasala *kv.*

retirement of assets

eignatekjur *kv. ft.*

property income

eignatílfærsla *kv.*

wealth transfer

eignaumsýslufélag *hk.*

investment trust (br.), trust company (am.)

eignaupptaka *kv.*

confiscation, seizure

eignfæra *so.*

capitalize

eignfært virði

capitalized value

eignir¹ *kv. ft.* (í reikningshaldi)

→ *eign*

assets

eignir² *kv. ft.*

*fjármunir*²

resources

eilífðarbréf¹ *hk.*

*ævarandi skuldabréf*¹

Bresk ríkisskuldabréf sem hafa engan

- ákveðinn lokagjalddaga.
consol (*br.*), **consolidated annuity** (*br.*)
- eilífðarbréf**² *hk.*
*ævarandi skuldabréf*²
 Skuldabréf sem bera vexti um aldur og ævi en greiðast aldrei upp.
perpetual bond, perpetuity¹
- eilífðargreiðslur** *kv. ft.*
síffella, sígreiðslur
 Óendanleg röð af jöfnum greiðslum.
perpetuity²
- eindagi** *kk.*
 Síðasti dagur eftir gjalddaga sem greiða má skuld án þess að á hana falli dráttarvextir.
final due date
- eindahagfræði** *kv.*
*deildarhagfræði, hageindafraði, ?rekstrarhagfræði*²
microeconomics, price theory
- einfaldað form**
reduced form
- einfaldað jöfnukerfi**
reduced-form model
- einfaldir vextir**
simple interest
- einföld aðhvarfsaðferð**
venjuleg aðferð minnstu fervika, venjuleg aðhvarfsaðferð
OLS, ordinary least squares method
- eingengur** *lo.*
óhverfanlegur
irreversible¹
- eingerð** *kv.*
einsleitni
homogeneity
- eingerður** *lo.*
einsleitur, samkynja, samleitur
homogeneous
- eingreiðsla** *kv.*
lump-sum payment
- eingreiðslubréf** *hk.*
bullet bond
- eingreiðslulán** *hk.*
 Lán sem greiða ber í einu lagi í lok láns-
 tíma.
bullet loan
- eingreiðsluskattur** *kk.*
 Skattur greiddur í einni greiðslu, óháður tekjum.
lump-sum tax
- einhlíða** *lo.*
unilateral
- einhlíða aðgerð** (í stjórnunarfræði)
unilateral action
- einhlíða próf**
one-tail test
- einhlíða skuldbinding** (í leikjafraði)
unilateral commitment
- eining** *kv.*
unit
- eining í hagkerfi**
hageining
economic institution
- einingaframleiðsla** *kv.*
unit production
- einingarkostnaður** *kk.*
unit cost
- einingarnæmi** *hk.* (í eindahagfræði)
einingarteygni
unitary elasticity
- einingarskattur** *kk.*
unit tax
- einingarteygni** *kv.* (í eindahagfræði)
einingarnæmi
unitary elasticity
- einingarvara** *kv.*
numéraire commodity
- einka- og samneysla** (í þjóðhagsreikningum)
final consumption expenditure
- einkadreifing** *kv.*
exclusive distribution
- einkaeigandi** *kk.*
sole proprietor
- einkaeign** *kv.*
private property
- einkafjármagn** *hk.*
private capital

einkafjármögnun *kv.*

private finance initiative

einkaframtak *hk.*

einkarekstur

Atvinnustarfsemi einstaklinga eða fyrirtækja í einkaeign.

→ *opinber rekstur*

private enterprise

einkafyrirtæki *hk.*

private firm, privately owned company

einkageiri *kk.*

private sector

einkagæði *hk. ft.*

private good

einkahlutafélag *hk.*

Einkahlutafélag samkvæmt íslenskum lögum á sér ekki nákvæma samsvörun í breskum eða bandarískum hlutafélagalögum.

→ *almenningshlutafélag, ehf., hf., lokað hlutafélag, opið hlutafélag*

closed company, private limited company

einkaleyfi *hk.*

patent

einkaneysla¹ *kv.* (í þjóðhagsreikningum)

household final consumption

einkaneysla² *kv.*

private consumption

einkarekstur *kk.*

**einkaframtak*

→ *opinber rekstur*

private enterprise

einkaréttargreiðsla *kv.*

afnotagreiðsla, höfundarréttargreiðsla

Greiðsla fyrir afnot af tilteknum réttindum, t.d. höfundarrétti, útgáfurétti, einkarétti o.þ.h.

royalty

einkaréttur *kk.*

exclusive right, sole right

einkaritari *kk.*

personal assistant, private secretary

einkasala *kv.*

einokun

monopoly

einkasali *kk.*

monopolist

einkasölugróði *kk.*

einkasöluhagnaður, einokunargróði

monopoly profit

einkasöluhagnaður *kk.*

einkasölugróði, einokunargróði

monopoly profit

einkasölujafnvægi *hk.*

Jafnvægi við skilyrði einkasölu.

monopoly equilibrium

einkasöluleyfi *hk.*

sérleyfi

Einkaréttur sem framleiðandi vöru veitir umboðsmanni eða tilteknum seljanda til að dreifa henni á tilteknu svæði.

franchise

einkasölurenta *kv.*

monopoly rent

einkasölusamkeppni *kv.*

monopolistic competition

einkasöluvald *hk.*

einokunarvald

monopoly power

einkaumboð *hk.*

exclusive agency, sole agency

einkaupasamningur *kk.*

exclusive dealing agreement

einkaútgáfa verðbréfa

lokað útbod verðbréfa

Verðbréfaútgáfa boðin völdum fjárfestum og yfirleitt ekki skráð á opinberu verðbréfaþingi.

private placement

einkavæða *so.*

privatize

einkavæðing *kv.*

privatization

einkeypi *hk.*

Sú aðstaða að kaupandi er aðeins einn.

monopsony

<p>einokun <i>kv.</i> <i>einkasala</i> monopoly</p> <p>einokunargróði <i>kk.</i> <i>einkasölugróði, einkasöluhagnaður</i> monopoly profit</p> <p>einokunarhringur <i>kk.</i> <i>hringur, verðsamtök</i> Samtök um samkeppnishömlur. cartel</p> <p>einokunarvald <i>hk.</i> <i>einkasöluvald</i> monopoly power</p> <p>einsfærisleikur <i>kk.</i> (í leikjafræði) Leikur þar sem þátttakandi fær aðeins eitt tækifæri. one-shot game</p> <p>einsleit markaðsfærsla <i>einsleit markaðssetning</i> undifferentiated marketing</p> <p>einsleit markaðssetning <i>einsleit markaðsfærsla</i> undifferentiated marketing</p> <p>einsleit vara homogeneous product</p> <p>einsleitni <i>kv.</i> <i>ingerð</i> homogeneity</p> <p>einsleitni dreifna (í tölfræði) Það að dreifni er sú sama þegar tölfræðileg greining nær til athugana sem eru gerðar á ólíkum hópum. homoscedasticity</p> <p>einsleitt fall homogeneous function</p> <p>einsleitt framleiðslufall homogeneous production function</p> <p>einsleitur <i>lo.</i> <i>ingerður, samkynja, samleitur</i> homogeneous</p> <p>einstaklingsfyrirtæki <i>hk.</i> sole proprietorship, sole trader, unincorporated enterprise</p> <p>einstaklingshyggja <i>kv.</i> individualism</p>	<p>einstaklingur <i>kk.</i> → <i>lögpersóna</i> natural person (í lagamáli)</p> <p>eitækur <i>lo.</i> (í stærðfræði) injective, one-to-one</p> <p>einvígi <i>hk.</i> (í leikjafræði) duel</p> <p>einyrki <i>kk.</i> own-account worker</p> <p>eitrað peð (í fjármálum) poison pill</p> <p>eitt verð Sjá <i>lögmálið um eitt verð.</i></p> <p>eka <i>kv., ft. ekur</i> Mynteining Evrópusambandsríkja, vegin saman af gjaldmiðlum 12 landa, þ.e. annarra en Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar. Evra leysti eku af hólmi 1. janúar 1999. → <i>evra</i> ECU, European Currency Unit</p> <p>ekla <i>kv.</i> <i>hörgull, skortur, þurrð</i> dearth, scarcity, shortage</p> <p>embættismaður <i>kk.</i> → <i>ríkisstarfsmaður</i> senior civil servant, senior official</p> <p>endanleg not vöru og þjónustu (í þjóðhagsreikningum) final use of goods and services</p> <p>endanleg töf finite distributed lag</p> <p>endanlegur neytandi <i>endanlegur notandi</i> end user</p> <p>endanlegur notandi <i>endanlegur neytandi</i> end user</p> <p>endingartími¹ <i>kk.</i> (eignar) service life</p> <p>endingartími² <i>kk.</i> useful life</p> <p>endingartími birgða <i>birgðahaldstími</i> Tími sem birgðir endast.</p>
---	---

inventory period
endurbætur á vöru
product modification
endurfjárfesting *kv.*
reinvestment
endurfjárfesting hagnaðar
 Hagnaði er haldið eftir í fyrirtæki.
plowback
endurfjármagna *so.*
refinance (*br.*), **refund**¹ (*am.*)
endurfjármögnun *kv.*
refinancing (*br.*), **refunding** (*am.*)
endurflokka *so.*
reclassify
endurgjald *hk.*
requitted payment
endurgjöf *kv.*
viðgjöf
feedback
endurgreiddur skattur
*skattendurgreiðsla*¹
tax refund
endurgreiða *so.*
refund², **reimburse**, **repay**
endurgreiðsla *kv.*
reimbursement
endurgreiðsluáætlun *kv.*
repayment schedule
endurgreiðslutími *kk.*
payback period
endurgreiðslufirlit *hk.*
afborganayfirlit
amortization schedule
endurhverf viðskipti
reversible deal
endurhönnun verks
work redesign
endurkaup *hk. ft.*
buy-back
endurkaup hlutabréfa
 Það þegar félag kaupir aftur eigin hlutabréf.
stock repurchase
endurkaupasamningur *kk.*
 Samningur um að selja verðbréf með

þeim skilmálum að kaupa þau aftur síðar á umsömdu verði á tilteknum degi. Slíkur samningur er ígildi lánsviðskipta.
repo, REPO, repurchase agreement, repurchase contract, RP
endurkaupaskuldbinding *kv.*
repurchase obligation
endurkaupavextir *kk. ft.*
repo rate
endurkaupsverð *hk.*
replacement cost
endurkröfuréttur *kk.*
recourse
endurleiga *kv.*
 Það þegar eigandi selur fjármögnunarleigufyrirtæki eign sína og leigir hana síðan aftur af fyrirtækinu.
leaseback, sale-and-leaseback
endurmat *hk.*
reevaluation¹
endurmat birgða
stock appreciation
endurmatsreikningur *kk.*
reevaluation account
endurmeta *so.*
revalue
endurnýja¹ *so.* (um lán, samning o.þ.h.)
renew, replace¹
endurnýja² *so.*
replace²
endurnýjanleg auðlind
renewable resource
endurnýjun¹ *kv.* (um lán, samning o.þ.h.)
renewal¹
endurnýjun² *kv.* (um ápreifanlega hluti)
replacement²
endurnýjunarfjárfesting *kv.*
replacement investment
endurnýjunarhlutfall *hk.*
replacement rate
endurnýjunarsala *kv.*
 Sala í stað úreltrar vöru.
replacement sale

endurnýjunarverð <i>hk.</i> replacement value	endurskoðunarstaðall <i>kk.</i> *endurskoðunarreglur
endurpöntunarkerfi <i>hk.</i> (í framleiðslu- fræði)	auditing standards
bin reserve system	endurskoðunartímabil <i>hk.</i> audit period
endurskipting tekna income redistribution	endurskoðunarúrtak <i>hk.</i> audit sampling
endurskipulagning <i>kv.</i> <i>skipulagsbreyting</i>	endurskoðunarvenjur <i>kv. ft.</i> auditing practices
reorganization	endursölumarkaður ¹ <i>kk.</i> (í verðbréfa- viðskiptum) <i>eftirmarkaður</i> ²
endurskipulagning fjárhags <i>fjárhagsleg endurskipulagning</i>	Markaður fyrir verðbréf sem myndast í kauphöll eða utan hennar eftir að bréfin hafa verið boðin út til almennings.
financial reconstruction, financial re- structuring	after market², secondary market
endurskoðandi <i>kk.</i> accountant², auditor	endursölumarkaður ² <i>kk.</i> (í markaðs- fræði)
endurskoðun <i>kv.</i> audit, auditing	Markaður seljenda sem kaupa vöru til að selja eða leigja þær að nýju með hagnaði.
endurskoðunaraðferð <i>kv.</i> Aðferðafræði við bókhald og reiknings- skil.	reseller market
auditing method	endurtekið úrtak repeated sample
endurskoðunaraðferðir <i>kv. ft.</i> Verklagsreglur fyrir störf endurskoð- enda.	endurtekin sala repeat sale
auditing procedures	endurtekinn leikur (í leikjafraði) repeated game
endurskoðunaráhætta <i>kv.</i> audit risk	endurtrygging <i>kv.</i> reinsurance
endurskoðunaráætlun <i>kv.</i> audit strategy	endurtryggja <i>so.</i> reinsure
endurskoðunarfræði <i>kv.</i> auditing theory	endurtæk áætlun Áætlun sem endurtekur sig.
endurskoðunarfyrirmæli <i>hk. ft.</i> audit program	rolling schedule
endurskoðunargögn <i>hk. ft.</i> audit evidence	endurvarpsáhrif <i>hk. ft.</i> repercussion effect
endurskoðunarreglur <i>kv. ft.</i> <i>endurskoðunarstaðall</i>	Engelsferill <i>kk.</i> <i>úþenslubraut</i>
Samræmdar reglur um aðferðir endur- skoðenda.	Ferill sem sýnir samband milli tekna einstaklings og neyslu tiltekinnar vöru.
auditing standards	Engel curve
endurskoðunarskýrsla <i>kv.</i> auditor's report²	enska söguspekin í hagfræði English historical school
endurskoðunarslóð <i>kv.</i> audit trail	

erfðafjárhrif *hk. ft.*

bequest effect

erfðafjárskattur *kk.*

bequest tax (um bréfarf); **inheritance tax** (um lögarf)

erfðavenjuvald *hk.*

traditional power

erindrekavandi *kk.*

umboðsvandi

principal-agent problem

erlend fjárfesting

fjárfesting erlendra aðila

foreign investment

erlendar langtímaskuldir

long-term foreign debt

erlendar skuldir

external debt, foreign debt

erlendar skuldir ríkisins

external government debt

erlendur galdeyrir

foreign currency, foreign exchange

erlendur markaður

foreign market

erlendur verkamaður

guest worker

erlent skuldabréf

→ *innlent skuldabréf*

foreign bond

erlent vinnuafli

foreign labor

ESB *skst.*

Evrópusambandið

EU, European Union

Eulersregla *kv.*

Regla Eulers um eingerð föll.

Euler's theorem

evra *kv.*

Sameiginlegur gjaldmiðill 11 Evrópusambandsríkja sem tók gildi frá 1. janúar 1999 og leysti þá ekuna af hólmi.

→ *eka*

euro

evrópsk vilnun

Vilnun sem gildir eingöngu á ákveðnum degi.

→ *bandarísk vilnun*

European option

Evrópska efnahagssvæðið

EES

EEA, European Economic Area

Evrópska myntkerfið

EMS, European Monetary System

evrópska reikningseiningin

EUA, European unit of account

Evrópski fjárfestingarbankinn

EIB, European Investment Bank

Evrópubandalagið *hk.*

EB¹

Sú stoð Evrópusambandsins (stoð 1) sem lýtur að efnahagssamstarfi. Hét Efnahagsbandalag Evrópu til ársins 1993.

EC¹, European Community

Evrópubandalögin *hk. ft.*

EB²

Efnahagsbandalag Evrópu, Kola- og stálbandalag Evrópu og Kjarnorkubandalag Evrópu. Stofnanir bandalaganna þriggja voru sameinaðar 1967. Við stofnun Evrópusambandsins 1993 mynduðu þau fyrstu stoð sambandsins.

EC², European Communities

Evrópumarkaður *kk.*

Euromarket

Evrópumynt *kv.*

Eurocurrency

Evrópusambandið *hk.*

ESB

EU, European Union

eyða *so.*

verja²

spend

eyðing *kv.*

tæming

depletion²

eyðsla *kv.*

spending

eyðslufrávik *hk.* (í kostnaðarbókhaldi)

spending variance

eyðslukast *hk.*
spending spree

eyrnamerkur *lo.*
*markaður*²
earmarked

F

F-dreifing *kv.*
F-distribution

f.h. *skst.*
fyrir hönd
per pro, pp

faglærður starfsmaður
iðnaðarmaður
skilled worker

faldmeðaltal *hk.*
rúmfræðilegt meðaltal
N-ta rótin af margfeldi *n* jákvæðra stærða.
geometric mean

fall *hk.* (í stærðfræði)
function

falla í gjalddaga
gjaldfalla
mature

fallform *hk.*
functional form

fallin vara (í markaðsfræði)
 Vara sem selst treglega.
product failure

fallinn í gjalddaga
í vanskilum
overdue

fallvensl *hk. ft.*
functional relation

fals *hk.*
fjársvik
fraud

fangaklípa *kv.* (í leikjafræði)
vandi fangans
prisoner's dilemma

fara á eftirlaun
 Láta af störfum sökum aldurs.
retire¹

farandsala *kv.*
heimilissala
direct selling¹, **door-to-door retailing**

farandsali *kk.*
commercial traveler, traveler, traveling salesman

farandverkamaður *kk.*
migrant worker

farmbréf *hk.*
farmskírteini
bill of lading

farmskírteini *hk.*
farmbréf
bill of lading

fast gengi
fixed exchange rate

fast gjald
fast verð
flat rate

fast verð
fast gjald
flat rate

fast verðlag
?staðvirði, fastaverð
 → á föstu verðlagi
constant prices

fastafé *hk.* (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum)
fastafjármunir
fixed assets, fixed capital

fastafjármunir *kk. ft.*
fastafé

- fixed assets, fixed capital** (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum); **physical capital** (í þjóðhagfræði)
- fastahalli** *kk.*
kerfishalli á ríkissjóði
- structural budget deficit, structural deficit**
- fastanefnd** *kv.* (í utanríkisþjónustu)
permanent delegation
- fastaneysla** *kv.*
neysla óháð tekjum
- autonomous consumption**
- fastapunktssetning** *kv.*
fixed-point theorem
- fastasummuleikur** *kk.* (í leikjafræði)
Leikur þar sem heildaruppskera þátttakenda er fasti.
- constant sum game**
- fastaverð** *hk.*
?staðvirði, fast verðlag
→ á föstu verðlagi
- constant prices**
- fastbundið samkomulag**
bindandi samkomulag
- binding agreement**
- fasteign** *kv.*
real estate, real property, realty (*am.*)
- fasteignamat** *hk.*
real estate assessment, real estate valuation
- fasteignaskattur** *kk.*
council tax (*br.*), **property tax** (*am.*), **rates** (*br.*), **real estate tax**
- fasteignaveð** *hk.*
mortgage¹
- fasteignaveðbréf** *hk.*
mortgage bond
- fasteignaveðlán** *hk.*
*veðlán*¹
Lán tryggt með veði í fasteign.
- mortgage loan**
- fastgengiskerfi** *hk.*
pegged exchange rate system
- fastheldnisferill** *kk.* (í framleiðslufræði)
Líkur á samþykkt sendingar sem fall af gallahlutfalli.
- OC curve, operating characteristic curve**
- fastlaunasamningur** *kk.*
fixed-wage contract
- fastur** *lo.*
*stöðugur*¹
- stable**
- fastur kostnaður**
fixed cost
- fastverðslíkan** *hk.*
verðtregðulíkan
- fix-price model**
- fákeppni** *kv.*
oligopoly
- fákeppnishegðun** *kv.*
oligopolistic behavior
- fákeppnislíkan Bertrands**
Bertrand oligopoly model
- fákeypi** *hk.*
Sú staða að aðeins er um fáa kaupendur að ræða.
- oligopsony**
- fátækt** *kv.*
örbirgð
- poverty**
- fátæktargildra** *kv.*
lágtekjugildra
- poverty trap**
- fátæktarhagvöxtur** *kk.*
immiserizing growth
- fátæktarmörk** *hk. ft.*
poverty line
- fegrún** *kv.* (t.d. ársreiknings)
window-dressing
- fegrúnarfé** *hk.*
Kostnaður við að fullvissa viðsemjendur um að staðið verði við gerða samninga.
- bonding cost**
- ferðaávísun** *kv.*
ferðatékki
- traveler's check**
- ferðatékki** *kk.*
ferðaávísun

traveler's checkferðaútvegur *kk.**ferðaþjónusta***tourism, tourist industry**ferðaþjónusta *kv.**ferðaútvegur***tourism, tourist industry**ferilkort *hk.***flow-process chart**

ferill tekjukosta

*tekjujaðar, tekjumörk***income possibility curve**ferli¹ *hk.* (í framleiðslufræði)*aðferð***process¹**ferli² *hk.* (í framleiðslufræði)*leið***routing**ferlisblað *hk.*

Eyðublað sem sýnir niðurröðun aðgerða vélar.

routing sheetferlisfyrirkomulag *hk.**ferlisskipulag***process layout**ferlishönnun *kv.***process design**ferliskort *hk.*

Kort sem lýsir ferli.

process chartferlisskipulag *hk.**ferlisfyrirkomulag***process layout**ferma *so.**hlaða***load³**ferningsfall *hk.**annars stigs fall***quadratic function**ferningsform *hk.***quadratic form**ferningsfylki *hk.***square matrix**ferningsrót *kv.**kvaðratrót***square root**ferningstala *kv.**fertala, kvaðrat***square**fertala *kv.**ferningstala, kvaðrat***square**fervikagreining *kv.**breytileikagreining, dreifnigreining***analysis of variance, ANOVA**festa¹ *kv.**stöðugleiki***stability**festa² *so.*

Fastbinda gengi eða verð, t.d. í samningi.

fix, lock infé *hk.**peningar***money**

fé í húfi (í verðbréfaviðskiptum)

*áhættuvirði***value at risk**félag¹ *hk.**fyrirtæki***company**félag² *hk.**samtök, stofnun²***organization¹**félagi *kk.**samstarfsmaður***associate**félagsgjald *hk.**árgjald***membership fee, subscription¹**

félagsleg velferð

social welfare

félagslegar bætur

social benefits

félagslegar íbúðir

*félagslegt íbúðarhúsnæði***public housing, social housing**

félagslegt íbúðarhúsnæði

*félagslegar íbúðir***public housing, social housing**

félagslegt leiguhúsnæði

Húsnæði á vegum sveitarfélags sem jafnframt greiðir niður húsaleigu leigjenda.

council housing (*br.*)

félagslegur jaðarábati

marginal social product

félagslegur kostnaður

þjóðhagslegur kostnaður

social cost

félagsmótun *kv.* (í stjórnumunarfræði)

socialization

félagssálfræðilegur *lo.*

sociopsychological

firmerki *hk.*

nafnmerki

Merki eða auðkenni fyrirtækis.

logo

firing *kv.*

alienation

fiskbeinarit *hk.*

orsaka- og afleiðingarit

cause-and-effect diagram, fishbone chart, fishbone diagram, Ishikawa chart

fiskihagfræði *kv.*

fisheries economics

fiskiskipafloki *kk.*

fishing fleet

fiskistofn *kk.*

fish stock

fiskveiðilögsaga *kv.*

fisheries jurisdiction

fiskveiðistjórn *kv.*

fisheries management

fínstilling *kv.*

fine-tuning

fjaldalaregla *kv.*

maximin theorem

fjandsamleg ráðataka

fjandsamleg yfirtaka

Yfirtaka gegn vilja þess fyrirtækis sem keypt er.

hostile takeover

fjandsamleg yfirtaka

**fjandsamleg ráðataka*

hostile takeover

fjandsamlegur samruni

hostile merger

fjareignarhald *hk.*

Eignarhald fjarstaddra manna.

absentee ownership

fjarlægðarfall *hk.*

distance function

fjarsala *kv.*

Bein sala með pöntun gegnum síma, útvarp, tölvu, sjónvarp o.s.frv.

direct selling²

fjarvistir *kv. ft.*

skróp

absenteeism

fjərböðun *kv.*

peningaþvottur, peningaþvætti

money laundering

fjárdráttur *kk.*

embezzlement

fjáreign *kv.*

financial asset

fjárfesting¹ *kv.* (í þjóðhagsreikningum)

capital formation

fjárfesting² *kv.*

investment

fjárfesting án áhrifa

arm's-length investment

fjárfesting erlendra aðila

erlend fjárfesting

foreign investment

fjárfesting hins opinbera

public investment

fjárfesting í íbúðarhúsnæði

residential investment

fjárfestingarákvörðun *kv.*

investment decision

fjárfestingaráætlun *kv.*

capital budget

fjárfestingarbanki *kk.*

investment bank (*am.*), **merchant bank** (*br.*)

fjárfestingarfall <i>hk.</i>	investment function	tax year
fjárfestingarfélag <i>hk.</i>	closed-end fund, closed-end investment trust, investment company	fjárhagsáætlunargerð <i>kv.</i> (fyrir fyrirtæki)
fjárfestingargeta <i>kv.</i>	investment capacity	budgeting¹
fjárfestingarhlutfall <i>hk.</i>	investment ratio	fjárhagsáætlun <i>kv.</i>
fjárfestingarhreyfingar <i>kv. ft.</i>	investment activities	budget¹, financial plan, operating budget
fjárfestingarkostur <i>kk.</i>	investment opportunity	fjárhagsbókhald <i>hk.</i>
fjárfestingarlánasjóður <i>kk.</i>	investment credit fund, investment fund²	financial accounting
fjárfestingarmistök <i>hk. ft.</i>	malinvestment	fjárhagseftirlit <i>hk.</i>
fjárfestingarreikningur <i>kk.</i>	investment account	budgetary control
fjárfestingarsjóður <i>kk.</i>	investment fund¹	fjárhagsgreining <i>kv.</i>
fjárfestingarstaða <i>kv.</i>	investment position	financial analysis
fjárfestingarstefna <i>kv.</i>	investment policy	fjárhagshrun <i>hk.</i>
fjárfestingarstyrkur <i>kk.</i>	investment subsidy	financial collapse
fjárfestingarútgjöld <i>hk. ft.</i> (í fjármálum hins opinbera) → <i>rekstrarútgjöld</i>	capital expenditure	fjárhagsleg endurskipulagning
fjárfestingarvörur <i>kv. ft.</i>	capital goods, investment goods	<i>endurskipulagning fjárhags</i>
fjárfestir <i>kk.</i>	investor	financial reconstruction, financial restructuring
fjárflótti <i>kk.</i>	capital flight	fjárhagsleg vogun
fjárhagsár ¹ <i>hk.</i> (hjá hinu opinbera) <i>fjárлагаár</i>	financial year¹, fiscal year¹	<i>skuldsetningarhlutfall</i>
fjárhagsár ² <i>hk.</i> (hjá fyrirtækjum) <i>reikningsár, skattár</i>	financial year² (br.), fiscal year² (am.),	Hlutfall skulda af heildarfjármagni fyrirtækis.
		financial leverage
		fjárhagslegur ¹ <i>lo.</i>
		<i>fjármála-</i>
		financial
		fjárhagslegur ² <i>lo.</i>
		<i>peningalegur</i>
		monetary
		fjárhagsmál <i>hk. ft.</i>
		<i>fjárhagsmálefni</i>
		financial matters
		fjárhagsmálefni <i>hk. ft.</i>
		<i>fjárhagsmál</i>
		financial matters
		fjárhagsskuldbinding <i>kv.</i>
		liability¹
		fjárhagsspá <i>kv.</i>
		financial forecasting
		fjárhagsstaða <i>kv.</i>
		<i>fjárhagur</i>
		finances, financial position, financial standing

fjárhagur *kk.*

fjárhagsstaða

finances, financial position, financial standing

fjárhaldsmaður *kk.*

fjárörslumaður

trustee

fjárhæð *kv.*

amount

fjárhæli *hk.*

fjárskjól

financial shelter

fjárkrafa *kv.*

financial claim

fjárkúgun *kv.*

blackmail, extortion

fjárlagaafgangur *kk.* (í fjármálum hins opinbera)

afgangur af ríkisbúskap

budget surplus

fjárlagaár *hk.* (há hinu opinbera)

fjárhagsár¹

financial year¹, fiscal year¹

fjárlagafrumvarp *hk.*

fjárlög

budget², budget bill

fjárlagagerð *kv.*

budgeting²

fjárlagahalli *kk.*

budget deficit

fjárlagamargfaldari *kk.*

fjárlagastuðull

Margfaldari hallalausra fjárlaga.

balanced-budget multiplier

fjárlagastefna *kv.*

budgetary policy

fjárlagastuðull *kk.*

**fjárlagamargfaldari*

balanced-budget multiplier

fjárlosun *kv.*

Sala á hluta fyrirtækis.

divestment

fjárlög *hk. ft.*

fjárlagafrumvarp

budget², budget bill

fjárlög á föstu verðlagi

inflation-adjusted budget

fjármagn *hk.*

capital²

fjármagna *so.*

finance²

fjármagnsdýpkun *kv.*

Það þegar hlutur fjármagns í framleiðslu vex örrar en hlutur vinnuafis.

→ *fjármagnsvíkkun*

capital deepening

fjármagnsekla *kv.*

fjármagnsskortur

capital shortage

fjármagnsflótti *kk.*

fjárflótti

capital flight

fjármagnsfrekur *lo.*

capital-intensive

fjármagnsgnótt *kv.*

capital abundance

fjármagnshreyfingar *kv. ft.*

capital movements

fjármagnshöft *hk. ft.*

capital restrictions

fjármagnsjöfnuður *kk.* (í þjóðhagsreikningum)

balance on capital account, capital balance

fjármagnskostnaður¹ *kk.* (í reikningshaldi)

Afborganir af lánum, vaxtakostnaður og afskriftir.

capital charges

fjármagnskostnaður² *kk.* (í fjármálafræði)

capital cost, cost of capital

fjármagnsmarkaður *kk.*

capital market

fjármagnsreikningur *kk.* (í þjóðhagsreikningum)

capital account, capital transactions account

fjármagnsskattur *kk.*

capital tax

- fjármagnsskipan** *kv.*
fjármagnsuppbygging
 Samsetning fjármagns fyrirtækis, einkum hlutfall skulda og eigin fjár.
capital structure, financial structure
- fjármagnsskorður** *kv. ft.*
capital constraints
- fjármagnsskortur** *kk.*
fjármagnsekla
capital shortage
- fjármagnsskömmun** *kv.*
capital rationing
- fjármagnsstreymi¹** *hk.* (í alþjóðaviðskiptum og þjóðhagsreikningum)
capital flow
- fjármagnsstreymi²** *hk.* (í reikningshaldi)
statement of changes in financial position, statement of sources and application of funds
- fjármagnsstreymisreikningur** *kk.*
capital finance account
- fjármagnstekjur** *kv. ft.*
capital income
- fjármagnstekjuskattur** *kk.*
capital income tax
- fjármagnstillfærsla** *kv.* (í fjármálum hins opinbera)
 → *rekstrartillfærsla, tekjutillfærsla, tillfærsla²*
capital transfer
- fjármagnsuppbygging** *kv.*
 **fjármagnsskipan*
capital structure, financial structure
- fjármagnsútflytningur** *kk.*
capital exports
- fjármagnsviðskipti** *hk. ft.*
capital transactions
- fjármagnsvíkkun** *kv.*
 Það þegar notkun fjármagns og vinnuafis í framleiðslu vex samstiga.
 → *fjármagnsdýpkun*
capital widening
- fjármagnspörf** *kv.*
fjárþörf
capital requirements
- fjármál** *hk. ft.*
finance¹
- fjármál fyrirtækja**
corporate finance
- fjármál hins opinbera**
opinber fjármál²
 → *stefna í fjármálum hins opinbera*
public finance
- fjármál ríkisins**
ríkisbúskapur, ríkisfjármál
 → *opinber fjármál¹*
central government finances
- fjármál sveitarfélaga**
local government finances
- fjármála- fl.**
fjárhagslegur¹
financial
- fjármálaaðgerðir stjórnvalda**
aðgerðir í ríkisfjármálum
fiscal measures
- fjármálahvati** *kk.*
 Aðgerðir í ríkisfjármálum sem hvetja til aukinna umsvifa í efnahagslífi.
fiscal stimulus
- fjármálamarkaður** *kk.*
peninga- og lánamarkaður
finance market, financial market
- fjármálamiðstöð** *kv.*
fjármálastöð
financial center
- fjármálastefna** *kv.*
financial policy
- fjármálastefna stjórnvalda**
stefna í fjármálum hins opinbera, stefna í ríkisfjármálum
fiscal policy
- fjármálastjóri** *kk.*
 → *fjárreiðustjóri*
CFO, chief financial officer; comptroller, controller; financial manager
- fjármálastofnun** *kv.*
 Dæmi: banki, verðbréfafyrirtæki.
financial institution
- fjármálastöð** *kv.*
fjármálamiðstöð

- financial center**
fjármálaþjónusta *kv.*
 Starfsemi fjármálastofnana, s.s. banka og verðbréfafyrirtækja.
- financial intermediation**
fjármunabundnar tækniframfarir
 Tækniframfarir sem byggjast á nýrri fjárfestingu.
- capital-embodied technical progress, embodied technical progress**
fjármunaleiga *kv.* (í þjóðhagsreikningum)
 → *leiga á landi*
- rental**¹
fjármunamyndun *kv.*
fixed capital formation, fixed investment
- fjármunanoftkun** *kv. ft.* (í þjóðhagsreikningum)
afskriftir
capital consumption, capital consumption allowance, CCA, consumption of capital
- fjármunastofn** *kk.*
fjárstofn
capital stock¹
- fjármunastuðull** *kk.*
capital coefficient, capital-output ratio
- fjármunir**¹ *kk. ft.*
 Eignir sem fyrirtæki hefur fjárfest í til að framleiða vöru eða þjónustu.
capital³
- fjármunir**² *kk. ft.*
*eignir*²
resources
- fjármögnun** *kv.*
financing, funding
- fjármögnun með sölu hlutafjár**
equity financing
- fjármögnunaráhætta** *kv.*
financial risk
- fjármögnunarahreyfingar** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
financing activities
- fjármögnunarleiga** *kv.*
 → *eignarleiga*
- finance leasing, financial leasing**
fjármögnunarleigusamningur *kk.*
finance lease, financial lease, leasing contract
- fjármögnunarskilmálar** *kk. ft.*
financing terms
- fjármögnunarstefna** *kv.*
financing policy
- fjárnám** *hk.*
 → *kyrrsetning, lögtak*
execution (skýr.)
- fjárreiðustjóri** *kk.*
treasurer¹
- fjárrenta** *kv.*
*vextir*¹
interest¹
- fjárskjól** *hk.*
fjárhæli
financial shelter
- fjárstofn** *kk.*
fjármunastofn
capital stock¹
- fjárstreymi**¹ *hk.* (í reikningshaldi, um hreint veltufé)
fund flow¹
- fjárstreymi**² *hk.* (í reikningshaldi)
 Yfirheiti um fjárstreymi ýmissa sjóða, s.s. flæði hreins veltufjár eða handbærs fjár.
fund flow²
- fjárstreymisyfirlit**¹ *hk.*
 Yfirlit yfir breytingar á hreinu veltufé.
fund-flow statement¹
- fjárstreymisyfirlit**² *hk.*
 Yfirhugtak um yfirlit yfir fjárstreymi.²
fund-flow statement²
- fjárstyrkur** *kk.*
allowance³, **grant**¹
- fjársvik** *hk. ft.*
fals
fraud
- fjárveiting** *kv.*
allocation¹, **appropriation**

fjárvörslumaður *kk.*

fjárhaldsmaður

trustee

fjárvörslusjóður *kk.*

Fé í vörslu fjárhaldsmanns.

trust fund

fjárþörf *kv.*

fjármagnsþörf

capital requirements

fjáröflun *kv.*

fund raising

fjölbankalán *hk.*

Lán sem tveir bankar eða fleiri veita saman einum lántakanda.

consortium loan, syndicated loan

fjöldaframleiðsla *kv.*

mass production

fjöldamarkaðssetning *kv.*

fjölmarkaðssetning

mass marketing

fjöldatala *kv.*

cardinal number

fjölengi *hk.*

Margföld gengisskráning.

multiple exchange rates

fjölengismarkaður *kk.*

multiple exchange market

fjölengisviðskipti *hk. ft.*

multiple currency practices

fjölgreinafyrirtæki *hk.*

fyrirtækjasamsteypa, sambreyskingur

conglomerate

fjölmarkaðssetning *kv.*

fjöldamarkaðssetning

mass marketing

fjölmarkmið *hk.*

multiple objective

fjölmiðlar *kk. ft.*

mass media

fjölmyntalán *hk.*

multicurrency credit

fjölraði *hk.*

pluralism

fjölsamlína *lo.*

margsamlína

multicollinear

fjölskyldutekjur *kv. ft.*

family income

fjölstofnaveiðar *kv. ft.*

margstofnaveiðar

multi-species fisheries

fjölvrufótur *kk.*

multicommodity standard

fjölþjóðafyrirtæki *hk.*

multinational corporation, multinational firm

fjölþjóðleg markaðssetning

international marketing

fjölþjóðlegt viðskiptasamkomulag

multilateral trade agreement

fjölþætt forráð

concurrent authority

fjölþætta *so.*

Auka fjölbreytni.

diversify

fjölþætting *kv.*

diversification

flakk *hk.* (í auðlindahagfræði, um dýrastofna)

migration¹

fleygur *kk.*

wedge

fleyta *so.*

Láta gengi fljóta.

float⁴ (um gengi gjaldmiðils)

fleytiverð *hk.*

skimming price

fléttun *kv.* (í hagrannsóknnum)

splasing

Það að flétta saman t.d. tímaröðum.

splicing

fléttuskipulag *hk.*

matrix organization

flíkunarneysla *kv.*

sýnineysla

conspicuous consumption

fljótandi *lo.* (m.a. um gengi gjaldmiðla)

floating

fljótandi gengi

flotgengi

floating exchange rate	flytja <i>so.</i>
flotgengi <i>hk.</i>	transfer ⁴
<i>fljótandi gengi</i>	flytja inn
floating exchange rate	import ²
flotvaxtabréf <i>hk.</i>	flytja út
Skuldabréf með breytilegum vöxtum.	export ²
floating rate note, FRN	flýta <i>so.</i> (í framleiðslufræði, um verk)
flotvaxtalan <i>hk.</i>	expedite
Lán með breytilegum vöxtum.	flýtiáfskrift <i>kv.</i>
floating rate loan	<i>flýtifyrning, hröðunarafrskrift</i>
flotvextir <i>kk. ft.</i>	accelerated depreciation
<i>breytilegir vextir</i>	flýtifyrning <i>kv.</i>
floating interest rate, floating rate, floating rate of interest	<i>flýtiáfskrift, hröðunarafrskrift</i>
flutningafræði <i>kv.</i>	accelerated depreciation
<i>flæðisstjórnun, vöruferlisstjórnun, vörustjórnun</i>	flýtikostnaður <i>kk.</i>
logistics	crash cost
flutningafylki <i>hk.</i>	flýtitími <i>kk.</i> (í framleiðslufræði, um verk- þátt)
activity matrix, process matrix	crash time
flutningalíkan <i>hk.</i>	flæði <i>hk.</i>
transportation model	flow ¹
flutningskort <i>hk.</i> (í framleiðslufræði)	flæðilína <i>kv.</i>
C-kanban, conveyance kanban	flow line
flutningskostnaðarpróf <i>hk.</i>	flæðirit <i>hk.</i>
Aðferð til að mæla stærð markaðssvæðis út frá flutningskostnaði vöru.	<i>leiðarit</i>
shipments test	Teiknuð mynd þar sem tákn eru notuð til þess að sýna m.a. aðgerðir, gögn, leiðarstefnu og tæki við skilgreiningu, greiningu eða lausn verkefnis.
flutningskostnaður ¹ <i>kk.</i>	flowchart, flow diagram
transportation cost	flæðisstjórnun <i>kv.</i>
flutningskostnaður ² <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum)	<i>flutningafræði, vöruferlisstjórnun, vörustjórnun</i>
transport margin	logistics
flutningskostnaður aðfanga (í reikningshaldi)	flæðistærð <i>kv.</i>
transportation-in	<i>straumstærð</i>
flutningskostnaður afurða (í reikningshaldi)	flow ² , flow variable
transportation-out	flæðitími <i>kk.</i>
flutningslína <i>kv.</i>	flow time
transfer line	flökt <i>hk.</i>
flutningur <i>kk.</i>	<i>óstöðugleiki</i>
conveyance ³ , transportation	volatility
flutningur hagnaðar til heimalands	flöskuháls <i>kk.</i>
repatriation of earnings	bottleneck

forákvarðað líkan*fullvissulíkan, löggengt líkan***deterministic model****forðahlutakaup** *hk. ft.***reserve tranche purchase****forði** *kk.**verðmætaforði***store of value****forganga í verðlagningu***verðforganga, verðforysta***price leadership****forgangshlutfé** *hk.***preferred stock****forgangskrafa** *kv.***priority claim****forgangslánveiting** *kv.***priority lending****forgangsröðun** *kv.**afhjúpun notagildis***revelation of preferences****forgangsvinnuafli** *hk.**aðalvinnuafli***primary workers****forkaupsréttur** *kk.***preemption¹, preemption right, preemptive right****forkönnun** *kv.***pilot study****formbreyting eigna****asset transformation****formgalli** *kk. (í lagamáli)***technical error, technicality****formlegur** *lo.***technical¹****forráðafélag** *hk.**eignarhaldsfélag***holding company** *(br.)***forréttindalánskjör** *hk. ft.***privileged terms****forsagnarbreyta** *kv.**frumbreyta, hjábreyta, óháð breyta, skýribreyta*

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor**forskriftarhagfræði** *kv.**gildislæg hagfræði, stefnuhagfræði***normative economics****forstjóri** *kk.**framkvæmdastjóri*

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

CEO, chief executive officer, executive director, general manager, managing director; director¹, president**forstöðumaður** *kk.*

Sá sem stýrir stofnun eða ríkisfyrirtæki.

director²**forvaxtareikningur** *kk.***discounting²****forverarit** *hk.***precedence diagram****forvextir** *kk. ft.***discount interest rate, discount rate****forystubanki** *kk.*

Fjármálastofnun sem hefur forystu um lánsfjáröflun.

lead manager**forystuhafi á markaði***markaðsleiðtogi***market leader****forystumynt** *kv.**aðalgjaldmiðill, aðalmynt***vehicle currency****forystustíll** *kk.***leadership style****fólgið fall****implicit function****fólginn renta****implicit rent****fólginn kostnaður***óbeinn kostnaður², reiknaður kostnaður, reiknikostnaður***implicit cost**

fólginn samningur*þegjandi samkomulag***implicit contract****fólksfjölgun** *kv.***population growth****fólksflutningar** *kk. ft.* (í vinnumarkaðs-
hagfræði)**migration²****fórnar- og nytjagreining***kostnaðar- og ábatagreining***cost-benefit analysis****fórnarkenning um vexti**Sú kenning að vextir séu endurgjald til
lánveitanda fyrir að neita sér um neyslu.**abstinence theory of interest****fórnarkostir** *kk. ft.**fórnarskipti*Það þegar tvö markmið rekast á þannig
að val á öðru þeirra getur aðeins orðið á
kostnað hins.**trade-off****fórnarkostnaður** *kk.***opportunity cost****fórnarskipti** *hk. ft.***fórnarkostir***trade-off****fótalaust fé***pappírsmynt***fiat money****framboð** *hk.***supply¹****framboð á vinnuafli***vinnuafllsframboð***labor supply****framboðsáhrif** *hk. ft.***supply-side effect****framboðsferill** *kk.**boðferill, ?boðkúrfa***offer curve****framboðshagfræði** *kv.***supply-side economics****framboðshagstjórn** *kv.*Efnahagsstefna eða -aðgerð sem beinist
að framboðshlið markaðar.→ *eftirspurnarhagstjórn***supply-side policies****framboðshlið** *kv.***supply side****framboðsnæmi** *hk.**framboðsteygni***elasticity of supply****framboðsrykkur** *kk.**framboðsskellur***supply shock****framboðsskellur** *kk.**framboðsrykkur***supply shock****framboðsstýring** *kv.***supply management****framboðsteygni** *kv.**framboðsnæmi***elasticity of supply****framboðstruflun** *kv.***supply disturbance****framboðartekjukenning** *kv.**tilgáta um varanlegar tekjur***permanent-income hypothesis****framfara-** *fl.**framsækinn***progressive¹****framfaraáhrif** *hk. ft.**lærdómsáhrif***learning effect****framfaraferill** *kk.**lærdómsferill***learning curve****framfaraþáttur** *kk.***learning factor****framfylgja** *so.***enforce****framfærslukostnaður** *kk.***cost of living****framfærsluvísitala** *kv.**vísitala framfærslukostnaðar*→ *vísitala neysluverðs***cost-of-living index****framför** *kv.**framvinda***progress**

framgengi *hk.**biðgengi, framvirkt gengi*

Gengi gjaldmiðils sem keyptur er til afhendingar á tilteknum tíma síðar. Biðgengi er yfirleitt ákvarðað sem frávik frá daggengi.

forward exchange rate**framgengismarkaður** *kk.**framvirkur gjaldeyrismarkaður***forward exchange market****framkaup** *hk. ft.**framvirk kaup***forward purchase****framkvæma** *so.***implement****framkvæmd** *kv.* (í framleiðslufræði)*verk²***transaction¹****framkvæmdanefnd** *kv.**framkvæmdaráð, framkvæmdastjórn***executive committee****framkvæmdaráð** *hk.**framkvæmdanefnd, framkvæmdastjórn***executive committee****framkvæmdastjóri** *kk.**forstjóri*

Heiti stjórnenda fyrirtækja, jafnt á íslensku og ensku, eru á ýmsa vegu og ráðast oft af hefð innan hvers fyrirtækis.

CEO, chief executive officer, executive director, general manager, managing director; vice-president (am.)

framkvæmdastjórn *kv.**framkvæmdanefnd, framkvæmdaráð***executive committee****framkvæmdatöf** *kv.* (í þjóðhagfræði)*→ ákvörðunartöf, skilningstöf***action lag****framlag** *hk.**skerfur***contribution¹****framlagsloforð** *hk.*

Loforð um að leggja fram fé, kaupa hlutabréf, verðbréf o.þ.h.

*→ hlutafjárloforð***subscription³****framlegð** *kv.***contribution margin****framlegðarstig** *hk.***contribution ratio****framleiða á lager***framleiða í birgðir***make to stock****framleiða eftir pöntun****make to order****framleiða í birgðir***framleiða á lager***make to stock****framleiðandaábati** *kk.***producers' surplus****framleiðandavara** *kv.***producer goods¹****framleiðandi** *kk.*

manufacturer (um iðnvarning); **producer**

framleiðendamarkaður *kk.**iðnaðarmarkaður***business market, industrial market,****producer market****framleiðni** *kv.***productivity****framleiðni vinnuafis****labor productivity****framleiðniaukning** *kv.**framleiðnivöxtur***productivity growth****framleiðnivöxtur** *kk.**framleiðniaukning***productivity growth****framleiðsla¹** *kv.**iðnframleiðsla***manufacture; production****framleiðsla²** *kv.**afurð, framleiðsluvara**→ afurðir***output²; product¹****framleiðsla til endanlegrar notkunar** (í*þjóðhagsreikningum)***final goods and services**

framleiðsla við fulla atvinnu (í þjóðhag-
fræði)

full-employment output level

framleiðsluáhrif *hk. ft.*

output effect

framleiðsluáætlun *kv.*

production plan

framleiðsludilkur *kk.*

framleiðslustöð

manufacturing cell

framleiðslueining *kv.*

producer unit, production unit

framleiðslufall *hk.*

production function

framleiðslufall Cobb-Douglas

Cobb-Douglas fall

Cobb-Douglas production function

framleiðslufræði *kv.*

production theory

framleiðslugeta¹ *kv.*

afkastageta

capacity

framleiðslugeta² *kv.*

potential output

framleiðslugeta þjóðarþúskaparins

potential GNP

framleiðslugjald *hk.*

vörugjald

excise duty

framleiðslujaðar *kk.*

framleiðslukostaferill

PPF, production possibility curve, production possibility frontier, production transformation curve, transformation frontier

framleiðslukeðja *kv.*

production chain

framleiðslukort *hk.*

P-kanban, production kanban

framleiðslukostaferill *kk.*

framleiðslujaðar

PPF, production possibility curve, production possibility frontier, production transformation curve, transformation frontier

framleiðslukostnaður *kk.*

manufacturing cost

framleiðslukostur *kk.*

production opportunity

framleiðslukvóti *kk.*

production quota

framleiðslulína *kv.*

production line

framleiðslumengi *hk.*

production set

framleiðslureikningur *kk.*

production account

framleiðsluskattur *kk.*

production tax

framleiðslustaðall *kk.*

design standard

framleiðslustig *hk.*

production level

framleiðslustjóri *kk.*

production manager

framleiðslustjórnun *kv.*

production management

framleiðslustyrkur *kk.*

production subsidy

framleiðslustýring *kv.*

production control

framleiðslustöð *kv.*

framleiðsludilkur

manufacturing cell

framleiðslutengd fjölþætting

concentric diversification

framleiðsluuppjör þjóðhagsreikninga
production approach to national accounting

framleiðsluvara *kv.*

afurð, framleiðsla²

→ *afurðir*

product¹

framleiðsluverðmæti á verði frá framleiðanda (í þjóðhagsreikningum)

producers' value

framleiðsluverðmæti á verði til kaupanda (í þjóðhagsreikningum)

purchaser's value

framleiðsluþáttur <i>kk.</i> factor of production	framtíðarvirði <i>hk.</i> future value
framlenging <i>kv.</i> extension (um lán); renewal ² (um víxil)	framvextir <i>kk. ft.</i> <i>biðvextir, framvirkir vextir</i> forward interest rate, forward rate
framlenging fjárlagaárs complementary period	framvinda <i>kv.</i> <i>framför</i> progress
framlengingarvixill <i>kk.</i> renewal note	framvirk gengisafföll Gengisafföll í framvirkum gjaldeyrisviðskiptum. forward discount
framlög án endurgjalds (í þjóðhagsreikningum) unrequitted current transfers	framvirk kaup <i>framkaup</i> forward purchase
frammistöðumat <i>hk.</i> (í stjórnunarfræði) performance appraisal, performance rating	framvirk samþætting forward integration
framreikningur <i>kk.</i> (í stærðfræði) <i>bryggjun, útgiskun</i> extrapolation	framvirkir vextir <i>biðvextir, framvextir</i> forward interest rate, forward rate
framselja <i>so.</i> transfer ⁵	framvirkt gengi <i>biðgengi, framgengi</i> Gengi gjaldmiðils sem keyptur er til afhendingar á tilteknum tíma síðar. Biðgengi er yfirleitt ákvarðað sem frávik frá daggengi. forward exchange rate
framseljanlegt leyfi transferable permit	framvirkt gengisálag Gengisálag í framvirkum gjaldeyrisviðskiptum. forward premium
framseljanlegur ¹ <i>lo.</i> (um viðskiptabréf) negotiable ¹	framvirkur gjaldeyrismarkaður <i>framgengismarkaður</i> forward exchange market
framseljanlegur ² <i>lo.</i> transferable ¹	framvirkur markaður Markaður fyrir framvirka samninga. forward market, futures market
framsetning <i>kv.</i> (um t.d. uppsetningu liða í ársreikningi) presentation	framvirkur samningur <i>frestssamningur</i> forward contract
framsetning vandamáls problem formulation	frádráttarbær <i>lo.</i> <i>frádráttarhæfur</i> deductible
framsækinn <i>lo.</i> <i>framfara-</i> progressive ¹	frádráttarhæfur <i>lo.</i> <i>frádráttarbær</i>
framtak <i>hk.</i> enterprise ¹ , initiative	
framtakssemi <i>kv.</i> <i>athafnamennska, athafnasemi</i> entrepreneurship ¹	
framtíðararður <i>kk.</i> future returns	
framtíðarneysla <i>kv.</i> future consumption	
framtíðartekjur <i>kv. ft.</i> future income	

deductible	frestssamningur <i>kk.</i>
frádráttur ¹ <i>kk.</i> (t.d. um skatt)	<i>framvirkur samningur</i>
<i>afsláttur</i> ¹	forward contract
allowance ¹	fríðindi <i>hk. ft.</i>
frádráttur ² <i>kk.</i>	<i>hlunnindi</i>
deduction ²	fringe benefit, perk, perquisite
frágangstollur <i>kk.</i>	fríður <i>lo.</i>
<i>ofurtollur</i>	<i>Sjá í fríðu.</i>
Tollur sem er svo hár að hann kemur í veg fyrir innflutning vöru.	frígæði <i>hk. ft.</i>
prohibitive duty	<i>frjáls gæði, ókeypis gæði</i>
fráhvarfsvirði <i>hk.</i>	<i>→ gæði</i> ¹
abandonment value	free good
frálag <i>hk.</i>	frítími <i>kk.</i>
output ³	leisure
fráteknar birgðir	frítölur <i>kv. ft.</i> (í tölfræði)
committed stock	degrees of freedom
frávik ¹ <i>hk.</i>	fríverslun <i>kv.</i>
deviation	<i>frjáls verslun</i>
frávik ² <i>hk.</i> (í tölfræði)	free trade
<i>afgangur</i> ³ , <i>leif</i>	fríverslunarsamningur <i>kk.</i>
Mismunur athugunar og reiknaðs gildis samkvæmt líkani.	free-trade agreement
residual, residual error	fríverslunarstefna <i>kv.</i>
frávik ³ <i>hk.</i> (í reikningshaldi)	free-trade policy
<i>mismunur</i>	fríverslunarsvæði <i>hk.</i>
variance ³	free-trade area
frávikasvið <i>hk.</i>	frjáls aðgangur
range of deviation	freedom of entry
fráviksbundin stjórnun	frjáls gæði
management by exception	<i>frígæði, ókeypis gæði</i>
frávikshlutfall <i>hk.</i>	<i>→ gæði</i> ¹
<i>fráviksstuðull</i>	free good
coefficient of variation	frjáls markaður
fráviksstuðull <i>kk.</i>	<i>Hindrana- og haftalaus markaður.</i>
<i>frávikshlutfall</i>	free market
coefficient of variation	frjáls verslun
freistni <i>kv.</i>	<i>fríverslun</i>
<i>siðavandi</i>	free trade
Freisting til að fara á snið við reglur og hagnast á því.	frjálsar afskriftir
moral hazard	free depreciation
frestaður skattur	frjálshyggja <i>kv.</i>
deferred tax	libertarianism
	frjálslýndisstefna <i>kv.</i>
	liberalism
	frumbreyta <i>kv.</i>
	<i>forsagnarbreyta, hjábreyta, óháð</i>

<i>breyta, skýribreyta</i>	<i>frumvinnslugrein kv.</i>
Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.	primary industry
concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor	frumþættir framleiðslunnar
frumeiningar reikningskila	original factors of production
Átt er við eignir, skuldir, tekjur og gjöld.	<i>frumþörf kv.</i>
elements of financial statements	primary need
frumframleiðandi kk.	<i>frænddrægni kv.</i>
OEM, original equipment manufacturer	nepotism
frumframleiðsluþáttur kk.	full atvinna
primary input	full employment
frumgerð kv.	fullgilda so.
<i>frumsmíð</i>	<i>löggilda</i>
prototype	ratify¹, validate
frumgögn hk. ft.	fullkomið minni (í leikjafræði)
→ almenn gögn	perfect recall
primary data	fullkomin einkasala
frumkvæði hk.	<i>hrein einkasala</i>
<i>brautryðjandastarf</i>	pure monopoly
entrepreneurship²	fullkomin framsýni
frumkvöðull kk.	perfect foresight
<i>brautryðjandi</i>	fullkomin samkeppni
entrepreneur², pioneer	perfect competition
frummarkaður kk.	fullkomin þekking (í leikjafræði)
<i>frumsöllumarkaður</i>	<i>hlítarvitneskja</i>
primary market	perfect knowledge
frumsenda kv. (í stærðfræði og rökfræði)	fullkominn markaður
<i>frumsetning</i>	perfect market
axiom²	fullkomnar upplýsingar (í eindahagfræði)
frumsetning hk.	perfect information
<i>frumsenda</i>	fulltrúi kk.
axiom²	<i>umboðsmaður¹</i>
frumsmíð kv.	agent; proxy¹
<i>frumgerð</i>	fullunnar vörur
prototype	finished goods
frumsöllumarkaður kk.	fullveldi hk.
<i>frummarkaður</i>	sovereignty
primary market	fullvissuaðferð kv.
	<i>aðferð fullrar vitneskju</i>
	full-information approach
	fullvissulíkan hk.
	<i>forákvarðað líkan, löggengt líkan</i>
	deterministic model
	fundarbók kv.
	<i>gerðabók</i>

journal ²	fyrir hönd (um undirskrift)
fundargerð <i>kv.</i>	<i>f.h.</i>
minutes	per pro, pp
fylgibréf innborgunar	fyrirframgreiddur <i>lo.</i>
remittance advice	prepaid
fylgisala <i>kv.</i>	fyrirframgreiddur kostnaður (í reikningshaldi)
Sala vöru sem er bundin sölu annarrar vöru.	deferred expense
tie-in sale	fyrirframgreiðsla <i>kv.</i>
fylgiseðill <i>kk.</i>	advance, advance payment; imprest ¹
Seðill eða miði sem fylgir vörusendingu.	(frá hinu opinbera)
shipping note	fyrirframinnheimtar tekjur (í reikningshaldi)
fygiskjal <i>hk.</i> (í reikningshaldi)	Tekjur sem eru skuldfærðar á yfirstandandi reikningstímabili en tekjufærðar síðar.
source document, voucher	deferred income
fygiskjalaendurskoðun <i>kv.</i>	fyrirframvitneskja <i>kv.</i>
<i>aukin endurskoðun</i>	a priori information
extended validation	fyrirgreiðslufé <i>hk.</i>
fygisölusamningur <i>kk.</i>	<i>mútufé, mútur</i>
tying arrangement	bribe ¹ , kickback
fylgipáttur <i>kk.</i>	fyrirkomulag ¹ <i>hk.</i> (í framleiðslufræði)
<i>hjáþáttur</i>	<i>niðurskipan, skipulag</i> ¹
cofactor	floorplan, layout
fylgjast með	fyrirkomulag ² <i>hk.</i>
<i>líta eftir, vakta</i>	<i>skipulag</i> ²
monitor	organization ²
fygni <i>kv.</i> (í tölfræði)	fyrirkomulag gengismála
Samband milli tveggja eða fleiri hend- inga.	<i>gengisfyrirkomulag</i>
correlation	exchange-rate regime
fygnifylki <i>hk.</i>	fyrirmæli <i>hk. ft.</i>
<i>fygnistuðlafylki</i>	<i>fyrirskipun, skipun</i> ²
correlation matrix	order ¹
fygnistuðlafylki <i>hk.</i>	fyrirskipa <i>so.</i>
<i>fygnifylki</i>	<i>skipa</i>
correlation matrix	order ⁴
fygnistuðull <i>kk.</i>	fyrirskipun <i>kv.</i>
coefficient of correlation, correlation coefficient	<i>fyrirmæli, skipun</i> ²
fylki <i>hk.</i>	order ¹
matrix	fyrirtæki <i>hk.</i>
fykisleikur <i>kk.</i> (í leikjafræði)	business ¹ , enterprise ² , firm; com- pany; concern
matrix game	fyrirtæki í fullum rekstri
fyrir fram	going concern
a priori; ex ante	

fyrirtækisáhætta *kv.*

ókerfisbundin áhætta

Áhætta sem hægt er að eyða með fjölþættingu.

company-specific risk, diversifiable risk, unsystematic risk

fyrirtækismenning *kv.*

company culture (*br.*), **corporate culture**

fyrirtækisverðbréf *hk. ft.*

Verðbréf gefin út af fyrirtæki.

corporate securities

fyrirtækisþroskun *kv.*

hæfing fyrirtækis

organization development

fyrirtækjafraeði *kv.*

Kenningar um stofnun, rekstur og slit fyrirtækja.

theory of the firm

fyrirtækjahringur *kk.*

trust²

fyrirtækjasamsteypa *kv.*

fjölgreinafyrirtæki, sambreyskingur

conglomerate

fyrirtækjasamstæða *kv.*

group of companies, group of enterprises

fyrirtækjaskrá¹ *kv.*

→ *hlutafélagaskrá*

business register, enterprise register, register of enterprises

fyrirtækjaskrá² *kv.* (Hagstofu Íslands)

Register of Enterprises

fyrirvaralaus áritun endurskoðanda (í reikningshaldi)

unqualified opinion

fyrirvinna *kv.*

primary earner

fyrirætlun um kaup

purchase intention

fyrna *so.* (í reikningshaldi)

*afskrifa*¹

depreciate

fyrning *kv.*

afskrift

amortization² (um óáþreifanlegar eignir); **depletion**¹ (um náttúruauðlindir); **depreciation**¹ (um áþreifanlegar eignir)

fyrningaraðferð *kv.*

afskriftaraðferð

depreciation method

fyrningarlög *hk. ft.*

statute of limitations

fyrningarstofn *kk.*

afskriftarstofn

depreciable basis, depreciation base

fyrningarstuðull *kk.*

afskriftarstuðull

depreciation coefficient

fyrningartími *kk.*

afskriftartími

depreciable life

fyrst inn – fyrst út

Haft um birgðamat í bókhaldi þar sem miðað er við að elstu vörurnar seljist fyrst.

FIFO, first in – first out

fyrsta stigs skilyrði

first-order condition

fyrsta útboð verðbréfa (í verðbréfavíðskiptum)

initial public offering

fæðingartíðni *kv.*

birth rate

færa *so.* (í reikningshaldi)

enter

færa niður (í reikningshaldi, um eign)

write down

færiband *hk.*

samsetningarbraut, samsetningarferill,

samsetningarlína

assembly line

færsla¹ *kv.* (í reikningshaldi)

entry

færsla² *kv.* (t.d. á bankareikningi)

transaction²

færsla³ *kv.* (í tölfræði)

*vörpun*²

transformation¹

færslugjald *hk.* (í bankaviðskiptum)

transaction charge

færslutími *kk.* (í framleiðslufræði)

transaction time¹

föst laun

Mánaðarlaun eða launagreiðslur vegna fastlaunasamninga.

→ *laun³*

salary

G

gagn *hk.*

hagur¹

benefit²

gagna *so.*

hafa gagn af

benefit³

gagnaðgerð *kv., oftast í ft.*

mótvægisáðgerð

countermeasure

gagnagrunnur *kk.*

gagnasafn

database

gagnakönnun *kv.*

substantive test

gagnasafn *hk.*

gagnagrunnur

database

gagnasöfnun *kv.*

gagnaöflun

data collection

gagnavinnsla *kv.*

úrvinnsla gagna

data processing

gagnaöflun *kv.*

gagnasöfnun

data collection

gagnkvæm eftirspurn

reciprocal demand

gagnkvæm einkasala

tvíhliða einkasala

bilateral monopoly

gagnkvæmni *kv.*

gagnvirkni

reciprocity

gagnrýni Lúkasar

Gagnrýni á hagfræðinga fyrir að taka ekki tillit til þess að hegðun manna breytist fyrir áhrif opinberra hagstjórnaraðgerða og þar með breytast einnig þau haglíkön sem lýsa áhrifum aðgerðanna.

Lucas critique

gagntilgáta *kv.*

alternative hypothesis

gagnverkun *kv.*

víxlverkun

interaction

gagnvirkni *kv.*

gagnkvæmni

reciprocity

gagnvirkur *lo.*

víxlverkandi

interactive¹

gallakvóti *kk.*

scrap allowance

gallaleit *kv.*

misfelluleit

diagnostic checking

gallaleit í aðhvarfsgreiningu

gæðaprófun aðhvarfs

regression diagnostics

galli *kk.*

annmarki, veila

flaw, imperfection

gamma-dreifing *kv.*

gamma distribution

ganga úr skugga um <i>sannreyna</i> ascertain	gengi <i>hk.</i> exchange rate, rate of exchange
gangverð <i>hk.</i> <i>verðlag hvers tíma</i> current prices	gengi gjaldmiðils foreign exchange rate
gangverðsreikningsskil ¹ <i>hk. ft.</i> current-cost accounting, current-value accounting	gengi í árslok <i>árslokagengi</i> end-of-year exchange rate, end-year exchange rate
gangverðsreikningsskil ² <i>hk. ft.</i> fair-value accounting	gengisaðlögun <i>kv.</i> <i>gengisbreyting</i> exchange-rate adjustment
gangverðsreikningsskil ³ <i>hk. ft.</i> replacement-cost accounting	gengisauki <i>kk.</i> <i>yfirgengi</i> premium ³
gangverk markaðar market mechanism	gengisáhætta <i>kv.</i> exchange-rate risk, foreign exchange exposure
gangverk peningakerfisins <i>gangverk peningamála</i> monetary mechanism	gengisbreyting <i>kv.</i> <i>gengisaðlögun</i> exchange-rate adjustment
gangverk peningamála <i>gangverk peningakerfisins</i> monetary mechanism	gengisfelling <i>kv.</i> <i>gengislækkun</i> ² Lækkun á gengi gjaldmiðils með ákvörðun stjórnvalda. devaluation
Gantt-álagsrit <i>hk.</i> Gantt load chart	gengisfyrirkomulag <i>hk.</i> <i>fyrirkomulag gengismála</i> exchange-rate regime
GATT-samkomulag <i>hk.</i> <i>Hinn almenni samningur um tolla og viðskipti</i> GATT, General Agreement on Tariffs and Trade	gengishækkun ¹ <i>kv.</i> <i>gengisris</i> Hækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils. appreciation ²
gefa upp verð quote ¹	gengishækkun ² <i>kv.</i> Hækkun á gengi gjaldmiðils með ákvörðun stjórnvalda. revaluation ²
gefa út (t.d. um verðbréf) <i>setja á markað, setja í umferð</i> float ⁵ , issue	gengiskerfi <i>hk.</i> exchange-rate system
gefin breyta predetermined variable	gengislækkun ¹ <i>kv.</i> <i>gengissig</i> Lækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils. depreciation ²
gegnumstreymiskerfi <i>hk.</i> pay-as-you-go system	
gegnumstreymissjóður <i>kk.</i> pay-as-you-go pension fund, unfunded pension fund	
gegnvirkur <i>lo.</i> (í eindahagfræði) transitive	
geiri <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum) sector	

gengislækkun² <i>kv.</i> <i>gengisfelling</i> Lækkun á gengi gjaldmiðils með ákvörðun stjórnvalda. devaluation	gerðarbreyting <i>kv.</i> <i>kerfisbreyting</i> structural change
gengisris <i>hk.</i> <i>gengishækkun¹</i> Hækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils. appreciation²	gerðardómsmeðferð <i>kv.</i> arbitration²
gengissig <i>hk.</i> <i>gengislækkun¹</i> Lækkun á gengi verðbréfa eða gengi gjaldmiðils. depreciation²	gerðardómur <i>kk.</i> <i>gerð</i> arbitration¹
gengisstefna <i>kv.</i> exchange-rate policy	getgáta <i>kv.</i> <i>ágiskun, tilgáta¹</i> conjecture
gengissveiflur <i>kv. ft.</i> exchange-rate fluctuations	getraunavinningur <i>kk.</i> (í leikjafræði) sweepstake
gengisviðmiðun <i>kv.</i> exchange-rate reference	geymslufé <i>hk.</i> deposit¹
gera að lögpersónu (um fyrirtæki) incorporate	geymsluhagnaður <i>kk.</i> holding gain
gera áætlun <i>áætla²</i> plan²	geymslukostnaður <i>kk.</i> <i>birgðahaldskostnaður</i> carrying cost, inventory carrying cost, storage cost
gera fjárnám í attach, levy¹, levy execution against	geymslusjóður <i>kk.</i> sinking fund
gera kauptilboð (um hlut eða verðmæti) <i>bjóða í¹</i> bid for	geymsluþol <i>hk.</i> Það hve lengi er hægt að hafa vöru til sölu áður en hún verður óhæf til neyslu. shelf life
gera samning (um verktöku) contract³	gildi¹ <i>hk.</i> (í hagsögu) Félagsskapur verslunar- eða iðnaðarmanna á miðöldum. guild
gera stöðugan <i>koma í jafnvægi</i> stabilize	gildi² <i>hk.</i> <i>verðgildi, verðmæti, virði</i> value¹
gerð <i>kv.</i> <i>gerðardómur</i> arbitration¹	gildi³ <i>hk.</i> <i>Sjá í gildi.</i> gildi prófhendingar <i>próftýsitala</i> value of test statistic
gerð fjárfestingaráætlana capital budgeting	gilding <i>kv.</i> validation
gerðabók <i>kv.</i> <i>fundarbók</i> journal²	gildisaukin vara (í markaðsfræði) <i>auðguð vara</i> augmented product

gildisgreining *kv.*
virðisgreining
value analysis

gildislæg hagfræði
forskriftarhagfræði, stefnuhagfræði
normative economics

gildislækkun *kv.*
verðrymun
debasement

gildisþverstæða *kv.*
paradox of value

gildur *lo.*
í gildi
effective², in effect, in force, operative, valid

Gini-stuðull *kk.*
Mælikvarði á tekjudreifingu.
Gini coefficient

ginningarhvatning *kv.*
carrot-and-stick motivation

gistiland *hk.*
host country

gjafafé *hk.* (í þjóðhagsreikningum)
óafturkræft framlag, styrkur¹
grant², unilateral transfer

gjald¹ *hk.*
þóknun
charge², fee

gjald² *hk.* (til hins opinbera)
duty²

gjaldabyrði *kv.*
expenditure incidence

gjaldaliður *kk.*
expense item

gjaldddagi *kk.*
→ eindagi
due date, maturity, maturity date¹

gjaldeyrir *kk.*
gjaldmiðill¹
currency

gjaldeyriseftirlit *hk.*
foreign exchange control

gjaldeyrisforði¹ *kk.*
gjaldeyrisvarasjóður
foreign exchange reserves, interna-

tional reserves

gjaldeyrisforði² *kk.* (í þjóðhagsreikningum)
gjaldeyrisstaða
foreign reserves

gjaldeyrishöft *hk. ft.*
gjaldeyrishömlur
foreign exchange restrictions

gjaldeyrishömlur *kv. ft.*
gjaldeyrishöft
foreign exchange restrictions

gjaldeyrisinnlán *hk.*
currency deposit

gjaldeyrismarkaður *kk.*
foreign exchange market

gjaldeyrisréttur *kk.*
gjaldeyrisvillun
currency option

gjaldeyrisskömmun *kv.*
foreign exchange rationing

gjaldeyrisstaða *kv.* (í þjóðhagsreikningum)
gjaldeyrisforði²
foreign reserves

gjaldeyrisvarasjóður *kk.*
gjaldeyrisforði¹
foreign exchange reserves, international reserves

gjaldeyrisviðskipti *hk. ft.*
foreign exchange, foreign exchange transactions

gjaldeyrisvillun *kv.*
gjaldeyrisréttur
currency option

gjaldfalla *so.*
falla í gjaldddaga
mature

gjaldfallin krafa
balance due

gjaldfallin veðskuld
mortgage payable

gjaldfallinn *lo.*
gjaldkræfur
due¹

gjaldfrestur¹ *kk.* (um lán)

*greiðslufrestur*¹

credit¹, **trade credit**

gjaldfrestur² *kk.* (um skuldir)

*greiðslufrestur*²

Leyfilegur frestur til að standa skil á greiðslu skuldar eftir að hún er fallin í gjalddaga.

days of grace, grace, grace period

gjaldfæra *so.*

skuldfæra

charge⁴

gjaldfærður kostnaður (í reikningshaldi)

revenue expenditure

gjaldfærsla *kv.*

charge³

gjaldfærsluhæfur *lo.*

gjaldskyldur

chargeable

gjaldgeng lausn

leyfileg lausn

feasible solution

gjaldhæfur *lo.*

Fær um að greiða skuldir á gjalddaga.

solvent

gjaldkeri *kk.*

cashier; treasurer²

gjaldkræfur *lo.*

gjaldfallinn

due¹

gjaldmiðill¹ *kk.*

jaldeyrir

currency

gjaldmiðill² *kk.*

medium of exchange

gjaldmiðilssvæði *hk.*

myntsvæði

currency area

gjaldmiðlaskipti *hk. ft.*

currency swap

gjaldmiðlavog *kv.*

Hlutfallsleg samsetning gjaldmiðla sem skráð gengi er miðað við.

currency basket

gjaldskyldur *lo.*

gjaldfærsluhæfur

chargeable

gjaldprot *hk.*

bankruptcy; insolvency² (skýr.)

gjaldprotta *lo.*

bankrupt; insolvent (skýr.)

gjöld *hk. ft.*

útgjöld

expenditure

gnóttstaða *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)

Sú staða þegar fjárfestir á tiltekna eign, t.d. verðbréf eða vilnun.

→ *skortstaða*

long position

gnægtarsamfélag *hk.*

allsnægtasamfélag, hagsældarriki

affluent society

goggunarröð *kv.*

pecking order

góð endurskoðunarvenja

GAAS, generally accepted auditing standards

góð reikningsskilavenja

GAAP, generally accepted accounting principles

góðgerðarsamtök *hk. ft.*

charitable institution, charity

góðæri *hk.*

uppgangur, uppsveifla

boom, economic boom

grár markaður

gray market

greiða að fullu

*innleysa*¹

Endurgreiða lán eða verðbréf á gjalddaga, t.d. spariskírteini ríkissjóðs.

redeem¹

greiðandi *kk.*

payer

greiðsla *kv.*

borgun

pay², **payment**

greiðsla fyrir afköst

afkastagreiðsla

incentive payment**greiðsla í fríðu****nonwage compensation, payment in kind****greiðsluafgangur við útlönd** (í þjóðhagsreikningum)*greiðslujafnaðarafgangur***balance of payments surplus, surplus in balance of payments****Greiðslubandalag Evrópu**

Greiðslubandalag Evrópu var stofnað árið 1950 og starfaði til ársins 1958.

EPU, European Payments Union**greiðslubyrði** *kv.**greiðslur af láni*

Afborganir og vextir af láni.

debt service**greiðsludagur** *kk.***closing date**¹ (í verðbréfavíðskiptum);**payment date****greiðslufall** *hk.**vanefnd, vanskil*→ *í vanskilum***default****greiðslufæði** *hk.**greiðsluröð, sjóðstreymi***cash flow****greiðslufrestur**¹ *kk.* (um lán)*gjaldfrestur*¹**credit**¹, **trade credit****greiðslufrestur**² *kk.* (um skuldir)*gjaldfrestur*²

Leyfilegur frestur til að standa skil á greiðslu skuldar eftir að hún er fallin í gjalddaga.

days of grace, grace, grace period**greiðslufyrirmæli** *hk. ft.***payment order****greiðslufær** *lo.***liquid**¹**greiðslugeta** *kv.**greiðsluhæfi, greiðsluþol***liquidity**¹**greiðslugrunnur** *kk.***cash basis****greiðsluhalli við útlönd** (í þjóðhagsreikningum)**balance of payments deficit****greiðsluhæfi** *hk. eða kv.**greiðslugeta, greiðsluþol***liquidity**¹**greiðsluhömlur** *kv. ft.***payments restrictions****greiðslujafnaðaraðferð** *kv.***cash-balance approach****greiðslujafnaðarafgangur** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)*greiðsluafgangur við útlönd***balance of payments surplus, surplus in balance of payments****greiðslujafnaðaráhrif** *hk. ft.* (í þjóðhagsreikningum)**balance of payments effect****greiðslujafnaðarreikningur** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)**balance of payments account****greiðslujöfnuður** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)**balance of payments****greiðslujöfnun banka****bank clearing****greiðslukort** *hk.**bankakort, debetkort*→ *kreditkort***cash card, debit card****greiðslumat** *hk.**lánshæfiseinkunn, lánshæfismat***credit rating, credit scoring, rating**¹**greiðslumiðill** *kk.***means of payment****greiðslumiðlun** *kv.*

Reikningsskil milli banka.

clearing**greiðslur af láni*** *greiðslubyrði***debt service****greiðslur án endurgjalds** (í þjóðhagsreikningum)**unrequitted payments**

greiðslur í vanskilum

arrearsgreiðsluröð *kv.**greiðsluflæði, sjóðstreymi***cash flow**greiðslusending *kv.**peningasending***remittance**greiðsluskilmálar *kk. ft.***terms of payment**greiðslustöðvun *kv.***moratorium**greiðslutilhögun *kv.***payments arrangement, payments schedule**greiðsluvenja *kv.***payments habit**greiðsluþol *hk.**greiðslugeta, greiðsluhæfi***liquidity¹**

greiðsluþrot banka

bank failuregreinarviðskipti *hk. ft.**viðskipti innan atvinnugreinar***intra-industry trade**greining *kv.***analysis**

greining á sölubreytingum

sales-variance analysis

greining ársreiknings

financial statement analysis

greining viðskipta

transaction analysis

greitt tímakaup

hourly earningsgrey *hk.* (í markaðsfræði)*Vara sem hefur lága markaðshlutdeild á markaði sem vex hægt.**→ mjólkurkýr, stjarna, vonarpeningur***dog**gróðafall *hk.**ágóðafall, hagnaðarfall***profit function**gróðahlutfall *hk.***profit ratio**gróði *kk.**ágóði, hagnaður**Sjá í gróða.***earnings¹, gain, proceeds¹, profit**grundvallarmisvægi *hk.***fundamental disequilibrium**grundvallarregla *kv.**almenn t viðtekin regla***axiom¹**grunnár *hk.**→ viðmiðunarár***base year**grunnársvísitala *kv.***base year index**grunnbirgðakerfi *hk.***base stock system**grunnfé *hk.**Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. fé til ráðstöfunar frá seðlabanka.***base money, high-powered money***(am.), M0, monetary base (br.)*

grunnfylki aðhvarfsgreiningar

fundamental matrix of least squaresgrunnildi *hk.***base value**grunnlífeyrir *kk.***basic pension**

grunnmengi háværkunar

*valmengi***possibility set**grunnverð *hk.* (í þjóðhagsreikningum)**basic price**grunnvextir *kk. ft.**stofnvextir***base interest rate, base rate**

gull- og silfurfótur

symmetallism

gull- og silfurtryggð mynt

bimetallic standard

gullbryddað ríkisverðbréf

*Breskt ríkisverðbréf, þó ekki ríkisvixill.***gilt (br.), gilt-edged security¹ (br.)**

gullbryddað verðbréf

Verðbréf gefið út af fyrirtæki með gott lánstraust og stöðugar arðgreiðslur.

gilt-edged bond, gilt-edged security²
gullfótarhyggja *kv.*

Sú kenning að seðlaútgáfa umfram gullforða valdi verðbólgu.

bullionism

gullfótur *kk.*

Gulltrygging gjaldmiðils.

gold-exchange standard, gold standard

gullhlutafótur *kk.*

hlutfótur

fractional gold standard

gullin baktrygging

gulltrygging

golden parachute

gullinn *lo.*

Sjá *hin gullna hagvaxtarregla.*

gullmyntartrygging gjaldmiðils

gold-coin standard

gullstangarfótur *kk.*

Gullstangartrygging gjaldmiðils.

gold-bullion standard

gulltrygging *kv.*

gullin baktrygging

golden parachute

gúmmítékki *kk.*

innstæðulaus ávísun

bouncer, insufficient-funds check,

nonsufficient-funds check, NSF

check, rubber check

gæðaeftirlit *hk.*

Q-control, quality control

gæðahringur *kk.*

QC, quality circle

gæðakostnaður *kk.*

cost of quality

gæðaprófun aðhvarfs

gallaleit í aðhvarfsgreiningu

regression diagnostics

gæðastaðall *kk.*

gæðaviðmið

quality standard

gæðastjórnun *kv.*

quality management

gæðatrygging *kv.*

QA, quality assurance¹

gæðaviðmið *hk.*

gæðastaðall

quality standard

gæðavottun *kv.*

quality assurance²

gæði¹ *hk. ft.* (í hagfræði)

Vara eða þjónusta sem fullnægir einhverri þörf.

good

gæði² *hk. ft.*

quality

gögn *hk. ft.*

→ *upplýsingar*

data

H

hafa áhrif

influence²

hafa gagn af

gagna

benefit³

hafa í vinnu

employ²

hafnbann *hk.*

embargo¹

hageindafræði *kv.*

deildarhagfræði, eindahagfræði,

?rekstrarhagfræði²

microeconomics, price theory

hageining *kv.*

eining í hagkerfi

economic institution	hagkvæmasta pöntunarmagn
hagfelldur lo.	economic lot size, economic order quantity, EOQ, Wilson lot size
economically favorable, economically feasible	hagkvæmasti ferill
hagflökt hk.	<i>kjörferill</i>
<i>óstöðugleiki í efnahagslífi</i>	optimal path
→ <i>hagsveifla</i>	hagkvæmir neysluhættir
economic fluctuations	efficient pattern of consumption
hagfræði kv.	hagkvæmni kv.
<i>auðfræði, þjóðmegunarfræði</i>	<i>skilvirkni</i>
economics	efficiency
hagfræði náttúruauðlinda	hagkvæmniathugun kv.
<i>náttúruauðlindahagfræði</i>	<i>hagkvæmmisathugun</i>
natural-resource economics	feasibility study
hagfræði stjórnmálanna	hagkvæmnimengi hk.
<i>stjórnmálahagfræði¹</i>	<i>lausnarmengi</i>
constitutional economics	feasible region, feasible set
hagfræðigreining kv.	hagkvæmmisathugun kv.
<i>haggreining</i>	<i>hagkvæmniathugun</i>
economic analysis	feasibility study
hagfræðileg heimspeki	hagkvæmnitap hk. (í eindahagfræði)
<i>hagspeki</i>	social loss
economic philosophy	hagkvæmt eignasafn
hagfræðilegur lo.	efficient portfolio
<i>efnahags-, efnahagslegur, hagrænn</i>	hagkvæmur lo.
economic¹	<i>skilvirkur³</i>
hagfræðingur kk.	efficient¹
economist	hagkvæmur framleiðsluferill
haggeiri kk. (í þjóðhagsreikningum)	efficient pattern of production
institutional sector	hagkvæmustu lágmarksúmsvif
haggreining kv.	minimum optimal scale
<i>hagfræðigreining</i>	haglíkan hk.
economic analysis	economic model
hagkerfi hk.	haglíkan án skörunar kynslóða
<i>efnahagskerfi, efnahagsskipan, hagskipulag</i>	NOGM, nonoverlapping generation model
economic system, economy¹	hagmælingalíkan hk.
hagkerfi í anda búauðgisstefnu (í hagsögu)	<i>hagrannsóknalíkan</i>
<i>búauðgishagkerfi</i>	econometric model
physiocratic system	hagmælingar kv. ft.
hagkerfisjafna kv.	<i>hagrannsóknir</i>
institutional equation	econometrics
hagkvæm ráðstöfun	hagnaðarfall hk.
efficient allocation	<i>ágóðafall, gróðafall</i>
	profit function

hagnaðarhlutfall <i>hk.</i>	<i>ur</i>
Hagnaður að frádregnum tekjuskatti sem hlutfall af sölu.	economic¹
profit margin, profit margin on sales	hagrænn hvati
hagnaðarjafna <i>kv.</i>	<i>efnahagshvati</i>
profit equation	economic incentive
hagnaðarmörk <i>hk. ft.</i>	hagrænn kostnaður
<i>ágóðamörk, núllpunktur, núllstaða</i>	economic cost
break-even point	hagrænt lögmál
hagnaðartengd laun	<i>efnahagslögmál</i>
profit-related pay	economic law
hagnaður <i>kk.</i>	hagsaga <i>kv.</i>
<i>ágóði, gróði</i>	economic history
earnings¹, gain, proceeds¹, profit	hagskeið <i>hk.</i>
hagnaður af reglulegri starfsemi (í reikningshaldi)	<i>hagsveifla</i>
income before extraordinary items	→ <i>hagflökt</i>
hagnaður af sölu	business cycle, trade cycle
return on sales	hagskipulag <i>hk.</i>
hagnaður á hvern hlut	<i>efnahagskerfi, efnahagsskipan, hagkerfi</i>
earnings per share, EPS	economic system, economy¹
hagnaður fyrir skatta	hagskýrsla <i>kv.</i>
pretax income	statistical report, statistics¹
hagnýta <i>so.</i> (t.d. um náttúruauðlindir)	hagskýrslueining <i>kv.</i>
<i>nýta</i>	statistical unit
exploit², utilize	hagskýrslustofnun <i>kv.</i>
hagnýting <i>kv.</i>	statistical agency, statistical office
<i>nýting</i>	hagsmunagæsla <i>kv.</i>
exploitation², utilization	lobbyism
hagrannsóknaflíkan <i>hk.</i>	hagsmunahópur <i>kk.</i>
<i>hagmælingaflíkan</i>	interest group
econometric model	hagsmunavörður <i>kk.</i>
hagrannsóknir <i>kv. ft.</i>	lobbyist
<i>hagmælingar</i>	hagsmunir <i>kk. ft.</i>
econometrics	<i>hagur²</i>
hagrannsóknir á sögulegum gögnum	interest²
cliometrics	hagsmunir almennings
hagræðing <i>kv.</i>	public interest²
rationalization¹	hagspá <i>kv.</i>
hagræn áætlunargerð	<i>þjóðhagsspá</i>
economic planning	economic forecast
hagræn gæði	hagspeki <i>kv.</i>
economic good	<i>hagfræðileg heimspeki</i>
hagrænn <i>lo.</i>	economic philosophy
<i>efnahags-, efnahagslegur, hagfræðileg-</i>	hagstjórn <i>kv.</i>
	<i>efnahagsstjórn</i>
	economic management

hagstjórnartæki *hk.*

instrument of economic policy, policy instrument

hagstofa *kv.* (ríkis)

→ *hagskýrslustofnun*

central statistical office, national statistical institute, NSI

Hagstofa Íslands

Hét áður Statistical Bureau of Iceland á ensku.

Statistics Iceland

hagstæður *lo.* (um vöruskiptajöfnuð)

favorable

hagstærð *kv.*

efnahagsstærð

economic aggregate

hagsveifla *kv.*

hagskeið

→ *hagflökt*

business cycle, trade cycle

hagsveiflubundið atvinnuleysi

árferðisatvinnuleysi

→ *árstíðabundið atvinnuleysi*

cyclical unemployment

hagsveiflusjóður *kk.*

stabilization fund

hagsýni *kv.*

*sparsemi*¹

economy³

hagsýnisvæntingar *kv. ft.*

ræðar vændir, rökhbyggjuvæntingar,

skynsemisvæntingar

rational expectations

hagsýnn *lo.*

*nýtinn*¹

→ *hinn hagsýni maður*

economic²

hagsæld *kv.*

prosperity

hagsældarríki *hk.*

allsnægtasamfélag, gnægtarsamfélag

affluent society

hagsögufraeðingur *kk.*

economic historian

hagtölur¹ *kv. ft.*

economic statistics

hagtölur² *kv. ft.*

töluleg gögn

Dæmi: mannfjöldatölur, veðurfarstölur.

statistics²

hagur¹ *kk.*

gagn

benefit²

hagur² *kk.*

hagsmunir

interest²

hagvaxtarfræði *kv.*

economic growth theory, growth theory

hagvaxtarlíkan *hk.*

economic growth model, growth model

hagvaxtarregla *kv.*

Sjá hin gullna hagvaxtarregla.

hagvaxtarskeið *hk.*

economic growth period, growth period

hagvísir *kk.*

→ *lykilhagstærð*

economic indicator

hagvöxtur *kk.*

economic growth

hagþróun *kv.*

efnahagsframvinda, efnahagsþróun

economic development

hagþróunarfræði *kv.*

evolutionary economics

halda eftir

retain; withhold

hallalaus fjárlög

balanced budget

hallatala *kv.*

*halli*²

slope

halli¹ *kk.*

deficit¹

halli² *kk.*

hallatala

slope

halli ríkissjóðs <i>ríkishalli</i> fiscal deficit, government deficit	til starfa hjá öðru, oft keppinauti. head-hunting
hamstra <i>so.</i> hoard	Hawthorne-áhrif <i>hk. ft.</i> Hawthorne effect
hamstur <i>hk.</i> hoarding	háð breyta dependent variable
handahófs- <i>fl.</i> <i>hendingar-, slembi-, tilviljunar-, tilvilj-unarkenndur</i> random, stochastic	háð eftirspurn dependent demand
handahófsúrtak <i>hk.</i> <i>slembiúrtak</i> random sample	háður <i>lo.</i> <i>innri</i> ¹ endogenous
handbær <i>lo.</i> Auðbreytanlegur í reiðufé. liquid ²	hágæða- <i>fl.</i> up-market, up-scale
handbært fé <i>reiðufé</i> cash	hálfhvelft fall quasi-concave function
handbært fé að raunvirði real balances, real money balances	hálfárslegur <i>lo.</i> <i>missislegur</i> Sem gerist tvisvar á ári. biannual, half-yearly
handbært fé frá rekstri (í reikningshaldi) operating activities ¹	hálfunnar vörur (í reikningshaldi) <i>vörur í vinnslu</i> work-in-process (am.), work-in-progress (br.)
handhafabréf <i>hk.</i> bearer bond	hálfvaranleg neysluvara consumer semi-durables, semi-durable goods
handhafaskuldabréf <i>hk.</i> bearer debenture	hámark <i>hk.</i> maximum ¹
handhöfn <i>kv.</i> holdings	hámarka <i>so.</i> <i>besta</i> maximize
handveð <i>hk.</i> collateral ² , pledge ¹	hámarks- <i>fl.</i> maximum ²
hanna <i>so.</i> design ²	hámarkssennileikaaðferð <i>kv.</i> maximum likelihood method
harkalegar samdráttaraðgerðir cold-turkey strategy	hámarkssennileikaaðferð við fullar upplýsingar FIML, full-information maximum likelihood method
Harrod-Domar vaxtarlíkan <i>hk.</i> Hagvaxtarlíkan í anda kenninga Keynes, sett fram á 5. áratug 20. aldar. Harrod-Domar growth model	hámarkssennileikaaðferð við takmarkaðar upplýsingar limited information maximum likelihood method, LIML
hausaveiðar <i>kv. ft.</i> Starfsemi sem felst í því að næla í stjórnendur frá einu fyrirtæki og ráða þá	hámarkssennileikamat <i>hk.</i> maximum likelihood estimate

hámarksennileikametill *kk.*

maximum likelihood estimator

hámarksverð *hk.*

verðþak

price ceiling

háörk *kv.*

bestun

optimization

háörk hagnaðar

profit maximization

háörk tekna

revenue maximization

háörkunarregla *kv.*

maximization principle

hánægjukenning *kv.*

Kenningin um að frjáls samkeppni leiði til jafnvægis sem skapi mesta ánægju.

doctrine of maximum satisfaction,

harmony doctrine

hátekjufólk *hk.*

high-income earners

hefndartollur *kk.*

retaliatory duty

heft fé

blocked currency

heftur metill (í hagamælingum)

restricted estimator

hegðun *kv.*

atferli

behavior

hegðunarmynstur *hk.*

hegðunarreglur, norm

norm

hegðunarreglur *kv. ft.*

hegðunarmynstur, norm

norm

heigull *kk.* (í leikjafræði)

raggeit

chicken

heil tala

integer

heilbrigðisútgjöld *hk. ft.*

health expenditure

heild *kv.*

samsafn

aggregate¹

heildar- *fl.*

brúttó, vergur

gross, total²

heildaraflamark *hk.*

heildarkvóti

Leyfilegur heildaraffi.

TAC, total allowable catch

heildararðsemi *kv.*

Rekstrarhagnaður sem hlutfall af heildarfrjármagni.

basic earning power ratio

heildaráhætta *kv.*

corporate risk, total risk

heildaráætlun *kv.*

aðaláætlun, yfirlitsáætlun

aggregate plan, aggregate production plan, master schedule

heildarbirgðakostnaður *kk.*

total inventory cost

heildareftirspurn *kv.*

aggregate demand

heildarfrjárhagsáætlun *kv.*

master budget

heildarframboð *hk.*

aggregate supply

heildarframlæiðni *kv.*

total factor productivity

heildarframlæiðsluáætlun *kv.*

aðalframlæiðsluáætlun

master production schedule, MPS

heildarhagfræði *kv.*

þjóðhagfræði

macroeconomics

heildarjafnvægi *hk.*

general equilibrium

heildarkostnaður *kk.*

total cost

heildarkvóti *kk.*

heildaraflamark

Leyfilegur heildaraffi.

TAC, total allowable catch

heildarlausn *kv.*

heildarsamningur

package deal

heildarnytjar *kv. ft.*

total utility

heildarsamningur *kk.*

heildarlausn

package deal

heildarskuldsetning *kv.*

heildarvogun

total leverage

heildarspá *kv.*

yfirlitsspá

aggregate forecast

heildarsölukenning *kv.*

Kenning sem segir að við útreikning markaðshlutdeildar framleiðanda, sem selur á fjarlægum markaði, skuli miða við heildarsölu hans á vörunni en ekki eingöngu við sölu hans á þessum tiltekna markaði.

diversion theory

heildartala *kv.*

samtala

total¹

heildartekjur *kv. ft.*

total revenue

heildarumhverfi *hk.*

macroenvironment

heildarvogun *kv.*

heildarskuldsetning

total leverage

heildarþörf *kv.*

gross requirements

heildsala *kv.*

heildverslun

wholesale

heildsali *kk.*

stórkaupmaður

wholesaler

heildsöluverð *hk.*

wholesale price

heildun *kv.* (í stærðfræði)

tegrún

integration¹

heildverslun *kv.*

heildsala

wholesale

heilsuhagfræði *kv.*

health economics

heiltölubestun *kv.*

integer programming

heimamarkaðsvara *kv.*

ófalboðin vara

Vara og þjónusta sem er ekki seld á alþjóðamarkaði.

nontraded good

heimamarkaður *kk.*

innlendur markaður

domestic market

heimavinnandi verktaki

outworker

heimild¹ *kv.*

umboð¹

proxy²

heimild² *kv.*

source¹

heimili¹ *hk.*

household

heimili² *hk.*

aðsetur

→ lögheimili

residence

heimilissala *kv.*

farandsala

direct selling, door-to-door retailing

heimilistekjur *kv. ft.*

household income

heimilisútgjöld *hk. ft.*

household expenditure

heims- *fl.*

alheims-, hnattrænn

global¹

heimsbúskapur *kk.*

world economy

heimsframleiðsla *kv.*

world production

heimskreppan *kv.*

Kreppan mikla á 4. áratug 20. aldar.

Great Depression, the

heimsmarkaðsverð *hk.*

world price

heimsverðbólga *kv.*

world inflation

heimsviðskipti *hk. ft.*

world trade

heiti *hk.*

titill

title²

heldni *kv.*

hysteresis

hending *kv.*

slembibreyta

random variable, stochastic variable, variate

hendingar- *fl.*

handahófs-, slembi-, tilviljunar-, tilviljunarkenndur

random, stochastic

hendingarskekkja *kv.*

slembiskekkja

Sá hluti skekkju sem er tilviljunarkenndur.

random error

herferð *kv.*

campaign

Herfindahl-vísitala *kv.*

vísitala Herfindahls-Hirschmans

Vísitala sem mælir markaðsþjöppun.

Herfindahl-Hirschman index,

Herfindahl index

hermilíkan *hk.*

simulation model

herming *kv.*

simulation

Hesse-fylki *hk.*

Hessian matrix

hf. *skst.*

Skammstöfun fyrir *hlutafélag*. Skv. íslenskum lögum mega hlutafélög ein, þ.m.t. almenningshlutafélög, nota hf. á eftir heiti sínu. Um samsvörun á ensku sjá *ltd.*, *PLC¹* og *Inc.*

→ *almenningshlutafélag, ehf., einkahlutafélag, hlutafélag*

hið opinbera¹

Ríki og sveitarfélög.

→ *ríkið*

general government

hið opinbera²

opinberi geirinn

public sector

hin gullna hagvaxtarregla

golden rule of accumulation

hin þjóðhagslega bókhaldsjafna

bókhaldsjafna þjóðarbúskaparins

GNP identity

hindrun *kv.*

tálmi, tálmun

barrier

Hinn almenni samningur um tolla og

viðskipti

GATT-samkomulag

GATT, General Agreement on Tariffs and Trade

hinn skynsami maður

rational man, the

hittniferð *hk.*

mean square error

hjábreyta *kv.*

forsagnarbreyta, frumbreyta, óháð

breyta, skýribreyta

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor

hjálparbreyta *kv.*

aðstoðarbreyta, hækja, stoðbreyta

instrumental variable

hjálparsetning Sperners

Sperner's lemma

hjámiðlun *kv.*

Það að sniðganga banka og aðra fjármíðlara.

disintermediation

hjápáttur *kk.*

fylgipáttur

cofactor

hlaða *so.*

ferma

load³

hlaupandi meðaltal

hreyfanlegt meðaltal

MA, moving average

hleðsla *kv.*

load²

hliðaráhrif *hk. ft.*

aukaáhrif, hliðarverkun

side effect

hliðarráðstöfun *kv.*

support measure

hliðarskilyrði *hk.*

side condition

hliðarstarfsemi *kv.*

spin-off

hliðarverkun *kv.*

aukaáhrif, hliðaráhrif

side effect

hliðstæðulausn *kv.*

tvenndarlausn

dual solution

hlítarvitneskja *kv. (í leikjafræði)*

fullkomin þekking

perfect knowledge

hlunnindi *hk. ft.*

fríðindi

fringe benefit, perk, perquisite

hlunnindi launþega

employee benefits

hlutabréf¹ *hk.*

*hlutur*²

share¹ (*br.*), **stock**² (*am.*)

hlutabréf² *hk. ft.*

equities, equity securities

hlutabréf án atkvæðisréttar

nonvoting share, nonvoting stock

hlutabréf með atkvæðisrétti

voting share, voting stock

hlutabréfamarkaður *kk.*

equity market, stock market¹

hlutabréfaskrá *kv.*

hluthafaskrá

capital stock register, register of

members, register of shareholders

hlutabréfaútgáfa *kv.*

equity issue

hlutabréfavilnun *kv.*

equity option (*br.*), **stock option** (*am.*)

hlutabréfavísitala Dow Jones

Dow Jones Index

hlutafé *hk.*

capital stock² (*am.*), **share capital**

(*br.*), **stock**³; **equity capital**³, **share-**

holders' equity (*br.*), **stockholders'**

equity (*am.*)

hlutafélag *hk.*

Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi

og Bandaríkjunum eru ekki sambæri-

leg.

→ *almenningshlutafélag, ehf., einka-*

hlutafélag, hf., lokað hlutafélag, opið

hlutafélag

corporation¹ (*am.*), **limited company**

(*br.*)

hlutafélagalög *hk. ft.*

Companies Act (*br.*)

hlutafélagaskrá *kv.*

→ *fyrirtækjaskrá*¹

Registrar of Companies (*br.*), **register**

of limited companies

hlutafjáreign *kv.*

shareholding

hlutafjárloforð *hk.*

→ *framlagsloforð*

subscription⁴

hlutafjárútbod *hk.*

stock offering

hlutafleiða *kv.*

partial derivative

hlutajafnvægi *hk.*

jafnvægi að hluta

partial equilibrium

hlutaskiptakerfi *hk.*

share allotment system

hlutaskipti *hk. ft.*

revenue sharing¹

hlutastarf *hk.*

part-time work

hlutdeild *kv.*

*hlutur*¹

relative share, share²

hlutdeild framleiðsluþáttar

þáttarhlutur

Hlutur tiltekins framleiðsluþáttar í af-
rakstri.

factor share

hlutdeild í tekjum

tekjuhlutur

income share

hlutdeildaraðferð *kv.*

equity method

hlutdeildarbréf *hk.*

hlutdeildarskírteini

mutual-fund certificate

hlutdeildarfélag¹ *hk.*

systurfélag

Hlutafélag sem tilheyrir samsteypu fyr-
irtækja sem eru innbyrðis tengd með
hlutafjáreign.

→ *dótturfélag, móðurfélag, venslafélag*

affiliate, affiliated company (*br.*)

hlutdeildarfélag² *hk.*

venslafélag

Fyrirtæki sem er í eigu annars fyrirtækis
að 20% – 50% hluta.

→ *dótturfélag, móðurfélag, systurfélag*

associated company (*br.*)

hlutdeildarskírteini *hk.*

hlutdeildarbréf

mutual-fund certificate

hlutfall *hk.*

proportion, ratio¹; **rate**

hlutfall ábata og kostnaðar

ábata- og kostnaðarhlutfall

benefit-cost ratio

hlutfall fastafjármuna og vinnuafls

capital-labor ratio

hlutfallsgildi *hk.*

afstætt gildi

relative value

hlutfallskostnaður *kk.*

hlutfallslegur kostnaður

relative cost

hlutfallslegar tekjur

relative income

hlutfallslegir yfirburðir (í milliríkjavið-
skiptum)

hlutfallsyfirburðir

comparative advantage

hlutfallslegt verð

hlutfallsverð

relative price

hlutfallslegur *lo.*

proportional, relative

hlutfallslegur afrakstur

proportional returns

hlutfallslegur kostnaður

hlutfallskostnaður

relative cost

hlutfallslegur skattur

hlutfallsskattur

flat-rate tax, flat tax, proportional tax

hlutfallsskattur *kk.*

hlutfallslegur skattur

flat-rate tax, flat tax, proportional tax

hlutfallstekjukenning *kv.*

**relative income hypothesis, relative
income theory of consumption**

hlutfallsverð *hk.*

hlutfallslegt verð

relative price

hlutfallsyfirburðir *kk. ft.* (í milliríkjavið-
skiptum)

hlutfallslegir yfirburðir

comparative advantage

hlutfótur *kk.*

gullhlutafótur

fractional gold standard

hluthafaskrá *kv.*

hlutabréfaskrá

**capital stock register, register of
members, register of shareholders**

hluthafi *kk.*

shareholder, stockholder

hlutlaus eftirspurn

Verð- eða tekjunæmi er jöfn einum, þ.e.
fullkomin samsvörun milli eftirspurnar-
breytinga og breytinga á verði eða tekj-

- um.
unit-elastic demand
- hlutlaus skattur**
neutral tax
- hlutleysi peninga**
neutrality of money
- hlutlægnisregla** *kv.* (í reikningshaldi)
objectivity principle
- hlutnæmi** *hk.*
hlutteygni
partial elasticity
- hlutteygni** *kv.*
hlutnæmi
partial elasticity
- hlutun** *kv.*
segmentation
- hlutur**¹ *kk.*
hludeild
relative share, share²
- hlutur**² *kk.*
*hlutabréf*¹
share¹ (*br.*), **stock**² (*am.*)
- hlutur vinnuafis í tekjum**
Hlutur vinnuafis í heildartekjum þjóðar-
bús.
labor share of income
- hlutverk** *hk.* (í stjórnumunarfræði)
*tilgangur*²
mission
- hlutverk fyrirtækis**
corporate mission
- hlutverkaárekstur** *kk.* (í stjórnumunarfræði)
role conflict
- hlutverkamisræmi** *hk.*
role ambiguity
- hlýðnikostnaður** *kk.*
compliance cost
- hnattrænn** *lo.*
alheims-, heims-
global¹
- hnattvæðing** *kv.*
alþjóðavæðing
globalization
- hneigð** *kv.* (í tölfraði)
leitni
- Kerfisbundin breyting tímaraðar til
minnkunar eða aukningar.
trend
- hnignunarstig** *hk.*
hrörunarstig
decline stage
- hnútur** *kk.* (í stærðfræði)
krosspunktur
node
- hnykkur** *kk.* (í þjóðhagfræði)
rykkur, skellur
Skyndileg breyting.
shock
- hollgæði** *hk. ft.*
Vara sem almennt er talin æskileg fyr-
ir neytendur. Oft er reynt að hvetja til
neyslu hennar, t.d. með niðurgreiðslum.
→ *gæði*¹
merit good
- horfinn kostnaður**
orðinn kostnaður, óafturkræfur kostna-
ður, sokkinn kostnaður
Kostnaður sem aldrei endurheimtist.
sunk cost
- hornajafnvægi** *hk.*
corner equilibrium
- hornalausn** *kv.*
corner solution
- hornalínufylki** *hk.*
diagonal matrix
- hornpunktur** *kk.*
corner point
- hógvær sölumennska**
soft selling
- hópflokkun afurða**
Flokkun afurða í skylda hópa.
PFA, production flow analysis
- hóphvatakerfi** *hk.*
hóplaunakerfi
group incentive system
- hóplaunakerfi** *hk.*
hóphvatakerfi
group incentive system
- hóplyndi** *hk.*
groupthink (*am.*), **team spirit**

hóptækni *kv.*

Vélum, sem notaðar eru við framleiðslu tiltekins vörflokks, er skipað saman þannig að þær myndi svokallaða framleiðslustöð.

group technology, GT

hóptæknistöð *kv.*

Framleiðslustöð þar sem beitt er hóptækni.

group technology cell, GT cell

hraðvaxtarbréf *hk.*

Hlutabréf sem hækkar hratt í verði.

growth stock (*am.*), **performance stock** (*am.*)

hraðvaxtarferill *kk.*

turnpike path

hrakval *hk.*

adverse selection

hrakvirði *hk.*

salvage value, scrap value

hráefnakaup *hk. ft.*

material procurement

hráefni *hk.*

raw material

hráefnisbirgðir *kv. ft.*

raw-materials inventory

hráefnismarkaður *kk.*

hrávörumarkaður

commodity market

hrávara *kv.* (í hagfræði)

commodity¹, primary product

hrávörumarkaður *kk.*

hráefnismarkaður

commodity market

hrávöruverð *hk.*

commodity price

hrávöruvísitala *kv.*

commodity index

hrein eign (í reikningshaldi)

bókfært virði, eigið fé²

Bókfært virði fyrirtækis, þ.e. eignir fyrirtækis að frádregnum skuldum skv. bókhaldi. Það samsvarar eigin fé fyrirtækis.

net assets, net worth

hrein einkasala

fullkomin einkasala

pure monopoly

hrein hlutdeild fjármagns (í þjóðhagfræði)

capital income share

hrein landsframleiðsla

NDP, net domestic product

hrein leikáætlun

pure strategy

hrein þjóðarframleiðsla

net national product, NNP

hrein þörf

bein þörf, nettóþörf

net requirement

hreinir birgðir

nettóbirgðir

net stock

hreinir rekstrartekjur

rekstrarafgangur¹, rekstrarhagnaður¹

earnings before interest and taxes, EBIT

hreinir vextir

Þeir vextir sem væru við lýði í áhættulausu umhverfi þar sem lán væru eingöngu veitt til framleiðinna fjárfestinga.

pure rate of interest

hreinn lo.

nettó

net

hreinn hagnaður

net profit

hreint flot (um gengi gjaldmiðils)

clean float

hreint meðaltal

meðaltal, venjulegt meðaltal

arithmetic mean, average, mean¹

hreint núvirði

net present value, NPV

hreint veltufé

Veltufjármunir að frádregnum skammtímaskuldum.

net working capital

hremmir *kk.*

hrifsari

Sá sem nær yfirráðum í fyrirtæki með kaupum á hlutabréfum.

raider

hreyfanlegt meðaltal

hlaupandi meðaltal

MA, moving average

hreyfanleiki *kk.*

mobility

hreyfanleiki fjármagns

capital mobility

hreyfanleiki framleiðsluþátta

factor mobility

hrifsari *kk.*

hremmir

Sá sem nær yfirráðum í fyrirtæki með kaupum á hlutabréfum.

raider

hringrás *kv.*

circulation¹

hringrásartími *kk.*

cycle time

hringur *kk.*

einokunarhringur, verðsamtök

Samtök um samkeppnishömlur.

cartel

hrun á verðbréfamarkaði

verðbréfafhrun

stock-market crash

hryggjarlína *kv.*

ridge line

hröðunarfskrift *kv.*

flýtiáfskrift, flýtifyrning

accelerated depreciation

hröðunaregla *kv., ofast með greini*

accelerator principle

hrörunarstig *hk.*

hnignunarstig

decline stage

hugarflug *hk.*

hugrenningur, þankahríð

brainstorming

hugmyndafræði *kv.*

kenningerkerfi

ideology

hugmyndavinsun *kv.*

idea screening, screening of ideas

hugrenningur *kk.*

hugarflug, þankahríð

brainstorming

hugsanlegt markaðstækifæri

mögulegur markaður

potential market

huliðshagkerfi *hk.*

neðanjarðarhagkerfi, undirheimahagkerfi

hidden economy, underground economy

hundraðshluti *kk.*

prósenta

percentage

húsaleiguígildi *hk.* (í þjóðhagsreikningum)

Reiknuð húsaleiga þeirra sem búa í eigin húsnæði.

imputed rent¹

húsnæði *hk.*

housing

húsnæðislán *hk.*

housing loan

húsnæðislánakerfi *hk.*

housing credit system

hússtjórnarfræði *kv.*

household economics

hvati *kk.*

incentive

hvatning *kv.*

örvun

motivation; stimulus

hvatningarhlutabréf *hk.*

Hlutabréf sem kemur í hlut stjórnanda fyrirtækis sem umbun fyrir góða frammistöðu.

performance share

hvatningarkerfi *hk.*

afkastahvetjandi launakerfi

incentive pay scheme (br.), incentive plan, incentive wage plan

hvatningartilgáta *kv.*

Sú tilgáta að atvinnuleysi auki framboð

- vinnuafli.
→ *latningartilgáta*
added-worker hypothesis
- hvelfdur** *lo.* (í stærðfræði)
concave
- hvelft fall** (í stærðfræði)
concave function
- hverfipunktur** *kk.* (í stærðfræði)
beygjuskil
inflection point
- hverfular tekjur**
brigðular tekjur
transitory income
- hverfull** *lo.*
brigðull, svipull
transitory
- hversdagsvara** *kv.*
convenience goods (*am.*)
- hvítflibba-** *fl.*
skrifstofu-
white-collar
- hvítt suð** (í tölfræði)
Hreint slembifravík sem ekki felur í sér neina kerfisbundna þætti.
white noise
- hyrnuaðferð** *kv.*
Simplex-aðferð
Simplex method
- hæfing** *kv.*
þjálfun
training
- hæfing fyrirtækis**
fyrirtækisþroskun
organization development
- hæfing stjórnenda**
þjálfun stjórnenda
management development
- hæfni** *kv.*
competence, qualifications
- hæfniskröfur** *kv. ft.* (til umsækjanda um starf)
hiring standard
- hækja** *kv.*
aðstoðarbreyta, hjálparbreyta, stoðbreyta
instrumental variable
- hækka verð**
leggja á²
mark up
- hæsta hámark**
maximax
- hæsta lágmark**
maximin
- hættubréf** *hk.* (í verðbréfavíðskiptum)
áhættubréf, ruslbréf
junk bond
- hættulegur úrgangur**
spilliefni
hazardous waste
- höfnunargildi** *hk.*
critical value
- höfnunarsvæði** *hk.* (í tölfræði)
rejection region
- höfrungahlaup** *hk.* (í leikjafræði)
chain-reaction game
- höft** *hk. ft.*
hömlur
restrictions
- höfuðbók** *kv.*
ledger
- höfuðmynt** *kv.*
principal currency
- höfuðstóll** *kk.* (um lán eða skuld)
principal
- höfundarréttargreiðsla** *kv.*
afnotagreiðsla, einkaréttargreiðsla
Greiðsla fyrir afnot af tilteknum réttindum, t.d. höfundarrétti, útgáfurétti, einkarétti o.þ.h.
royalty
- högnun** *kv.*
misvirðis kaup, verðmunarviðskipti
Kaup og sala á gjaldeyri, verðbréfum, vörum og þvíumlíku til að hagnast á gengis- eða verðmismun milli markaða. Þessi viðskipti jafna verð sambærilegra verðbréfa eða vara.
→ *skatthögnun, vaxtahögnun*
arbitrage

höktandi hagstjórn

*rykkjótt hagstjórn***stop-go, stop-go policy**hömlur *kv. ft.**höft***restrictions**höndla *so.**miðla, versla***deal**höndlari *kk.**miðlari², sali***dealer**hönnun *kv.***design¹**hörgull *kk.**ekla, skortur, þurrð***dearth, scarcity, shortage**hörgulrenta *kv.**Grunnrenta sem skapast vegna takmarkaðs landrýmis.***scarcity rent**hörgultímar *kk. ft.**efnahagsþrengingar***austerity**hörgulvara *kv.***scarce commodity**hörgulverðlagning *kv.***scarcity pricing**iðgjald *hk.**vátryggingariðgjald***premium⁴**iðgjaldastofn *kk.***premium base**iðjuver *hk.**verksmiðja***factory, plant, works**iðnaðarmaður *kk.**faglærður starfsmaður***skilled worker**iðnaðarmannafélag *hk.**stéttarfélag iðnaðarmanna**Hagsmunafélag þeirra sem vinna í sömu iðngrein.***craft union**iðnaðarmarkaður *kk.**framleiðendamarkaður***business market, industrial market,****producer market**iðnaðarnjósni *kv. ft.***industrial espionage**iðnaður *kk.***industry³, manufacturing²**

I

iðnbylting *kv.***industrial revolution**iðnframleiðsla *kv.**framleiðsla¹***manufacturing¹**iðngrein *kv.***trade¹**iðnnámssamningur *kk.***apprenticeship contract, indenture²**iðnnámstími *kk.**læringsstaða***apprenticeship**iðnríki *hk.***industrial state, industrialized country**iðnverka- *fl.**verkamanna-, verksmiðju-***blue-collar**iðnverkamaður *kk.**verkamaður¹***blue-collar worker**iðnvæddur *lo.***industrialized**

iðnvæðing *kv.*

industrialization

iðnþróun *kv.*

industrial development

innan tímabils

intratemporal

innanháussverð *hk.*

millideildaverð

Verð í viðskiptum milli tengdra fyrir-
tækja eða deilda innan sama fyrirtækis.

transfer price

innanháussvinnumarkaður *kk.*

innvinnumarkaður

internal labor market

innborgað hlutafé

paid-in capital (*am.*), **paid-up capital**

innborgun¹ *kv.* (í reikningshaldi)

Greiðslur mótteknar í reiðufé.

cash receipts

innborgun² *kv.*

innlegg

deposit²

innborgun³ *kv.*

down payment

innborgunarseðill *kk.*

deposit slip

innbyggður *lo.*

kerfislægur

structural

innbyggður höggdeyfir

sjálfvirkur sveiflujafnari

automatic stabilizer, built-in stabilizer

innbyrðis jöfnuður

láréttur jöfnuður

Skattjöfnuður innan tekjuhóps.

horizontal equity

inneign *kv.* (á bankareikningi)

credit²

inneignarkvittun *kv.*

kreditnóta

credit note

innfeldi *hk.*

innra margfeldi

inner product

innflutningsgjald *hk.*

aðflutningsgjald, innflutningstollur

import duty

innflutningsheimild *kv.*

innflutningsleyfi

import license

innflutningshneigð *kv.*

propensity to import

innflutningshöft *hk. ft.*

innflutningshömlur, innflutningstakmarkanir

import restrictions

innflutningshömlur *kv. ft.*

innflutningshöft, innflutningstakmarkanir

import restrictions

innflutningskvóti *kk.*

import quota

innflutningsleyfi *hk.*

innflutningsheimild

import license

innflutningstakmarkanir *kv. ft.*

innflutningshöft, innflutningshömlur

import restrictions

innflutningstollur *kk.*

aðflutningsgjald, innflutningsgjald

import duty

innflutningsverð *hk.*

import price

innflutningur *kk.*

import¹

innflytjandi¹ *kk.*

immigrant

innflytjandi² *kk.*

importer

innflæði *hk.*

innstreymi

inflow

innheimta¹ *kv.*

collection¹

innheimta² *so.*

collect¹

innheimta skulda

debt collection

innheimtubríf *hk.*

collection letter, reminder²

innheimtupóknun *kv.*

collection charge

innherjaupplýsingar *kv. ft. (í verðbréfavíðskiptum)*

inside information

innherjaviðskipti *hk. ft. (í verðbréfaviðskiptum)*

insider trading

innherji *kk. (í verðbréfaviðskiptum)*

insider

innvinnumarkaður *kk.*

innanhússvinnumarkaður

internal labor market

innkallanlegt bréf

Skuldabréf sem lántaki getur samkvæmt samningi greitt að fullu fyrir lok lánstíma með umsömdum skilmálum.

callable bond

innkallanlegur *lo. (um lán eða verðbréf)*

Sem má kalla inn til greiðslu fyrir gjald-
daga.

callable

innkaup *hk. ft.*

purchasing

innkaupadeild *kv.*

purchasing department

innköllun *kv. (um hlutafjárloforð)*

call¹

innköllunarákvæði *hk.*

call provision

innköllunarálag *hk.*

call premium

innlausn *kv.*

redemption

innlausn dagur *kk.*

redemption date

innlausnargjald *hk.*

redemption fee

innlausnarréttur *kk.*

Réttur útgefanda skuldabréfs til að greiða bréfið að fullu á tilteknu verði á tilteknum tíma fyrir lokagjald-
daga.

call² (am.)

innlausnarskylda *kv.*

redemption requirement

innlausnarverð *hk.*

redemption price

innlán *hk.*

innlánsfé, innstæða

bank balance, deposit³

innlánsbinding *kv.*

bindiskylda, innstæðubinding

reserve requirement

innlánsfé *hk.*

innlán, innstæða

bank balance, deposit³

innlánsvextir *kk. ft.*

interest rate on deposits

innlegg *hk.*

innborgun²

deposit²

innlend bjögun

domestic distortion

innlend neysla og þáttanotkun

domestic absorption

innlendar ríkisskuldur

internal government debt

innlendar skuldir

internal debt

innlendir *lo.*

domestic

innlendir markaður

heimamarkaður

domestic market

innlendir sparnaður

domestic saving

innlent skuldabréf

→ *erlent skuldabréf*

domestic bond

innleysa¹ *so.*

greiða að fullu

Endurgreiða lán eða verðbréf á gjald-
daga, t.d. spariskírteini ríkissjóðs.

redeem¹

innleysa² *so. (um verðbréfasjóð)*

kaupa aftur

Kaupa til sín hlutdeildarskírteini.

redeem², renounce (br.)

innleysa³ *so.*

Greiða verðbréf eða lán að fullu fyrir eða á gjalddaga.

retire²

innleysanlegt skuldabréf

redeemable bond

innleysanlegur *lo.*

redeemable

innleyst ávísun

cash check

innleyst tap

realized loss

innleyst virðishækkun eigna

realized capital gain

innleystur hagnaður

realized gain

innra bókhald

internal accounting

innra eftirlit

→ *innri endurskoðun*

internal control

innra hagræði

internal economies

innra jafnvægi

internal equilibrium

innra margfeldi

innfeldi

inner product

innra umhverfi fyrirtækis

company microenvironment

innra virði

intrinsic value²

innrásarverðlagning *kv.*

Það að verðleggja lágt í því skyni að komast inn á markað.

penetration pricing

innréttingar *kv. ft.* (í reikningshaldi)

furniture and fixtures

innri¹ *lo., í miðstigi*

háður

endogenous

innri² *lo., í miðstigi*

intrinsic

innri breyta

endogenous variable

innri endurskoðun

→ *innra eftirlit*

internal audit

innri fjárhagsskýrsla

Fjárhagsskýrsla notuð innan fyrirtækis.

internal accounting statement

innri fjármögnun

internal financing

innri jöfnuður

internal balance

innri markaðurinn

Hinn sameinaði markaður Evrópusambandsins.

Single Market, the

innri vextir

afkastavextir

internal rate of return

innrita *so.*

skrá³

register³

innstreymi *hk.*

innflæði

inflow

innstreymi fjármagns

capital inflow

innstæða *kv.* (í banka)

innlán, innlánsfé

bank balance, deposit³

innstæðubinding *kv.*

bindiskylda, innlánsbinding

reserve requirement

innstæðubréf *hk.*

innstæðuskírteini

CD, certificate of credit

innstæðulaus ávísun

gúmmítékki

bouncer, insufficient-funds check,

nonsufficient-funds check, NSF

check, rubber check

innstæðuskírteini *hk.*

innstæðubréf

CD, certificate of credit

innsæisákvörðun *kv.* (í stjórnunarfræði)

intuitive decision

inntak boðs**message content****inntaksverð** *hk.* (í gangverðsreiknings-
skilum)**entry value price****innviðir**¹ *kk. ft.*Grundvallarskipulag kerfis, stofnunar
o.þ.h.**infrastructure**¹**innviðir**² *kk. ft.*Atvinnu- og þjónustumannvirki sem
mynda undirstöðu efnahagslífs í hverjulandi, s.s. orkuveitur, fjarskipta- og
samgöngumannvirki, skólar, sjúkrahús,
o.þ.h.**infrastructure**²**IS-LM líkan** *hk.*Framsetning Nóbelsverðlaunahafans
Johns R. Hicks á haglíkani Keynes.
Hún sýnir tvo ferla, IS-feril og LM-
feril. Skurðpunktur þeirra myndar jafn-
vægisstöðu tekna og vaxta í hagkerfinu.**IS-LM diagram, IS-LM model****Í****í fríðu****in kind****í gildi***gildur***effective**², **in effect, in force, opera-**
tive, valid**í gróða** (í verðbréfavíðskiptum)Kaupvilnun hlutabréfs er sögð í gróða
þegar markaðsverð hlutabréfs er hærra
en lausnarverð vilnunar. Söluvilnun er í
gróða þegar markaðsverð hlutabréfs er
lægra en lausnarverð vilnunarinnar.→ *á sléttu, í tapi***in the money****í lausamennsku****freelance**³**í lausu** (um farm, vöru o.þ.h.)*ópakkaður***in bulk**¹**í stórsölu***í stórum heildum***in bulk**²**í stórum heildum***í stórsölu***in bulk**²**í tapi** (í verðbréfavíðskiptum)Kaupvilnun hlutabréfs er sögð í tapi
þegar markaðsverð hlutabréfs er lægra
en lausnarverð vilnunar. Söluvilnun er
í tapi þegar markaðsverð hlutabréfs er
hærra en lausnarverð vilnunarinnar.→ *á sléttu, í gróða***out of the money****í vanskilum***fallinn í gjalddaga***overdue****íbúafjöldi** *kk.**mannfjöldi***population**¹**íbúi** *kk.***resident****ígildi handbærs fjár****cash equivalent****ígildiseining** *kv.***aggregate unit****íhlaupaverkamaður** *kk.***casual laborer, casual worker****íhlaupavinna** *kv.***casual labor, occasional labor****íhlutun** *kv.**afskipti*

intervention
 íhlotunarstefna *kv.*
interventionism
 íhlotur *kk.* (í framleiðslufræði)
 Stakur hlutur sem myndar nauðsynlegan hluta heildar eða samstæðu.
component
 ílag *hk.*
input²
 ílags- og frálagsfall
aðfanga- og afurðafall
input-output function

ímynd *kv.*
image
 ímynd fyrirtækis
corporate image
 ímynd vörumerkis
brand image
 ímyndargreining *kv.*
image analysis
 ítrekunaráðferð *kv.*
iterative procedure
 ívilnunartollur *kk.*
preferential duty

J

J-ferill *kk.*
J-curve
 jaðar *kk.*
mörk
margin
 jaðar- *fl.*
marka-
marginal
 jaðaraðferð *kv.*
markaaðferð
incremental analysis, marginal analysis
 jaðarafköst *hk. ft.*
jaðarframleiðni, markafframleiðni
 → lögmálið um minnkandi jaðarafköst
marginal efficiency, marginal productivity
 jaðarafköst fjármagns
marginal product of capital, MPK
 jaðarafköst vinnuafis
marginal product of labor, MPL
 jaðarafrakstur *kk.*
marginal return
 jaðarafrakstur framleiðsluþátta
marginal factor income
 jaðarafurð *kv.*

markaafurð
marginal product
 jaðarábati *kk.*
marginal benefit
 jaðarbylting *kv.*
 Innreið jaðargreiningar í hagfræði.
marginal revolution
 jaðareyðsluhneigð *kv.*
marginal propensity to spend
 jaðarframleiðni *kv.*
jaðarafköst, markafframleiðni
 → lögmálið um minnkandi jaðarafköst
marginal efficiency, marginal productivity
 jaðarframleiðsla *kv.*
 → verðmæti jaðarframleiðslu
marginal physical product
 jaðarhyggja *kv.*
marginalism
 jaðarinnflutningshneigð *kv.*
marginal propensity to import
 jaðarjöfnun *kv.*
equimarginality
 jaðarkostnaðarverðlagning *kv.*
 Verðlagning með jaðarkostnaðaraðferð.
marginal-cost pricing

jaðarkostnaður <i>kk.</i> <i>markakostnaður</i> marginal cost	jafna ¹ <i>kv.</i> <i>líking</i> equation
jaðarkostnaður fjármagns marginal cost of capital	jafna ² <i>so.</i> balance ⁴
jaðarneyslunheigð <i>kv.</i> marginal propensity to consume, MPC	jafnaðargreining <i>kv.</i> (í fjármálafræði) <i>jafnvægisgreining</i> ¹ break-even analysis
jaðarnytjar <i>kv. ft.</i> <i>markanytjar</i> marginal utility	jafnaðarstefna <i>kv.</i> <i>sameignarstefna, sóstalismi</i> socialism
jaðarnytjaregla <i>kv.</i> marginal principle	jafnarösbref <i>hk.</i> Hlutabref sem gefur ætíð sömu arðgreiðslur. zero-growth stock
jaðarskatthlutfall <i>hk.</i> <i>jaðarskattur, markaskatthlutfall</i> marginal tax, marginal tax rate	jafnframleiðsluferill <i>kk.</i> equal product curve, isoproduct curve
jaðarskattur <i>kk.</i> <i>jaðarskatthlutfall, markaskatthlutfall</i> marginal tax, marginal tax rate	jafngengi <i>hk.</i> parity
jaðarskiptahlutfall <i>hk.</i> <i>jaðarstaðganga, víxlhlutfall</i> marginal rate of substitution, MRS	jafngildi ¹ <i>hk.</i> (í reikningshaldi) <i>jöfnuður</i> ¹ balance ²
jaðarskiptahlutfall framleiðslu <i>jaðarstaðganga í framleiðslu</i> marginal rate of transformation, MRT	jafngildi ² <i>hk.</i> (í leikjafraði) indifference
jaðarskiptahlutfall framleiðsluþátta marginal rate of technical substitution, MRTS	jafngildiseining <i>kv.</i> equivalent unit
jaðarsparnaðarhneigð <i>kv.</i> marginal propensity to save	jafngildisferill <i>kk.</i> <i>jafngildislína, jafnnytjaferill</i> equal utility contour, indifference curve
jaðarstaðganga <i>kv.</i> <i>jaðarskiptahlutfall, víxlhlutfall</i> marginal rate of substitution, MRS	jafngildisferill samfélagsins collective indifference curve
jaðarstaðganga í framleiðslu <i>jaðarskiptahlutfall framleiðslu</i> marginal rate of transformation, MRT	jafngildiskenning <i>kv.</i> equity theory
jaðartekjur <i>kv. ft.</i> marginal revenue, MR	jafngildislína <i>kv.</i> <i>jafngildisferill, jafnnytjaferill</i> equal utility contour, indifference curve
jaðarútflytningshneigð <i>kv.</i> marginal propensity to export	jafngilt í hvívetna Ákvæði í lánsamningi um að lán standi jafnfætis öðrum skuldbindingum. pari passu
jafn <i>lo.</i> <i>stöðugur</i> ³ steady	jafngreiðslulán <i>hk.</i> annuity loan

jafngreiðsluröð *kv.*

Röð jafnhárra greiðslna sem eru inntar af hendi með jöfnu millibili.

annuity²

jafngróðalína *kv.*

isoprofit line

jafnhallaferill *kk.*

isocline

jafnkeypissamningur *kk.*

clearing arrangement

jafnkostnaðargrein *kv.*

constant-cost industry

jafnkostnaðarlína *kv.*

equal-cost line, isocost line

jafnkostnaður *kk.*

constant cost

jafnlaunalög *hk. ft.*

equal pay act

jafnmagnslína *kv.*

isoquant line

jafnnytjaferill *kk.*

jafngildisferill, jafngildislína

equal utility contour, indifference curve

jafnnæmi *hk.*

jafnteygni

CES, constant elasticity of substitution

jafnnæmisfall *hk.*

jafnteygnifall

CES function, constant elasticity of substitution function

jafnréttislög *hk. ft.*

equal opportunity act, gender equality act

jafnréttisstefna *kv.*

egalitarianism

jafnræðiskenning *kv.*

parity principle

jafnskiptalína *kv.*

trade indifference curve

jafnstaða *kv.*

steady state

jafnstritsferill *kk.*

isolabor curve

jafnstöðugengi *hk.*

jafnvægisgengi

equilibrium exchange rate

jafntekjulína *kv.*

isorevenue line

jafnteygni *kv.*

jafnnæmi

CES, constant elasticity of substitution

jafnteygnifall *hk.*

jafnnæmisfall

CES function, constant elasticity of substitution function

jafnvirðisgengi *hk.*

kaupmáttarjöfnuður

PPP, purchasing power parity

jafnvirðisleikur *kk.* (í leikjafræði)

núllsummuleikur

Leikur þar sem ávinningur eins er annars tap.

zero-sum game

jafnvægi *hk.*

equilibrium

jafnvægi að hluta

hlutajafnvægi

partial equilibrium

jafnvægi á markaði

markaðsjafnvægi

market equilibrium

jafnvægi í þjóðarþúskap

efnahagsjafnvægi

macroeconomic equilibrium

jafnvægisáðgerðir *kv. ft.* (í hagstjórn)

stabilization policy

jafnvægisferill *kk.*

equilibrium path

jafnvægisgengi *hk.*

jafnstöðugengi

equilibrium exchange rate

jafnvægisgreining¹ *kv.* (í fjármálafræði)

jafnaðargreining

break-even analysis

jafnvægisgreining² *kv.* (í eindahagfræði)

comparative statics

jafnvægismarkaður *kk.*

Markaður þar sem jafnvægi ríkir milli framboðs og eftirspurnar.

clearing market

jafnvægisreikningur *kk.* (í hagsögu)

Aðferð við áætlunargerð í hagkerfi kommúnistaríkja.

material balances

jafnvægisskilyrði *hk.*

equilibrium condition

jafnvægistekjur *kv. ft.*

equilibrium income

jafnvægisútgjöld *hk. ft.*

equilibrium expenditure

jafnvægisval *hk.*

equilibrium selection

jafnvægisverð¹ *hk.*

equilibrium price

jafnvægisverð² *hk.* (í þjóðhagfræði)

market-clearing price

jafnvægisvextir *kk. ft.*

equilibrium interest rate

jafnvægisvöxtur *kk.*

equilibrium growth

jafnvöxtur *kk.*

steady-state growth

jarðnæði *hk.*

land²

jarðrenta *kv.*

landrenta

land rent

jákvæð styrking (í stjórnunarfræði)

positive reinforcement

járnharða launalögmálið

Kenning Malthusar um laun og fólksfjölgun.

iron law of wages

jöfn dreifing

uniform distribution

jöfnuður¹ *kk.* (í reikningshaldi)

*jafngildi*¹

balance²

jöfnuður² *kk.*

equality

jöfnuður á vöru- og þjónustureikningi

(í þjóðhagsreikningum)

balance of goods and services

jöfnuður yfirfærður (í reikningshaldi, milli tímabila)

balance brought forward, balance carried forward

jöfnuhneppi *hk.*

simultaneous equations, system of equations

jöfnun¹ *kv.*

equalization

jöfnun² *kv.*

sléttun

smoothing

jöfnunargjald *hk.*

undirboðstollur

anti-dumping duty

jöfnunargjald af innflutningi

→ *jöfnunargjald, jöfnunartollur*

import equalization tax

jöfnunarhlutabréf *hk.*

bonus issue, free issue

jöfnunarregla *kv.* (í reikningshaldi)

matching principle

jöfnunarsjóður *kk.*

equalization fund

jöfnunarskattur *kk.*

tekjujöfnunarskattur

Skattur sem hefur áhrif á tekjuskiptingu.

redistributive tax

jöfnunartollur *kk.*

countervailing duty

jörð *kv.*

bújörð

land¹

K

kapítalismi *kk.*

séreignarskipan

capitalism

kassakvittun *kv.*

Kvittun fyrir staðgreiðslu.

cash receipt, till slip (*br.*)

kaup¹ *hk.*

laun³

Daglaun, tímakaup eða vikukaup.

→ *föst laun*

pay¹, wage

kaup² *hk. ft.*

purchase¹

kaupa *so.*

purchase²

kaupa aftur

innleysa²

Kaupa til sín hlutdeildarskírteini.

redeem², renounce (*br.*)

kaupandi *kk.*

buyer

kaupauðgiskenning *kv.*

kaupauðgisstefna

mercantilism

kaupauðgisstefna *kv.*

kaupauðgiskenning

mercantilism

kaupauki *kk.*

bónus, launaauki

bonus, wage premium

kaupákvörðun *kv.*

purchase decision

kaupbann *hk.*

samskiptabann, viðskiptabann

→ *efnahagsþvinganir, þvingunaraðgerðir*

boycott¹

kaupbætur *kk.*

premium⁵

kaupendamarkaður *kk.*

buyer's market

kaupgengi gjaldmiðils

buying rate

kaupgjalds- og verðlagsrammi

wage-price guidelines, wage-price guideposts

kaupgjaldshömlur *kv. ft.*

wage controls

kaupgjaldsrammi *kk.*

wage guidelines

kaupgjaldsverðbólga *kv.*

launaverðbólga

wage inflation

kauphegðun *kv.*

buying behavior

kaupheimild *kv.*

Heimild til að kaupa ákveðinn fjölda hlutabréfa í fyrirtæki á tilgreindu verði.

warrant²

kauphækkun *kv.*

wage increase

kauphöll *kv.*

kaupþing, verðbréfaþing

stock exchange

kaupleiga *kv.*

→ *fjármögnunarleiga*

lease purchase

kaupleigusamningur *kk.*

capital lease (*am.*), **hire-purchase agreement**

kaupmáttaraukning *kv.*

purchasing-power increase, real-wage increase

kaupmáttarjöfnuður *kk.*

jafnvirðisgengi

PPP, purchasing power parity

kaupmáttarskerðing *kv.*

real-wage cut

kaupmáttur *kk.*

purchasing power

kaupréttur *kk.*

kaupviltun

Réttur kaupanda, en ekki skylda, til að kaupa eign á tilgreindu verði fram að ákveðnum tíma eða á tilteknum degi.

→ *söluréttur, viltun*

call³, call option

kaupskuldbinding *kv.*

purchase commitment

kaupstefna *kv.*

vörusýning

trade fair, trade show

kauptaxti *kk.*

launataxti

wage rate

kauptilboð *hk.* (t.d. á uppboði)

bid¹

kaup tíðni *kv.*

purchase frequency

kaupverð *hk.*

acquisition cost

kaupviltun *kv.*

**kaupréttur*

→ *söluréttur, viltun*

call³, call option

kaupþing *hk.*

kauphöll, verðbréfaþing

stock exchange

keðjuvísitala *kv.*

chain index

kennijafna *kv.*

characteristic equation

kenning Coase

Sé eignarréttur yfir framleiðslutækjum skilgreindur, leyfilegt að versla með réttindi og viðskiptakostnaður enginn skiptir ekki máli hvernig réttindunum er úthlutað. Þau munu færast á hendur þeirra sem mest vilja greiða fyrir þau og þannig munu þau gefa mest af sér til

þjóðarbúsins.

Coase theorem

kenning um skilvirkan markað (í verðbréfavíðskiptum)

→ *ráfkenningin*

efficient-market hypothesis, efficient-market theory

kenningakerfi *hk.*

hugmyndafræði

ideology

kenningin um hina ósýnilegu hönd (í hagsögu)

invisible hand theorem

kenningin um næstbestu lausnina

Kenning Lancasters og Lipseys þess efnis að verði markaðsbrestur á einum markaði sé ekki hægt að treysta há-
mörkun á öðrum mörkuðum.

theory of the second-best

kennirót *kv.*

characteristic root

kennitala¹ *kv.*

identification number, Id. no.

kennitala² *kv.* (í fjármálafræði)

Hlutfallstala sem gefur vísbendingu um fjárhag eða arðsemi fyrirtækis.

→ *arðsemiskennitölur, kennitölur um fjárhagsstöðu fyrirtækis*

ratio²

kennitölugreining¹ *kv.* (í reikningshaldi)

Greining á ársreikningi.

analytical review

kennitölugreining² *kv.*

ratio analysis

kennitölur um fjárhagsstöðu fyrirtækis

→ *arðsemiskennitölur*

financial ratios

kennitölur um greiðsluhæfi

liquidity ratios

kennivandi *kk.* (í hagamælingum)

?*kennslavandi*

identification problem

kennsl *hk. ft.*

identification

?kennslavandi *kk.* (í hagamælingum)
kennivandi
identification problem

keppinautur *kk.*
competitor, rival

keppni *kv.*
contest

kerfi *hk.*
system

kerfisbreyting *kv.*
gerðarbreyting
structural change

kerfisbundin áhætta
markaðsáætta
market risk, nondiversifiable risk, systematic risk

kerfisfræði *kv.*
systems theory

kerfisfræðingur *kk.*
systems analyst

kerfisgreining *kv.*
systems analysis

kerfishagfræði *kv.*
stofnanahagfræði
institutional economics

kerfishagfræðiskólinn *kk.*
school of institutionalists

kerfishalli á ríkissjóði
fastahalli
structural budget deficit, structural deficit

kerfislægur *lo.*
innbyggður
structural

Keynesáhrif *hk. ft.*
 Áhrif verðlagsbreytinga á peningaeftirspurn.
Keynes effect

kippukaup *hk. ft.*
 Kaupendum er boðin tiltekin samsetning af vörum og þeir verða að kaupa allt eða ekkert.
block booking

kí-kvaðratsdreifing *kv.*
chi-square distribution

kjaraátök *hk. ft.*
 Átök á vinnumarkaði.
labor conflict

kjaradeila *kv.*
industrial dispute, labor dispute, wage dispute

kjarahópur *kk.*
 Hópur starfsmanna sem njóta sömu starfskjara.
job cluster

kjarakaup *hk. ft.*
bargain¹

kjarasamningur *kk.*
launasamningur
 → *almennir kjarasamningar²*
labor contract (am.), union contract, wage contract (br.)

kjaraviðræður *kv. ft.*
launasamningar
wage bargaining

kjarni *kk.*
core

Kjarnorkubandalag Evrópu
EURATOM, European Atomic Energy Community

kjörferill *kk.*
hagkvæmasti ferill
optimal path

kjörgildi *hk.* (í stærðfræði)
besta gildi, kjörstaða
optimum

kjörlausn *kv.* (í stærðfræði)
besta lausn
optimal solution

kjörsköttun *kv.*
optimum taxation

kjörstaða *kv.* (í stærðfræði)
besta gildi, kjörgildi
optimum

kjörtollur *kk.*
optimal tariff, optimum tariff

kjörvextir *kk. ft.*
 Vextir sem notaðir eru sem grundvöllur vaxta á lánum til þeirra sem njóta mests lánstrausts.

prime lending rate (*am.*), **prime rate**

klasagreining *kv.*

cluster analysis

klasaúrtak *hk.*

cluster sample

klasi *kk.* (í hagnælingum)

þyrping

cluster

klassísk hagfræði

Hagfræðikenningar, sem settar voru fram frá miðri 18. öld til miðrar 19. aldar, hafa verið nefndar klassísk hagfræði. Flestar voru kenningarnar upprunnar í Bretlandi og meðal helstu kenningasmiða eru þeir Smith, Ricardo, Malthus, Say, Senior og Mill.

classical economics

klassíski skólinn

síggildi skólinn

Kenningakerfi í stjórnunarfræðum.

classical management school

Kola- og stálbandalag Evrópu

ECSC, European Coal and Steel Community

koma í jafnvægi

gera stöðugan

stabilize

koma reglum yfir

setja reglur um

regulate

koma út á sléttu

ná jöfnuði, standa í járnum

break even

kommúnismi *kk.*

sameignarskipan

communism

kort *hk.* (í framleiðslufræði)

Dæmi: framleiðslupöntun eða flutningsfyrirskipun.

kanban

kosningaþverstæða *kv.*

kosningaþversögn

paradox of voting, voting paradox

kosningaþversögn *kv.*

kosningaþverstæða

paradox of voting, voting paradox

kosta so.

sponsor

kostnaðar- og ábatagreining

fórnar- og nytjagreining

cost-benefit analysis

kostnaðarbókhald *hk.*

rekstrarbókhald¹

cost accounting

kostnaðarfall *hk.*

viðfangsfall

cost function, objective function

kostnaðarfylgni *kv.*

cost behavior

kostnaðarnæmi *hk.*

kostnaðarteygni

cost elasticity

kostnaðarskipting *kv.*

útteiling kostnaðar

cost allocation

kostnaðarstaður *kk.*

cost center

kostnaðarteygni *kv.*

kostnaðarnæmi

cost elasticity

kostnaðarverð framleiddrar vöru

cost of goods manufactured

kostnaðarverð seldrar vöru

cost of goods sold, cost of sales

kostnaðarverðbólga *kv.*

cost-push inflation

kostnaðarverðsregla *kv.*

cost principle

kostnaðarverðsreikningsskil *hk. ft.*

(í reikningshaldi)

historical-cost accounting

kostnaðarþrýstingur *kk.*

cost push

kostnaður *kk.*

cost

kostnaður vegna óbeinna launa (í reikningshaldi)

óbein laun

indirect labor, indirect labor cost

kostnaður við umframbirgðir

overage costkostun *kv.***sponsoring**Koyck-tafir *kv. ft.***Koyck distributed lag**krafa¹ *kv.**bótakrafa***claim¹**krafa² *kv.***requirement¹**kreditkort *hk.**lánskort*→ *debetkort***credit card**kreditnóta *kv.**inneignarkvittun***credit note**krefjast¹ *so.* (t.d. um bætur)**claim²**krefjast² *so.***demand²**kreppa *kv.***depression, slump**kreppuverðbólga *kv.***stagflation**krosspunktur *kk.* (í stærðfræði)*hnútur***node**krossróf *hk.* (í stærðfræði)**cross spectrum**kryppugildi *hk.* (í tölfraði)*algengasta gildi, tíðasta gildi***modal value, mode**kröfukaup *hk. ft.***factoring**kröfukaupafyrirtæki *hk.***factoring firm**Kuhn-Tucker skilyrði *hk.* (í stærðfræði)**Kuhn-Tucker condition**kúpni *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)**convexity**

kúpt fall (í stærðfræði)

convex function

kúpt flétta (í stærðfræði)

*kúpt samantekt***convex combination**

kúpt samantekt (í stærðfræði)

*kúpt flétta***convex combination**kúptur *lo.* (í stærðfræði)**convex**kvaðaskipti *hk. ft.**eigna- eða skuldaskipti***swap**kvaðningarreglur *kv. ft.***rules for designation**kvaðrat *hk.**ferningstala, fertala***square**kvaðratrót *kv.**ferningsrót***square root**

kvik bestun (í framleiðslufræði)

dynamic programming

kvik hagfræði

*tímatengd hagfræði***dynamic economics, dynamics¹**

kvik jafnvægisgreining

*tímatengd jafnvægisgreining***comparative dynamics**

kvik leikáætlun

dynamic strategykvika *kv.*

Kvikir eiginleikar haglíkans.

dynamics²kvikur *lo.**tímatengdur***dynamic**kvittun *kv.***receipt**kvíslunaraðferð *kv.***branch-and-bound method**kvótakerfi *hk.**aflamarkskerfi*

Uppskerukvótakerfi með einstaklingsbundnum, framseljanlegum kvóta. Íslenska aflamarkskerfið er dæmi um slíkt kerfi.

- catch quota system; individual transferable quota system, ITQ system**
- kvóti** *kk.*
quota
- kvörðunarstiki** *kk.*
scale parameter
- kvörtunarmál** *hk.* (í vinnumarkaðshagfræði)
→ meðferð kvörtunarmála
grievance
- kynningarbæklingur** *kk.*
kynningarrit
brochure, flier
- kynningarrit** *hk.*
kynningarbæklingur
brochure, flier
- kynningarskjal** *hk.*
*útbodslýsing*¹
Skjal, gefið út í tengslum við verðbréfaútgáfu, með upplýsingum um útgáfuna, lántakanda og ábyrgðaraðila ef við á.
prospectus
- kynningarstarf**¹ *hk.*
útbreiðslustarf
promotion¹
- kynningarstarf**² *hk.*
vörukynning
Aðgerðir til að örva eftirspurn eftir vöru eða þjónustu, jafnan aðrar en auglýsingar og bein sala.
sales promotion
- kynslóðalíkan** *hk.*
Haglíkan reist á skörun kynslóða.
overlapping generations model
- kynslóðatengsl** *hk. ft.*
intragenerational interdependencies
- kyrr leikáætlun**
stationary strategy
- kyrrsetning** *kv.*
→ *fjárnám*
attachment (um eignir, þó ekki skip eða farm); **arrest** (um skip eða farm); **injunction** (um eignir)
- kyrrsetningarhlutfall** *hk.*
Hlutfall hagnaðar sem haldið er eftir í fyrirtæki.
retention rate
- kyrrsettur hagnaður**
óráðstafaður hagnaður
retained earnings¹ (*am.*), **retained profits** (*br.*), **undistributed profits**
- kyrrstaða** *kv.*
stöðugt ástand
stationary state
- kyrrstæður** *lo.*
*sístæður; stöðugur*²
static, stationary
- kyrrstöðukostnaður** *kk.*
committed cost
- kyrrt líkan**
stöðulíkan
Líkan sem ekki er tímatengt.
static model
- kænn** *lo.*
strategic, úthugsaður
- kænskukjör** *hk. ft.*
strategic voting
- köngulóarlíkan** *hk.*
cobweb model
- könnun** *kv.*
survey

L

Laffer-ferill *kk.*

Laffer curve

lagalegur *lo.*

lögbundinn

statutory

Lagrange-margfaldari *kk.*

Lagrange multiplier

lagskipt úrtak

stratified sample

landamæraauðlind *kv.*

Auðlind sem nær yfir landamæri.

transboundary resource

landbúnaðarafurð *kv.*

agricultural product

landbúnaðarhagfræði *kv.*

agricultural economics

landbúnaðarstefna *kv.*

agricultural policy

landbúnaðarstefna Evrópusambands-

ins

CAP, Common Agricultural Policy

landfræðileg útbreiðsla

svæðislæg dreifing

spatial diffusion

landhelgi *kv.*

territorial waters

landrenta *kv.*

jarðrenta

land rent

landsframleiðsla *kv.*

domestic product

landsútgjöld *hk. ft.*

domestic expenditure

Langbarðavextir *kk. ft.*

Vextir sem þýskir bankar greiða þýska seðlabankanum, Bundesbank, fyrir lán gegn tryggingu í verðbréfum, þ.e. endurkaupavextir þýska seðlabankans.

Lombard rate

langdræg áætlunargerð

langtímaáætlun

long-range planning

langtíma- *fl.*

langvinnur, langær

long-term

langtímaáætlun *kv.*

langdræg áætlunargerð

long-range planning

langtímabankalán *hk.*

Bankalán til 1–10 ára.

term loan² *(am.)*

langtímakostnaður *kk. ft.* (í reikningshaldi)

deferred charges

langtímaleitni *kv.*

secular trend

langtímamarkmið *hk.*

long-range objective

langtímareikningar *kk. ft.* (í reikningshaldi)

Reikningar er varða efnahagsreikning fyrirtækis.

permanent accounts

langtímaskuldir¹ *kv. ft.*

long-term debt

langtímaskuldir² *kv. ft.* (í reikningshaldi)

long-term liabilities

langtímastöðnun *kv.*

secular stagnation

langtímaverðbréf *hk.*

long-term securities

langtímavextir *kk. ft.*

long-term interest rate

langvinnur *lo.*

langtíma-, langær

long-term

langær lo.*langtíma-, langvinnur***long-term****Laspeyres-vísitala kv.**

Aðferð við að reikna út verð- og magnvísitölu. Við útreikning verðvísitölu er farið eftir því magni sem notað var við upphaf tímabilsins og verðbreytingar reiknaðar út miðað við óbreytt magn. Ef um magnvísitölu er að ræða er miðað við verð í upphafi.

Laspeyres index**latningartilgáta kv.**

Tilgáta um að atvinnuleysi dragi úr framboði vinnuafis.

→ *hvatningartilgáta***discouraged-worker hypothesis****laumufarþegi kk.***sníkill*

Sá sem nýtur hagræðis af fórnnum annarra.

free rider**laun¹ hk. ft.***þóknun***compensation², remuneration****laun² hk. ft.***launatekjur, vinnulaun***earned income, earnings², labor earnings****laun³ hk. ft.***kaup¹*

Daglaun, tímakaup eða vikukaup.

→ *föst laun***pay¹, wage****laun og launatengd gjöld (í þjóðhagsreikningum)****compensation of employees****laun og tengd gjöld****labor cost****launa- og verðlagshömlur****wage-price controls****launa- og verðlagsskrúfa***víxlengi verðlags og launa***wage-price spiral****launa- og verðstöðvun****wage-price freeze****launaauki kk.***bónus, kaupauki***bonus, wage premium****launaávinningur kk.****wage gain****launabil hk.****wage gap****launabreyting kv.****wage change****launadreifing kv.****wage distribution****launagjöld hk. ft.**

Heildarlaun sem fyrirtæki greiðir, án launatengdra gjalda.

payroll¹, wage bill¹**launahali kk.***launatengd gjöld***labor-related costs, nonwage labor costs****launahjöðnun kv.****wage decrease****launakerfi hk.****pay structure (br.), wage payment scheme (am.)****launakjör hk. ft.****wage terms****launakostnaður kk.***launaútgjöld*

Laun og launatengd gjöld.

payroll costs, payroll expenses**launakostnaður á framleidda einingu****unit labor cost****launamismunur kv.****wage discrimination****launamunur kk.****wage difference, wage differential****launamyndun kv.****wage formation****launasamningar kk. ft.***kjaraviðræður***wage bargaining****launasamningur kk.***kjarasamningur*

- *almennir kjarasamningar*²
labor contract (*am.*), **union contract**,
wage contract (*br.*)
- launaskattur** *kk.*
payroll tax
- launaskerðing** *kv.*
wage cut
- launaskrá** *kv.*
payroll², **wage bill**²
- launaskrið** *hk.*
wage drift
- launaskrúfa** *kv.*
wage spiral
- launasmit** *hk.*
→ *tilgáta um launasmit*
wage spillover
- launastefna** *kv.*
wage policy
- launataxti** *kk.*
kauptaxti
wage rate
- launatekjur** *kv. ft.*
*laun*², *vinnulaun*
earned income, **earnings**², **labor earnings**
- launatengd gjöld**
launahali
labor-related costs, **nonwage labor costs**
- launatregða** *kv.*
Það ástand að laun breytast treglega.
wage rigidity
- launaútgjöld** *hk. ft.*
launakostnaður
Laun og launatengd gjöld.
payroll costs, **payroll expenses**
- launaverðbólga** *kv.*
kaupgjaldsverðbólga
wage inflation
- launaþróskuldur** *kk.*
Lægstu laun sem reynandi er að bjóða manni til þess að fá hann til starfa.
reservation wage
- launþegar** *kk. ft.*
labor¹
- launþegasamtök** *hk. ft.*
verkalýðshreyfing
Skipulögð samtök launafólks, einkum verkalýðsfélög.
organized labor
- launþegi** *kk.*
employee
- laus** *lo.*
Sjá í lausu.
- lausaeign** *kv.*
auðseljanleg eign
liquid asset
- lausafjárhrif** *hk. ft.*
liquidity effects
- lausafjargildra** *kv.*
liquidity trap
- lausafjárhlutfall** *hk.*
Veltufjármunir, að frátöldum birgðum, sem hlutfall af skammtímaskuldum.
acid test ratio, **quick ratio**
- lausafjærhneigð** *kv.*
liquidity preference
- lausafjærkvöð** *kv.*
liquidity requirement
- lausafjærmunir** *kk. ft.* (í reikningshaldi)
liquid assets
- lausafjærskortur** *kk.*
*reiðufjærskortur*¹
illiquidity
- lausafregn** *kv.* (í stjórnumarfræði)
orðrómur
grapevine
- lausamaður** *kk.*
freelance¹, **freelancer**
- lausamennska** *kv.*
Sjá í lausamennsku.
freelancing
- lausaskuldir þjóðarbúsins**
Þjóðarskuldir til skamms tíma.
floating debt¹
- lausatök í peningámálum**
lausbeisluð peningamálastefna
easy money, **easy-money policy**
- lausbeisluð peningamálastefna**
lausatök í peningámálum

easy money, easy-money policy

lausnarbeiðni *kv.*

*upsögn*³

resignation

lausnarferill *kk.*

solution path

lausnarmengi *hk.*

hagkvæmnimengi

feasible region, feasible set

lausnarverð *hk.* (um vilnanir)

*sammingsverð, viðmiðunarverð*¹

exercise price, strike price, striking price

laust starf

job vacancy, vacancy

lágildi *hk.*

lágmark

minimum¹

lágmark *hk.*

lágildi

minimum¹

lágmarka *so.*

minimize

lágmarks- *fl.*

minimum²

lágmarksframfærslukostnaður *kk.*

subsistence cost of living

lágmarkskostnaðaraðferð *kv.*

direct costing

lágmarkskostnaður *kk.*

minimum cost

lágmarkslaun *hk. fl.*

minimum wage

lágmarksstaðall *kk.*

viðmiðunarstaðall

performance standard

lágmarksverð *hk.*

price floor

lágörkun *kv.*

minimization

lágörkun kostnaðar

cost minimization

lágtekjufólk *hk.*

low-income earners

lágtekjugildra *kv.*

fátæktargildra

poverty trap

lágtekjuland *hk.*

low-income country

lágverðsverslun *kv.*

discount store

lán *hk.*

útlán

credit³, **loan**

lánaeftirspurn *kv.*

útlánaeftirspurn

credit demand

lánaflokkur *kk.*

credit tranche

lánamarkaður *kk.*

credit market

lánardrottinn *kk.*

*lánveitandi*¹

creditor

lánareikningur til verðbréfavíðskipta

Reikningur hjá verðbréfafyrirtæki nýttur til verðbréfavíðskipta í krafti lánsfjár frá fyrirtækinu.

margin account

lánastefna *kv.*

credit policy

lánatap *hk.*

útlánatap

loan loss

lánsábyrgð *kv.*

loan guarantee

lánsáhætta *kv.*

útlánaáhætta

credit risk

lánsfjáráætlun *kv.*

credit budget

lánsfjárdreifing *kv.*

útlánaskipting

credit allocation

lánsfjáarkostnaður *kk.*

cost of debt

lánsfjáarkreppa *kv.*

credit crunch

lánsfjármögnun *kv.*

debt financing

lánsfjárskömmun *kv.*

credit rationing

lánsfjárröð *kv.*

credit shortage

lánsfjárpörf *kv.*

borrowing requirement

lánsheimild¹ *kv.*

reikningslán

Umsaminn aðgangur að lánsfé.

credit line, line of credit

lánsheimild² *kv.*

Lánsheimild hjá banka sem viðskiptavinur greiðir þóknun fyrir. Hann getur tekið út fé og endurgreitt eftir þörfum innan marka heimildarinnar.

revolving line of credit

láns hæfi *hk.* eða *kv.*

lánstraust

credit⁴, creditworthiness

láns hæfiseinkunn *kv.*

greiðslumat, láns hæfismat

credit rating, credit scoring, rating¹

láns hæfismat *hk.*

greiðslumat, láns hæfiseinkunn

credit rating, credit scoring, rating¹

lánskjaravísitala *kv.*

credit index, credit terms index

lánskjör *hk. ft.*

láns skilmálar

credit terms

lánskort *hk.*

kreditkort

→ *debetkort*

credit card

láns skilmálar *kk. ft.*

lánskjör

credit terms

láns skjal *hk.*

credit instrument

láns tími *kk.*

tenor, term

lánstraust *hk.*

láns hæfi

credit⁴, creditworthiness

lántaka *kv.*

borrowing

lántakandi *kk.*

borrower

lántökudagur *kk.*

borrowing date

lántökukostnaður *kk.*

borrowing cost

lántökuríki *hk.*

borrowing country

lántökustefna *kv.*

borrowing policy

lánveitandi¹ *kk.*

lánardrottinn

creditor

lánveitandi² *kk.*

lender

lárétt samþætting

Sameining ólíkra eininga innan sama hlekks framleiðslukeðjunnar hjá einu fyrirtæki eða sameining fyrirtækja innan sömu atvinnugreinar.

→ *lóðrétt samþætting*

horizontal integration

láréttur jöfnuður

innbyrðis jöfnuður

Skattjöfnuður innan tekjuhóps.

horizontal equity

láréttur samruni

Samruni fyrirtækja í sama hlekk framleiðslukeðjunnar.

→ *lóðréttur samruni, samruni*

horizontal merger

láta í skiptum

skipta á

exchange

leggja á¹ (um skatta eða gjöld)

assess¹, levy²

leggja á²

hækka verð

mark up

leggja inn

deposit⁴

leggja saman¹*safna saman***aggregate**²**leggja saman**² (um tölur í dálki)**foot****leið** *kv.* (í framleiðslufræði)*ferli*²**routing****leiðarit** *hk.**flæðirit*

Teiknuð mynd þar sem tákn eru notuð til þess að sýna m.a. aðgerðir, gögn, leiðarstefnu og tæki við skilgreiningu, greiningu eða lausn verkefnis.

flowchart, flow diagram**leiðréttingarfærsla** *kv.**bakfærsla***adjusting entry** (í reikningshaldi);**adjustment transaction** (í þjóðhagsreikningum)**leiðréttingarskattur** *kk.***corrective tax****leiðréttur prófjöfnuður****adjusted trial balance****leiðréttur reikningsjöfnuður****adjusted balance****leiðsöguregla** *kv.**vinnuregla, þumal fingursregla***rule-of-thumb****leiðtogaleikur** *kk.***leader-follower game****leif** *kv.* (í tölfræði)*afgangur*³, *frávik*²

Mismunur athugunar og reiknaðs gildis samkvæmt líkani.

residual, residual error**leiga**¹ *kv.*

Það að yfirráð eignar færist til annars en eigandans í tiltekinn tíma gegn leigugjaldi.

lease²**leiga**² *kv.*

Regluleg greiðsla leigjanda til eiganda fyrir afnot af húsnæði, landi eða öðrum eignum.

rent¹**leiga**³ *kv.*

Fjárhæð greiddrar leigu.

rental²**leiga**⁴ *kv.*

Það að hafa húsnæði eða land til umráða gegn leigugjaldi.

tenancy**leiga á landi** (í þjóðhagsreikningum)→ *fjármunaleiga***rent**²**leigja** *so.***lease**⁴, **rent**⁴**leigugjöld** *hk. ft.***rental expenses****leiguliðakerfi** *hk.* (í hagsögu)**manorial system****leigusali** *kk.***lessor****leigusamningur** *kk.***lease**³**leiguskuldir** *kv. ft.* (í reikningshaldi)**lease liabilities****leigutaki** *kk.***leaseholder, lessee****leigutekjur** *kv. ft.***rental**³, **rental income****leigutími** *kk.**ábúðartími***lease**¹**leikáætlun**¹ *kv.* (í leikjafræði)**behavioral strategy****leikáætlun**² *kv.**áætlun*³**strategy**¹**leikáætlun í þróunarjafnvægi****evolutionary stable strategy****leikjafræði** *kv.***game theory****leikslökagerð** *kv.* (í leikjafræði)

Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki og svarandi leikslök.

normal form, strategic form**leikur** *kk.* (í leikjafræði)*skref*

move
leitaratvinnuleysi *hk.*
atvinnuleysi vegna starfaskipta
frictional unemployment, search un-
employment
leitarferli *hk.* (í vinnumarkaðshagfræði)
search process
leitarkostnaður *kk.*
search cost
leitni *kv.* (í tölfræði)
hneigð
 Kerfisbundin breyting tímaraðar til
 minnkunar eða aukningar.
trend
leitniferill *kk.*
trend path
leitnigreining *kv.*
trend analysis
leitniþáttur *kk.*
trend component
leki *kk.*
 Hvað eina sem kemur í veg fyrir að
 ný fjármunamyndun skili sér til fulls í
 þjóðartekjum.
leakage
leppbreyta *kv.*
bundin breyta, skiptibreyta
bound variable, dummy variable
leyfakerfi *hk.*
permit system
leyfavíxl *hk. ft.*
leyfavíxlun
 Gagnkvæm sala eða nýting einkaleyfa.
cross-licensing
leyfavíxlun *kv.*
 *leyfavíxl
cross-licensing
leyfi *hk.*
license¹, permit
leyfileg lausn
gjaldgeng lausn
feasible solution
leyfisveiting *kv.*
licensing

leynd *kv.*
trúnaður
 → bankaleynd, þagnarskylda
confidentiality
leyndar- *fl.*
trúnaðar-
confidential
leynimakk *hk.*
samráð
collusion
lénsskipulag *hk.* (í hagsögu)
feudalism, feudal system
léttur iðnaður
light industry
listaverð *hk.*
skráð verð
list price
líbíðvextir *kk. ft.*
 Vextir sem tilgreindir bankar í Lundún-
 um bjóða öðrum bönkum fyrir lán til til-
 tekis tíma.
LIBID, London Interbank Bid Rate
líborvextir *kk. ft.*
 Vextir sem tilgreindir bankar í Lundún-
 um bjóða öðrum bönkum á lánum veitt-
 um til tiltekis tíma. Þessir vextir eru
 notaðir sem viðmiðun í lánssamning-
 um.
LIBOR, London Interbank Offered
Rate
lífeyrir *kk.*
pension²
lífeyrisgreiðsla *kv.*
annuity³
lífeyriskerfi *hk.*
pension plan²
lífeyrissjóður *kk.*
pension fund
lífeyrisskuldbinding *kv.*
pension obligation
lífræðilegir vextir
biological rate of interest
lífræn formgerð
lífrænt skipulag
organic structure

lífrænt skipulag

*lífræn formgerð***organic structure**lífskjör *hk. ft.***standard of living**líflíkur *kv. ft.***life expectancy**lífsmáti *kk.***lifestyle**líkan *hk.***model**líkindadreifing *kv. (í tölfræði)***probability distribution**líkindadreifingarfall *hk. (í tölfræði)**dreififall, dreifingarfall***distribution function**líkindadreifingarfræði *kv. (í tölfræði)***distribution theory¹**líkindafræði *kv.***probability theory**líkindamarkgildi *hk.***plim, probability limit**líkindi *hk. ft.**líkur²*

Tala á bilinu 0 til 1 sem mælir hve líklegt er að tiltekinn atburður gerist.

probabilitylíking *kv.**jafna¹***equation**líkur¹ *kv. ft. (sem hlutfall)**vinningslíkur***odds¹**líkur² *kv. ft.***líkindi***probability**línufall *hk. (í stærðfræði)**vildarfall¹***affine function**línufæði *hk. (í framleiðslufræði)***line-flow**

línuleg afskrift

straight-line depreciation

línuleg afskriftaraðferð

straight-line method

línuleg bestun

linear programming

línulega háður

linear dependent

línulegt fall

linear functionlínulegur *lo.***linear**

líta eftir

*fylgjast með, vakta***monitor**

lítill og meðalstór fyrirtæki

*→ meðalstórt fyrirtæki, smáfyrirtæki***small and medium-size enterprises,****SME**loftmengun *kv.***air pollution, atmospheric pollution**logit-líkan *hk.**vaxtarlíkan***logit model**lokabirgðir *kv. ft.*

Birgðir í lok tímabils.

closing inventory, ending inventorylokadagur *kk. (samnings o.þ.h.)***maturity date²**

lokað hagkerfi

closed economy

lokað hlutafélag

Hlutafélag sem ekki skráir hlutabréf sín á verðbréfamarkaði. Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Lokað hlutafélag er ekki til í íslensku lagamáli.

*→ einkahlutafélag, opið hlutafélag***close company (br.), closed company***(br.), closed corporation (am.), closely***held company (br.); private corpora-****tion (am.), private limited company***(br.)*

lokað kerfi

closed system

lokað mengi

closed set

lokað útboð verðbréfa

einkaútgáfa verðbréfa

Verðbréfaútgáfa boðin völdum fjárfestum og yfirleitt ekki skráð á opinberu verðbréfaþingi.

private placement

?lokaður sjóður (í reikningshaldi)

smágreiðslusjóður

Sjóður með tiltekinni fastri upphæð í reiðufé fyrir smágreiðslur og útgjöld hjá fyrirtæki.

imprest², imprest fund, P/C, petty cash

lokafærsla *kv.*

closing entry

lokagjalddagi *kk.*

final maturity

lokajöfnuður *kk.*

closing balance

lokavirði *hk.*

eignarleif

Virði eignar í lok tiltekins notkunar-tíma.

residual value

lokun *kv.*

Það að hætta rekstri.

closure, shutdown

lokunarstaða *kv.*

shutdown point

Lorenz-ferill *kk.*

Mælikvarði á tekjudreifingu.

Lorenz curve

lota *kv.*

batch, lot

lotustærð *kv.*

lot size¹

lóðrétt dreifingarkerfi (í markaðsfræði)

vertical marketing system

lóðrétt samþætting

Sameining hlekkja í sömu framleiðslukeðju innan eins fyrirtækis eða sameining fyrirtækja í sömu markaðs- eða framleiðslukeðju, t.d. hráefnafyrirtækis og úrvinnslufyrirtækis eða sölufyrirtækis og framleiðslufyrirtækis.

→ *lárétt samþætting*

vertical integration

lóðrétt þvingun

Það þegar framleiðandi neitar að skipta við heildsala, eða heildsali við smásala, nema seljandi veiti vöru hans einhvers konar forgang fram yfir vöru annarra framleiðenda.

vertical restraint

lóðréttur samruni

Samruni fyrirtækja í framleiðslukeðju.

→ *láréttur samruni, samruni*

vertical merger

lóðréttur skattjöfnuður

Skattjöfnuður milli tekjuhópa.

vertical equity of taxation

lykilgeta *kv.*

core competence

lykilhagstærð *kv.*

lykilstærð¹

→ *hagvísir*

key aggregate, key economic aggregate, key indicator, main aggregate

lykilhagur *kk.* (í markaðsfræði)

core benefit

lykilstarf *hk.*

key job

lykilstærð¹ *kv.*

lykilhagstærð

→ *hagvísir*

key aggregate, key economic aggregate, key indicator, main aggregate

lykilstærð² *kv.*

lykiltala

key figure

lykiltala *kv.*

lykilstærð²

key figure

lykilvara *kv.*

core product

lýðfræði *kv.*

demography

lýðræði *hk.*

democracy

lýðræðisleg forysta

democratic leadership

Lýðval *hk.*

almannaval

public choice, social choice

Lýðvalsfræði *kv.*

almannavalsfræði, valfræði

public-choice theory, social-choice theory

Lýsitala *kv.* (í tölfræði)

Gildi sem er reiknað út frá athugunum, fengnum úr úrtaki. Ýmist er litið á lýsitölu sem gildi hendingar eða sem tölu fengna með reikniformúlu. Sérhvert mat er lýsitala.

statistic¹

lægð *kv.* (um efnahagsástand)

trough

lægsta hámark

minimax

lægsta lágmark

minimin

lækka verð

Minnka álagningu í smásölu.

mark down

lærdómsáhrif *hk. ft.*

framfaráhrif

learning effect

lærdómsferill *kk.*

framfariferill

learning curve

læringsstaða *kv.*

iðnmámstími

apprenticeship

lög¹ *hk. ft.*

act, statute

lög² *hk. ft.*

law¹

lög og reglur um umhverfisvernd

environmental regulation

lög um lágmarkslaun

minimum-wage law

lög um réttmæta viðskiptahætti

→ *samkeppnislög*

fair-trade law

lögaðili *kk.*

lögpersóna

→ *gera að lögpersónu, stofnun lögpersónu*

corporation² (br.), legal entity, legal person

lögbundin dreifing skattbyrðar

statutory incidence of taxation

lögbundinn *lo.*

lagalegur

statutory

lögbundinn varasjóður

legal reserve

lögengt líkan

forákvarðað líkan, fullvissulíkan

deterministic model

löggegur *lo.*

deterministic

löggilda *so.*

fullgilda

ratify¹, validate

löggiltur endurskoðandi

CA (br.), certified public accountant (am.), chartered accountant (br.), CPA (am.), state authorized public accountant

löggjöf gegn einokun og hringamyndun

anti-trust legislation

lögheimili *hk.*

→ *aðsetur*

domicile

löglegur gjaldmiðill

legal tender

lögmál *hk.*

law²

lögmál afleiddrar eftirspurnar

law of derived demand

lögmál Engels

Engel's law

lögmál Greshams

Gresham's law

lögmál Paretos

Kenning Paretos um að hlutfallsleg tekjudreifing hafi tilhneigingu til að verða sú sama í öllum löndum, óháð því hvaða skatta- og tilfærslukerfi er við lýði.

Pareto's law	tivity
lögmál Says	lögmætur <i>lo.</i>
Kenning um að framboð myndi eigin eftirspurn.	<i>réttmætur</i>
Say's law	legitimate
lögmál Walras (í eindahagfræði)	lögpersóna <i>kv.</i>
Kenning um að sé öllum tekjum þjóðfélags jafnharðan varið til kaupa á gæðum verði heildareftirspurn jöfn heildarframboði.	<i>lögðili</i>
Walras' law	→ <i>gera að lögpersónu, stofnun lögpersónu</i>
lögmálið um eitt verð	corporation² (<i>br.</i>), legal entity, legal person
law of one price	lögtað <i>hk., úrelt</i>
lögmálið um minnkandi afrakstur	Aðfarargerð sem áður var beitt til að fá tryggingu fyrir greiðslu ógoldinna skatta og annarra opinberra gjalda.
law of diminishing returns, law of variable proportions	→ <i>fjárnám</i>
lögmálið um minnkandi jaðarafköst	distrain, distress
law of diminishing marginal produc-	lögvernduð einkasala
	chartered monopoly

M

maður <i>kk.</i>	quantify
Sjá <i>á mann</i> .	magnfesting <i>kv.</i>
magn <i>hk.</i>	<i>magnhæfing</i>
volume¹	quantification
magnafsláttur <i>kk.</i>	magnfrávik <i>hk.</i>
bulk discount, quantity discount	volume variance
magnbagi <i>kk.</i>	magnhæfa <i>so.</i>
<i>óhagkvæmni af magni, óhagkvæmni stærðar</i>	<i>magnfesta, tölubúa</i>
→ <i>stærðarhagkvæmni</i>	Ákvarða eða sýna magn einhvers.
diseconomies of scale	quantify
magnbundin aðferð	magnhæfing <i>kv.</i>
<i>megindleg aðferð</i>	<i>magnfesting</i>
quantitative method	quantification
magnbundinn <i>lo.</i>	magnstýring <i>kv.</i>
<i>megindlegur</i>	quantitative control
quantitative¹	magnvísitala <i>kv.</i>
magnfesta <i>so.</i>	quantity index, volume index
<i>magnhæfa, tölubúa</i>	makindaákvæði <i>hk.</i>
Ákvarða eða sýna magn einhvers.	featherbedding

<p>mannaffli <i>kk.</i> <i>starfslið²</i> workforce¹</p> <p>mannauðsreikningsskil <i>hk. ft.</i> human asset accounting, human resource accounting</p> <p>mannauðsstjórnun <i>kv.</i> human resource management</p> <p>mannauður <i>kk.</i> human capital, human resources</p> <p>mannekla <i>kv.</i> <i>vanmönnum, vinnuaflosskortur</i> labor shortage</p> <p>mannfjöldaspá <i>kv.</i> population projection</p> <p>mannfjöldi <i>kk.</i> <i>íbúafjöldi</i> population¹</p> <p>mannleg samskipti (í stjórnunarfræði) human relations</p> <p>manntal <i>hk.</i> census</p> <p>margfaldari <i>kk.</i> <i>stuðull</i> multiplier</p> <p>margfaldari erlendra viðskipta foreign trade multiplier</p> <p>margfeldi <i>hk.</i> (í stærðfræði) product²</p> <p>margfeldisáhrif <i>hk. ft.</i> multiplier effect</p> <p>margfeldishagkvæmni <i>kv.</i> <i>margfeldishagræði, stærðarhagkvæmni, stærðarhagræði</i> → <i>óhagkvæmni stærðar</i> economies of scale, scale economies</p> <p>margfeldishagræði <i>hk.</i> <i>margfeldishagkvæmni, stærðarhagkvæmni, stærðarhagræði</i> → <i>óhagkvæmni stærðar</i> economies of scale, scale economies</p> <p>marggilt jafnvægi multiple equilibria</p> <p>margliðutöf <i>kv.</i> polynomial lag</p>	<p>margsamlína <i>lo.</i> <i>fjölsamlína</i> multicollinear</p> <p>margsköttun <i>kv.</i> multiple taxation</p> <p>margstofnaveiðar <i>kv. ft.</i> <i>fjölstofnaveiðar</i> multi-species fisheries</p> <p>margvið aðhvarfsgreining multivariate regression analysis</p> <p>margvið dreifing multivariate distribution</p> <p>margvitt eiginfylgniferli VAR process, vector autoregressive process</p> <p>margprepa <i>lo.</i> multiechelon</p> <p>marka- fl. <i>jaðar-</i> marginal</p> <p>markaaðferð <i>kv.</i> <i>jaðaraðferð</i> incremental analysis, marginal analysis</p> <p>markaafurð <i>kv.</i> <i>jaðarafurð</i> marginal product</p> <p>markaðsathugun <i>kv.</i> <i>markaðsrannsókn²</i> Rannsókn á tilteknum markaði eða mörkuðum. market research</p> <p>markaðsaukning <i>kv.</i> <i>markaðsvíkkun, markaðsþróun</i> market development</p> <p>markaðsáhætta <i>kv.</i> <i>kerfisbundin áhætta</i> market risk, nondiversifiable risk, systematic risk</p> <p>markaðsáætlun <i>kv.</i> marketing plan</p> <p>markaðsbandalag <i>hk.</i> <i>tollabandalag</i> customs union</p>
--	---

markaðsbrestur *kk.*

→ *ríkisbrestur*

market failure

markaðsbúskapur *kk.*

markaðshagkerfi, markaðskerfi

market economy

markaðsdeild *kv.*

marketing department

markaðseftirlitskerfi *hk.*

marketing intelligence

markaðseignasafn *hk.*

markaðssafn

market portfolio

markaðsflókt *hk.*

óstöðugleiki á markaði

market fluctuations

markaðsforysta *kv.*

market leadership

markaðsframvinda *kv.*

Framvinda markaðar á mismunandi

æviskeiðum vöru.

market evolution

markaðsfræði *kv.*

marketing¹

markaðsfærsla *kv.*

markaðssetning

→ *stefna í markaðssetningu*

marketing²

markaðsgerð *kv.*

market structure

markaðsgreining *kv.*

market analysis

markaðshagkerfi *hk.*

markaðsbúskapur, markaðskerfi

market economy

markaðshindrun *kv.*

market barrier

markaðshlutdeild *kv.*

markaðshlutur

market share

markaðshlutun *kv.*

markaðshólfun

market segmentation

markaðshlutur *kk.*

markaðshlutdeild

market share

markaðshólfun *kv.*

markaðshlutun

market segmentation

markaðshæfur *lo.*

söluhæfur

marketable

markaðsinnrás *kv.*

Það að ryðja sér braut inn á markað.

market penetration

markaðsjafnvægi *hk.*

jafnvægi á markaði

market equilibrium

markaðskerfi *hk.*

markaðsbúskapur, markaðshagkerfi

market economy

markaðskimi *kk.*

market niche

markaðsleiðir *kv. ft.*

marketing channels

markaðsleiðtogi *kk.*

förystuhafi á markaði

market leader

markaðslögmál *hk.*

law of the market, market law

markaðsmaður *kk.*

marketer

markaðsmöguleikar *kk. ft.*

market potential

markaðsmöguleikar fyrirtækis

company potential, sales potential

markaðsprófun *kv.*

market test, market testing

markaðsrannsókn¹ *kv.*

Rannsókn á markaðssetningu.

marketing research

markaðsrannsókn² *kv.*

markaðsathugun

Rannsókn á tilteknum markaði eða

mörkuðum.

market research

markaðsráð *hk.*

marketing board

markaðssafn *hk.*

markaðseignasafn

market portfolio

markaðssetja *so.*

market²

markaðssetning *kv.*

markaðsfærsla

→ *stefna í markaðssetningu*

marketing²

markaðssetning til reynslu

reynslumarkaðssetning

test marketing

markaðsskráning *kv.*

market quotation

markaðssókn innflutnings

Aukning á markaðshlut innflutnings.

import penetration

markaðssósíalismi *kk.*

Kenningar sem Oscar Lange setti fyrstur fram um sósíalískt hagkerfi með virkum markaði.

market socialism

markaðsspá *kv.*

market forecast

markaðsstarf erlendis

export marketing

markaðsstjórnun *kv.*

stjórnun markaðsmála

marketing management

markaðstöð *hk. ft.*

markaðsvald

Áhrifavald á markaði, þ.e. þegar einn aðili getur ráðið verði tiltekinnar vöru-tegundar.

market power

markaðsumhverfi *hk.*

marketing environment

markaðsvald *hk.*

**markaðstöð*

market power

markaðsveila *kv.*

market imperfection

markaðsverð *hk.*

market price

markaðsverðbréf *hk. ft.*

Verðbréf, seld á almennum markaði án þess að nokkrar hömlur séu lagðar á

sölu þeirra.

market securities

markaðsvernd *kv.*

market protection

markaðsvextir *kk. ft.*

market interest rate, market rate of interest

markaðsvirði *hk.*

market value

markaðsvíkkun *kv.*

markaðsaukning, markaðspróun

market development

markaðsþjöppun *kv.*

þjöppun markaðar

market concentration

markaðspróun *kv.*

markaðsaukning, markaðsvíkkun

market development

markaðsöfl *hk. ft.*

market forces

markaður¹ *kk.*

market¹

markaður² *lo.*

eyrnamerkur

earmarked

markaður fyrir aðalvinnuafli

markaður fyrir forgangsvinnuafli

primary-labor market

markaður fyrir afgangsvinnuafli

markaður fyrir varavinnuafli

secondary-labor market

markaður fyrir forgangsvinnuafli

markaður fyrir aðalvinnuafli

primary-labor market

markaður fyrir gallagripi

Markaður þar sem seljandi og kaupandi hafa mismunandi upplýsingar um vöru á markaði.

market for lemons

markaður fyrir varavinnuafli

markaður fyrir afgangsvinnuafli

secondary-labor market

markaframleiðni *kv.*

jaðarafköst, jaðarframleiðni

→ *lögmálið um minnkandi jaðarafköst*

- marginal efficiency, marginal productivity**
- markakostnaður** *kk.*
jaðarkostnaður
marginal cost
- markanytjar** *kv. ft.*
jaðarnytjar
marginal utility
- markaskatthlutfall** *hk.*
jaðarskatthlutfall, jaðarskattur
marginal tax, marginal tax rate
- markgildi** *hk.*
lim, limit
- markhópur** *kk.*
target group
- markmið** *hk.*
takmark, tilgangur¹
goal, objective, target
- markmið í peningamálastjórn**
markmið í peningamálum
monetary target
- markmið í peningamálum**
markmið í peningamálastjórn
monetary target
- markmiðsbestun** *kv.*
goal programming
- markmiðsbundin stjórnun**
management by objectives, MBO
- Markovskeðja** *kv.*
Markov chain
- markpóstur** *kk.*
direct mail
- marktekt** *kv.* (í tölfræði)
significance, statistical significance
- marktektarkrafa** *kv.*
level of significance, significance level
- marktækur** *lo.*
significant
- markvirkni fyrirtækis**
organizational effectiveness
- markvís** *lo.*
goal-oriented
- Marshall-Lerner skilyrðið** *hk.*
Skilyrði fyrir jákvæðum áhrifum gengisfellingar á viðskiptajöfnuð.
- Marshall-Lerner condition**
- Marshalláætlunin** *kv.*
Áætlun um efnahagslega viðreisn Evrópu eftir síðari heimsstyrjöldina, kennd við George C. Marshall, utanríkisráðherra Bandaríkjanna.
- Marshall Plan**
- marxísk hagfræði**
Marxist economics
- mat¹** *hk.*
virðing
Það að meta til verðs.
appraisal, appreciation¹, assessment, evaluation, rating², valuation
- mat²** *hk.*
Metin stærð.
estimate
- mat³** *hk.*
áætlun¹
estimation
- mat jöfnukerfa**
estimation of equations
- matsaðferð** *kv.*
estimating technique
- matsfyrirtæki** *hk.*
Fyrirtæki sem metur lánshæfi.
credit rating agency
- matshlutfall eignar**
Hlutfall matsverðs af markaðsverði.
assessment ratio of property
- matshækkun** *kv.* (í reikningshaldi)
appreciation³
- málamiðlun¹** *kv.*
compromise
- málamiðlun²** *kv.*
meðalganga
mediation
- málamiðlunarstill** *kk.*
compromise style
- málamynda-** *fl.*
nominal¹
- málmhyggja** *kv.*
Kenning um málma sem grundvöll seðlaútgáfu.
metallism

<p>málrúm <i>hk.</i> (í stærðfræði) measure space</p> <p>meðaldræg áætlun medium-range plan</p> <p>meðalframleiðni vinnuafis average labor productivity</p> <p>meðalframleiðsla <i>kv.</i> average product</p> <p>meðalframleiðsla vinnuafis APL, average product of labor</p> <p>meðalfrávik <i>hk.</i> mean deviation</p> <p>meðalganga <i>kv.</i> <i>málamiðlun²</i> mediation</p> <p>meðalgengi <i>hk.</i> average exchange rate</p> <p>meðalgildi <i>hk.</i> (í tölfræði) <i>vongildi, væntanlegt gildi, væntigildi</i> expected value, mean²</p> <p>meðalkostnaður <i>kk.</i> average cost</p> <p>meðalneysluhneigð <i>kv.</i> APC, average propensity to consume</p> <p>meðalnæmi <i>hk.</i> (í eindahagfræði) <i>bilnæmi, meðalteygni</i> arch elasticity</p> <p>meðalstórt fyrirtæki → <i>smáfyrirtæki</i> medium-size business</p> <p>meðaltal <i>hk.</i> <i>hreint meðaltal, venjulegt meðaltal</i> arithmetic mean, average, mean¹</p> <p>meðaltal breytilegs kostnaðar average variable cost</p> <p>meðaltal fasts kostnaðar average fixed cost</p> <p>meðaltal heildarkostnaðar average total cost</p> <p>meðaltekjur <i>kv. ft.</i> average revenue</p> <p>meðalteygni <i>kv.</i> (í eindahagfræði) <i>bilnæmi, meðalnæmi</i> arch elasticity</p>	<p>meðaltölugildisfrávik <i>hk.</i> MAD, mean-absolute deviation</p> <p>meðeigandi <i>kk.</i> partner</p> <p>meðferð kvörtunarmála (í vinnumarkaðshagfræði) complaints procedure, grievance procedure</p> <p>meðferð úrgangs waste management</p> <p>megindleg aðferð <i>magnbundin aðferð</i> quantitative method</p> <p>megindlegur <i>lo.</i> <i>magnbundinn</i> quantitative¹</p> <p>meginhagvísir <i>kk.</i> leading indicator</p> <p>meginleitni <i>kv.</i> megatrend</p> <p>meginmarkgildissetning tölfræðinnar central limit theorem</p> <p>meginstefna fyrirtækis corporate strategy</p> <p>meirihlutaregla <i>kv.</i> majority rule</p> <p>meistaraprófsgráða í viðskiptafræði Master of Business Administration¹, MBA¹</p> <p>mengandi vara pollution-intensive commodity</p> <p>mengari <i>kk.</i> <i>mengill</i> polluter</p> <p>mengill <i>kk.</i> <i>mengari</i> polluter</p> <p>mengun <i>kv.</i> pollution</p> <p>mengunarbótaregla <i>kv.</i> <i>Greiðsluskylda þess sem mengar.</i> polluter-pays principle</p> <p>mengunarefni <i>hk.</i> pollutant</p>
---	--

mengunarleyfi *hk.*

pollution permit

mengunarmildun *kv.* (í auðlindahagfræði)

pollution abatement

mengunarskattur *kk.*

pollution tax

mengunarstaðall *kk.*

pollution standard

mengunarstig *hk.*

pollution level

mengunarstýring *kv.*

mengunartakmarkanir, mengunarvarnir

pollution control

mengunartakmarkanir *kv. ft.*

mengunarstýring, mengunarvarnir

pollution control

mengunarvarnir *kv. ft.*

mengunarstýring, mengunartakmarkanir

pollution control

menninkarkimi *kk.*

subculture

merki við færslu (í reikningshaldi)

tick mark

merking *kv.*

labeling

merkjaskipti *hk. ft.*

vörumerkjaskipti

Það þegar neytandi hverfur að nýju vörumerki innan sama vöruflokks.

brand switching

merkjatryggð *kv.*

brand loyalty

meta¹ *so.*

virða

appraise, assess², evaluate, value²

meta² *so.*

áætla¹

estimate²

metill *kk.*

Reiknihending sem ætluð er til þess að meta stika.

estimator

metorðastigi *kk.*

virðingarröð

job ladder

mettun *kv.*

satiation, saturation

miðgengi *hk.*

central rate of exchange

miðgildi *hk.*

miðmark, miðtala

median

miðla *so.*

höndla, versla

deal

miðlari¹ *kk.*

Einkum sá sem verslar með verðbréf, tryggingar o.þ.h.

broker

miðlari² *kk.*

höndlari, sali

dealer

miðlari³ *kk.*

milligöngumaður, milliliður

intermediary

miðlun¹ *kv.*

verðbréfamiðlun

Kaup og sala verðbréfa.

brokerage

miðlun² *kv.*

intermediation

miðlægar birgðir

Birgðir á einum stað.

centralized stock

miðmark *hk.*

miðgildi, miðtala

median

miðstétt *kv.*

millistétt

middle class

miðstjórn *kv.*

miðstýrð áætlunargerð

central planning

miðstýrð áætlunargerð

miðstjórn

central planning

- miðstýring** *kv.*
centralization
- miðstýrt hagkerfi**
áætlunarbúskapur
centrally planned economy
- miðtala** *kv.*
miðgildi, miðmark
median
- miðuð markaðssetning**
target marketing
- mikilvægisregla** *kv.* (í reikningshaldi)
materiality constraint
- milli tímabila**
intertemporal
- millibanka-** *fl.*
interbank
- millibankamarkaður** *kk.*
bankamarkaður
interbank market
- millideildaverð** *hk.*
innanhússverð
Verð í viðskiptum milli tengdra fyrirtækja eða deilda innan sama fyrirtækis.
transfer price
- millifærsla** *kv.*
tilfærsla¹
transfer²
- millifærslukerfi** *hk.*
transfer system
- milligreinaviðskipti** *hk. ft.*
Viðskipti milli atvinnugreina.
inter-industry trade
- milligöngumaður** *kk.*
miðlari³, milliliður
intermediary
- millilandaviðskipti** *hk. ft.*
utanríkisverslun, utanríkisviðskipti
external trade, foreign trade
- milliliður** *kk.*
miðlari³, milligöngumaður
intermediary; middleman
- milliliður í markaðssetningu**
marketing intermediary
- milliríkjaviðskipti** *hk. ft.*
alþjóðaviðskipti
international trade
- millistétt** *kv.*
miðstétt
middle class
- millistigsafurð** *kv.*
intermediate good
- millistjórnandi** *kk.*
middle manager
- millivara** *kv.*
Hálfsamsettur hlutur.
subassembly
- mínkandi afrakstur**
→ *lögmálið um mínkandi afrakstur*
decreasing returns, diminishing returns
- mínkun verðbólguhraða**
verðbólguhjöðnun
disinflation
- mínstu ferkvadrata**
least squares
- misdreifni** *kv.* (í tölfræði)
misleitni dreifna
Það að dreifni er ekki sú sama þegar tölfræðileg greining nær til athugana sem eru gerðar á ólíkum hópum.
heteroscedasticity
- misfelleit** *kv.*
gallaleit
diagnostic checking
- misgæðarenta** *kv.*
Renta sem skapast vegna mismunandi landgæða.
differential rent
- misleitni dreifna** (í tölfræði)
**misdreifni*
heteroscedasticity
- misleitur** *lo.* (í tölfræði)
heterogeneous
- mismuna** *so.*
discriminate
- mismunajafna** *kv.*
difference equation
- mismunatöf** *kv.*
arithmetic lag

- mismunun** *kv.*
discrimination
- mismunun vegna kynferðis**
sex discrimination
- mismununartollur** *kk.*
discriminatory duty
- mismunur** *kk.* (í reikningshaldi)
frávik³
variance³
- misréttisstuðull** *kk.*
discrimination coefficient
- misræmi** *hk.*
discrepancy
- misserislegur** *lo.*
hálfárslegur
Sem gerist tvisvar á ári.
biannual, half-yearly
- missættisfylki** *hk.* (í leikjafræði)
missættisniðurstaða
disagreement point
- missættisniðurstaða** *kv.* (í leikjafræði)
missættisfylki
disagreement point
- misvirðis kaup** *hk. ft.*
högnun, verðmunarviðskipti
Kaup og sala á gjaldeyri, verðbréfum, vörum og þvíumlíku til að hagnast á gengis- eða verðmismun milli markaða. Þessi viðskipti jafna verð sambærilegra verðbréfa eða vara.
→ *skatthögnun, vaxtahögnun*
arbitrage
- misvægi** *hk.*
disequilibrium
- mjólkurkýr** *kv.* (í markaðsfræði)
Vara með háa markaðshlutdeild á hægt vaxandi markaði.
→ *grey, stjarna, vonarpeningur*
cash cow
- Monte Carlo herming** *kv.* (í framleiðslufræði)
Monte Carlo simulation
- Moore-vél** *kv.* (í leikjafræði)
Ímyndað fullkomið reikniverk sem fært er um að leika endurtekinn endanlegan leik.
Moore machine
- móðurfélag** *hk.*
→ *dótturfélag, systurfélag, venslafélag*
parent company, parent corporation (*am.*)
- mótaðgerðir seðlabanka**
Aðgerðir seðlabanka til þess að vegna móti breytingum á gjaldeyrisvarasjóði.
sterilization of reserves
- mótframlag** *hk.*
matching grant
- mótleiksáætlun** *kv.* (í leikjafræði)
trigger strategy
- mótreikna** *so.*
offset²
- mótvirðisfé** *hk.*
mótvæg innstæða
compensating balance
- mótvæg innstæða**
mótvirðisfé
compensating balance
- mótvægisáðgerð** *kv., oftast í ft.*
gagnaðgerð
countermeasure
- munaðarskattur** *kk.*
luxury tax
- munaðarvara** *kv.*
luxury good
- munaður** *kk.*
luxury
- mundur** *kk.*
endowment
- múta** *so.*
bribe²
- mútufé** *hk.*
fyrirgreiðslufé, mútur
bribe¹, kickback
- mútur** *kv. ft.*
fyrirgreiðslufé, mútufé
bribe¹, kickback
- myndvídd fylkis** (í stærðfræði)
rank of a matrix
- mynt** *kv.*
Peningar slegnir úr málm.

→ *eðalmynt*
coin, coinage¹
myntbandalag *hk.*
currency block, currency union
Myntbandalag Evrópu
EMU, European Monetary Union
myntblanda *kv.*
currency mix
mynteining *kv.*
currency unit
myntráð *hk.*
currency board
myntslátta *kv.*
coinage², mint
myntsláttuhagnaður *kk.*
seigniorage
myntsvæði *hk.*
gjaldmiðilssvæði
currency area
mælanlegur *lo.*
quantifiable, quantitative²
meldar nytjar
mælinytjar
cardinal utility

mælieining *kv.*
nafnvirðiseining
numéraire
mælifall *hk.*
→ *raðanlegt fall*
cardinal function
mælikvarði á frammistöðu
performance indicator
mælikvarði á þjónustustig
service measure
mælinytjar *kv. ft.*
meldar nytjar
cardinal utility
mæliskekka *kv.*
measurement error
mælt dreififall
Safntíðni deilt með heildarfjölda athugana.
empirical distribution function
mögulegur markaður
hugsanlegt markaðstækifæri
potential market
mörk *hk. ft.*
jaðar
margin

N

nafn- *fl.*
nominal²
nafnávöxtun *kv.*
nominal rate of return
nafngengi *hk.*
nominal exchange rate
nafnmerki *hk.*
firnamerki
Merki eða auðkenni fyrirtækis.
logo
nafnskráð skuldabréf
registered bond

nafnvextir *kk. ft.*
ákvæðisvextir
coupon³, coupon interest rate, nominal interest rate, nominal rate, stated rate
nafnvirði *hk.*
ákvæðisverð
→ *að nafnvirði*
face value, nominal value, par value¹
nafnvirði vergrar þjóðarframleiðslu
nominal GNP
nafnvirðisblekking *kv.*
peningaglýja

- money illusion**
nafnvirðiseining *kv.*
mælieining
numéraire
- Nash-jafnvægi** *hk.* (í leikjafræði)
 Það þegar sérhver velur þá leikáætlun sem kemur honum best í ljósi þess hvaða leikáætlanir aðrir hafa valið.
- Nash equilibrium**
- Nash-leikur** *kk.* (í leikjafræði)
 Ein tegund misklíðarleiks þar sem borin er fram hótun í upphafi.
- Nash threat game**
- Nash-samningslausn** *kv.*
Nash bargaining solution
- naudasamningur** *kk.*
 Samningur milli skuldara og meirihluta lánardrottna hans um greiðslu skulda eða eftirgjöf af skuldum.
composition (with creditors)
- naudasamruni** *kk.*
 Samruni fyrirtækja vegna bágrar stöðu annars þeirra.
ailing-firm defense
- nauðpöntunarstaða** *kv.*
skyldupöntunarstaða
 Birgðastaða þegar panta þarf.
- must-order point**
- nauðþurftalaun** *hk. ft.*
subsistence wage
- nauðþurftir** *kv. ft.*
subsistence means
- ná jöfnuði**
koma út á léttu, standa í járnum
break even
- nákvæm verklýsing**
micro job design
- nákvæmasti línulegi óbjagaður metill**
besti línulegi óbjagaður metill, BLÓM
best linear unbiased estimator, BLUE
- nákvæmur** *lo.*
specific¹
- nálgun** *kv.*
approximation
- námslán** *hk.*
student loan
- náttúrleg einkasala**
eðlislæg einkasala
natural monopoly
- náttúrlegt atvinnuleysi**
eðlislægt atvinnuleysi
natural rate of unemployment
- náttúrlegt verð**
 Eðlilegt verð sem eiginlegt verð sveiflast um, skv. kenningu Adams Smiths.
natural price
- náttúrlegt virði**
natural value
- náttúrlegur hagvöxtur**
 Hagvöxtur í Harrod-Domar vaxtarlíkani.
 → *Harrod-Domar vaxtarlíkan*
natural rate of growth
- náttúruauðlind** *kv.*
náttúruauðæfi
natural resource
- náttúruauðlindahagfræði** *kv.*
hagfræði náttúruauðlinda
natural-resource economics
- náttúruauðæfi** *hk. ft.*
náttúruauðlind
natural resource
- náttúrulögmál** *hk.*
natural law¹
- náttúruréttur** *kk.* (í hagsögu)
 Siðalögmál og siðareglur sem teljast ófrávíkjanlegar í mannlegu samfélagi.
natural law²
- neðanjarðarhagkerfi** *hk.*
huliðshagkerfi, undirheimahagkerfi
hidden economy, underground economy
- neðra mark**
infimum
- neðri mörk Cramer-Rao** (í hagamælingum)
Cramer-Rao bound
- nefskattur** *kk.*
capitation tax, poll tax

neikvæð áritun

Áritun endurskoðanda þess efnis að reikningsskilum sé áfátt.

adverse opinion

neikvæð fylgni

negative correlation

neikvæður sparnaður

Það þegar gengið er á sparnað.

dissaving

neikvæður tekjuskattur

negative income tax

netkerfi *hk.* (í stjórnunarfræði)

Tengslakerfi milli einstaklinga eða fyrirtækja.

network

nettó *lo.*

hreinn

net

nettóbirgðir *kv. ft.*

hreinir birgðir

net stock

nettófærsla milliviðskipta (í þjóðhagsreikningum)

consolidation¹

nettöþörf *kv. ft.*

bein þörf, hrein þörf

net requirement

neysla *kv.*

consumption

neysla óháð tekjum

fastaneysla

autonomous consumption

neysluáhrif *hk. ft.*

consumption effect

neyslufall *hk.*

consumption function

neysluhneigð *kv.*

propensity to consume

neysluhættir *kk. ft.*

neysluvenjur

consumer habits, consumption habits

neyslukostaferill *kk.*

neyslumörk

consumption-possibility frontier

neyslukönnun *kv.*

household budget survey, household expenditure survey

neyslulán *hk.*

?neytendalán

Greiðslufrestur á vöruúttekt í verslunum í forni mánaðarreikninga og afborgunarreikninga.

consumer credit

neyslumynstur *hk.*

consumption pattern

neyslumörk *hk. ft.*

neyslukostaferill

consumption-possibility frontier

neysluskattur *kk.*

consumption tax

neysluútgjöld *hk. ft.*

consumer expenditure, consumer spending, consumption expenditure

neysluval *hk.*

consumer choice

neysluvara *kv.*

neytendavara

consumer goods, consumption goods

neysluvenjur *kv. ft.*

neysluhættir

consumer habits, consumption habits

neysluverðsvísitala *kv.*

vísitala neysluverðs

→ *vísitala framfærslukostnaðar*

consumer price index, CPI

neyta *so.*

consume

neytandaval *hk.*

consumer's choice

neytandi *kk.*

consumer

neytendaábati *kk.*

consumer surplus

neytendahegðun *kv.*

neytendahættir

consumer behavior

neytendahygga *kv.*

consumerism¹

neytendahættir *kk. ft.*

neytendahegðun

consumer behavior

?neytendalán *hk.*

neyslulán

Greiðslufrestur á vöruúttekt í verslunum í forni mánaðarreikninga og afborgunarreikninga.

consumer credit

neytendamarkaður *kk.*

consumer market

neytendatraust *hk.*

consumer confidence

neytendavald *hk.*

consumer sovereignty

neytendavara *kv.*

neysluvara

consumer goods, consumption goods

neytendavernd *kv.*

consumerism²

niðurfelling skuldar

cancellation of debt

niðurfærsla viðskiptakrafna (í reikningshaldi)

allowance for doubtful accounts

niðurfært verð (í reikningshaldi)

written-down value

niðurgreiðsla¹ *kv.*

verðstuðningur

price support

niðurgreiðsla² *kv.*

subsidy¹

niðurröðun verka

verkröðun

dispatching, sequencing

niðurskipan *kv.* (í framleiðslufræði)

fyrirkomulag¹, skipulag

floorplan, layout

niðurskurður *kk.*

cut¹, cutback

niðurstaða¹ *kv.*

bottom line

niðurstaða² *kv.*

útkoma

result

niðurtalningaruppböð *hk.*

Dutch auction

norm *hk.*

hegðunarmynstur, hegðunarreglur

norm

normaldreifing *kv.*

normal distribution

?normaltími *kk.*

eðlilegur aðgerðartími

normal time

nota *so.*

beita²

employ¹

notagildi¹ *hk.*

use value

notagildi² *hk.*

nytjar

utility

notandi *kk.*

user

notavirði *hk.*

nytjavirði

utility value

notendavænn *lo.*

aðgengilegur

user-friendly

notkun *kv.*

usage

notkun framleiðsluþátta (í þjóðhagsreikningum)

employment

núllbirgðastaða *kv.*

zero inventory

núllfylki *hk.*

null matrix

núllgallastaðall *kk.*

zero-defects standard

núllpunktur *kk.*

ágóðamörk, hagnaðarmörk, núllstaða

break-even point

núllstaða *kv.*

ágóðamörk, hagnaðarmörk, núllpunktur

break-even point

núllsummuleikur *kk.* (í leikjafræði)

jafnvirðisleikur

Leikur þar sem ávinningur eins er annars tap.

zero-sum game

núlltilgáta *kv.*

Tilgáta sem er prófuð tölfræðilega og hafnað eða haldið.

null hypothesis

númer *hk.*

tala¹

number

núvirði *hk.*

PDV, present discounted value, present value, present worth

núvirðing *kv.*

afvöxtun

discounting¹, present value computation

núvirðing arðgreiðslna

Aðferð við mat fjárfestingar þar sem fjárfestingu er lýst sem ráðstöfun eigin fjár.

equity residual method

núvirt greiðsluröð

discounted cash flow

nytjafall *hk.*

utility function

nytjagreiðsluregla *kv.*

user-pays principle

nytjahyggja *kv.*

nytjastefna

utilitarianism

nytjajaðar *kk.*

utility frontier, utility possibility frontier

nytjakvarði Neumanns og Morgens-terns

Neumann-Morgenstern index

nytjar *kv. ft.*

notagildi²

utility

nytjastefna *kv.*

nytjahyggja

utilitarianism

nytjavirði *hk.*

notavirði

utility value

nýiðja *kv.*

infant industry

nýiðnvætt ríki (í alþjóðahagfræði)

Haft um ríki sem ekki telst til þróunar-ríkjanna eða ríkja þriðja heimsins en er þó ekki að fullu komið í tölu iðnvæðdra ríkja.

newly industrialized country, NIC

nýjung *kv.*

nýmæli

innovation¹

nýjungagjarnir neytendur (í markaðsfræði)

nýjungamenn, snemmbúnir neytendur

Sá hópur neytenda sem kemur í kjölfar brautryðjenda í notkun nýrrar vöru á markaði.

→ *brautryðjendur, síðbúnir neytendur, taglhnýtingar*

early adopters, early majority

nýjungamenn *kk. ft.* (í markaðsfræði)

**nýjungagjarnir neytendur, snemmbúnir neytendur*

→ *brautryðjendur, síðbúnir neytendur, taglhnýtingar*

early adopters, early majority

nýklassísk hagfræði

neoclassical economics

nýklassísk peningafræði

neoclassical monetary theory

nýklassíski skólinn í hagfræði

neoclassical school of economics

nýlendustefna *kv.*

colonialism

nýlenduverslun *kv.*

colonial trade

nýliði *kk.* (í markaðsfræði)

Nýr aðili á markaði.

entrant

nýliðun *kv.* (í auðlindahagfræði)

recruitment¹

nýmarkaður *kk.*

Haft um verðbréfamarkaði í nýiðnvæddum ríkjum, Austur-Evrópuríkjum og öðrum ríkjum þar sem þróun fjármagnsmarkaðar er á byrjunarstigi.

emerging market

nýmæli *hk.*

nýjung

innovation¹

nýráðning *kv.*

Ráðning nýrra starfsmanna.

recruitment²

nýsköpun *kv.*

→ *aðferðanýsköpun, afurðanýsköpun*

innovation²

nýstofnað fyrirtæki

start-up

nýta *so.*

hagnýta

exploit², utilize

nýting *kv.*

hagnýting

exploitation², utilization

nýting afkastagetu

capacity utilization

nýting forkaupsréttar

preemption²

nýtingarfrávik *hk.*

efficiency variance

nýtingarhlutfall *hk.*

utilization ratio

nýtingarréttur *kk.*

afnotaréttur

utilization right

nýtinn¹ *lo.*

hagsýnn

→ *hinn hagsýni maður*

economic²

nýtinn² *lo.*

efficient²

nýtni metils

skilvirkni metils

estimator efficiency

næm eftirspurn

teygín eftirspurn

elastic demand

næmi *hk.*

teygni

elasticity

næmi eftirspurnar

eftirspurnarnæmi, eftirspurnarteygni

elasticity of demand

næmisgreining *kv.*

sensitivity analysis

næmt framboð

teygid framboð

elastic supply

næmur *lo.*

teyginn

elastic

næstbesta lausnin

Sjá kenningin um næstbestu lausnina.

O

ofanhallandi ávöxtunarferill

Ávöxtunarferillinn er ofanhallandi þegar vextir eru hærrí til skamms tíma en langs.

inverted yield curve

offjárfesting *kv.*

overinvestment

offramboð¹ *hk.*

excess supply

offramboð² *hk.*

glut

offramboð á vinnuafli

occupational crowding

offramleiðsla *kv.*

overproduction

ofgnótt *kv.*

surplus²

ofkenndur *lo.*

overidentified

ofmönnum *kv.*

Það að halda fólki í vinnu þrátt fyrir verkefnaskort, t.d. að láta hjá líða að fækka fólki á krepputímum.

labor hoarding, overmanning

ofnýting *kv.*

rányrkja

overexploitation

ofsala *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)

skortsala

Það að selja meira en maður hefur yfir að ráða með það fyrir augum að kaupa eða fá að láni það sem á kann að vanta við afhendingu.

short sale

ofталinn *lo.* (um birgðir eða afkomu)

overstated

ofurleikur *kk.* (í leikjafræði)

supergame

ofurtollur *kk.*

frágangstollur

Tollur sem er svo hár að hann kemur í veg fyrir innflutning vöru.

prohibitive duty

okur *hk.*

usury¹

okurlán *hk.*

usury²

okurvextir *kk. ft.*

usury³

olíukreppa *kv.*

oil crisis

opið hagkerfi

open economy

opið hlutafélag

Hlutafélag sem heimilar viðskipti með hlutabréf sín. Lög um hlutafélög á Íslandi, í Bretlandi og Bandaríkjunum eru ekki sambærileg. Opið hlutafélag á

sér ekki nákvæma samsvörun í íslensku lagamáli.

→ *almenningshlutafélag, einkahlutafélag, lokað hlutafélag*

open corporation (*am.*), **public company** (*br.*), **public corporation¹** (*am.*),

public limited company (*br.*)

opið kerfi

open system

opin spurning (í markaðsfræði)

open-ended question, open-end question

opinber *lo.*

Sjá hið opinbera.

opinber fjármál¹

Fjármál ríkis og sveitarfélaga.

general government finances

opinber fjármál²

fjármál hins opinbera

→ *stefna í fjármálum hins opinbera*

public finance

opinber fjármálastofnun

public financial institution

opinber gjöld

álögur

duties

opinber íhlutun

ríkisafskipti

government intervention

opinber lánsfjárförf (í þjóðhagsreikningum)

financing requirement

opinber rekstur

Atvinnustarfsemi hins opinbera.

→ *einkarekstur*

public enterprise

opinber starfsmaður

public employee, public sector employee

opinber stefna

public policy

opinber útgjöld

útgjöld hins opinbera

general government outlays, government spending, public expenditure

opinber verðbréfaútgáfa

Verðbréfaútgáfa boðin almennum fjárfestum og skráð á opinberu verðbréfaþingi.

public offering

opinber þjónusta

public service

opinberar skuldir

skuldir hins opinbera

Skuldir ríkis og sveitarfélaga.

public debt

opinberi geirinn

hið opinbera²

public sector

opinbert fyrirtæki

corporation³ (*br.*), **public corporation²** (*br.*)

opinbert þjónustufyrirtæki

public utility²

opinn markaður

Markaður þar sem samkeppni er yfirvofandi sökum þess hve auðvelt er að komast inn á hann eða draga sig í hlé.

contestable market

orðinn kostnaður

horfinn kostnaður, óafturkræfur kostnaður, sokkinn kostnaður

Kostnaður sem aldrei endurheimtist.

sunk cost

orðrómur *kk.* (í stjórnunarfræði)

lausafregn

grapevine

orðspor *hk.*

reputation

orkufrekur *lo.*

power-intensive

orkufrekur iðnaður

stóriðja

power-intensive industry**orkukreppa** *kv.*

energy crisis

orkunotkun *kv.*

energy usage

orkusparandi *lo.*

sparneytinn

energy efficient

orsaka- og afleiðingarit

fiskbeinarit

cause-and-effect diagram, fishbone chart, fishbone diagram, Ishikawa chart

orsakatengsl Grangers (í atvinnuvegahagfræði)

Granger causality

Ó

óafgreidd pöntun

biðpöntun

back order

óafturkallanlegur *lo.*

óbreytanlegur

irreversible²

óafturkræft framlag (í þjóðhagsreikningum)

gjafafé, styrkur¹

grant², unilateral transfer

óafturkræfur kostnaður

horfinn kostnaður, orðinn kostnaður, sokkinn kostnaður

Kostnaður sem aldrei endurheimtist.

sunk cost

óandhverfanlegt fylki

sérstætt fylki

singular matrix

óáþreifanleg eign

intangible asset

óbein aðferð minnstu fervika <i>óbein aðhvarfsgreining</i> ILS, indirect least squares	óbreytanlegur <i>lo.</i> <i>óafturkallanlegur</i> irreversible²
óbein aðhvarfsgreining <i>óbein aðferð minnstu fervika</i> ILS, indirect least squares	óbundið varafé free reserves
óbein laun (í reikningshaldi) <i>kostnaður vegna óbeinna launa</i> indirect labor, indirect labor cost	óbundinn metill <i>óheftur metill, ótakmarkaður metill</i> unrestricted estimator
óbein verðvísitala <i>afleidd verðvísitala</i> implicit price index	ódeilanleiki <i>kk.</i> indivisibility
óbeinir skattar að frádregnum framleiðslustyrkjum (í þjóðhagsreikningum) net indirect taxes	óðaverðbólga <i>kv.</i> hyperinflation
óbeinn framleiðslukostnaður factory burden, factory overhead, manufacturing burden, manufacturing overhead	óendurkræfur <i>lo.</i> nonrefundable
óbeinn kostnaður ¹ (í reikningshaldi) burden (br.), overhead burden, overhead cost	óendurnýjanleg auðlind nonrenewable resource
óbeinn kostnaður ² <i>fólginn kostnaður, reiknaður kostnaður, reiknikostnaður</i> implicit cost	óendurskoðaður <i>lo.</i> unaudited
óbeinn kostnaður ³ indirect cost	ófaglært starfsfólk unskilled labor
óbeinn skattur indirect tax	ófalboðin vara <i>heimamarkaðsvara</i> Vara og þjónusta sem er ekki seld á alþjóðamarkaði. nontraded good
óbeinn útflutningur indirect export	óformlegt skipulag Óformleg tengsl innan fyrirtækis. informal organization
óbeint nytjafall indirect utility function	óformlegur <i>lo.</i> informal¹
óbeint velferðarfall indirect welfare function	óframkomið innlegg (í banka) deposit in transit
óbjagaður metill <i>óhneigður metill</i> unbiased estimator	óframkomin ávísun <i>óinnleyst ávísun</i> outstanding check, unclaimed check
óbjagaður nálgunarmetill asymptotically unbiased estimator	ófrágengið mál pending case
óbókfærður <i>lo.</i> unrecorded	ófrágengin verkefni (í atvinnuvegahagfræði) <i>ólokin verkefni</i> backlog
	ófullkomin samkeppni (í eindahagfræði) imperfect competition
	ófullkomin vitneskja (í leikjafræði) imperfect knowledge

ófullkominn markaður

imperfect market

ófullkomnar upplýsingar (í eindahagfræði)

imperfect information

ógjaldfærni *kv.*

insolvency³

ógreiddir skattar

taxes payable

ógæði *hk. ft.* (í hagfræði)

Vara eða þjónusta sem fólk vill vera án vegna þess að minni neysla vörunnar eða þjónustunnar eykur nytjar.

→ *gæði¹*

bad, discommodity

óhagkvæm ráðstöfun

misallocation

óhagkvæmni¹ *kv.*

óhagræði

diseconomy

óhagkvæmni² *kv.*

inefficiency

óhagkvæmni af magni

magnbagi, óhagkvæmni stærðar

→ *stærðarhagkvæmni*

diseconomies of scale

óhagkvæmni stærðar

magnbagi, óhagkvæmni af magni

→ *stærðarhagkvæmni*

diseconomies of scale

óhagræði *hk.*

óhagkvæmni¹

diseconomy

óhagstæður *lo.* (t.d. um vöruskiptajöfnuð)

→ *halli¹*

unfavorable

óháð breyta

forsagnarbreyta, frumbreyta, hjábreyta, skýribreyta

Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.

concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent

variable, predictor variable, regressor

óháð eftirspurn

independent demand

óháð fjárfesting

Fjárfesting óháð þjóðartekjum.

autonomous investment

óháð gæði (í hagfræði)

Óháðar vörur eða þjónusta.

→ *gæði¹*

independent good

óháð útgjöld

Útgjöld óháð tekjum.

autonomous spending

óháðar tækniframfarir

sjálfsprottnar tækniframfarir

Tækniframfarir sem eru óháðar nýrri fjárfestingu eða öðrum hagrænum þáttum.

disembodied technical progress

óheftur metill

óbundinn metill, ótakmarkaður metill

unrestricted estimator

óhlutdrægur *lo.*

óvilhallur

unbiased

óhneigður metill

óbjagaður metill

unbiased estimator

óhverfanlegur *lo.*

eingengur

irreversible¹

óinnkallanlegur *lo.*

noncallable

óinnleyst ávísun

óframkomin ávísun

outstanding check, unclaimed check

óinnleystar tekjur

unrealized income, unrealized

revenue

óinnleystur hagnaður

unrealized gain

ójafnað tap (í reikningshaldi)

deficit²

ójöfn auglýsingabirting

Óregluleg birting auglýsinga yfir ákveðið tímabil.

pulsing advertising

ójöfnuður *kk.*

inequality

ókerfisbundin áhætta

fyrirtækisáhætta

Áhætta sem hægt er að eyða með fjölþættingu.

company-specific risk, diversifiable risk, unsystematic risk

ókeypis gæði

frígaði, frjáls gæði

→ *gæði*¹

free good

ólínuleg bestun

nonlinear optimization

ólínulegt haglíkan

nonlinear econometric model

ólínulegur *lo.*

nonlinear

ólokin verkefni (í atvinnuvegahagfræði)

ófrágengin verkefni

backlog

ónotað lánstraust

reserve borrowing capacity

ónóg atvinna

underemployment¹

ónóg eftirspurn

demand deficiency

ónyttjar *kv. ft.*

disutility

ónæm eftirspurn

óteyginn eftirspurn

inelastic demand

ónæmt framboð

óteygð framboð

inelastic supply

ónæmur *lo.*

óteyginn

inelastic

ópakkaður *lo.* (um farm, vöru o.þ.h.)

í lausu

in bulk¹

óráðstafað eigið fé (í efnahagsreikningi)

earned surplus (*am.*), **retained earnings**²

óráðstafaður hagnaður (í rekstrarreikningi)

kyrrsettur hagnaður

retained earnings¹ (*am.*), **retained profits** (*br.*), **undistributed profits**

óregluleg eftirspurn

erratic demand

óreglulegar tekjur

extraordinary income

óreglulegur liður (í reikningshaldi)

extraordinary item

óreiða *kv.*

entropy

óreiðukvika *kv.*

chaotic dynamics

óreiðuvísitala *kv.*

Einn mælikvarði á stærðardreifingu fyrirtækja.

entropy index

ósamhverfar upplýsingar

asymmetric information

ósamhverfur leikur

asymmetric game

óseljanlegur *lo.*

nonmarketable

óskiptanlegt verðbréf

óskiptanlegt viðskiptabréf

inconvertible paper

óskiptanlegt viðskiptabréf

óskiptanlegt verðbréf

inconvertible paper

óskiptanlegur *lo.*

inconvertible

óskipulagður *lo.* (í stjórnunarfræði)

informal²

óstigskipt líkan

nonnested model

óstöðugleiki *kk.*

flökt

volatility

óstöðugleiki á markaði

markaðsflökt

market fluctuations	óverðnæmur <i>lo.</i>
óstöðugleiki í efnahagslífi	óverðteyginn
<i>hagflökt</i>	price inelastic
→ <i>hagsveifla</i>	óverðteyginn <i>lo.</i>
economic fluctuations	óverðnæmur
óstöðugt ferli	price inelastic
nonstationary process	óviðunandi gallahlutfall
ósýnileg hönd	lot tolerance percent defective, LTPD
→ <i>kenningin um hina ósýnilegu hönd</i>	óvilhallt veðmál (í leikjafræði)
invisible hand	Veðmál þar sem væntigildi ávinnings er ekkert.
ótakmarkaður aðgangur (um almenn- ing eða auðlind)	fair bet
→ <i>ótakmarkaður aðgangur</i>	óvilhallur <i>lo.</i>
open access	<i>óhlutdrægur</i>
ótakmarkaður metill	unbiased
<i>óbundinn metill, óheftur metill</i>	óvirkt einkaleyfi
unrestricted estimator	sleeping patent
ótakmörkuð ábyrgð	óvissa <i>kv.</i>
unlimited liability	uncertainty
óteygð framboð	óvissulíkan <i>hk.</i>
<i>ónæmt framboð</i>	<i>slembilíkan</i>
inelastic supply	stochastic model
óteygjin eftirspurn	óvissuskilyrði <i>hk. ft.</i>
<i>ónæm eftirspurn</i>	condition of uncertainty
inelastic demand	óvissuþáttur <i>kk.</i>
óteyginn <i>lo.</i>	uncertainty factor
<i>ónæmur</i>	óvæntur ávinningur
inelastic	Ávinningur sem kemur óvænt og aðeins einu sinni.
ótryggjanleg áhætta	windfall, windfall gain
uninsurable risk	óþvingaður hreyfanleiki (um vinnuafli)
óvaranleg vara	voluntary mobility
<i>skammlíf neysluvara</i>	óþægindaálag <i>hk.</i>
consumer nondurables, nondurable goods, nondurables	nuisance bonus, wage premium for disamenities
óvarin vilnun	óæðri gæði (í hagfræði)
<i>óvarinn seldur kaupréttur</i>	<i>óæðri vara</i>
naked option	Óæðri vara eða þjónusta.
óvarinn seldur kaupréttur	→ <i>gæði¹, æðri gæði</i>
<i>óvarin vilnun</i>	inferior good
naked option	óæðri vara (í hagfræði)
óveðtryggður <i>lo.</i>	* <i>óæðri gæði</i>
unsecured	→ <i>gæði¹, æðri gæði</i>
óvenjulegur rekstrarliður (í reiknings- haldi)	inferior good
unusual item	

P

Paasche-vísitala *kv.*

Aðferð við útreikning magn- eða verðvísitölu. Til að reikna út verðvísitölu er magnið í lok tímabilsins notað sem vog og verðbreytingar frá fyrra tímabili reiknaðar út miðað við að magnið haldist óbreytt. Sé hins vegar um magnvísitölu að ræða er verðið í lok tímabilsins notað sem vog og magnbreytingar reiknaðar út miðað við óbreytt verðlag.

Paasche index

panta *so.*

order⁵

pappír *kk.*

skjal

instrument

pappírsfótur *kk.*

paper standard

pappírshagkerfi *hk.*

Hagkerfi með seðlum og skuldabréfum.

paper economy

pappírslaus viðskipti

EDI, electronic data interchange

pappírsmýnt *kv.*

fótalaust fé

fiat money

Pareto-bót *kv.* (í eindahagfræði)

Ráðstöfun verðmæta sem felur í sér að enginn verður verr settur en áður og a.m.k. einn aðili er betur settur.

Pareto improvement

Pareto-hagkvæmni *kv.* (í eindahagfræði)

Pareto efficiency

Pareto-hagkvæmur *lo.* (í eindahagfræði)

Haft um ráðstöfun verðmæta ef ekki er hægt að breyta henni þannig að hagur a.m.k. eins aðila batni og hagur annarra verði ekki lakari en áður.

Pareto efficient

Pareto-kjörstaða *kv.* (í eindahagfræði)

Pareto optimality

Pareto-mengi *hk.* (í eindahagfræði)

Mengi þeirra punkta sem eru Pareto-hagkvæmir.

Pareto set

peninga- og lánamarkaður

fjármálamarkaður

finance market, financial market

peningaeftirspurn *kv.*

money demand

peningaframboð *hk.*

money supply¹

peningaglýja *kv.*

nafnvirðisblekking

money illusion

peningahagfræði *kv.*

monetary theory

peningahagkerfi *hk.*

money economy

peningaígildi *hk.*

near-money

peningakerfi *hk.*

monetary system

peningalaun *hk. ft.*

money earnings

peningaleg eign

monetary asset

peningalegur *lo.*

*fjárhagslegur*²

monetary; pecuniary

peningaliður *kk.*

monetary item

peningamagn *hk.*

Liður í reikningum bankakerfisins.

M1, money stock, money supply²

peningamagn og almennt sparifé

Liður í reikningum bankakerfisins.

M2, money supply and general savings deposits

peningamagn og sparifé

Liður í reikningum bankakerfisins, þ.e. peningamagn og sparifé á almennum bóku- og bundnum reikningum.

broad money, M3

peningamagnshyggja kv.

monetarism

peningamagnskeningin kv.

quantity theory, quantity theory of money

peningamargfaldari kk.

peningastuðull

money multiplier

peningamarkaður kk.

money market

peningamálastefna kv.

monetary policy

peningar kk. ft.

fé

money

peningaseðill kk.

seðill

→ *seðlar*

bank note, bill¹ (am.), note¹

peningasending kv.

greiðslusending

remittance

peningastofnun kv.

monetary institution

peningastuðull kk.

peningamargfaldari

money multiplier

peningastærð kv. (í þjóðhagfræði)

monetary aggregate

peningavæðing kv.

monetization

peningapensla kv.

monetary expansion

peningapvottur kk.

fjárþöðun, peningapvætti

money laundering

peningapvætti hk.

fjárþöðun, peningapvottur

money laundering

persónuafsláttur kk.

→ *skattafsláttur*

personal allowance (br.), personal tax allowance, personal tax credit (am.)

persónuleg sölumennska

personal selling

pert-aðferð kv.

PERT, program evaluation and review technique

Pétursborgarþverstæðan kv. (í leikjafræði)

St. Petersburg paradox

Phillips-ferill kk.

Ferill sem sýnir ætlað samband milli atvinnuleysis og verðbólgu.

Phillips curve

Pigou-áhrif hk. ft.

Breyting á eftirspurn eftir vörum sem stafar af breytingu á raungildi handbærs fjár.

Pigou effect, real balance effect

Pigou-skattur kk.

Pigouvian tax

Poisson-dreifing kv.

Tiltekin gerð strjállar dreifingar. Poisson-dreifing er oft notuð sem tölfræðilegt líkan fyrir líkur á að finna tiltekinn fjölda eininga á ákveðnu bili í tíma eða rúmi.

Poisson distribution

póstverslun kv.

mail-order retailing

probit-líkan hk.

probit model

próf hk.

test¹

prófa so.

rannsaka²

test²

prófhending kv.

test statistic

prófjöfnuður *kk.*

trial balance

próflýsitala *kv.*

gildi prófhendingar

value of test statistic

prófun hugmynda

concept testing

prósenta *kv.*

hundraðshluti

percentage

prósentustig *hk.*

percentage point

punktmat *hk.*

Það að meta tiltekna stærð með einstöku gildi.

point estimation

punktur *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)

Hundraðshluti af hundraðshluta.

basis point

pöntun *kv.*

order²

pöntunarkostnaður *kk.*

order cost, ordering cost

pöntunarmagn *hk.*

lot size²

pöntunarmark *hk.* (um birgðir)

order point, reorder point

pöntunarstaða *kv.*

order status

Q

q-hlutfall Tobins

Hlutfallið milli markaðsverðs eignar og

endurnýjunarverðs.

q-ratio, Tobin's q-ratio

R

(R,S)-kerfi *hk.*

Reglubundin athugun á birgðakerfi. Birgðastaðan er færð upp í S á R tímaeininga fresti.

fixed-cycle system, (R,S) system

(R,s,S)-kerfi *hk.*

Tiltekið kerfi er athugað á R tímaeininga fresti. Séu birgðir minni en s er pantað nægilegt magn til að birgðastaða verði S .

(R,s,S) system

rað- *fl.*

serial

raðaðar nytjar

raðnytjar

ordinal utility

raðanlegt fall

→ *mælifall*

ordinal function

raðgreiðsla *kv.*

installment²

raðgreiðslukaup *hk. ft.*

afborgunarkaup

hire-purchase (*br.*), **installment buy-**

ing (*am.*), **installment plan** (*am.*)

raðnytjar *kv. ft.*

raðaðar nytjar

- ordinal utility**
raðskilyrði *hk.*
raðtöluskilyrði
order condition, rank condition
- raðtala** *kv.*
ordinal number
- raðtölu-** *fl.*
ordinal
- raðtöluskilyrði** *hk.*
raðskilyrði
order condition, rank condition
- raggeit** *kv.* (í leikjafræði)
heigull
chicken
- rannsaka**¹ *so.*
research²
- rannsaka**² *so.*
prófa
test²
- rannsókn** *kv.*
research¹
- rannsóknar- og þróunarstarf**
R&D, research and development
- rannsóknarhópur** *kk.*
skerpihópur
focus-group
- raun-** *fl.*
real
- raunávöxtun** *kv.*
real rate of return, real return
- raunbirgðir** *kv. ft.*
birgðir til ráðstöfunar
on-hand stock
- raungengi** *hk.*
real exchange rate
- raungildi** *hk.*
*raunvirði*¹
real value
- raunhyggja**¹ *kv.*
raunhyggjuaðferð
empiricism
- raunhyggja**² *kv.*
raunspeki
positivism
- raunhyggjuaðferð** *kv.*
*raunhyggja*¹
empiricism
- raunlaun** *hk. ft.*
real earnings
- raunseðlakening** *kv.*
Kenning um raungildi bankabréfa.
real-bills doctrine
- raunspeki** *kv.*
*raunhyggja*²
positivism
- rauntekjur** *kv. ft.*
real income
- raunvernd** *kv.*
effective rate of protection
- raunvextir** *kk. ft.*
real interest rate, real rate of interest
- raunvirða** *so.*
?staðvirða
deflate
- raunvirði**¹ *hk.*
raungildi
real value
- raunvirði**² *hk.* (í þjóðhagsreikningum)
volume²
- raunvirðir** *kk.*
?staðvirðir
Verðvísitala notuð til að reikna raunvirði.
deflator
- raunvirtur** *lo.*
?staðvirtur
deflated
- ráða** *so.* (starfsmann)
employ³, **engage, hire**
- ráða yfir**
control³
- ráðataka** *kv.* (um fyrirtæki)
yfirtaka
→ fjandsamleg yfirtaka, vinsamleg yfirtaka
acquisition, takeover
- ráðatökubráð** *kv.*
yfirtökubráð
target company

ráðdeild <i>kv.</i> <i>sparsemi²</i> thrift	ráðstöfun¹ <i>kv.</i> allocation²
ráðgefandi <i>lo.</i> <i>ráðgjafar-</i> advisory, consultative, consulting, consultive	ráðstöfun² <i>kv.</i> <i>úttegun</i> provision²
ráðgerð fjárfesting planned investment	ráðstöfun handbærs fjár cash outflow
ráðgerð neysla planned consumption	ráðstöfunarfé <i>hk.</i> disposable funds
ráðgerð útgjöld planned spending	ráðstöfunarreikningur eigin fjár appropriation account
ráðgerðar birgðir planned inventory	ráðstöfunartekjur <i>kv. ft.</i> disposable income
ráðgjafar- fl. <i>ráðgefandi</i> advisory, consultative, consulting, consultive	ráf <i>hk.</i> (í tölfræði) <i>slembiganga</i> random walk
ráðgjafarþjónusta <i>kv.</i> consulting firm, consulting service	ráfkenningin <i>kv.</i> random-walk theory
ráðning <i>kv.</i> Það að ráða starfsmann í vinnu. employing, employment², engagement, hiring	rányrkja <i>kv.</i> <i>ofnýting</i> overexploitation
ráðningarkostnaður <i>kk.</i> hiring cost	rás <i>kv.</i> channel
ráðningarpróf <i>hk.</i> employment test	refsiaðgerðir <i>kv. ft.</i> <i>þvingunaraðgerðir</i> Aðgerðir eins eða fleiri ríkja gegn öðru ríki sem hefur brotið alþjóðalög, t.d. hafnbann eða viðskiptabann. sanctions
ráðningarsamningur <i>kk.</i> employment contract	refsitollur <i>kk.</i> penalty duty
ráðningarviðtal <i>hk.</i> employment interview, job interview	refsivextir <i>kk. ft.</i> <i>dráttarvextir, vanskilavextir</i> interest on overdue payments, penalty interest rate, penalty rate
ráðningarþjónusta <i>kv.</i> <i>vinnumiðlun</i> employment agency, employment service	regla <i>kv.</i> <i>skipan</i> order³, regime, structure
ráðrúm <i>hk.</i> (í fjármálum hins opinbera) Tími til ráðstöfunar. time endowment	regla l'Hôpitals (í stærðfræði) l'Hôpital's rule
ráðstafa <i>so.</i> <i>úthluta</i> allocate	reglugerð <i>kv.</i> regulation
ráðstefna <i>kv.</i> conference	reglulegar tekjur ordinary income

reglulegt pöntunarmagn

periodic-order quantityreiðufé *hk.**handbært fé***cash**

reiðufé til smáútgjalda

float¹

reiðufé til spákaupmennsku

speculative balances

reiðufé til viðskipta

transactions balances

reiðufé til öryggis

precautionary balancesreiðufjárgeta *kv.**reiðuffjárhæfni**Það hve auðvelt er að breyta eign í reiðufé.***liquidity²**reiðufjárhlutfall *hk.***cash ratio**reiðufjárhæfni *kv.***reiðuffjárgeta***liquidity²**reiðufjárskortur¹ *kk.**lausaffjárskortur***illiquidity**reiðufjárskortur² *kk.***technical insolvency**reiðufjástjórnun *kv.***cash management**reikna *so.**reikna út***calculate, compute**

reikna út

*reikna***calculate, compute**

reiknað gildi

*spágildi***predicted value**

reiknaður kostnaður

*fólginn kostnaður, óbeinn kostnaður²,**reiknikostnaður***implicit cost**

reiknaður kostnaður af eigin fé

imputed cost of internal funds

reiknanleg áhætta

*Áhætta sem meta má með tölfræðilegum aðferðum.***pure risk, statistical risk**reiknieining *kv.***medium of account, unit of account**reiknihending *kv.* (í tölfræði)**statistic²**reiknikerfi *hk.***imputation system**reiknikostnaður *kk.**fólginn kostnaður, óbeinn kostnaður²,**reiknaður kostnaður***implicit cost**reikningsár *hk.* (hjá fyrirtækjum)*fjárhagsár², skattár***financial year² (br.), fiscal year² (am.),****tax year**reikningshald *hk.**bókhald***accounting**reikningshaldsaðferð *kv.***accounting procedure**reikningshaldseftirlit *hk.**bókhaldseftirlit***accounting control**reikningshaldseining *kv.**bókhaldseining***accounting entity**reikningshaldshagnaður *kk.**bókhaldshagnaður***accounting income**reikningsjöfnuður *kk.**?saldó, staða***balance³**reikningslán *hk.**lánsheimild¹**Umsaminn aðgangur að lánsfé.***credit line, line of credit**reikningsskil *hk. ft.* (í reikningshaldi)*uppgjör¹***financial statements²**

reikningsskil á greiðslugrunni

cash accounting

reikningsskil á rekstrargrunni accrual accounting	reiknuð renta (í fjármálum hins opinbera) imputed rent ²
reikningsskil opinberra aðila government accounting	reka <i>so.</i> (úr starfi) <i>segja upp</i> ¹ dismiss, fire, sack
reikningsskil útibús branch accounts	rekstrarafgangur ¹ <i>kk.</i> <i>hreinir rekstrartekjur, rekstrarhagnaður</i>
reikningsskilaaðferð <i>kv.</i> accounting method	earnings before interest and taxes, EBIT
reikningsskilanefnd <i>kv.</i> committee on accounting procedure	rekstrarafgangur ² <i>kk.</i> operating surplus
reikningsskilaráð <i>hk.</i> FASB, financial accounting standards board (<i>am.</i>)	rekstrarafkoma <i>kv.</i> (um fyrirtæki) <i>afkoma</i> performance, result of operations
reikningsskilaregla <i>kv.</i> accounting principle	rekstraráhætta <i>kv.</i> <i>viðskiptaáhætta</i> business risk
reikningsskilastaðall <i>kk.</i> accounting standard	rekstraráætlun <i>kv.</i> operating plan
reikningsskilastefna <i>kv.</i> Stefna fyrirtækis varðandi reikningsskil. accounting policy	rekstrarbókhald ¹ <i>hk.</i> <i>kostnaðarbókhald</i> cost accounting
reikningsskilatímabil <i>hk.</i> <i>uppgjörstímabil</i> accounting period	rekstrarbókhald ² <i>hk.</i> management accounting
reikningsviðskipti <i>hk. ft.</i> account sale	rekstrareind <i>kv.</i> <i>rekstrareining</i> establishment ¹ , kind-of-activity unit
reikningsyfirlit <i>hk.</i> bank statement; statement ¹ (í reikningshaldi)	rekstrareining <i>kv.</i> (í hagskýrslum) <i>rekstrareind</i> establishment ¹ , kind-of-activity unit
reikningur ¹ <i>kk.</i> Reikningur í bókhaldi eða bankareikningur. a/c, account	rekstrarendurskoðun <i>kv.</i> operational auditing
reikningur ² <i>kk.</i> <i>vörureikningur</i> ¹ bill ² , commercial invoice, invoice	rekstrarfé <i>hk.</i> operating capital
reikningur ³ <i>kk.</i> <i>útreikningur</i> calculation, computation	rekstrarfræði <i>kv.</i> <i>rekstrarhagfræði</i> ¹ , <i>viðskiptafræði</i> business administration, business economics, business management
reikniverð <i>hk.</i> <i>skuggaverð</i> imputed price, shadow price	rekstrargjöld <i>hk. ft.</i> <i>rekstrarkostnaður</i> operating expenses
reiknuð laun implicit wage	rekstrargrunnur <i>kk.</i> accrual basis

- rekstrarhagfræði¹** *kv.*
rekstrarfræði, viðskiptafræði
business administration, business economics, business management
- ?**rekstrarhagfræði²** *kv.*
deildarhagfræði, eindahagfræði, hag-eindafræði
microeconomics, price theory
- rekstrarhagnaður¹** *kk.*
hreinar rekstrartekjur, rekstrarafgangur¹
earnings before interest and taxes, EBIT
- rekstrarhagnaður²** *kk.*
operating income (am.), operating profit
- rekstrarhalli** *kk.*
operating deficit
- rekstrarhreyfingar** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
operating activities²
- rekstrarjöfnuður** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)
balance on current account¹, current-account balance
- rekstrarckerfi** *hk.* (í stjórnunarfræði)
operating system¹
- rekstrarkostnaður** *kk.*
rekstrargjöld
operating expenses
- rekstrarlegur samruni**
operating merger
- rekstrarleiga** *kv.*
operating leasing
- rekstrarleigusamningur** *kk.*
operating lease
- rekstrarreikningur** *kk.* (í reikningshaldi)
income statement (am.), profit and loss account (br.), profit and loss statement (br.), statement of earnings (am.), statement of income (am.)
- rekstrarstjórnun** *kv.*
rekstartækni
operations management
- rekstrarsvið** *hk.* (í framleiðslufræði)
functional area
- rekstrartap** *hk.*
operating loss
- rekstrartekjur¹** *kv. ft.* (í fjármálum hins opinbera)
 Skatttekjur og aðrar rekstrartekjur hins opinbera.
current revenue
- rekstrartekjur²** *kv. ft.* (um fyrirtæki)
operating revenue
- rekstrartilfærsla** *kv.* (í fjármálum hins opinbera)
 → fjármagnstilfærsla, tekjutilfærsla, tilfærsla²
current transfer
- rekstrartækni** *kv.*
rekstrarstjórnun
operations management
- rekstrarumhverfi** *hk.*
business environment
- rekstrarútgjöld** *hk. ft.* (í fjármálum hins opinbera)
 → fjárfestingarútgjöld
current expenditure
- rekstrarvogun** *kv.*
operating leverage
- rekstur** *kk.*
operation²
- renta** *kv.*
 Tekjur af framleiðsluþætti umfram fórnarkostnað.
economic rent, rent³
- rentusókn** *kv.*
rent seeking
- reyndarröðun** *kv.*
afhjúpað notagildi, valbirting, valtján-ing
revealed preference
- reynslu- fl.**
 Byggður á reynslu eða athugunum.
empirical
- reynslueiginleikar** *kk. ft.* (í atvinnuvegahagfræði)
 Eiginleikar vöru sem koma ekki í ljós

nema með því að prófa hana.
experience quality
reynsluferill *kk.*
experience curve
reynsluhagkvæmni *kv.*
reynsluhagræði
economies of experience
reynsluhagræði *hk.*
reynsluhagkvæmni
economies of experience
reynslulögmál *hk.*
empirical law
reynslumarkaðssetning *kv.*
markaðssetning til reynslu
test marketing
reynslupróf *hk.*
empirical testing
réttarfarseining *kv.* (í kerfishagfræði)
réttarstofnun
legal institution
réttarstofnun *kv.* (í kerfishagfræði)
réttarfarseining
legal institution
réttlátur *lo.*
sanngjarn
equitable
réttlæti *hk.*
sanngirni
equity²
réttmætur *lo.*
lögmetur
legitimate
Ricardo-áhrif *hk. ft.*
 Kenning Ricardos um áhrif verðbólgu á hlutfall vinnuafis og fjármuna.
concertina effect, Ricardo effect
risamarkaður *kk.* (í markaðsfræði)
hypermarket
ritari *kk.*
secretary
ríkið *hk.*
ríkisvald
 → *hið opinbera¹*
central government, government, the

ríkisafskipti *hk. ft.*
opinber íhlutun
government intervention
ríkisábyrgð *kv.*
government guarantee
ríkisbrestur *kk.* (í almannavalsfræði)
stjórnrestur
 Munurinn á fullkomnu ríkisvaldi og raunveruleikanum.
 → *markaðsbrestur*
government failure
ríkisbréf *hk. ft.*
ríkisverðbréf
government securities, treasury securities
ríkisbréfaáhætta *kv.*
sovereign risk
ríkisbúskapur *kk.*
fjármál ríkisins, ríkisfjármál
 → *opinber fjármál¹*
central government finances
ríkisfjármál *hk. ft.*
fjármál ríkisins, ríkisbúskapur
 → *opinber fjármál¹*
central government finances
ríkisfyrirtæki *hk.*
government enterprise
ríkisgeiri *kk.*
government sector
ríkishalli *kk.*
halli ríkissjóðs
fiscal deficit, government deficit
ríkisreikningur *kk.*
central government accounts
ríkissjóður *kk.*
treasury
ríkisskuldabréf *hk.*
government bond, treasury bond
ríkisskuldir *kv. ft.*
government debt
ríkissósíalismi *kk.*
state socialism
ríkisstarfsmaður *kk.*
 → *embættismaður*
civil servant, government employee

ríkisstjórn *kv.*

government

ríkisstyrkur *kk.*

government subsidy

ríkistekjur *kv. ft.*

→ *tekjur hins opinbera*

government receipts, government revenue

ríkisútgjöld *hk. ft.*

→ *útgjöld hins opinbera*

government expenditure, government outlays

ríkisvald *hk., oft með greini*

ríkið

→ *hið opinbera*¹

central government, government, the

ríkisverðbréf *hk. ft.*

ríkisbréf

government securities, treasury securities

ríkjandi leikáætlun

dominating strategy

ríkjandi verð

ruling price

róf *hk.* (í tölfræði)

spectrum

rófgreining *kv.* (í tölfræði)

spectral analysis

róttæk hagfræði (í hagsögu)

radical economics

ruðningsáhrif *hk. ft.*

crowding-out effect

runa *kv.* (í stærðfræði)

sequence¹

ruslbréf *hk.* (í verðbréfavíðskiptum)

áhættubréf, hættubréf

junk bond

ruslpóstur *kk.*

junk mail

rúmfræðilegt meðaltal

faldmeðaltal

N-ta rótin af margfeldi *n* jákvæðra stærða.

geometric mean

rykkjótt hagstjórn

höktandi hagstjórn

stop-go, stop-go policy

rykkur *kk.* (í þjóðhagfræði)

hnykkur, skellur

Skyndileg breyting.

shock

rýrnun¹ *kv.* (um náttúruauðlindir)

skerðing

depletion³

rýrnun² *kv.* (um birgðir)

deterioration

ræðar vændir

hagsýnisvæntingar, rökhyggjuvæntingar, skynsemisvæntingar

rational expectations

röð *kv.*

sequence²; **series**

rökfærsla *kv.*

rationalization²

rökhyggja *kv.*

skynsemishyggja

rationalism

rökhyggjuákvörðun *kv.* (í stjórnunarfræði)

rational decision

rökhyggjuvæntingar *kv. ft.*

hagsýnisvæntingar, ræðar vændir, skynsemisvæntingar

rational expectations

rökrétt val (í eindahagfræði)

rational choice

S

(S,c,s)-kerfi *hk.*

Birgðæftirlitskerfi þar sem tenging er milli nokkurra vörutegunda. Séu birgðir einhverrar vöru í einum flokki minni en *s* er sú vara pöntuð svo að birgðastaðan verði *S*. Hið sama er gert með allar vörur í flokki sem eru undir *c*.

(S,c,s) system**(s,Q)-kerfi** *hk.*

tveggja bakka kerfi

Stöðugt eftirlit með birgðastöðu. Um leið og birgðir verða minni en *s* eru *Q* einingar pantaðar.

fixed-order quantity system, (s,Q) system**safna** *so.***collect**²**safna saman**

*leggja saman*¹

aggregate²**safnast upp** (um vexti, tekjur eða gjöld)**accrue****safnjafnvægi** *hk.***pooling equilibrium****safnreikningur** *kk.*

Reikningur í fjárhagsbókhaldi sem sundurliðaður er í undirbókhaldi.

control account**saga hagfræðikenninga****history of economic thought****sala**¹ *kv.***sale**¹**sala**² *kv.*

umsvif

Umfang eða magn sölu eða viðskipta á tilteknu tímabili.

business², **trade**²**sala gegn gjaldfresti****credit sale****?saldó** *kv.*

reikningsjöfnuður, staða

balance³**sali** *kk.*

*höndlari, miðlari*²

dealer**samanburðarauglýsing** *kv.***comparison advertisement****samanburðarkönnun** *kv.***comparative study****samanburðartala** *kv.* (í ársreikningi)**comparative figure****samanburður** *kk.***comparison****samáhættufyrirtæki** *hk.*

sameiginlegt áhættuframtak, sameiginlegt fyrirtæki, samvogunarfélag

Sameiginlegt verkefni tveggja eða fleiri fyrirtækja.

joint venture**sambreyskingur** *kk.*

fjölgreinafyrirtæki, fyrirtækjasamsteypa

conglomerate**sambærilegur** *lo.***comparable****samdráttaratvinnuleysi** *hk.*

Atvinnuleysi vegna ónógrar eftirspurnar.

demand-deficient unemployment**samdráttarskeið** *hk.* (í þjóðhagfræði)**contractionary phase****samdráttur** *kk.*

afturkiptur

economic downswing, economic downturn

samdreifni *kv.*

Meðalgildi af margfeldi frávika tveggja hendinga frá meðalgildum sínum.

covariance**samdreifnifylki** *hk.* (í hagamælingum)

covariance matrix, variance-covariance matrix

sameiginlegt áhættuframtak

samháettufyrirtæki, sameiginlegt fyrirtæki, samvogunarfélag

Sameiginlegt verkefni tveggja eða fleiri fyrirtækja.

joint venture**sameiginlegt fyrirtæki**

*samháettufyrirtæki, *sameiginlegt áhættuframtak, samvogunarfélag*

joint venture**sameiginlegt val**

samval

collective choice**sameiginlegur kostnaður**

common cost

sameign tiltekens hóps

samfélagseign

communal property**sameignarfélag** *hk.*

partnership

sameignarsjóður *kk.*

→ *séignarsjóður*

occupational pension fund**sameignarskipan** *kv.*

kommúnismi

communism**sameignarstefna** *kv.*

jafnaðarstefna, sósíalismi

socialism**sameignarvandi** *kk.* (í leikjafræði)

tragedy of the commons

sameina *so.*

amalgamate, consolidate, merge

sameining *kv.*

samruni

→ *vinsamleg yfirtaka, yfirtaka*

amalgamation (skýr.); **consolidation**² (skýr.); **merger** (skýr.)

sameining gagna

pooling of data

sameining til varnar

varnarsameining

defensive merger**Sameinuðu þjóðirnar**

UN, United Nations

samfelld afvöxtun

continuous discounting

samfelld breyta

continuous variable

samfelld skoðun

stöðug skoðun

continuous review, on-going review

samfelldni *kv.*

continuity

samfelldur *lo.*

continuous

samfelldur vaxtareikningur

continuous compounding

samfellt framleiðsluferli

Framleiðsluferli með samfellt flæði.

continuous-flow process

samfélagseign *kv.*

sameign tiltekens hóps

communal property

samfélagsval *hk.*

community preference

samframleiðsla *kv.*

tengd framleiðsla

joint production

samgæði *hk. ft.*

common good

samheildaður *lo.*

cointegrated

samhverfur leikur

symmetric game

samhæfð stýring

coordinated control

samhæfing *kv.*

samræming

coordination

samhæfing gjalddaga

Jöfnun ráðstöfunartíma fjármagns við endingu eignar.

maturity matching	samkomulag <i>hk.</i>
samkeppni <i>kv.</i>	<i>samningur, sáttargerð</i>
competition	agreement, contract¹; settlement¹
samkeppnishindranir <i>kv. ft.</i>	samkostnaður <i>kk.</i>
<i>samkeppnishömlur, samkeppnistálmur</i>	<i>samtengdur kostnaður</i>
barriers to competition	joint cost
samkeppnishæfi <i>hk. eða kv.</i>	samkvæmni <i>kv.</i>
<i>samkeppnishæfni</i>	consistency
competitiveness	samkvæmnisregla <i>kv.</i>
samkeppnishæfni <i>kv.</i>	consistency principle
<i>samkeppnishæfi</i>	samkvæmur metill
competitiveness	consistent estimator
samkeppnishömlur <i>kv. ft.</i>	samkynja <i>lo.</i>
<i>samkeppnishindranir, samkeppnis-tálmur</i>	<i>eingerður, einsleitur, samleitur</i>
barriers to competition	homogeneous
samkeppnisinnflutningur <i>kk.</i>	samlegð <i>kv.</i>
competitive imports	<i>samvirkni, samyrkja</i>
samkeppnisjafnvægi <i>hk.</i>	synergy
competitive equilibrium	samleitni <i>kv.</i>
samkeppnisleikjafræði <i>kv.</i>	convergence
noncooperative game theory	samleitur <i>lo.</i>
samkeppnislög <i>hk. ft.</i>	<i>eingerður, einsleitur, samkynja</i>
Competition Act	homogeneous
samkeppnislöggjöf <i>kv.</i>	samlögun <i>kv.</i>
competition law	<i>samtvinnun, samþætting</i>
samkeppnismarkaður <i>kk.</i>	integration²
competitive market	samneysla <i>kv.</i>
samkeppnisstaða <i>kv.</i>	public consumption
competitive position	samningaferli <i>hk.</i>
samkeppnisstefna <i>kv.</i>	bargaining process
competitive strategy	samningalíkan <i>hk.</i>
Samkeppnisstofnun <i>kv.</i>	bargaining model
<i>→ Office of Fair Trading</i>	samningalíkan Rubinsteins
Competition and Fair Trade Authority	Rubinstein bargaining model
samkeppnisstyrkur <i>kk.</i>	samningaumleitanir <i>kv. ft.</i>
<i>samkeppnisyfirburðir</i>	<i>samningaviðræður</i>
competitive advantage	negotiation
samkeppnistálmur <i>kk. ft.</i>	samningaviðræður <i>kv. ft.</i>
<i>samkeppnishindranir, samkeppnis-hömlur</i>	<i>samningaumleitanir</i>
barriers to competition	negotiation
samkeppnisyfirburðir <i>kk. ft.</i>	samningsaðili <i>kk.</i>
<i>samkeppnisstyrkur</i>	contractor¹
competitive advantage	samningsferill <i>kk.</i>
	<i>samningslína</i>
	contract curve

sammingslausn *kv.*

sátt

bargaining solution

sammingslína *kv.*

sammingsferill

contract curve

sammingsstaða *kv.*

bargaining position

sammingsstyrkur *kk.*

bargaining power

sammingsverð *hk.* (um vilnanir)

lausnarverð, viðmiðunarverð¹

exercise price, strike price, striking price

samningur *kk.*

samkomulag; sáttmáli; samkomulag,

sáttargerð

agreement, contract¹; convention, covenant; settlement¹

samráð *hk.* (t.d. um verðlag)

leynimakk

collusion

samrunahagkvæmni *kv.*

samrunahagræði

economies of agglomeration

samrunahagræði *hk.*

samrunahagkvæmni

economies of agglomeration

samruni *kk.*

sameining

→ *vinsamleg yfirtaka, yfirtaka*

amalgamation (skýr.); **consolidation²** (skýr.); **merger** (skýr.)

samruni líkra fyrirtækja

congeneric merger

samruni ólíkra fyrirtækja

conglomerate merger

samræming *kv.*

samhæfing

coordination

samsafn *hk.*

heild

aggregate¹

samsafnaður arður

cumulative dividend

samsemd *kv.* (í stærðfræði)

identity²

samsetningaráætlun *kv.* (í framleiðslufræði)

FAS, final assembly schedule

samsetningarbraut *kv.*

færiband, samsetningarferill, samsetningarlína

assembly line

samsetningarferill *kk.*

færiband, samsetningarbraut, samsetningarlína

assembly line

samsetningarkerfi *hk.*

assembly system

samsetningarlína *kv.*

færiband, samsetningarbraut, samsetningarferill

assembly line

samsettir vextir

vaxtavextir

compound interest

samskipta- *fl.* (í stjórnunarfræði)

interactive²

samskiptabann *hk.*

kaupbann, viðskiptabann

→ *efnahagsþvinganir, þvingunaraðgerðir*

boycott¹

samskiptarit *hk.*

tengslarit

chart, gang process

samskipti aðila á vinnumarkaði

industrial relations

samsköttun *kv.*

joint taxation

samstaða *kv.*

Sameiginlegt álit flestra eða allra sem hlut eiga að máli.

consensus

samstarfskeðja *kv.*

voluntary chain

samstarfsmaður *kk.*

félagi

associate

- samsteypa** *kv.*
bandalag
alliance, coalition
- samsteypustjórn** *kv.*
coalition government
- samstæðureikningsskil** *hk. ft.*
consolidated annual accounts (*br.*),
consolidated financial statements (*am.*)
- samstöðuhópur** *kk.*
cohesiveness group
- samstöðustjórnun** *kv.*
consensus management
- samsöfnun** *kv.* (t.d. um undirflokkka í yfir-flokk)
aggregation
- samtala** *kv.*
heildartala
total¹
- samtengdur kostnaður**
samkostnaður
joint cost
- samtímafjármögnun** *kv.*
pay-as-you-go financing
- samtímaneysla** *kv.*
current consumption
- samtímanot** *hk. ft.*
current use
- samtímaskref** *hk.* (í leikjafræði)
simultaneous move
- samtímatekjur** *kv. ft.*
current income
- samtrygging** *kv.*
coinsurance¹
- samtvinnun** *kv.*
samlögun, samþætting
integration²
- samtök** *hk. ft.*
*félag*², *stofnun*²
organization¹
- Samtök olíuútflutningsríkja**
OPEC, Organization of Petroleum Exporting Countries
- samúrái-útgáfa** *kv.*
Skuldabréfaútgáfa erlends aðila á inn-
anlandsmarkaði í Japan.
samurai issue
- samval** *hk.*
sameiginlegt val
collective choice
- samvinnufélag** *hk.*
cooperative
- samvinnuleikjafræði** *kv.*
cooperative game theory
- samvinnusjóður** *kk.*
cooperative fund
- samvirkni** *kv.*
samlegð, samyrkja
synergy
- samvogunarfélag** *hk.*
samáhættufyrirtæki, sameiginlegt áhættuframtak, sameiginlegt fyrirtæki
Sameiginlegt verkefni tveggja eða fleiri fyrirtækja.
joint venture
- samyrkja** *kv.*
samlegð, samvirkni
synergy
- samþjöppuð markaðssetning**
concentrated marketing
- samþykki** *hk.*
consent
- samþykkt hlutafé**
authorized common stock (*am.*), **authorized share capital** (*br.*)
- samþykktir hlutafélags**
→ *stofnsamningur*
articles of association (*br.*)
- samþætting** *kv.*
samlögun, samtvinnun
integration²
- samþættur vöxtur**
integrative growth
- sanngirni** *kv.*
réttlæti
equity²
- sanngjarn** *lo.*
réttlátur
equitable

sannreyna *so.*

ganga úr skugga um

ascertain

sannvirði *hk.*

fair value

sálfræðileg verðlagning

focal-point pricing, psychological pricing

sálrænn ávinningur

psychic income

sátt *kv.*

samningslausn

bargaining solution

sáttargerð *kv.*

samkomulag, samningur

settlement¹

sáttmáli *kk.*

samningur

convention, covenant

Scanlon-launakerfi *hk.*

Ein tegund afkastahvetjandi launakerfis.

Scanlon plan

seðill *kk.*

peningaseðill

→ *seðlar*

bank note, bill¹ (am.), note¹

seðlabanki *kk.*

central bank

Seðlabanki Bandaríkjanna

Kerfi 12 seðlabanka (*Federal Reserve Banks*) sem sameiginlega mynda Seðlabanka Bandaríkjanna.

Federal Reserve System

seðlafótur *kk.*

seðlatryggingarkerfi

monetary standard

seðlar *kk. ft.*

→ *seðill*

paper money

seðlatryggingarkerfi *hk.*

seðlafótur

monetary standard

segja af sér

segja upp²

resign

segja upp¹ (starfsmanni)

reka

dismiss, fire, sack

segja upp² (starfi sínu)

segja af sér

resign

selja *so.*

sell

seljandi *kk.*

seller, vendor

seljanlegt leyfi

marketable permit

seljendamarkaður *kk.*

seller's market

selt hlutfé

Hlutfjárloforð, jafnt greidd og ógreidd.

contributed stock

semja *so.*

bargain²

senda greiðslu

remit

sennileikafall *hk.*

likelihood function

setja á markað

gefa út, setja í umferð

float⁵, issue

setja í umferð

gefa út, setja á markað

float⁵, issue

setja í viðskiptabann

boycott²

setja reglur um

koma reglum yfir

regulate

setja upp (um þóknun)

charge⁵

setning Bayes

Bayes' theorem

setning Gauss-Markovs (í hagamælingum)

Gauss-Markov theorem

séreignarsjóður *kk.*

→ *sameignarsjóður*

personal pension fund

séreignarskipan *kv.*

kapítalismi

capitalism

sérfræðikerfi *hk.*

ES, expert system

sérfræðiþjónusta *kv.*

professional service

sérfylgni *kv.* (í tölfræði)

eiginfylgni, sjálffylgni

Fylgni milli hendinga í sama slembiferli.

autocorrelation, serial correlation

sérgreindur *lo.*

sértækur²

specific²

sérgreint kostnaðarverð

specific identification

sérhagsmunahópur *kk.*

special-interest group

sérhagsmunir *kk. ft.*

sérhagur

private interest, special interest

sérhagur *kk.*

sérhagsmunir

private interest, special interest

sérhæfð verksmiðja

focused factory

sérhæfing *kv.*

specialization

sérlegur *lo.*

sérstakur

specific³

sérleyfi *hk.*

einkasöluleyfi

Einkaréttur sem framleiðandi vöru veitir umboðsmanni eða tilteknum seljanda til að dreifa henni á tilteknu svæði.

franchise

sérsköttun *kv.*

individual taxation, separate taxation

sérsniðinn *lo.*

sértækur¹

ad hoc

sérstakur *lo.*

sérlegur

specific³

sérstakur greiðslureikningur

special disbursement

sérstætt fylki

óandhverfanlegt fylki

singular matrix

sérstök dráttarréttindi Alþjóðagjald-eyrissjóðsins

SDR, Special Drawing Rights

sértæk markaðssetning

differentiated marketing

sértækur¹ *lo.*

sérsniðinn

ad hoc

sértækur² *lo.*

sérgreindur

specific²

sértækur tollur

specific duty, specific tariff

sérvara *kv.*

speciality good

sérverslun *kv.*

speciality store

siðareglur *kv. ft.*

code of ethics, ethical standards

siðavandi *kk.*

freistni

Freisting til að fara á snið við reglur og hagnast á því.

moral hazard

silfurfótur *kk.*

silfurtryggð mynt

silver standard

silfurtryggð mynt

silfurfótur

silver standard

Silver-Meal aðferðin *kv.*

Nálgunaraðferð til að gera pöntunaráætlun þegar eftirspurn er breytileg eftir tímabilum.

Silver-Meal heuristic

Simplex-aðferð *kv.*

hyrnuaðferð

Línuleg bestunaraðferð.
Simplex method

sinna kv. (í markaðsfræði)
sinnustig
involvement

sinnustig hk. (í markaðsfræði)
sinna
involvement

sía kv.
filter

síðast inn – fyrst út (um birgðakerfi)
last in – first out, LIFO

síðbúnir neytendur (í markaðsfræði)
 Þeir sem taka við nýjungum á markaði í kjölfar brautryðjenda og snemmbúinna neytenda.
 → *brautryðjendur, snemmbúnir neytendur, taglhnýtingar*
late majority

síendurtekinn lo.
recurring

síendurtekinn leikur
infinitely repeated game

sífella kv.
eilífðargreiðslur, sígreiðslur
 Óendanleg röð af jöfnum greiðslum.
perpetuity²

sígildi skólinn
klassíski skólinn
 Kenningakerfi í stjórnunarfræðum.
classical management school

sígreiðslur kv. ft.
eilífðargreiðslur, sífella
 Óendanleg röð af jöfnum greiðslum.
perpetuity²

sístæður lo.
kyrrstæður, stöðugur²
static, stationary

sjálfbær lo.
sustainable

sjálfbær vöxtur
varanlegur vöxtur
self-sustaining growth, sustainable growth

sjálfbær þróun
sustainable development

sjálffylgni kv. (í tölfræði)
eiginfylgni, sérfylgni
 Fylgni milli hendinga í sama slembiferli.
autocorrelation, serial correlation

sjálffylgnipróf Durbin-Watson
Durbin-Watson test

sjálfhelda kv.
 Það að geta ekki selt eign sína nema með tapi vegna þess að hún hefur lækk-að í verði.
lock-in effect, locking-in effect

sjálfhverft líkan
eiginaðhverft tímaraðarlíkan
AR model, autoregressive model

sjálfhverfur lo. (í eindahagfræði)
spegilvirkur
reflexive

sjálfsaðhverfur lo.
eiginaðhverfur
autoregressive

sjálfsafgreiðsla kv.
self-service

sjálfsáhættutrygging kv.
coinsurance²

sjálfsægsla kv.
self-policing

sjálfskostnaðaraðferð kv.
absorption costing

sjálfskuldarábyrgð kv.
 → *ábyrgðarskuldbinding*
self-debt, surety²

sjálfsmennska kv.
self-employment

sjálfsprottið skipulag
spontaneous order

sjálfsprottnar tækniframfarir
óháðar tækniframfarir
 Tækniframfarir sem eru óháðar nýrri fjárfestingu eða öðrum hagrænum þáttum.
disembodied technical progress

sjálfstæð rekstrareining

profit center, responsibility center

sjálfstæður atvinnurekandi

*stjórnandi*²

entrepreneur³

sjálfstætt starfandi

self-employed

sjálfspurftarþúskapur *kk.*

autarky

sjálfspurftarverð *hk.*

Verð í lokuðu hagkerfi.

autarkic prices

sjálfval¹ *hk.*

Það þegar viðskiptavinur velur vöru til kaups án beinnar aðstoðar verslunarfólks.

self-selection¹

sjálfval² *hk.* (í leikjafræði)

Það þegar þátttakendur í leik skipa sér sjálfir í hópa.

self-selection²

sjálfvalda fylki

idempotent matrix

sjálfvalið atvinnuleysi

voluntary unemployment

sjálfvalin útflutningshöft

Samkomulag um takmörkun á útflutningi.

VER, voluntary export restraint

sjálfvirk skuldfærsla

autogiro

sjálfvirkni á skrifstofu

office automation

sjálfvirkur sveiflujafnari

innbyggður höggdeyfir

automatic stabilizer, built-in stabilizer

sjávarútvegsþjóð *kv.*

fishing nation

sjóðstreymi¹ *hk.*

greiðsluflæði, greiðsluröð

cash flow¹

sjóðstreymi² *hk.* (í reikningshaldi, um handbært fé)

cash flow²

sjóðstreymisyfirlit *hk.* (í reikningshaldi)

Yfirlit um breytingar á handbæru fé.

cash-flow statement, statement of cash flow

sjóður *kk.*

fund

sjúkratrygging *kv.*

health insurance

skaðabótaskylda *kv.*

liability²

skaðabætur *kv. ft.*

*bætur*²

compensation¹

skaðatrygging *kv.*

casualty insurance

skammlíf neysluvara

óvaranleg vara

consumer nondurables, nondurable goods, nondurables

skammtíma- *fl.*

skammvinnur, skammær

short-term

skammtímaáætlunargerð *kv.*

short-range planning, short-range scheduling

skammtímafjárfesting *kv.*

short-term investment

skammtímafjármögnun *kv.*

short-term financing

skammtímahreyfingar fjármagns

short-term capital flows

skammtímafjafnvægi *hk.*

short-run equilibrium

skammtímalán *hk.*

short-term credit, short-term loan

skammtíamarkmið *hk.*

short-range objective

skammtímasjóður *kk.*

Ein tegund verðbréfasjóða, ætluð fjárfestum sem vilja ávaxta fé í skamman tíma.

money-market fund

skammtímaskuldir¹ *kv. ft.* (í reikningshaldi)

current liabilities

- skammtímaskuldir**² *kv. ft.*
short-term debt
- skammtímaverðbréf** *hk. ft.*
short-term securities
- skammtímavextir** *kk. ft.*
short-term interest rate
- skammvinnur** *lo.*
skammtíma-, skammær
short-term
- skammær** *lo.*
skammtíma-, skammvinnur
short-term
- skattafsláttur** *kk.*
tax credit; tax rebate¹
- skattafsláttur vegna fjárfestingar**
→ *skattalegar afskriftir*
investment credit (*am.*), **investment tax credit**
- skattahagræðing** *kv.*
Aðferð til að lágmarka skatta sína, þ.e. hliðra sér með lögmætum hætti hjá skattlagningu.
→ *skattsvik*
tax avoidance (*br.*), **tax planning**, **tax shelter** (*am.*)
- skattahliðrun** *kv.*
tax shifting
- skattahækkun** *kv.*
tax increase
- skattaívilnun** *kv.*
skattfríðindi
tax concession, tax relief
- skattalegar afskriftir**
→ *skattafsláttur vegna fjárfestingar*
capital allowance (*br.*) (*skýr.*)
- skattalækkun** *kv.*
tax cut, tax reduction
- skattalög** *hk. ft.*
tax law
- skattaparadís** *kv.*
tax haven
- skattareglur** *kv. ft.*
structure of taxation, tax structure
- skattastefna** *kv.*
tax policy
- skattár** *hk.* (hjá fyrirtækjum)
fjárhagsár², reikningsár
financial year² (*br.*), **fiscal year**² (*am.*),
tax year
- skattbyrði** *kv.*
burden of taxation, tax burden
- skattendurgreiðsla**¹ *kv.*
endurgreiddur skattur
tax refund
- skattendurgreiðsla**² *kv.*
Endurgreiðsla á hluta álagðra skatta, þ.e. skattalækkun í reynd.
tax rebate²
- skattfleygur** *kk.*
tax wedge
- skattframtal** *hk.*
income tax return, tax form, tax return
- skattfrádráttur** *kk.*
tax allowance, tax deduction
- skattfríðindi** *hk. ft.*
skattaívilnun
tax concession, tax relief
- skattfrjáls** *lo.*
tax-exempt
- skattgreiðsla** *kv.*
tax payment
- skatthlutfall** *hk.*
tax rate
- skatthvati** *kk.*
tax incentive
- skatthögnun** *kv.*
Færsla hagnaðar milli fyrirtækja eða landa til að forðast skattlagningu.
tax arbitrage
- skattígildi** *hk.*
imputed tax
- skattkerfi** *hk.*
tax system
- skattlagning** *kv.*
sköttun
taxation
- skattleggja** *so.*
tax²

skattmargfaldari *kk.*

tax multiplier

skattmat *hk.*

tax assessment

skattskrið *hk.*

Aukin skattbyrði, t.d. þegar tekjur flytjast í hærri skattþrep af völdum verðbólgu.

fiscal drag

skattskyldar tekjur

taxable income

skattskyldur *lo.*

taxable, tax liable

skattstofn *kk.*

tax base

skattstyrkur *kk.*

tax subsidy

skattsvik *hk. ft.*

→ *skattahagræðing*

tax evasion

skatttekjur *kv. ft.*

tax revenue

skattundanhága *kv.*

tax exemption

skattur *kk.*

tax¹

skattur á söluhagnað

söluhagnaðarskattur

capital gains tax

skattútgjöld *hk. ft.*

tax expenditure

skattvísitala *kv.*

tax index

skattþrep *hk.*

tax bracket

skeið *hk.*

→ *hagskeið*

cycle¹

skekka *kv.*

error

skekjurúm *hk.*

error space

skellur *kk.* (í þjóðhagfræði)

hnykkur, rykkur

Skyndileg breyting.

shock

skemmdar vörur

damaged and deteriorated goods

skera niður

draga saman seglin

retrench; cut²

skerðing *kv.*

rýrnun¹

depletion³

skerfur *kk.*

framlag

contribution¹

skerpihópur *kk.*

rannsóknarhópur

focus-group

skilafrestur *kk.* (um vörusendingu,

auglýsingar o.fl.)

closing date²

skilagjaldskerfi *hk.*

deposit-refund system

skilaskylda *kv.*

surrender requirement

skilaskylda gjaldeyris

foreign exchange surrender requirement

skilgreiningarjafna *kv.*

definitional equation

skilmálar *kk. ft.* (t.d. í samningi)

terms

skilningstöf *kv.* (í þjóðhagfræði)

→ *ákvörðunartöf, framkvæmdatöf*

recognition lag

skilvirkni *kv.*

hagkvæmni

efficiency

skilvirkni metils

nýtni metils

estimator efficiency

skilvirkur¹ *lo.*

afkastamikill, árangursríkur

effective¹

skilvirkur² *lo.* (í tölfræði)

Um metil eða tilraun sem gefur lægsta dreifni.

efficient³

skilvirkur ³ <i>lo.</i> <i>hagkvæmur</i> efficient¹	skiptanlegt skuldabréf <i>breytanlegt skuldabréf</i> convertible bond
skilvirkur markaður Sjá <i>tilgáta um skilvirkan markað.</i>	skiptanleikaákvæði <i>hk.</i> convertibility clause
skilyrði ¹ <i>hk.</i> condition	skiptanleiki <i>kk.</i> convertibility
skilyrði ² <i>hk.</i> (í stærðfræði) <i>skorða, takmörkun¹</i> constraint	skiptanæmi <i>hk.</i> <i>skiptateygni, staðgöngunæmi, staðgönguteygni</i> elasticity of substitution
skilyrt háværkun (í stærðfræði) <i>skorðuð háværkun</i> constrained maximization	skiptaráðandi <i>kk.</i> administrator¹
skilyrt þóknun contingent fee	skiptastjóri <i>kk.</i> liquidator; receiver
skilyrtur <i>lo.</i> conditional	skiptateygni <i>kv.</i> <i>skiptanæmi, staðgöngunæmi, staðgönguteygni</i> elasticity of substitution
skilyrtur styrkur categorical grant, conditional grant	skiptavirði <i>hk.</i> exchange value
skipa <i>so.</i> <i>fyrirskipa</i> order⁴	skipti <i>hk. ft.</i> <i>víxl</i> substitution
skipan <i>kv.</i> <i>regla</i> order³, regime, structure	skiptibreyta <i>kv.</i> <i>bundin breyta, leppbreyta</i> bound variable, dummy variable
skipt aðhvarfsgreining piecewise regression	skiptikostnaður <i>kk.</i> <i>stillikostnaður, uppsetningarkostnaður</i> Kostnaður við að skipta um framleiðslu. changeover cost, setup cost
skipta á <i>láta í skiptum</i> exchange	skiptimynt <i>kv.</i> change
skiptaáhrif <i>hk. ft.</i> <i>staðgönguáhrif, staðkvæmdaráhrif, víxláhrif</i> substitution effect	skipting <i>kv.</i> <i>úthlutun</i> allocation³
skiptaáhrif milli tímabila intertemporal substitution	skipting eigna (í þrotabúi) contribution²
skiptahlutur <i>kk.</i> → <i>aflahlutur</i> catch share	skipting tekjuskatts innan tímabils intra-period tax allocation
skiptameðferð <i>kv.</i> Skipting á eignum eða arfi. Í viðskiptamáli einkum haft um gjaldþrotaskipti. receivership	skipting tekjuskatts milli tímabila inter-period tax allocation
skiptanleg gæði fungibles	skipting þáttatekna <i>tekjuskipting</i> Skipting tekna á framleiðsluþætti.

- distribution of income¹, functional distribution of income, functional income distribution**
- skiptivara** *kv.*
staðgönguvara, staðkvæm vara
 → *gæði¹*
- substitute¹, substitute good**
- skipulag¹** *hk.* (í framleiðslufræði)
fyrirkomulag¹, niðurskipan
floorplan, layout
- skipulag²** *hk.*
fyrirkomulag²
organization²
- skipulag söludeildar**
sales force structure
- skipulag vinnusvæðis**
facility layout
- skipulagsbreyting** *kv.*
endurskipulagning
reorganization
- skipulagsheild** *kv.* (í stjórnunarfræði)
organization³
- skipulagshönnun** *kv.*
organization design
- skipulögð kaup**
planned buying
- skipun¹** *kv.* (í stöðu eða nefnd)
appointment
- skipun²** *kv.*
fyrirmæli, fyrirskipun
order¹
- skipurit** *hk.*
organizational chart, organization chart
- skírteini** *hk.*
certificate, license²
- skjal** *hk.*
pappír
instrument
- skjalavistun** *kv.*
filing
- skjólstaðingur** *kk.*
client¹
- skoðanakönnun** *kv.*
 → *viðhorfskönnun*
- opinion poll**
- skoðanamótandi** *kk.*
áhrifamaður
opinion leader
- skoðun¹** *kv.*
inspection
- skoðun²** *kv.*
opinion²
- skoðunareiginleikar** *kk. ft.* (í atvinnuvegahagfræði)
 Eiginleikar vöru sem unnt er að kanna með því að skoða hana, umbúðir o.s.frv.
search quality
- skorða** *kv.* (í stærðfræði)
skilyrði², takmörkun¹
constraint
- skorðuð hámarks** (í stærðfræði)
skilyrt hámarks
constrained maximization
- skorinn** *lo.*
stýfður
truncated
- skortsala** *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)
ofsala
 Það að selja meira en maður hefur yfir að ráða með það fyrir augum að kaupa eða fá að láni það sem á kann að vanta við afhendingu.
short sale
- skortstaða** *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)
 Sú staða þegar fjárfestir hefur selt tiltekna eign, t.d. verðbréf eða vilnun, sem hann hefur fengið að láni. Fjárfestirinn vonast til að geta keypt samsvarandi eign síðar á lægra verði og hagnast þannig á viðskiptunum.
 → *gnóttstaða*
short position
- skortur** *kk.*
ekla, hörgull, þurrð
dearth, scarcity, shortage
- skrá¹** *kv.*
register¹
- skrá²** *so.* (um gengi gjaldmiðils)
quote²

- skrá**³ *so.*
bóka, skrásetja; innrita
record, register²; **register**³ (um t.d. aðsetur, stofnun fyrirtækis o.þ.h.)
- skrá á verðbréfamarkaði** (um hlutafélag)
 Skrá hlutabréf félags á skipulögðum verðbréfamarkaði.
list, quote³
- skráð verð**
listaverð
list price
- skráning** *kv.*
record-keeping; registration
- skráningarlýsing** *kv.*
registration statement
- skrásetja** *so.*
*bóka, skrá*³
record, register²
- skref** *hk.* (í leikjafræði)
leikur
move
- skriðgengi** *hk.* (um gengi gjaldmiðils)
crawling peg, sliding parity
- skrifræði** *hk.*
skrifstofuveldi
bureaucracy
- skrifstofu-** *fl.*
hvítflibba-
 Dæmi: white-collar jobs, white-collar crime.
white-collar
- skrifstofumaður** *kk.*
clerical worker, office clerk, white-collar worker
- skrifstofustjóri** *kk.*
office manager
- skrifstofuveldi** *hk.*
skrifræði
bureaucracy
- skróp** *hk.*
fjarvistir
absenteeism
- skrykkjótt eftirspurn**
lumpy demand
- skuggaverð** *hk.*
reikniverð
imputed price, shadow price
- skuld** *kv.*
debt
- skuldabréf**¹ *hk.*
vaxtabréf
 Skuldabréf fyrirtækis, gefið út til langs tíma ýmist með veði í eignum fyrirtækisins eða óveðtryggt.
bond; debenture (*am.*) (skýr.); **note**²
- skuldabréf**² *hk. ft.*
 Yfirskrift í reikningshaldi, notuð um skuldabréf til greiðslu.
bonds payable (skýr.)
- skuldabréfaeftirspurn** *kv.*
bond demand
- skuldabréfamat** *hk.*
skuldabréfavirðing
bond valuation
- skuldabréfaútböð** *hk.*
skuldabréfaútgáfa
bond issue
- skuldabréfaútgáfa** *kv.*
skuldabréfaútböð
bond issue
- skuldabréfavirðing** *kv.*
skuldabréfamat
bond valuation
- skuldabyrði** *kv.*
debt burden
- skuldahlutfall** *hk.*
debt ratio
- skuldajöfnun** *kv.*
setoff of debts
- skuldalúkning** *kv.*
*uppgjör*²
settlement²
- skuldari** *kk.*
debtor
- skuldaröð** *kv.* (í gjaldþrotaskiptum)
order of priority of unsecured claims
- skuldaskjal**¹ *hk.*
*skuldaviðurkenning*¹
debt instrument

- skuldaskjal**² *hk.*
Hvers kyns verðbréf og viðskiptabréf.
→ *viðskiptabréf*
financial instrument
- skuldaviðurkenning**¹ *kv.*
*skuldaskjal*¹
debt instrument
- skuldaviðurkenning**² *kv.*
→ *víxill*
IOU, I-owe-you; note³; **note of hand;**
P/N, promissory note² (einkum í
Bandaríkjunum)
- skuldbinding**¹ *kv.*
commitment¹
- skuldbinding**² *kv.*
skylda
obligation
- skuldbreyting** *kv.*
debt restructuring, rescheduling of debt
- skuldfæra** *so.*
gjaldfæra
charge⁴
- skuldgreiðsluhlutfall** *hk.* (í þjóðhags-
reikningum)
Samtala vaxtagjalda og afborgana í
hlutfalli við útflutningstekjur.
coverage ratio, debt service coverage ratio
- skuldir** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
liabilities
- skuldir hins opinbera**
opinberar skuldir
Skuldir ríkis og sveitarfélaga.
public debt
- skuldir vegna starfsmanna** (í reiknings-
haldi)
payroll liabilities
- skuldsetning** *kv.*
Hlutfall skulda á móti eigin fé fyrirtæk-
is.
gearing (*br.*)
- skuldsetningarhlutfall** *hk.*
fjárhagsleg vogun
Hlutfall skulda af heildarfjármagni fyr-
irtækis.
financial leverage
- skuldugur** *lo.*
indebted
- skurðpunktur við ás** (oft um fasta í að-
hvarfsgreiningu)
ássnið
intercept
- skylda** *kv.*
*skuldbinding*²
obligation
- skyldupöntunarstaða** *kv.*
naudpöntunarstaða
Birgðastaða þegar panta þarf.
must-order point
- skyldusparnaður** *kk.*
→ *þvingaður sparnaður*
compulsory savings
- skyldutrygging** *kv.*
compulsory insurance
- skyndikaup** *hk. ft.*
impulse buying
- skynsamur** *lo.*
Sjá hinn skynsami maður.
- skynsemishyggja** *kv.*
rökhyggja
rationalism
- skynsemisvæntingar** *kv. ft.*
*hagsýnisvæntingar; ræðar vændir; rök-
hyggjuvæntingar*
rational expectations
- skynvirði** *hk.*
amenity values
- skýribreyta** *kv.*
*forsagnarbreyta, frumbreyta, hjábreyta,
óháð breyta*
Breyta sem notuð er í tölfræðilegu líkani til þess að skýra gildi háðrar breytu.
concomitant variable, covariate, explanatory variable, independent variable, predictor variable, regressor
- skýringar í reikningskilum**
notes to financial statements

skýringarhlutfall *hk.*

coefficient of determination

skýringarmáttur *kk.*

degree of explanation

skýrsla *kv.*

report; statement²

skömmtun *kv.*

rationing

skömmtunarmiði *kk.*

coupon⁴, ration coupon

skömmtunarseðill *kk.*

food stamp

sköttun *kv.*

skattlagning

taxation

sköttunarnýting *kv.*

tax effort

slakabil *hk.*

verðhjöðnunarbíl

→ *penslubíl*

deflationary gap

slakatími *kk.*

afgangstími

slack time

slaki *kk.*

slack

slembi- *fl.*

handahófs-, hendingar-, tilviljunar-, tilviljunarkenndur

random, stochastic

slembibreyta *kv.*

hending

random variable, stochastic variable, variate

slembiferli *hk.*

stochastic process

slembiganga *kv.* (í tölfræði)

ráf

random walk

slembilíkan *hk.*

óvissulíkan

stochastic model

slembiskekkja *kv.*

hendingarskekkja

Sá hluti skekkju sem er tilviljunar-

kenndur.

random error

slembispá *kv.*

probability forecast

slembitölugjafi *kk.*

process generator, random number generator

slembiúrtak *hk.*

handahófsúrtak

random sample

slembipáttur *kk.*

stochastic element

sléttun *kv.*

jöfnun²

smoothing

sléttur *lo.*

Sjá á sléttu.

slit *hk.* (í reikningshaldi)

wear and tear

slit fyrirtækis

upplausn fyrirtækis

Skipti á búi fyrirtækis og sala á eignum þess vegna gjaldþrots eða vegna ákvörðunar eigenda um að leggja það niður.

liquidation

slitlaus not

Notkun gæða sem ekki eyðast við neyslu, t.d. notkun útsýnis.

nonconsumptive use

slitrótt eftirspurn

intermittent demand

Slutsky-jafna *kv.*

Slutsky equation

smáfyrirtæki *hk.*

→ *meðalstórt fyrirtæki*

small business

smágreiðslusjóður *kk.* (í reikningshaldi)

?lokaður sjóður

Sjóður með tiltekinni fastri upphæð í reiðufé fyrir smágreiðslur og útgjöld hjá fyrirtæki.

imprest², imprest fund, P/C, petty cash

smáiðja *kv.*

small industry

smásala *kv.*

retail, retailing

smásali *kk.*

retailer

smásöluverð *hk.*

retail price

smásöluverslun *kv.*

retail trade

smekkur *kk.* (í eindahagfræði)

taste

smit *hk.*

smitáhrif

→ *tilgáta um launasmít*

spillover¹, spillover effect

smitáhrif *hk. ft.*

smit

→ *tilgáta um launasmít*

spillover¹, spillover effect

snákur *kk.*, oftast með greini

Myntkerfi Evrópu 1972–1979.

European snake, snake

snemmbúnir neytendur (í markaðsfræði)

nýjungagjarnir neytendur, nýjungamenn

Sá hópur neytenda sem kemur í kjölfar brautryðjenda í notkun nýrrar vöru á markaði.

→ *brautryðjendur, síðbúnir neytendur, taglhnýtingar*

early adopters, early majority

snertilausn *kv.*

tangency solution

snertill *kk.*

tangent

snerting *kv.*

tangency

sníkill *kk.*

laumufarþegi

Sá sem nýtur hagræðis af fórnnum annarra.

free rider

sokkinn kostnaður

horfinn kostnaður, orðinn kostnaður,

óafturkræfur kostnaður

Kostnaður sem aldrei endurheimtist.

sunk cost

sókn *kv.* (um veiðiskip)

fishing effort

sóknarmark *hk.*

effort quota, pursuit quota

sóknarmarkskerfi *hk.*

effort quota system, pursuit quota system

sólarlagsákvæði *hk.* (í stjórnunarfræði)

sunset clause

sólblettajafnvægi *hk.* (í peningahagfræði)

extrinsic uncertainty, sunspot equilibrium

sósíalismi *kk.*

jafnaðarstefna, sameignarstefna

socialism

sóun *kv.*

waste¹

sparifé *hk.* (stofnstærð)

savings

sparifjárinnstæða *kv.*

spariinnlán, sparisjóðsinnstæða

savings deposit

sparifjárreikningur *kk.*

sparireikningur

savings account

spariinnlán *hk.*

sparifjárinnstæða, sparisjóðsinnstæða

savings deposit

sparireikningur *kk.*

sparifjárreikningur

savings account

sparisjóðsinnstæða *kv.*

sparifjárinnstæða, spariinnlán

savings deposit

sparisjóður *kk.*

savings bank

sparnaðarfall *hk.*

savings function

sparnaðarhlutfall *hk.*

saving-income ratio, savings rate

sparnaðarhneigð *kv.*

sparnaðarvilji

propensity to save

sparnaðarvilji *kk.*

sparnaðarhneigð

propensity to save

sparnaðarþverstæða *kv.*

paradox of thrift

sparnaður *kk.* (flæðistærð)

saving

sparnaður einstaklinga

personal savings

sparnaður fyrirtækja

corporate savings

sparneytinn *lo.*

orkusparandi

energy efficient

sparsemi¹ *kv.*

hagsýni

economy³

sparsemi² *kv.*

ráðdeild

thrift

spá¹ *kv.*

forecast¹, prediction

spá² *so.*

forecast², predict

spábil *hk.*

forecast interval

spábirgðir *kv. ft.*

anticipation stock

spágildi *hk.*

reiknað gildi

predicted value

spákaupmennska *kv.*

speculation

spálíkan Winters

Winter's smoothing procedure

spáskekkja *kv.*

forecast error

spásvið *hk.*

spátími

forecast horizon

spásvæði *hk.*

forecast region

spátími *kk.*

spásvið

forecast horizon

spáverðlagning *kv.*

Verðlagning sem tekur tillit til heildarframléiðslu í framtíðinni.

preemptive pricing

spægilvirkur *lo.* (í eindahagfræði)

sjálfhverfur

reflexive

spilliefni *hk.*

hættulegur úrgangur

hazardous waste

spilling *kv.*

corruption

spláesing *kv.* (í hagrannsóknnum)

fléttun

Það að að flétta saman t.d. tímaröðum.

splicing

sporgöngumaður á markaði (í markaðsfræði)

Sá sem kemur í kjölfar leiðtoga á markaði.

market follower

spunadýfa *kv.*

downward spiral

spurnareining *kv.*

enquiry unit, observation unit

spurningaaðferð *kv.*

question method

spurningaeyðublað *hk.*

questionnaire

spurningakönnun *kv.*

survey research

spönn *kv.*

range

staða *kv.* (á reikningi)

reikningsjöfnuður, ?saldó

balance³

staðalfrávik *hk.*

standard deviation

staðall *kk.*

standard

staðaltímakerfi vinnuhreyfinga

Kerfi til að ákveða staðaltíma ýmissa hreyfinga.

motion-time systemstaðaltímalaunakerfi *hk.***standard-hour system**staðaltími *kk.* (í framleiðslufræði)**standard time**staðarnet *hk.***LAN, local area network**staðarstíki *kk.***location parameter**staðaruppbót *kv.***location allowance, wage premium for locational disamenities**staðarvalsfræði *kv.***location theory**staðaryfirburðir *kk. ft.***location advantage**

staðbundið verksmiðjuskipulag

Skipulag verksmiðju þar sem vara er ekki færð úr stað meðan á framleiðslu hennar stendur.

fixed-position layoutstaðbundinn *lo.***local**

staðbundinn stöðugleiki

local stability

staðfest pöntun

firm orderstaðfesta *so.***ratify²**staðfesting *kv.***confirmation, ratification**staðfestingarbréf *hk.*

Staðfestingarbréf stjórnar félags með ársreikningi.

letter of representation, representation letterstaðganga *kv.*

staðkvæmni

substitution

staðganga aðfanga

aðfangaskipti, staðkvæmd aðfanga

input substitutionstaðgengill¹ *kk.*

afleysingamaður

replacement¹staðgengill² *kk.*

varamaður

substitute²staðgreiðsluafsláttur *kk.***cash discount**staðgreiðslukerfi *hk.*

pay-as-you-earn (*br.*), **PAYE** (*br.*),

staðgreiðsluviðskipti *hk. ft.***cash transaction**staðgönguáhrif *hk. ft.*

skiptaáhrif, staðkvæmdaráhrif, víxláhrif

substitution effectstaðgöngunæmi *hk.*

skiptanæmi, skiptateygni, staðgönguteygni

elasticity of substitutionstaðgönguteygni *kv.*

skiptanæmi, skiptateygni, staðgöngunæmi

elasticity of substitutionstaðgönguvara *kv.*

skiptivara, staðkvæm vara

→ *gæði¹*

substitute¹, substitute good

staðkvæm vara

skiptivara, staðgönguvara

→ *gæði¹*

substitute¹, substitute good

staðkvæmd aðfanga

aðfangaskipti, staðganga aðfanga

input substitutionstaðkvæmdaráhrif *hk. ft.*

skiptaáhrif, staðgönguáhrif, víxláhrif

substitution effectstaðkvæmni *kv.*

staðganga

substitutionstaðla *so.***standardize**

staðlaður framvirkur samningur*staðlaður frestssamningur*

Staðlaður markaðshæfur samningur um kaup eða sölu á vöru, gjaldeyri eða verðbréfum á tilteknum tíma á fastákveðnu verði.

futures, futures contract**staðlaður frestssamningur****staðlaður framvirkur samningur***futures, futures contract****staðlaus lo.****counterfactual****staðráðning kv.****gate hiring****staðreyndahagfræði kv.****positive economics****staðreyndastaðhæfing kv.****positive statement****staðsetning kv.****location****staðsetning vöru****positioning, product positioning****staðverðsreikningskil hk. ft.**

constant dollar accounting (am.),
general price level accounting, purchasing power accounting (br.)

?staðvirða so.*raunvirða***deflate****?staðvirði hk.***fast verðlag, fastaverð**→ á föstu verðlagi***constant prices****?staðvirðir kk.***raunvirðir*

Verðvísitala notuð til að reikna raunvirði.

deflator**?staðvirtur lo.***raunvirtur***deflated****standa í járnum***koma út á sléttu, ná jöfnuði***break even****starf hk.***atvinna, vinna¹***employment¹, job¹, occupation¹, work¹****starfa so.***vinna³***work³****starfa í lausamennsku****freelance²****starfaskipting kv.****occupational distribution****starfaskipulag hk.****functional departmentation****starfsauðgun kv.***starfsfylling***job enrichment****starfsánægja kv.****job satisfaction****starfsbræðraeftirlit hk.****peer review****starfsdeiling kv.**

Það að tveir menn eða fleiri deila sama starfi.

job sharing, work sharing**starfseinkenni hk.****job characteristic****starfsemi kv.****activity¹****starfsferill kk.***starfsframi***career¹****starfsferilsáform hk.****career path****starfsfé hk. (fyrirtækis)**

Fé í formi fjárfestinga, hagnaðar eða lánsfjár til að fjármagna rekstur.

capital⁴**starfsfólk hk.***starfslið¹***personnel, staff****starfsfólk í þjónustu****service staff****starfsframi kk.***starfsferill***career¹**

starfsfylling <i>kv.</i> <i>starfsauðgun</i> job enrichment	selling
starfsgrein <i>kv.</i> occupation², trade³	starfsskipan <i>kv.</i> job layout
starfsgreinasamband <i>hk.</i> industrial union	starfsstaður fyrirtækis (í hagskýrslum) → <i>rekstrareining</i> local unit
starfsgreining <i>kv.</i> job analysis	starfsstefna fyrirtækis business strategy
starfshönnun <i>kv.</i> job design	starfssvið <i>hk.</i> <i>verkahringur</i> job scope
starfslið ¹ <i>hk.</i> <i>starfsfólk</i> personnel, staff	starfsumsókn <i>kv.</i> job application
starfslið ² <i>hk.</i> <i>mannafli</i> workforce¹	starfsvíkkun <i>kv.</i> Það að auka fjölbreytni starfs. horizontal expansion of work, job enlargement
starfslok <i>hk. ft.</i> retirement²	starfsþjálfun <i>kv.</i> occupational training
starfslýsing <i>kv.</i> job description	stefna <i>kv.</i> policy; strategy²
starfsmaður <i>kk.</i> worker	stefna í fjármálum hins opinbera <i>fjármálastefna stjórnvalda, stefna í ríkisfjármálum</i> fiscal policy
starfsmannadeild <i>kv.</i> human resources department, personnel department	stefna í markaðssetningu marketing strategy
starfsmannafyrirtæki <i>hk.</i> Fyrirtæki í eigu starfsmanna. employee-owned firm	stefna í ríkisfjármálum <i>fjármálastefna stjórnvalda, stefna í fjármálum hins opinbera</i> fiscal policy
starfsmannaráðgjöf <i>kv.</i> employee counselling	stefna stjórnvalda <i>stjórnarstefna</i> government policy
starfsmannastefna <i>kv.</i> human resource strategy, personnel policy	stefna söludeildar sales force strategy
starfsmannastjórnun <i>kv.</i> human resources management, personnel management	stefnufesta <i>kv.</i> commitment²
starfsmannavelta <i>kv.</i> personnel turnover	stefnuhagfræði <i>kv.</i> <i>forskriftarhagfræði, gildislæg hagfræði</i> normative economics
starfsmat <i>hk.</i> job evaluation	stefnumark <i>hk.</i> <i>stefnumið</i> policy target
starfsnám <i>hk.</i> vocational training	
starfsráðgjöf <i>kv.</i> job counselling, occupational coun-	

stefnumið <i>hk.</i> <i>stefnumark</i> policy target	stighækkandi <i>lo.</i> progressive²
stefnumótun <i>kv.</i> (í stjórnunarfræði) strategic planning	stiglækkandi <i>lo.</i> regressive
stefnuviðhorf <i>hk.</i> (í þjóðhagfræði) policy stance	stiglækkandi skattur regressive tax
stefnuviðhorf í peningamálum (í þjóðhagfræði) monetary stance	stigskiptur tekjuskattur graduated income tax
stefnuviðhorf í ríkisfjármálum (í þjóðhagfræði) fiscal stance	stigull <i>kk.</i> gradient
stefnuviðmið <i>hk.</i> policy guideline	stigveldi <i>hk.</i> <i>þrepveldi</i> hierarchy
stemma af (í reikningshaldi) balance⁵	stikabundið próf <i>stikapróf</i> parametric test
sterka meðaltalslögmálið (í tölfræði) strong law of large numbers	stikapróf <i>hk.</i> <i>stikabundið próf</i> parametric test
sterkur gjaldmiðill hard currency	stiki <i>kk.</i> parameter
stétt <i>kv.</i> class; socioeconomic group (skýr.)	stillikostnaður <i>kk.</i> <i>skiptikostnaður, uppsetningarkostnaður</i> Kostnaður við að skipta um framleiðslu. changeover cost, setup cost
stéttaátök <i>hk. ft.</i> class conflict	stillitími <i>kk.</i> <i>uppsetningartími</i> changeover time, internal time, setup time
stéttarfélag <i>hk.</i> <i>verkalýðsfélag</i> labor union (<i>am.</i>), trades union, trade union (<i>br.</i>), union	stjarna <i>kv.</i> (í markaðsfræði) Vara með háa markaðshlutdeild á ört vaxandi markaði. → <i>grey, mjólkurkúr, vonarpeningur</i> star
stéttarfélag iðnaðarmanna <i>iðnaðarmannafélag</i> Hagsmunafélag þeirra sem vinna í sömu iðngrein. craft union	stjórn ¹ <i>kv.</i> <i>stjórnun</i> administration¹, management
stéttarfélag opinberra starfsmanna civil servants' union, government union	stjórn ² <i>kv.</i> (fyrirtækis eða stofnunar) <i>stjórnarnefnd</i> board, board of directors
stéttarfélagsgjald <i>hk.</i> trade-union dues, union dues	stjórn peningamála monetary management
stéttarfélagshygja <i>kv.</i> trade unionism, unionism	stjórn umhverfisþátta <i>umhverfisstjórn</i> environmental control
stéttaskipting <i>kv.</i> class division	
stéttlaust samfélag classless society	

stjórna *so.*

stýra

control⁴

stjórnandi¹ *kk.*

administrator², **executive**, **manager**;
supervisor²

stjórnandi² *kk.* (einkum eigin fyrirtækis)

sjálfstæður atvinnurekandi

entrepreneur³

stjórnarformaður *kk.*

chairman of the board

stjórnarmaður *kk.*

Sá sem situr í stjórn fyrirtækis eða stofnunar.

board director, **director**³

stjórnarnefnd *kv.*

*stjórn*²

board, **board of directors**

stjórnarstefna *kv.*

stefna stjórnvalda

government policy

stjórnarstofnun *kv.*

stjórnsýsluskrifstofa

administration² (skýr.), **agency**¹ (*am.*)

stjórnbrestur *kk.* (í almannavalsfræði)

ríkisbrestur

Munurinn á fullkomnu ríkisvaldi og raunveruleikanum.

→ *markaðsbrestur*

government failure

stjórnendaúttekt *kv.*

stjórnunarúttekt

management audit

stjórnleysisstefna *kv.*

anarchism

stjórnmalahagfræði *kv.*

political science

stjórnmalahagfræði¹ *kv.*

hagfræði stjórnmalanna

constitutional economics

stjórnmalahagfræði² *kv.*

political economy (skýr.)

stjórnskipulag *hk.*

organizational structure

stjórnsýsla *kv.*

administration³

stjórnsýsluskólinn *kk.*

Kenningakerfi í stjórnsýslufræðum.

administrative school

stjórnsýsluskrifstofa *kv.*

stjórnarstofnun

administration² (skýr.), **agency**¹ (*am.*)

stjórnun *kv.*

*stjórn*¹

administration¹, **management**

stjórnun markaðsmála

markaðsstjórnun

marketing management

stjórnunarefirlit *hk.*

administrative control

stjórnunareining *kv.*

stýrieining

control unit

stjórnunarferli *hk.*

management process

stjórnunarfræði *kv.*

stjórnunarvísindi

management science

stjórnunarfræðsla *kv.*

management training

stjórnunarkostnaður *kk.*

administrative expense

stjórnunarspönn *kv.*

Fjöldi undirmanna á tilteknu undirþrepi.

span of control

stjórnunarstig *hk.*

stjórnunarþrep

level of management

stjórnunarúttekt *kv.*

stjórnendaúttekt

management audit

stjórnunarfræði *hk. ft.*

stjórnunarfræði

management science

stjórnunarþrep *hk.*

stjórnunarstig

level of management

- stoðbreyta** *kv.*
aðstoðarbreyta, hjálparbreyta, hækja
instrumental variable
- stoðdeild** *kv.*
ancillary department
- stoðstarfsemi** *kv.*
ancillary activity
- stoðvörur** *kv. ft.*
stuðningsvörur
complementary commodities, complementary goods, complementary products, complements
- stofn** *kk.*
stofnstærð, stöðustærð
stock⁴
- stofna til¹** (um lán)
taka
float⁶
- stofna til²** (um kostnað)
incur
- stofnana- og fyrirtækjamarkaður**
organizational market
- stofnanafjárfestir** *kk.*
institutional investor
- stofnanahagfræði** *kv.*
kerfishagfræði
institutional economics
- stofnanamarkaður** *kk.*
government market
- stofnfé** *hk.*
contributed capital
- stofngengi** *hk.*
par value²
- stofnkostnaður** *kk.* (fyrirtækis)
start-up costs
- stofnsamningur** *kk.*
stofnskrá
Samningur um stofnun félags, hlutafélags eða einkahlutafélags.
→ *samþykktir hlutafélags*
articles of incorporation (am.), memorandum of association (br.)
- stofnskrá** *kv.*
**stofnsamningur*
→ *samþykktir hlutafélags*
- articles of incorporation (am.), memorandum of association (br.)**
- stofnstærð** *kv.*
stofn, stöðustærð
stock⁴
- stofnun¹** *kv.*
establishment², institution¹
- stofnun²** *kv.*
félag², samtök
organization¹
- stofnun lögpersónu**
incorporation
- stofnvextir** *kk. ft.*
grunnvextir
base interest rate, base rate
- Stokkhólmsskólinn í hagfræði**
Stockholm school of economics
- stór** *lo.*
Sjá í stórum heildum.
- stóriðja** *kv.*
orkufrekur iðnaður
power-intensive industry
- stórkaupmaður** *kk.*
heildsali
wholesaler
- stórmarkaður** *kk.*
supermarket
- stórsala** *kv.*
Sjá í stórsölu.
- straumstærð** *kv.*
flæðistærð
flow², flow variable
- streita** *kv.*
stress
- stríkkannlegur** *lo.*
þenjanlegur
homothetic
- strjál breyta**
discrete variable
- strjál töf**
discrete lag
- stuðlarit** *hk.*
histogram
- stuðlavektor** *kk.*
stuðlavigur

coefficient vector	stýring á afkastagetu
stuðlavigur <i>kv.</i>	capacity control
<i>stuðlavektor</i>	stýririt <i>hk.</i>
coefficient vector	control chart
stuðningsvörur <i>kv. ft.</i>	stýrt gengisflot
<i>stoðvörur</i>	managed float, managed floating
complementary commodities, complementary goods, complementary products, complements	stærð fiskistofns
stuðull <i>kk.</i>	fish population
<i>margfaldari</i>	stærðaráhrif <i>hk. ft.</i>
multiplier	scale effect
stundarávinningur <i>kk.</i>	stærðarhagkvæmni <i>kv.</i>
temporary gain	<i>margfeldishagkvæmni, margfeldishagræði, stærðarhagræði</i>
stundargengi <i>hk.</i>	→ <i>ðhagkvæmni stærðar</i>
<i>dægurgengi</i>	economies of scale, scale economies
spot exchange rate, spot rate	stærðarhagræði <i>hk.</i>
stundarmarkaður <i>kk.</i>	<i>margfeldishagkvæmni, margfeldishagræði, stærðarhagkvæmni</i>
<i>dægurmarkaður</i>	→ <i>ðhagkvæmni stærðar</i>
spot market	economies of scale, scale economies
stundarverð <i>hk.</i>	stærðfræðigreining <i>kv.</i>
<i>dægurverð</i>	calculus
spot price	stærðfræðileg bestun
styrking <i>kv.</i>	mathematical programming
reinforcement	stærðfræðileg þrepun
styrkleikastig fjármagns	<i>þrepun</i>
capital intensity ratio	induction²
styrkur ¹ <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum)	stöð <i>kv.</i> (í framleiðslufræði)
<i>gjafafé, óafturkræft framlag</i>	<i>dilkur</i>
grant², unilateral transfer	cell
styrkur ² <i>kk.</i>	stöðluð ákvörðun
subsidy²	programmed decision
stýfður <i>lo.</i>	stöðluð geymslueining
<i>skorinn</i>	standard container
truncated	stöðluð normaldreifing
stýra <i>so.</i>	standardized normal distribution, standard normal distribution, unit normal distribution
<i>stjórna</i>	stöðluð vara
control⁴	standard goods
stýrieining <i>kv.</i>	stöðlun <i>kv.</i>
<i>stjórnareining</i>	standardization
control unit	stöðnun <i>kv.</i>
stýrikerfi <i>hk.</i> (í tölvu)	economic stagnation, stagnation
operating system², OS	
stýring <i>kv.</i>	
control¹	

stöðug skoðun

*samfelld skoðun***continuous review, on-going review**stöðugleiki *kk.**festa¹***stability**

stöðugt ástand

*kyrrstaða***stationary state**

stöðugt gengi

stable exchange rate

stöðugt verðlag

*verðlagsfesta***price stability**stöðugur¹ *lo.**fastur***stable**stöðugur² *lo.**kyrrstæður, sístæður***static, stationary**stöðugur³ *lo.**jafn***steady**stöðuhækkun *kv.***promotion²**stöðulíkan *hk.**kyrrt líkan*

Líkan sem ekki er tímatengt.

static modelstöðustærð *kv.**stofn, stofnstærð***stock⁴**

stöðvafyrirkomulag við framleiðslu

*dilkafyrirkomulag við framleiðslu***cellular manufacturing**stöðvarstjóri *kk.* (í framleiðslufræði)*dilkastjóri***cell manager**stöplarit *hk.***block chart**sundurlægur *lo.* (í leikjafraði)*aðskilinn***disjoint**svarfall *hk.**viðbragðsfall***reaction function**svarseining *kv.***reporting unit**svartamarkaður *kk.**svartur markaður***black market**svartsýnismarkaður *kk.**dumbungsmarkaður*→ *bjartsýnismarkaður***bear market**

svartur markaður

*svartamarkaður***black market**sveifla *kv.*→ *hagsveifla***cycle²**sveiflubirgðir *kv. ft.***cycle inventory, cycle stock**sveifluhæð *kv.* (í stærðfræði)*útslag***amplitude**sveiflujafnandi *lo.***countercyclical**

sveigjanlegt framleiðslukerfi

flexible manufacturing system, FMS

sveigjanlegt gengi

flexible exchange rate

sveigjanlegur vinnutími

flexible working hours, flexitime,**flexitime**sveigjanleiki *kk.***flexibility**sveitarfélag *hk.***municipality¹**sveitarfélagsbréf *hk.*

Skuldabréf gefið út af sveitarfélagi.

municipal bondsveitarfélög *hk. ft.**sveitarstjórnir*

Hluti stjórnkerfisins.

→ *ríkið***local government¹**sveitarstjórn *kv.***council (br.), local authority (br.), local government² (am.), municipality²**

- sveitarstjórnir *kv. ft.*
sveitarfélög
 Hluti stjórnkerfisins.
 → *ríkið*
local government¹
- svipull *lo.*
brigðull, hverfull
transitory
- svæðahagfræði *kv.*
byggðahagfræði
regional economics
- svæðaskipting *kv.*
zoning
- svæðaskipulag *hk.*
territorial departmentation
- svæðaskörun *kv.*
cross-hauling
- svæðastefna í mengunarmálum
 Kerfi sem leyfir verslun með mengunar-
 leyfi innan tiltekings svæðis.
bubble policy
- svæði *hk.*
region
- svæðis- *fl.*
regional
- svæðisbundin markaðsáætlun
territory marketing plan
- svæðislæg dreifing
landfræðileg útbreiðsla
spatial diffusion
- svæðisverðlagning *kv.*
 Verðlagning miðuð við framleiðslu-
 verð að viðbættum flutningskostnaði frá
 framleiðslustað.
basing-point pricing
- systurfélag *hk.*
*hluteildarfélag*¹
 Hlutafélag sem tilheyrir samsteypu fyr-
 irtækja sem eru innbyrðis tengd með
 hlutafjäreign.
 → *dótturfélag, móðurfélag, venslafélag*
affiliate, affiliated company (*br.*)
- sýna *so.*
display²
- sýndareftirspurn *kv.*
notional demand
- sýndarframboð *hk.*
notional supply
- sýndarviðskipti *hk. ft.* (í verðbréfavíð-
 skiptum)
market manipulation
- sýni *hk.*
sýnishorn
sample¹
- sýnineysla *kv.*
fltkunarneysla
conspicuous consumption
- sýning *kv.*
display¹
- sýnishorn *hk.*
sýni
sample¹
- sýnistaka *kv.*
úrtaka
sampling
- sækjast eftir
demand³
- sætistala *kv.*
rank
- söðulpunktur *kk.* (í stærðfræði)
saddle point
- söfnun *kv.*
collection²
- söfnunarfé *hk.*
subscription⁵
- söfnunarsjóður lífeyrissparnaðar
funded pension fund
- söguleg hagfræði
historical economics
- söluafstaða *kv.*
 Afstaða fyrirtækis til markaðar.
selling concept
- söluárangur *kk.*
sales effect
- söluátak *hk.*
söluherferð
sales campaign, sales drive
- sölubónus *kk.*
 Bónus greiddur sölumönnum fyrir sölu

á tiltekinni vöru.	→ kaupréttur
push money	put, put option
sölufolk <i>hk.</i>	sölusamningur <i>kk.</i>
sales force	sales contract
sölufyrirtæki <i>hk.</i>	sölusamtök <i>hk. ft.</i>
<i>sölusamtök</i>	<i>sölufyrirtæki</i>
marketing organization, sales organization¹	marketing organization, sales organization¹
sölugengi <i>hk.</i>	söluskattur <i>kk.</i>
selling rate	sales tax
sölugreining <i>kv.</i>	söluskilmálar <i>kk. ft.</i>
sales analysis	terms of sale
söluhagnaðarskattur <i>kk.</i>	söluskipulag <i>hk.</i> (innan fyrirtækis)
<i>skattur á söluhagnað</i>	<i>sölukerfi</i>
capital gains tax	sales organization²
söluhagnaður <i>kk.</i>	söluspá <i>kv.</i>
<i>verðhækkunarágóði</i>	sales forecast
Hagnaður af sölu eignar.	sölusveifla <i>kv.</i>
capital gain	sales wave
söluhagnaður eigna (í reikningshaldi)	sölusvæði <i>hk.</i>
gain on sale of assets	sales territory
söluherferð <i>kv.</i>	sölutap <i>hk.</i>
<i>söluátak</i>	<i>verðlækkunartap</i>
sales campaign, sales drive	Tap af sölu eignar.
söluhæfur <i>lo.</i>	capital loss
<i>markaðshæfur</i>	sölutekjur <i>kv. ft.</i>
marketable	sales revenue
sölujafna <i>kv.</i>	sölutryggð útgáfa (í verðbréfavíðskiptum)
sales equation	underwritten issue
sölukerfi <i>hk.</i>	sölutryggingarhópur <i>kk.</i>
<i>söluskipulag</i>	underwriting syndicate
sales organization²	sölutryggja <i>so.</i> (í verðbréfavíðskiptum)
sölukostnaður <i>kk.</i>	underwrite¹
selling expenses	sölutryggjandi <i>kk.</i>
sölukvóti <i>kk.</i>	underwriter¹
sales quota	söluvara <i>kv.</i>
sölumagnsaðferð <i>kv.</i>	<i>söluvarningur; varningur²</i>
percentage-of-sales method	merchandise, merchandize (am.)
sölumatsaðferð <i>kv.</i>	söluvarningur <i>kk.</i>
sales-estimation method	<i>söluvara, varningur²</i>
söluréttur <i>kk.</i>	merchandise, merchandize (am.)
<i>söluvilnun</i>	söluvilnun <i>kv.</i>
Réttur til að selja eign, einkum hluta- bréf, á ákveðnu verði, á ákveðnum tíma eða fyrir ákveðinn tíma.	<i>söluréttur</i> Réttur til að selja eign, einkum hluta-

bréf, á ákveðnu verði, á ákveðnum tíma
eða fyrir ákveðinn tíma.

→ *kaupréttur*
put, put option

T

tafadreifing *kv.* (í tölfræði)

distributed lag

tafarvirki *kk.*

lag operator

tafarvog *kv.*

vægi tafar

lag weight

tafin breyta

lagged variable

taglhnýtingar *kk. ft.* (í markaðsfræði)

Þeir sem síðastir taka við nýjungum á
markaði.

→ *brautryðjendur, síðbúnir neytendur,*
snemmbúnir neytendur

laggards

taka *so.* (um lán)

*stofna til*¹

float⁶

taka lögtaki *úrelt*

distrain

taka ráðin í (um fyrirtæki)

taka yfir

take over

taka upp gullfót

monitize gold

taka úr umferð (um hlutabréf)

Útgefandi ógildir útgáfu hlutabréfa og
tekur þau úr umferð.

retire

taka út (um peninga)

withdraw

taka yfir (um fyrirtæki)

taka ráðin í

take over

takmark *hk.*

*markmið, tilgangur*¹

goal, objective, target

takmarkaður aðgangur (um almenning
eða auðlind)

→ *ótakmarkaður aðgangur*

restricted access

takmarkandi *lo.*

restrictive²

takmarkandi þáttur

limiting factor

takmörkuð ábyrgð

limited liability

takmörkun¹ *kv.* (í stærðfræði)

*skilyrði*², *skorða*

constraint

takmörkun² *kv.* (í stærðfræði)

þrenging

restriction

takmörkun á afkastagetu

capacity constraint

tala¹ *kv.*

númer

number

tala² *kv.* (í hagmælingum)

tölustærð

scalar

tap¹ *hk.*

tjón

Sjá í tapi.

loss

tap² *hk.* (á rekstrarreikningi)

net loss

tapleikur *kk.* (í leikjafræði)

afleikur

negative-sum game

taxtafrávik *hk.* (um launataxta)

labor-rate variance

táknfé *hk.*

token money

táknkjöf *kv.*

signalling

tálmi *kk.*

hindrun, tálmun

barrier

tálmun *kv.*

hindrun, tálmi

barrier

tégrun *kv.* (í stærðfræði)

heildun

integration¹

teiknakennning *kv.*

Kennning um að breytingar á arðgreiðslum gefi vísbendingar um hvað stjórnendur fyrirtækis halda um gengi þess í framtíðinni.

information content hypothesis, signalling hypothesis

tekju- eða skuldahlið (í reikningshaldi)

credit⁵, credit side

tekju- og útgjaldareikningur

income and outlay account

tekjuafgangur *kk.* (í reikningshaldi)

earnings³, net income

tekjuáhrif *hk. ft.*

income effect

tekjubrestur *kk.*

income failure

tekjubréf *hk.*

Hagnaðartengt hlutdeildarskuldabréf.

income bond

tekjudreifing *kv.* (í þjóðhagfræði)

distribution of income²

tekjudreifingarfræði *kv.*

distribution theory²

tekjuflæði *hk.*

tekjustraumur

income flow, income stream

tekjufórni *kv.*

forgone earnings

tekjuhlið *kv.*

income side

tekjuhlutur *kk.*

hlutdeild í tekjum

income share

tekjujaðar *kk.*

ferill tekjukosta, tekjumörk

income possibility curve

tekjujöfnun *kv.*

income equalization; redistribution of income

tekjujöfnunarskattur *kk.*

jöfnunarskattur

Skattur sem hefur áhrif á tekjuskiptingu.

redistributive tax

tekjujöfnunarstefna *kv.*

income equalization policy

tekjumörk *hk. ft.*

ferill tekjukosta, tekjujaðar

income possibility curve

tekjunæmi *hk.*

tekjuteygni

income elasticity of demand

tekjuþróf *hk.*

earnings test

tekjur¹ *kv. ft.* (af sölu eða rekstri)

income (skýr.); **proceeds²**

tekjur² *kv. ft.*

receipts

tekjur³ *kv. ft.* (í reikningshaldi og þjóðhagsreikningum)

revenue (skýr.)

tekjur af eigin atvinnurekstri (í þjóðhagsreikningum)

Hagnaður að meðtöldum eigin launum atvinnurekenda.

entrepreneurial income

tekjur einstaklings

personal income

tekjur hins opinbera

→ *ríkistekjur*

general government receipts, general government revenue

tekjuregla *kv.*

revenue recognition principle

tekjureikningur <i>kk.</i>	income transfer
income account	tekjutrygging <i>kv.</i>
tekjurykkur <i>kk.</i>	income supplement
Snögg tekjubreyting í hagkerfinu.	tekjuuppbót <i>kv.</i> (í eindahagfræði)
income shock	income subsidy
tekjusjóður <i>kk.</i>	tekjuþróun <i>kv.</i>
income fund	income development
tekjuskattsskuldbinding <i>kv.</i> (í reikningshaldi)	tekjuöflunargeta <i>kv.</i>
deferred income tax liability	earnings capacity
tekjuskattur <i>kk.</i>	tekjuöflunarkerfi <i>hk.</i>
income tax	revenue system
tekjuskipting <i>kv.</i>	tengd framleiðsla
<i>skipting þáttatekna</i>	<i>samframleiðsla</i>
Skipting tekna á framleiðsluþætti.	joint production
distribution of income¹, functional distribution of income, functional income distribution	tengdar afurðir
tekjuskiptingaruppgjör þjóðhagsreikninga	joint products
income approach to GNP measurement	tengja við vísitölu
tekjuskorður <i>kv. ft.</i>	<i>vísitölubinda</i>
income constraint	index²
tekjustefna <i>kv.</i>	tengsl <i>hk. ft.</i> (við félag o.þ.h.)
incomes policy	affiliation
tekjustig <i>hk.</i>	tengslamyndun <i>kv.</i>
income level	Það að koma á tengslum, t.d. milli aðila í viðskiptalífinu.
tekjustraumur <i>kk.</i>	networking
<i>tekjuflæði</i>	tengslarit <i>hk.</i>
income flow, income stream	<i>samskiptarit</i>
tekjusveiflur <i>kv. ft.</i>	chart, gang process
income fluctuations	teygjð framboð
tekjutengdur <i>lo.</i>	<i>næmt framboð</i>
income-linked	elastic supply
tekjuteygni <i>kv.</i>	teygjin eftirspurn
<i>tekjunæmi</i>	<i>næm eftirspurn</i>
income elasticity of demand	elastic demand
tekjutilfærsla <i>kv.</i> (í fjármálum hins opinbera)	teyginn <i>lo.</i>
<i>tilfærsla tekna</i>	<i>næmur</i>
Haft um tilfærslur eða millifærslur hins opinbera, svo sem barnabætur.	elastic
→ <i>fjármagnstilfærsla, rekstrartilfærsla, tilfærsla²</i>	teygni <i>kv.</i>
	<i>næmi</i>
	elasticity
	tékkareikningur <i>kk.</i>
	<i>ávísanareikningur</i>
	checking account (<i>am.</i>), current account¹ (<i>br.</i>)

tékki *kk.*

*ávísun*¹

check (*am.*), **cheque** (*br.*)

tílbod¹ *hk.*

Tílbod í vöru eða verk sem boðið hefur verið út.

→ *útbod*

bid², **competitive bid**

tílbod² *hk.*

tender¹

tílfærsla¹ *kv.*

millifærsla

transfer²

tílfærsla² *kv.* (í fjármálum hins opinbera)

Tekju- eða fjármagnstílfærsla.

→ *fjármagnstílfærsla*, *rekstrartílfærsla*, *tekjutílfærsla*

transfer payment

tílfærsla tekna (í fjármálum hins opinbera)

tekjutílfærsla

Haft um tílfærslur eða millifærslur hins opinbera, svo sem barnabætur.

→ *fjármagnstílfærsla*, *rekstrartílfærsla*, *tílfærsla*²

income transfer

tílfærslukerfi *hk.*

transfer program

tílfærslutekjur *kv. ft.*

transfer income

tílgangur¹ *kk.*

markmið, *takmark*

goal, **objective**, **target**

tílgangur² *kk.* (í stjórnunarfræði)

hlutverk

mission

tílgáta¹ *kv.*

ágiskun, *getgáta*

conjecture

tílgáta² *kv.*

hypothesis

tílgáta um launasmit

Sú tílgáta að kjarasamningar í einni atvinnugrein hafi áhrif á samninga í öðrum greinum og jafnframt að yfirborgan-

ir í einni grein berist til annarra greina.

spillover hypothesis

tílgáta um varanlegar tekjur

frambúðartekjुकennning

permanent-income hypothesis

tílgátupróf *hk.*

tölfræðileg prófun, *tölfræðilegt próf*

Tölfræðileg aðferð til að ákveða hvort tílgátu verði hafnað eða haldið.

statistical test

tílgátuprófun *kv.*

hypothesis testing

tíllögukerfi *hk.* (í stjórnunarfræði)

uppástungukerfi

suggestion system

tíltraunahagfræði *kv.*

experimental economics

tíltraunamarkaður *kk.*

test market

tíltraunarannsóknir *kv. ft.*

experimental research

tíltreikna *so.*

impute

tílskipað verð

Framleiðendur ákveða visst verð; selt magn ræðst af verði.

administered price

tílskipanahagkerfi *hk.*

command economy

tíltekinn *lo.*

specific⁴

tílviljunar- *fl.*

handahófs-, *hendingar-*, *slembi-*, *tílviljunarkenndur*

random, **stochastic**

tílviljunarkenndur *lo.*

handahófs-, *hendingar-*, *slembi-*,

tílviljunar-

random, **stochastic**

tílviljunarskref *hk.* (í leikjafræði)

chance move

tílvísun *kv.*

reference¹

títill *kk.*

heiti

title²
tíðasta gildi (í tölfraði)
algegasta gildi, kryppugildi
modal value, mode
tíðnibil *hk.*
frequency interval
tíðnidreifing *kv.*
frequency distribution
tímaathugun *kv.*
tímarannsókn
time study
tímaáætlun *kv.*
tímatafla
schedule
tímabil *hk.* (í framleiðslufræði)
time bucket
tímabundinn *lo.*
bráðabirgða-
temporary
tímabundinn mismunur (í reiknings-
haldi)
temporary difference
tímaforgangur *kk.*
tímagildismat
time preference
tímafrek neyslugæði
time-intensive commodity
tímagildismat *hk.*
tímaforgangur
time preference
tímamismunur *kk.*
timing difference
tímaraðgreining *kv.*
time-series analysis
tímarannsókn *kv.*
tímaathugun
time study
tímaröð *kv.* (í hagamælingum)
Runa af gildum tiltekinnar stærðar sem
fengin eru á mismunandi tímum og rað-
að eftir tíma. Ýmsar vísitölur eru dæmi
um tímaröð.
time series
tímasetning *kv.*
timing

tímastaðall *kk.*
time standard
tímastíllt framleiðsla (í framleiðslu-
fræði)
Framleiðsla í tæka tíð til þess að birgðir
verði óþarfar.
JIT (manufacturing), just-in-time
(manufacturing)
tímatafla *kv.*
tímaáætlun
schedule
tímatengd hagfræði
kvik hagfræði
dynamic economics, dynamics¹
tímatengd jafnvægisgreining
kvik jafnvægisgreining
comparative dynamics
tímatengdur *lo.*
kvikur
dynamic
tímatöf *kv.*
töf
lag
tímavirði *hk.* (í verðbrefaviðskiptum)
time value
tímayfirlit *hk.*
time schedule
tímaþáttur *kk.*
time factor
tíundarmark *hk.*
decile
tjón *hk.*
tap¹
loss
tjón vegna náttúruhamfara
catastrophic losses
tjónsfall *hk.*
damage function
TMU-tímaeining *kv.*
1/100.000 úr klukkustund eða 0,036
sekúndur.
time-measurement unit, TMU
togaðferð *kv.*
pull strategy

togstreita <i>kv.</i> <i>ágreiningur, deila</i> conflict	trúnaður <i>kk.</i> <i>leynd</i> → <i>bankaleynd, þagnarskylda</i> confidentiality
tollabandalag <i>hk.</i> <i>markaðsbandalag</i> customs union	tryggð leikáætlun security strategy
tollastefna <i>kv.</i> tariff policy	trygging¹ <i>kv.</i> <i>ábyrgð¹, veð</i> collateral¹, security¹
tollkvóti <i>kk.</i> tariff-quota	trygging² <i>kv.</i> <i>vátrygging</i> insurance
tollskrá <i>kv.</i> tariff¹	trygging fjárskuldbindingar¹ Fjárskuldbindingar tryggðar með veði. collateral security
tollskýrsla <i>kv.</i> bill of entry, customs declaration	trygging fjárskuldbindingar² Ábyrgð þriðja manns á fjárskuldbindingum. third-party security
tollur <i>kk.</i> <i>aðflutningsgjald</i> customs duty, duty¹; tariff²	tryggingafræði <i>kv.</i> actuarial science
tollvernd <i>kv.</i> tariff protection	tryggingafræðileg ávöxtun actuarial rate of return
torbreytanleg laun rigid wages, sticky wages	tryggingafræðilegar aðferðir actuarial methods
torseljanlegur <i>lo.</i> Um fjárfestingu sem erfitt er að breyta í lausafé. illiquid¹	tryggingarbréf <i>hk.</i> fidelity bond
torsöluálag <i>hk.</i> Vaxtaálag vegna torseljanlegra verðbréfa. liquidity premium	tryggingariðgjald <i>hk.</i> insurance premium
traust hlutabréf blue chip, blue-chip stock, quality stock	tryggingarskírteini <i>hk.</i> insurance policy
tregða <i>kv.</i> rigidity	tryggingasjóður <i>kk.</i> insurance fund
tregðuáhætta <i>kv.</i> Hætta á sölutregðu skuldabréfa eða annarra eigna. liquidity risk, marketability risk	tryggja <i>so.</i> <i>vátryggja</i> insure (um sjálfan sig eða eigur sínar); underwrite² (um tryggingarsala)
troðningur <i>kk.</i> <i>þröng, öng</i> congestion	tryggjandi <i>kk.</i> <i>vátryggjandi</i> insurer, underwriter²
trúnaðar- <i>fl.</i> <i>leyndar-</i> confidential	tryggjanleg áhætta insurable risk
	tveggja bakka kerfi <i>(s,Q)-kerfi</i> Stöðugt eftirlit með birgðastöðu. Um

- leið og birgðir verða minni en s eru Q einingar pantaðar.
fixed-order quantity system, (s,Q) system
- tveggja korta kerfi**
dual-card kanban system
- tveggja þrepa aðferð minnstu fervika**
tveggja þrepa aðhvarfsgreining, tvíþrepa aðhvarfsgreining
two-stage least squares
- tveggja þrepa aðhvarfsgreining**
tveggja þrepa aðferð minnstu fervika, tvíþrepa aðhvarfsgreining
two-stage least squares
- tvenndarlausn kv.**
hliðstæðulausn
dual solution
- tvíntala kv.**
complex number, imaginary number
- tvíflokkunarbreyta kv.**
valbreyta
dichotomous variable
- tvífótur kk.**
bimetallism
- tvífylkjaleikur kk.**
bimatrix game
- tvígengisbréf hk.**
 Skuldabréf sem ber vexti í einum gjaldmiðli og endurgreiðist í öðrum.
dual currency bond
- tvígjald hk.**
 Tvíþætt gjald, t.d. fastagjald og skrefgjald.
two-part tariff
- tvígreining kv.**
dichotomy
- tvíhliða bókhald**
double-entry bookkeeping, double-entry system
- tvíhliða einkasala**
gagnkvæm einkasala
bilateral monopoly
- tvíhliða viðskipti**
bilateral trade
- tvíkeppni kv.**
tvíokun
duopoly
- tvíkeppnislíkan Stackelbergs**
Stackelberg duopoly model
- tvíkostadreifing kv.**
tvíliðudreifing
 Tiltækin gerð strjállar dreifingar.
binomial distribution
- tvíliðudreifing kv.**
**tvíkostadreifing*
binomial distribution
- tvíokun kv.**
tvíkeppni
duopoly
- tvískiptitré hk. (í stærðfræði)**
tvíundatré
binomial tree
- tvískiptur gjaldeyrismarkaður**
dual exchange market
- tvísköttun kv.**
double taxation
- tvítalningarleikur kk.**
double-counting game
- tvíundabreyta kv.**
binary variable
- tvíundatré hk. (í stærðfræði)**
tvískiptitré
binomial tree
- tvíþrepa aðhvarfsgreining**
tveggja þrepa aðferð minnstu fervika, tveggja þrepa aðhvarfsgreining
two-stage least squares
- tvíþrepa leikur**
two-stage game
- tvöföld veldisjöfnun**
double exponential smoothing
- tæki hk.**
búnaður, tækjabúnaður
equipment
- tækifæra- og ógnanagreining**
 Aðferð til greiningar á tækifærum fyrir tækis og ógnunum við það.
opportunities/threats analysis, O/T analysis

tækjabúnaður *kk.*

búnaður, tæki

equipment

tækni *kv.*

technology

tækni- *fl.*

tæknilegur

technical², technological

tæknibreyting *kv., oftast í ft.*

technological change

tækniframfarir *kv. ft.*

technical progress, technological

progress

tæknijafna *kv.*

technical equation

tæknileg nýsköpun

tækninýjung

technical innovation

tæknilegar viðskiptahindranir

technical barriers to trade

tæknilegur *lo.*

tækni-

technical², technological

tækninýjung *kv.*

tæknileg nýsköpun

technical innovation

tækniþekking *kv.*

verkkunnátta, þekking

knowhow, know-how

tæmanleg auðlind

þverranleg auðlind

exhaustible resource

tæming *kv.* (um náttúruauðlindir)

eyðing

depletion²

töf *kv.*

tímatöf

lag

töflureiknir *kk.*

spreadsheet

tölfræði *kv.*

statistics³

tölfræðiaðferð *kv.*

statistical method

tölfræðileg ályktun

statistical inference²

tölfræðileg prófun

tilgátupróf, tölfræðilegt próf

Tölfræðileg aðferð til að ákveða hvort

tilgátu verði hafnað eða haldið.

statistical test

tölfræðilegt próf

*tilgátupróf, *tölfræðileg prófun*

statistical test

tölfræðilegur *lo.*

statistical

tölfræðilíkan *hk.*

statistical model

tölbúa *so.*

magnfesta, magnhæfa

Ákvarða eða sýna magn einhvers.

quantify

tölugildi *hk.*

algildi

absolute value, numerical value

töluleg gögn

hagtölur²

Dæmi: mannfjöldatölur, veðurfarstölur.

statistics²

töluleg sía

statistical filter

tölustærð *kv.* (í hagmælingum)

tala²

scalar

tölva *kv.*

computer

tölvupóstur *kk.*

electronic mail, e-mail

tölvustudd ferlisstjórnun

CAPP, computer-aided process planning

tölvustudd hönnun (í framleiðslufræði)

CAD, computer-aided design

tölvustudd þjálfun

CAI, computer-assisted instruction

tölvustýrð framleiðsla

CIM, computer-integrated manufacturing

tölvustýrður *lo.* (um vélar)

CNC, computer-controlled, computer-numerically controlled

tölvustýrt flutningakerfi

AGVS, automated guided vehicle system

tölvuvætt kerfi

computerized system

töpuð sala

lost sales

töpuð viðskiptakrafa

bad debt

U

umbjóðandi *kk.* (í reikningshaldi)

consignor¹

umboð¹ *hk.*

heimild¹

proxy²

umboð² *hk.*

umboðsskrifstofa

agency²

umboðsbarátta *kv.*

proxy fight

umboðskostnaður *kk.*

agency cost

umboðslaun *hk. ft.*

þóknun

commission

umboðsmaður¹ *kk.*

fulltrúi

agent; proxy¹

umboðsmaður² *kk.* (í reikningshaldi)

consignee¹

umboðsskrifstofa *kv.*

umboð²

agency²

umboðsvandi *kk.*

erindrekaandi

principal-agent problem

umboðsviðskipti *hk. ft.*

consignment¹

umboðsvörur *kv. ft.*

consignment inventory

umbun¹ *kv.*

aukaþóknun

premium²

umbun² *kv.*

reward

umbunarvald *hk.*

reward power

umbætur *kv. ft.*

reform

umbætur í peningamálum

monetary reform

umfang endurskoðunar

audit scope

umfangshagkvæmni *kv.*

breiddarhagkvæmni, breiddarhagræði,

umfangshagræði

economies of scope

umfangshagræði *hk.*

breiddarhagkvæmni, breiddarhagræði,

umfangshagkvæmni

economies of scope

umferð *kv.* (um peninga)

circulation²

umframafkastageta *kv.*

vannýtt afkastageta¹

excess capacity

umframátvinna *kv.*

overemployment

umframbirgðir *kv. ft.*

excess stock

umframbyrði *kv.*

excess burden

umframeftirspurn *kv.*

excess demand

umframfloti *kk.*

redundant fleet

umframhandhöfn *kv.*

excess holdings

umframkostnaður *kk.*

excess cost

umframvirði *hk.*

surplus value

umheimurinn *kk.* (í þjóðhagfræði)

útlönd

foreign sector, rest of the world

umhirða útistandandi skulda

umhirða viðskiptakrafna

receivables management

umhirða viðskiptakrafna

umhirða útistandandi skulda

receivables management

umhverfður veldisvísiferill

logistic curve

umhverfisarfur *kk.*

umhverfisstofn

environmental endowment

umhverfisáhrif *hk. ft.*

environmental impact

umhverfishagfræði *kv.*

environmental economics

umhverfiskerfi *hk.*

vistkerfi

ecosystem, environmental system

umhverfismat *hk.*

environmental-impact assessment

umhverfisstefna *kv.*

environmental policy

umhverfisstjórn *kv.*

stjórn umhverfispátta

environmental control

umhverfisstofn *kk.*

umhverfisarfur

environmental endowment

umhverfisverndarsinni *kk.*

environmentalist

umhverfisþáttur *kk.*

environmental factor

umlykja *kv.*

envelope curve

umlykjueiginleiki *kk.*

envelope property

ummyndun *kv.* (í stærðfræði)

umskipti²

transformation²

umreikningsgengi *hk.*

conversion rate

umreikningshagnaður *kk.*

translation gain

umreikningstap *hk.*

translation loss

umsemjanlegur *lo.*

negotiable²

umsjónarbanki *kk.*

agent bank

umsjónarmaður *kk.*

eftirlitsmaður

supervisor¹

umskiptatími *kk.*

transition period

umskipti¹ *hk. ft.* (í verðbréfavíðskiptum)

viðsnúningur

Lækkun eða hækkun á verði hlutabréfa

þvert á undangengna verðþróun.

reversal

umskipti² *hk. ft.* (í stærðfræði)

ummyndun

transformation²

umsvif *hk. ft.*

sala²

Umfang eða magn sölu eða viðskipta á

tilteknu tímabili.

business², trade²

undanlátsstefna *kv.*

aðlögunarstefna

accommodating policy

undantekningarregla *kv.* (í stjórnunar-

fræði)

exception principle

undanþága *kv.*

exemption

undirbjóða¹ *so.*

Selja vöru á lægra verði á erlendum

markaði en heimamarkaði.

dump

undirbjóða² *so.*

Selja á lægra verði en keppinautar.

undersell

undirboð *hk.* (í milliríkjavíðskiptum)

dumping

undirboðstollur *kk.*

jöfnunargjald

anti-dumping duty

undirbókhalld *hk.*

T.d. víðskiptamannabókhalld eða birgðabókhalld.

subsidiary ledger

undirheimahagkerfi *hk.*

huliðshagkerfi, neðanjarðarhagkerfi

hidden economy, underground economy

undirkerfi *hk.*

subsystem

undirleikur *kk.* (í leikjafræði)

Leikur innan leiks.

subgame

undirmarkaður *kk.*

submarket

undirmál við útboð

bid rigging

undirritun *kv.*

undirskrift

signature, subscription⁶

undirskilinn *lo.* (í leikjafræði)

þegjandi

tacit

undirskrift *kv.*

undirritun

signature, subscription⁶

undirverktaki *kk.*

subcontractor

unnar vinnustundir

vinnustundafjölda

actual hours worked

uppástungukerfi *hk.* (í stjórnunarfræði)

tillögukerfi

suggestion system

uppböð *hk.*

auction

uppböðsferli *hk.*

Leið að jafnvægi á markaði með uppböðsaðferð skv. kenningu hagfræðingsins Walras.

tâtonnement

uppböðshaldari *kk.*

auctioneer

uppböðsmarkaður *kk.*

auction market

uppbygging *kv.*

*þróun*¹

development

uppbætt eftirspurn

bætt eftirspurn

compensated demand

uppbætt eftirspurnarfall

bætt eftirspurnarfall

compensated demand function,

Hicksian demand function

uppfining *kv.*

invention

uppgangur *kk.*

góðæri, uppsveifla

boom, economic boom

uppgjör¹ *hk.* (í reikningshaldi)

reikningsskil

financial statements²

uppgjör² *hk.* (á skuld)

skuldalúkning

settlement²

uppgjörsbanki *kk.*

clearing bank

uppgjörsfé *hk.*

Innstæður sem myndast meðan verið er að gera upp tékka milli banka.

float²

uppgjörstímabil *hk.*

reikningsskilatímabil

accounting period

uppgripagildra *kv.*

bráðahagnaðargildra

Óhagkvæmt skipulag eða kerfi sem kemst á að undirlagi tiltekins hóps sem hefur skammvinnan ábata af því kerfi.

transitional gains trap

upphaflegt kostnaðarverð (í reikningshaldi)

historical cost

upphafsbirgðir *kv. ft.*

Birgðir í upphafi tímabils.

beginning inventory

upphafsgildi *hk.*

initial value

upphafsjöfnuður *kk.*

opening balance

upphafsmaður *kk.*

initiator

uppkast *hk.*

draft¹

upplausn fyrirtækis

slit fyrirtækis

Skipti á búi fyrirtækis og sala á eignum þess vegna gjaldþrots eða vegna ákvörðunar eigenda um að leggja það niður.

liquidation

upplýsing *kv.* (í hagsögu)

enlightenment

upplýsingafylki *hk.*

information matrix

upplýsingakerfi *hk.*

information system

upplýsingakerfi fyrir stjórnendur
management information system, MIS

upplýsingakostnaður *kk.*

information cost

upplýsingamengi *hk.*

information set

upplýsingar *kv. ft.*

→ *gögn*

information

upplýsingatækni *kv.*

information technology

upprunaland *hk.*

country of origin

upprunaregla *kv.*

origin principle

upprunaskattur *kk.*

origin tax

uppruni fjármagns

sources of funds

uppsafnaðar afskriftir (í reikningshaldi)

afskrifað samtals

accumulated depreciation

uppsagnarákvæði *hk.*

escape clause; termination provision

uppsagnarhlutfall *hk.*

Hlutfall starfsmanna sem segja upp.

quit rate

uppsagnarkostnaður *kk.*

Kostnaður við uppsögn starfsmanna.

layoff cost

uppsetning *kv.* (í framleiðslu)

setup

uppsetningarkostnaður *kk.*

skiptikostnaður, stillikostnaður

Kostnaður við að skipta um framleiðslu.

changeover cost, setup cost

uppsetningartími *kk.*

stillitími

changeover time, internal time, setup time

uppsett söluverð

Verð sem seljandi krefst.

asked price¹, asking price¹

uppskera *kv.*

afrakstur¹

harvest

uppskerukvóti *kk.* (í auðlindahagfræði)

→ *aflakvóti*

harvest quota

uppskrift *kv.* (í framleiðslufræði)

efnislisti

bill of materials, BOM

uppspretta *kv.*

source²

uppsveifla *kv.*

góðæri, uppgangur

boom, economic boom

uppsöfnun *kv.*

accumulation

uppsöfnunaráhrif *hk. ft.*

accumulation effect

uppsögn¹ *kv.* (úr starfi)
brottrekstur
dismissal, firing, sacking, termination (of employment)

uppsögn² *kv.*
Uppsögn á starfsmanni vegna verkefnaskorts, oft um stundarsakir.
layoff

uppsögn³ *kv.* (starfsmanns sjálfs)
lausnarbeiðni
resignation

upptalningarblað *hk.*
tally sheet

utankaup *hk. ft.*
Kaup á framleiðsluhlutum, tiltekinni þjónustu eða sérfræðiþekkingu frá aðilum utan eigin fyrirtækis.
outsourcing

utanmarkaðsauðlind *kv.*
Auðlind sem gengur ekki kaupum og sölum.
nonmarket resource

utanríkisverslun *kv.*
millilandaviðskipti, utanríkisviðskipti
external trade, foreign trade

utanríkisviðskipti *hk. ft.*
millilandaviðskipti, utanríkisverslun
external trade, foreign trade

Ú

úrelding *kv.*
obsolescence

úreldingarvandi *kk.* (í framleiðslufræði)
newsboy problem

úrelt vara
dead item, inactive item, obsolete good, obsolete item

úrgangur *kk.*
waste²

úrslitakostaleikur *kk.*
ultimatum game

úrtak *hk.*
sample²

úrtaka *kv.*
sýnistaka
sampling

úrtaksathugun *kv.*
úrtaksrannsókn
sample survey

úrtaksrannsókn *kv.*
úrtaksathugun
sample survey

úrval *hk.*
selection

úrvinnsla gagna
gagnavinnsla
data processing

úrvinnslueining *kv.*
analytical unit

útboð *hk.*
→ *tilboð*¹
call for bids, call for tenders, competitive tender, invitation to tender, tender²

útboðsgengi *hk.* (í verðbréfaviðskiptum)
útboðsverð
asked price², **asking price**², **offered price, offering price**

útboðslýsing¹ *kv.* (vegna verðbréfaútgáfu)
kynningarskjal
Skjal, gefið út í tengslum við verðbréfaútgáfu, með upplýsingum um útgáfuna, lántakanda og ábyrgðaraðila ef við á.
prospectus

útboðslýsing² *kv.* (vegna verktöku)

tender documents

útboðsverð *hk.* (í verðbréfavíðskiptum)

útboðsgengi

asked price², asking price², offered price, offering price

útborgun *kv.* (í reikningshaldi)

disbursement

útborgunarfylgiskjal *hk.*

disbursement voucher

útbreiðsla *kv.*

circulation³

útbreiðslustarf *hk.*

kynningarstarf¹

promotion¹

útteiling kostnaðar

kostnaðarskipting

cost allocation

útdráttur *kk.*

ágrip, yfirlit

summary

útflutningsbætur *kv. ft.*

útflutningsstyrkur, útflutningsuppbót

export subsidy

útflutningseftirspurn *kv.*

export demand

útflutningshagvöxtur *kk.*

Hagvöxtur knúinn af auknum útflutningi.

export-led growth

útflutningsiðnaður *kk.*

export industry

útflutningsmagn *hk.*

export volume

útflutningsskattur *kk.*

export tax

útflutningsskellur *kk.*

export shock

útflutningsstarfsemi *kv.*

exporting

útflutningsstyrkur *kk.*

útflutningsbætur, útflutningsuppbót

export subsidy

útflutningstekjur *kv. ft.*

export revenue

útflutningsuppbót *kv.*

útflutningsbætur, útflutningsstyrkur

export subsidy

útflutningsverð *hk.*

export price

útflutningsverðmæti *hk.*

export value

útflutningsvörur *kv. ft.*

exports

útflutningur *kk.*

export¹

útflytjandi¹ *kk.*

Sá sem flyst af landi brott.

emigrant

útflytjandi² *kk.*

exporter

útgáfa *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)

flotation

útgáfa reikninga

billing, invoicing

útgáfukostnaður *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)

flotation cost, flotation expenses, issue cost

útgiskun *kv.* (í stærðfræði)

bryggjun, framreikningur

extrapolation

útgjaldaeftirlit *hk.*

expenditure control

útgjaldajaðar *kk.*

útgjaldaskorður, útgjaldatakmörk

budget constraints, budget line

útgjaldakenning *kv., oftast með greini*

Kenning um áhrif gengislækkunar á víðskiptajöfnuð.

absorption approach

útgjaldamargfaldari *kk.*

expenditure multiplier

útgjaldamynstur *hk.*

spending behavior

útgjaldanáemi *hk.*

útgjaldateygni

expenditure elasticity

útgjaldareikningur *kk.*

outlay account

útgjaldaskattur <i>kk.</i> expenditure tax	útilokun <i>kv.</i> exclusion
útgjaldaskorður <i>kv. ft.</i> <i>útgjaldajaðar, útgjaldatakmörk</i> budget constraints, budget line	útilokunarregla <i>kv.</i> exclusion principle
útgjaldastefna <i>kv.</i> expenditure policy	útistandandi <i>lo.</i> due², payable
útgjaldatakmörk <i>hk. ft.</i> <i>útgjaldajaðar, útgjaldaskorður</i> budget constraints, budget line	útistandandi skuldir (í reikningshaldi) <i>viðskiptakröfur</i> → <i>umhirða útistandandi skulda, um-</i> <i>hirða viðskiptakrafna</i> accounts receivable (am.), debtors <i>(br.), receivables (am.)</i>
útgjaldateygni <i>kv.</i> <i>útgjaldanáemi</i> expenditure elasticity	útkoma <i>kv.</i> <i>niðurstaða²</i> result
útgjaldauppgjör þjóðhagsreikninga (í þjóðhagfræði) expenditure approach to GNP measurement	útlagður kostnaður out-of-pocket cost, out-of-pocket expenses
útgjöld <i>hk. ft.</i> <i>gjöld</i> expenditure	útlán <i>hk.</i> <i>lán</i> credit³, loan
útgjöld hins opinbera <i>opinber útgjöld</i> general government outlays, government spending, public expenditure	útlánaáætta <i>kv.</i> <i>lánsáætta</i> credit risk
útgjöld til varnarmála defense expenditure	útlánaeftirspurn <i>kv.</i> <i>lánaeftirspurn</i> credit demand
útgreiddur arður distributed profits, dividend paid	útlánaskipting <i>kv.</i> <i>lánsfjárdreifing</i> credit allocation
úthafsfloti <i>kk.</i> distant-water fleet	útlánastýring <i>kv.</i> credit management
úthluta <i>so.</i> (um fé eða verkefni) <i>ráðstafa</i> allocate	útlánatap <i>hk.</i> <i>lánatap</i> loan loss
úthlutun <i>kv.</i> (um fé) <i>skipting</i> allocation³; allotment	útlánaþensla <i>kv.</i> credit expansion
úthlutunarvandi <i>kk.</i> (í þjóðhagfræði) assignment problem	útlánsvextir <i>kk. ft.</i> interest rate on a loan, lending rate
úthrif <i>hk. ft.</i> <i>ytri áhrif</i> external effect, externality	útleiga <i>kv.</i> rental⁴
útibú <i>hk.</i> branch	útlísta á leikáætlun strategy profile
útibúanet <i>hk.</i> branch network	útlönd <i>hk. ft.</i> (í þjóðhagfræði) <i>umheimurinn</i>

foreign sector, rest of the world

útpunktur *kk.*

extreme point

útreikningur *kk.*

*reikningur*³

calculation, computation

útsala *kv.*

sale²

útslag *hk.* (í stærðfræði)

sveifluhæð

amplitude

ústreymi fjármagns

capital outflow

ústreymisgjald *hk.* (í auðlindahagfræði)

Ein tegund mengunargjalds.

emission charge

ústreymisskattur *kk.*

emissions tax

útsvar *hk.*

Skattur til sveitarfélags.

local income tax, local tax, municipal income tax

úttaksverð *hk.* (í gangverðsreikningsskilum)

exit value prices

úttektarfár *hk.*

bankaáhlaup

bank run, run on a bank

úttektargjald *hk.*

withdrawal charge

úttektarseðill *kk.*

*ávísun*²

voucher¹

útvega *so.*

birgja

supply²

útveggun *kv.*

*ráðstöfun*²

provision²

útveggun fjármagns

capital procurement

útvíkkuð fiskveiðilögsaga (í auðlindahagfræði)

EFJ, extended fisheries jurisdiction

útvíkkuð gerð (í leikjafræði)

víðtæk gerð

Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki, allar leiðir sem leikurinn getur borist og samsvarandi leikslok.

extensive form

útþenslubraut *kv.*

Engelsferill

Ferill sem sýnir samband milli tekna einstaklings og neyslu tiltekinnar vöru.

Engel curve

V

v/h-hlutfall *hk.* (um hlutabréf)

Hlutfall markaðsverðs af hagnaði.

P/E ratio, price/earnings ratio

vafasamar viðskiptakröfur (í reikningshaldi)

doubtful accounts receivable

vakta *so.*

fylgjast með, líta eftir

monitor

vaktaálag *hk.*

shift premium

vaktavinna *kv.*

shift work

val *hk.*

choice; selection

valbirting *kv.*

afhjúpað notagildi, reyndarröðun, valtjáning

revealed preference

- valbreyta** *kv.*
tvíflokkunarbreyta
dichotomous variable
- valdar dreifileiðir**
selective distribution
- valdbraut** *kv.*
chain of command, line of command
- valddreifð stjórnun**
decentralized management
- valddreifing** *kv.*
Fráhrarf frá miðstýringu.
decentralization
- valdframsal** *hk.* (í stjórnunarfræði)
delegation
- valfall** *hk.* (í hagfræði)
vildarfall²
preference function
- valfræði** *kv.*
almanavalsfræði, lýðvalsfræði
public-choice theory, social-choice theory
- valkenning** *kv.*
theory of choice
- valkvæður fastur kostnaður**
discretionary cost
- valmengi** *hk.*
grunnmengi hámerkunar
possibility set
- valmengi leikmanna** (í leikjafræði)
bargaining set
- valréttur** *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)
vilnun
→ kaupréttur
option
- valtjáning** *kv.*
afhjúpað notagildi, reyndarröðun, valbirting
revealed preference
- valvara** *kv.*
shopping goods
- vanakaup** *hk. ft.*
habitual buying behavior
- vandi fangans** (í leikjafræði)
fangaklípa
prisoner's dilemma
- vanefnd** *kv.*
greiðslufall, vanskil
→ í vanskilum
default
- vanefndaálag** *hk.*
vanskilaálag
default risk premium
- vanmeta** *so.*
underestimate, undervalue
- vanmönnun** *kv.*
mannekla, vinnuaflosskortur
labor shortage
- vanneysla** *kv.*
underconsumption
- vanneyslukening** *kv.*
Kenning um offramleiðslu vegna of lítills kaupmáttar.
underconsumption theory
- vannýting** *kv.*
underutilization
- vannýtt afkastageta¹**
umframafkastageta
excess capacity
- vannýtt afkastageta²** (í hagkerfi)
underemployment²
- vanskil** *hk. ft.*
greiðslufall, vanefnd
→ í vanskilum
default
- vanskilaáhætta** *kv.*
default risk
- vanskilaálag** *hk.*
vanefndaálag
default risk premium
- vanskilavextir** *kk. ft.*
dráttarvextir; refsivextir
interest on overdue payments, penalty interest rate, penalty rate
- vara** *kv.*
→ vörur
commodity²
- varabirgðir** *kv. ft.*
reserve stock
- varamaður** *kk.*
staðgengill²

- substitute²**
varanleg eign
durable asset
varanleg frameiðslutæki (í þjóðhagsreikningum)
producer durable equipment, producer goods², producers' durables
varanleg neysluvara
varanleg neytendavara
consumer durable, durable goods, durables, household durables
varanleg neytendavara
varanleg neysluvara
consumer durable, durable goods, durables, household durables
varanlegar tekjur
 Þær tekjur sem menn búast við að hafa að jafnaði yfir ævina.
 → *tilgáta um varanlegar tekjur*
permanent income
varanlegir rekstrarfjármunir
operational assets
varanlegur hámarksafli
varanlegur hámarksafrakstur
 → *besti jafnstöðuafrakstur*
maximum sustainable yield, MSY
varanlegur hámarksafrakstur (um náttúruauðlindir, t.d. fiskafla)
varanlegur hámarksafli
 → *besti jafnstöðuafrakstur*
maximum sustainable yield, MSY
varanlegur vöxtur
sjálfbær vöxtur
self-sustaining growth, sustainable growth
varasjóðseign *kv.*
reserve asset
varasjóðsgjaldmiðill *kk.*
varasjóðsmynt
reserve currency
varasjóðsmynt *kv.*
varasjóðsgjaldmiðill
reserve currency
varasjóður¹ *kk.*
 Öryggissparnaður einstaklinga.
- precautionary savings**
varasjóður² *kk.* (í reikningshaldi)
reserve
varasjóður banka
 Innstæður viðskiptabanka í seðlabanka.
bank reserves
varavinnuafli *hk.*
afgangsvinnuafli
secondary workers
varið vaxtajafngildi
covered interest parity
varin ávöxtun
 Ávöxtun að teknu tilliti til gengisáhættu.
covered yield
varin vaxtahögnun
covered interest arbitrage
varin vilnun
varinn seldur kaupréttur
covered call option, covered option
varinn seldur kaupréttur
varin vilnun
covered call option, covered option
varinn vaxtamunur
 Vaxtamunur að teknu tilliti til gengisáhættu.
covered interest differential
varnarréttur *kk.*
varnarsöluréttur
 Réttur til að selja eign á tilteknu verði til að verjast verðlækkun.
protective put
varnarsameining *kv.*
sameining til varnar
defensive merger
varnarsöluréttur *kk.*
varnarréttur
 Réttur til að selja eign á tilteknu verði til að verjast verðlækkun.
protective put
varningur¹ *kk.*
vörur
 → *vara*
goods

- varningur**² *kk.*
söluvara, söluvarningur
merchandise, merchandize (*am.*)
- varúðarákvæði** *hk.*
safeguard provision
- varúðareftirspurn eftir peningum**
precautionary demand for money
- vaxandi afrakstur**
increasing returns
- vaxtaáhætta** *kv.*
 Áhætta vegna vaxtabreytinga.
interest-rate risk
- vaxtaálag** *hk.*
interest margin
- vaxtabréf** *hk.*
*skuldabréf*¹
bond
- vaxtabréf sem selst með gengisauka**
premium bond
- vaxtabyrði** *kv.*
interest burden
- vaxtabætur** *kv. ft.*
vaxtaniðurgreiðsla
interest allowance, interest subsidy, mortgage allowance (*br.*)
- vaxtafrádráttur** *kk.*
interest deduction
- vaxtagjöld** *hk. ft.* (í þjóðhagsreikningum)
vaxtagreiðslur
interest payments
- vaxtagreiðslur** *kv. ft.* (í þjóðhagsreikningum)
vaxtagjöld
interest payments
- vaxtahámark** *hk.*
vaxtaþak, þak á vexti
cap¹, **interest-rate ceiling**
- vaxtahlutfall** *hk.*
*vaxtaþrósentu, vextir*²
interest rate
- vaxtahögnun** *kv.*
 → *högnun*
interest arbitrage
- vaxtaígildi** *hk.*
imputed interest
- vaxtajöfnuður** *kk.*
interest-rate parity
- vaxtajöfnunarskattur** *kk.*
interest equalization tax
- vaxtakragi** *kk.*
 Ákvæði um hæstu og lægstu vexti í samningi um lán með breytilegum vöxtum.
collar
- vaxtalaus** *lo.*
interest-free
- vaxtamunur** *kk.*
interest differential, interest-rate differential
- vaxtaniðurgreiðsla** *kv.*
vaxtabætur
interest allowance, interest subsidy, mortgage allowance (*br.*)
- vaxtanæmi** *hk.*
vaxtateygni
interest elasticity
- vaxtaþrósentu** *kv.*
*vaxtahlutfall, vextir*²
interest rate
- vaxtaréttur** *kk.*
vaxtavilnun
interest-rate option
- vaxtarferill** *kk.*
growth path
- vaxtarhraði** *kk.*
growth rate, rate of growth
- vaxtarlíkan** *hk.*
logit-líkan
logit model
- vaxtaróf** *hk.*
term structure, term structure of interest rates
- vaxtarstefna** *kv.*
growth strategy
- vaxtarstig** *hk.*
growth stage
- vaxtartækifæri** *hk.*
growth opportunity
- vaxtaskiptasamningur** *kk.*
interest swap agreement

vaxtaskipti *hk. ft.*

interest-rate swap

vaxtastig *hk.*

interest-rate level

vaxtatekjur *kv. ft.*

interest revenue

vaxtateygni *kv.*

vaxtanæmi

interest elasticity

vaxtavextir *kk. ft.*

samsettir vextir

compound interest

vaxtavilnun *kv.*

vaxtaréttur

interest-rate option

vaxtaþak *hk.*

vaxtahámark, þak á vexti

cap¹, interest-rate ceiling

vaxtaþáttur *kk.*

interest factor

vátrygging *kv.*

trygging²

insurance

vátryggingariðgjald *hk.*

iðgjald

premium⁴

vátryggingarsjóður *kk.*

actuarial reserve

vátryggingarverðmæti *hk.*

insurance valuation

vátryggja *so.*

tryggja

insure (um sjálfan sig eða eigur sínar);

underwrite² (um tryggingarsala)

vátryggjandi *kk.*

tryggjandi

insurer, underwriter²

veð *hk.* (vegna láns)

ábyrgð¹, trygging¹

collateral, security¹

veð- *fl.*

ábyrgðar-

collateral³

veðlán¹ *hk.*

fasteignaveðlán

Lán tryggt með veði í fasteign.

mortgage loan

veðlán² *hk.*

Lán sem tryggt er með seljanlegum verðbréfum eða öðrum markaðshæfum eignum.

secured loan

veðlán með breytilegum vöxtum

floating-rate mortgage

veðsetja¹ *so.*

hypothesize (um vörur, verðbréf eða skip)

veðsetja² *so.*

mortgage² (um fasteign)

veðsetja³ *so.* (um ápreifanlega hluti)

pawn, pledge²

veðsetning¹ *kv.* (einkum í banka- og verðbréfavíðskiptum)

Sjálfsvörsluveð í vörum, verðbréfum eða í skipi.

hypohecaction

veðsetning² *kv.* (um fasteign)

mortgaging

veðskuldabréf *hk.*

mortgage deed

vega á móti

offset³

vegið gengi

vegið meðalgengi

Meðalgengi á mælikvarða viðskiptavogar.

effective exchange rate, trade-weighted average exchange rate

vegið meðalgengi

vegið gengi

Meðalgengi á mælikvarða viðskiptavogar.

effective exchange rate, trade-weighted average exchange rate

vegið meðaltal

Summa af margfeldi hvernar tölu og vægis hennar, deilt með summu vægja.

weighted average

vegin aðferð minnstu fervika

*vegin aðhvarfsaðferð***weighted least squares method, WLS**

vegin aðhvarfsaðferð

*vegin aðferð minnstu fervika***weighted least squares method, WLS**veiðigjald *hk.**aflagjald***fishing fee**veiðiheimild *kv.**aflaheimild***harvest right**veiðikvóti *kk.**aflakvóti, aflamark***catch quota**veiðileyfi *hk.***fishing license, fishing permit**veiðistofn *kk.***fishing stock**

veika meðaltalslögmálið

weak law of large numbersveikindaforföll *hk. ft.**veikindaleyfi***sick leave**veikindaleyfi *hk.**veikindaforföll***sick leave**

veikur gjaldmiðill

soft currencyveila *kv.**annmarki, galli***flaw, imperfection**veita *so.* (um fé)*verja¹***appropriate**

veiting starfsréttinda

occupational licensingvektor *kk.**vigur***vector**veldisdreifing *kv.**veldisvísisdreifing***exponential distribution**veldisjöfnun *kv.***exponential smoothing**veldistöf *kv.***geometric lag**veldisvísisdreifing *kv.**veldisdreifing***exponential distribution**veldisvöxtur *kk.***exponential growth**velferð *kv.***welfare**velferðarauki *kk.***welfare improvement**velferðarfall *hk.***welfare function**velferðarhagfræði *kv.***welfare economics**velferðarkerfi *hk.***welfare system**velferðarríki *hk.***welfare state**velferðartap *hk.***welfare loss**velferðarviðmið *hk. ft.***welfare criteria**velta *kv.**viðskiptavelta***turnover**veldiinnlán *hk.***demand deposit**veltílán *hk.***revolving credit agreement, revolving****credit facility**veltufé *hk.**veltufjármagn***gross working capital, working capi-****tal**veltufjárhlutfall *hk.***current ratio, working capital ratio**veltufjármagn *hk.**veltufé***gross working capital, working capi-****tal**veltufjármunir *kk. ft.***current assets**veltufjárstefna *kv.***working capital policy**

veltuhlutfall <i>hk.</i> turnover ratio	verð til neytanda consumer's price
veltuhraði <i>kk.</i> velocity	verðafstöður <i>kv. ft.</i> <i>verðhlutföll</i> price relative
veltuhraði birgða inventory turnover	verðáhrif <i>hk. ft.</i> price effect
veltuhraði eigna total assets turnover ratio, total assets utilization ratio	verðbóla <i>kv.</i> <i>bóla</i> bubble
veltuhraði fjármagns capital turnover	verðbólga <i>kv.</i> <i>verðpensla</i> inflation
veltuhraði peninga velocity of circulation, velocity of money	verðbólguáhætta <i>kv.</i> Hætta á að verðgildi peninga rýrni í verðbólgu. purchasing power risk
veltuskattur <i>kk.</i> turnover tax	verðbólguálag <i>hk.</i> inflation premium
venjuleg aðferð minnstu fervika <i>einföld aðhvarfsaðferð, venjuleg aðhvarfsaðferð</i> OLS, ordinary least squares method	verðbólguávinningur <i>kk.</i> <i>verðbólgugróði</i> inflation gain
venjuleg aðhvarfsaðferð <i>einföld aðhvarfsaðferð, venjuleg aðferð minnstu fervika</i> OLS, ordinary least squares method	verðbólgugróði <i>kk.</i> <i>verðbólguávinningur</i> inflation gain
venjuleg vara normal goods	verðbólguhjöðnun <i>kv.</i> <i>minnkun verðbólguhraða</i> disinflation
venjulegt hlutabréf <i>almennt hlutabréf</i> common share (am.), equity share (br.), ordinary share (br.)	verðbólguhraði <i>kk.</i> inflation rate, rate of inflation
venjulegt meðaltal <i>hreint meðaltal, meðaltal</i> arithmetic mean, average, mean¹	verðbólguhvetjandi <i>lo.</i> <i>verðbólguvaldandi</i> inflationary
venslafélag <i>hk.</i> <i>hludeildarfélag²</i> Fyrirtæki sem er í eigu annars fyrirtækis að 20% – 50% hluta. → <i>dótturfélag, móðurfélag, systurfélag</i> associated company (br.)	verðbólguleiðrétting <i>kv.</i> inflation adjustment
verð <i>hk.</i> price¹	verðbólgulíkan <i>hk.</i> inflation model
verð frá framleiðanda ex-factory price, producers' price	verðbólguþreikningsskil <i>hk. ft.</i> inflation accounting
verð í peningum absolute price	verðbólguskattur <i>kk.</i> inflation tax
	verðbólguvaldandi <i>lo.</i> <i>verðbólguhvetjandi</i> inflationary

- verðbólguvæindir** *kv. ft.*
verðbólguvæntingar
inflationary expectations
- verðbólguvæntingar** *kv. ft.*
verðbólguvæindir
inflationary expectations
- verðbólguþrýstingur** *kk.*
inflationary pressure
- verðbótaákvæði** *hk.*
verðtryggingarákvæði
escalator clause, indexation clause, indexing clause
- verðbreyting** *kv.*
price change
- verðbreytingarfærsla** *kv.* (í reiknings-
haldi)
inflation adjustment
- verðbreytingastuðull** *kk.*
indexation adjustment factor, price adjustment factor
- verðbréf** *hk. ft.*
securities, stock⁵ (am.)
- verðbréf í boði**
Sá hluti verðbréfaútboðs sem fer í al-
menna sölu.
float³
- verðbréfhrun** *hk.*
hrun á verðbréfamarkaði
stock-market crash
- verðbréfamarkaður** *kk.*
→ *skrá á verðbréfamarkaði*
securities market, stock market²
- verðbréfamiðlari** *kk.*
verðbréfasali
stockbroker
- verðbréfamiðlun** *kv.*
miðlun¹
Kaup og sala verðbréfa.
brokerage
- verðbréfasafn** *hk.*
portfolio²
- verðbréfasali** *kk.*
verðbréfamiðlari
stockbroker
- verðbréfasjóður** *kk.*
→ *fjárfestingarfélag*
mutual fund, mutual investment fund, open-end fund (am.), open-end investment trust, unit trust (br.)
- verðbréfaviðskipti** *hk. ft.*
securities trading
- verðbréfaviðskipti með lánsfé**
Verðbréfaviðskipti fjármögnuð að hluta
til með lánsfé frá verðbréfafyrirtæki.
margin trading
- verðbréfaþing** *hk.*
kauphöll, kaupþing
stock exchange
- verðeining** *kv.*
standard of value
- verðfar** *hk.*
Dæmi: stöðugt verðfar.
prices, price trends
- verðforganga** *kv.*
forganga í verðlagningu, verðforysta
price leadership
- verðforysta** *kv.*
forganga í verðlagningu, verðforganga
price leadership
- verðgildi** *hk.*
gildi², verðmæti, virði
value¹
- verðgildishækkun** *kv.*
appreciation⁴
- verðhjöðnun** *kv.*
Lækkun verðlags, þ.e. þegar verðbólga
er neikvæð.
deflation
- verðhjöðnunarbíl** *hk.*
slakabil
→ *þenslubíl*
deflationary gap
- verðhlutfall** *hk.*
price ratio
- verðhlutföll** *hk. ft.*
verðafstöður
price relative
- verðhækkun** *kv.*
markup²; price increase

verðhækkunarágóði *kk.*

söluhagnaður

Hagnaður af sölu eignar.

capital gain

verðkerfi *hk.*

price system

verðkvaðir heildsala

Kvaðir heildsala sem setja smásölum reglur um lágmarksverð.

resale price maintenance

verðlag *hk.*

price level

verðlag hvers tíma

gangverð

current prices

verðlagning *kv.*

pricing

verðlagningarregla *kv.*

pricing rule

verðlagsaðhald *hk.*

verðlagshöft, verðlagshömlur

price control¹

verðlagseftirlit *hk.*

price control²

verðlagsfesta *kv.*

stöðugt verðlag

price stability

verðlagsfesting *kv.*

Það að koma á stöðugu verðlagi.

price stabilization

verðlagsgrundvöllur¹ *kk.*

commodity basket¹

verðlagsgrundvöllur² *kk.*

price reference base

verðlagshöft *hk. ft.*

verðlagsaðhald, verðlagshömlur

price control¹

verðlagshömlur *kv. ft.*

verðlagsaðhald, verðlagshöft

price control¹

verðlagsspá *kv.*

verðspá

price forecast

verðleggja *so.*

price²

verðlækkun *kv.*

markdown; price cut, price reduction

verðlækkunartap *hk.*

sölutap

Tap af sölu eignar.

capital loss

verðmismunun *kv.* (í markaðsfræði)

Mismunun í verðlagningu.

discriminatory pricing; price discrimination

verðmunarviðskipti *hk. ft.*

högnun, misvirðis kaup

Kaup og sala á gjaldeyri, verðbréfum, vörum og þvíumlíku til að hagnast á gengis- eða verðmismun milli markaða. Þessi viðskipti jafna verð sambærilegra verðbréfa eða vara.

→ *skatthögnun, vaxtahögnun*

arbitrage

verðmyndun *kv.*

price formation

verðmætaforði *kk.*

forði

store of value

verðmætaráðstöfun *kv.*

allocation of resources

verðmæti *hk.*

gildi², verðgildi, virði

value¹

verðmæti jaðarframleiðslu

marginal revenue product, MRP²

verðmörk *hk. ft.*

reserve price

verðnæm eftirspurn

verðteygín eftirspurn

price-elastic demand

verðnæmi *hk.*

verðteygni

price elasticity

verðnæmi eftirspurnar

verðteygni eftirspurnar

price elasticity of demand

verðráður *kk.*

verðvaldur

price-maker, price-setter

verðrýrnun <i>kv.</i> <i>gildislækkun</i> debasement	price leader
verðsamkeppni <i>kv.</i> price competition	verðtollur <i>kk.</i> <i>virðistollur</i> ad valorem duty
verðsamráð <i>hk.</i> Samráð milli fyrirtækja um verð vöru eða þjónustu. price-fixing	verðtregðulíkan <i>hk.</i> <i>fastverðslíkan</i> fix-price model
verðsamtök <i>hk. ft.</i> <i>einokunarhringur, hringur</i> Samtök um samkeppnishömlur. cartel	verðtrygging <i>kv.</i> → <i>vísitölubinding</i> price indexation
verðspá <i>kv.</i> <i>verðlagsspá</i> price forecast	verðtrygging fjárskuldbindinga financial indexation
verðstríð <i>hk.</i> price war	verðtryggingarákvæði <i>hk.</i> <i>verðbótaákvæði</i> escalator clause, indexation clause, indexing clause
verðstuðningur <i>kk.</i> <i>niðurgreiðsla¹</i> price support	verðvaldur <i>kk.</i> <i>verðráður</i> price-maker, price-setter
verðstöðvun <i>kv.</i> price freeze	verðvísitala <i>kv.</i> price index
verðsveiflur <i>kv. ft.</i> price fluctuations	verðvísitala þjóðarframleiðslu GNP deflator
verðsveigjanleiki <i>kk.</i> price flexibility	verðvændir <i>kv. ft.</i> <i>verðvæntingar</i> price expectations
verðsveigjulíkan <i>hk.</i> flex-price model	verðvæntingar <i>kv. ft.</i> <i>verðvændir</i> price expectations
?verðtaki <i>kk.</i> <i>verðþegi, verðþoli</i> price-taker	verðþak <i>hk.</i> <i>hámarksverð</i> price ceiling
verðtengdur <i>lo.</i> ad valorem	verðþegi <i>kk.</i> <i>?verðtaki, verðþoli</i> price-taker
verðteygja eftirspurn <i>verðnæm eftirspurn</i> price-elastic demand	verðþensla <i>kv.</i> <i>verðbólga</i> inflation
verðteygja <i>kv.</i> <i>verðnæmi</i> price elasticity	verðþoli <i>kk.</i> <i>?verðtaki, verðþegi</i> price-taker
verðteygja eftirspurnar <i>verðnæmi eftirspurnar</i> price elasticity of demand	verð einkafjárfesting gross private domestic investment
verðteymir <i>kk.</i> Sá sem hefur forystu í verðlagningu.	verð landsframleiðsla GDP, gross domestic product

verg þjóðarframleiðsla

GNP, gross national product

vergar tekjur (í reikningshaldi)

brúttótekjur

gross income

vergar þjóðartekjur

GNI, gross national income

vergur *lo.*

brúttó, heildar-

gross, total²

verja¹ *so.* (um fé)

veita

appropriate

verja² *so.* (um fé)

eyða

spend

verjast áhættu

baktryggja sig

hedge²

verk¹ *hk.*

job²; task

verk² *hk.* (í framleiðslufræði)

framkvæmd

transaction¹

verk³ *hk.*

vinna

work²

verkahringur *kk.*

starfssvið

job scope

verkalýðsfélag *hk.*

stéttarfélag

labor union (am.), trades union, trade

union (br.), union; workers union

verkalýðshreyfing *kv.*

launþegasamtök

labor movement; organized labor

verkalýðsstétt *kv.*

working class

verkamaður¹ *kk.* (í verksmiðju)

iðnverkamaður

blue-collar worker

verkamaður² *kk.*

laborer, manual laborer, worker²

verkamanna- *fl.*

iðnverka-, verksmiðju-

blue-collar

verkaskipti *hk. fl.*

job rotation

verkaskipting *kv.*

division of labor

verkbann *hk.*

lockout

verkbókhald *hk.*

job-order costing

verkefnaskipulag *hk.*

project organization

verkefnastjórnun *kv.*

project management

verkefni *hk.*

project

verkfall *hk.*

strike

verkfallsbrjótur *kk.*

backleg, strikebreaker

verkgrundaður kostnaðarreikningur

ABC, activity-based costing

verkhönnun *kv.*

task design

verkkostnaður *kk.*

job cost

verkkunnátta *kv.*

tækniþekking, þekking; verkþekking

knowhow, know-how; labor skill,

skill

verklökaaðferð *kv.* (í kostnaðarbókhaldi)

completed contract method

verkpöntun *kv.*

job order

verkröðun *kv.*

niðurröðun verka

dispatching, sequencing

verksmiðja *kv.*

iðjuver

factory, plant, works

verksmiðju- *fl.*

iðnverka-, verkamanna-

Sem varðar ófaglært verkafólk eða störf þess, einkum iðnverkafólk.

blue-collar
 verksmiðjuskipulag *hk.*
plant layout
 verkstjóri *kk.*
foreman
 verkstæði *hk.* (í framleiðslufræði)
job shop, workshop
 verktaki *kk.*
contractor²
 verktími *kk.*
transaction time²
 verkþáttur *kk.* (í framleiðslufræði)
 Þáttur í verki eða verkefni.
activity², **element**
 verkþekking *kv.*
verkkunnátta
labor skill, skill
 vernd *kv.*
conservation, protection
 verndarstefna *kv.*
protectionism
 verndartollur *kk.*
protective tariff
 versla *so.*
höndla, miðla
deal
 verslanakeðja *kv.*
chain stores
 verslanamiðstöð *kv.*
mall, shopping center
 verslun *kv.*
*viðskipti*²
commerce, trade⁴
 verslunarálagning *kv.*
trade margin
 verslunarfloti *kk.*
merchant marine
 verslunarráð *hk.*
chamber of commerce
 verslunarskýrslur *kv. ft.*
 Skýrslur um utanríkisverslun.
external trade statistics
 veruleg rangfærsla (í reikningshaldi)
material misstatement

vextir¹ *kk. ft.*
fjárrenta
interest¹
vextir² *kk. ft.*
vaxtahlutfall, vaxtaþrósent
interest rate
vélar, áhöld og tæki (í reikningshaldi)
machinery and equipment
vélmenni *hk.*
vélþræll, þjarki
robot
vélræn formgerð
vélrænt skipulag
mechanistic structure
vélrænt skipulag
vélræn formgerð
mechanistic structure
vélvæðing *kv.*
mechanization
vélþræll *kk.*
vélmenni, þjarki
robot
viðauki *kk.* (í framleiðslufræði)
*álag*¹, *viðbót*
 Ákveðið hlutfall sem bætt er við staðal-
 tíma verks vegna verktæknilegra þarfa,
 líkamlegs álags og persónulegra þarfa
 starfsfólks.
allowance²
viðbót *kv.* (í framleiðslufræði)
*álag*¹, **viðauki*
allowance²
viðbótargreiðsla *kv.*
*álag*², *álaga*
charge¹, **surcharge**
viðbótarkostnaður *kk.*
incremental cost
viðbragð *hk.*
andsvar
response
viðbragðsfall *hk.*
svarfall
reaction function
viðbragðsferill *kk.*
reaction curve

viðbragðstöf *kv.*

inside lag

viðbúnaðarlán *hk.*

stand-by credit

viðfangsfall *hk.*

kostnaðarfall

cost function, objective function

viðgerðarverkstæði *hk.*

þjónustuverkstæði

repair shop, service shop

viðgjöf *kv.*

endurgjöf

feedback

viðhald *hk.*

maintenance

viðhald fastafjármuna (í reikningshaldi)

repair and maintenance

viðhorf *hk.*

afstaða

attitude

viðhorfskönnun *kv.*

→ *skoðanakönnun*

attitude survey

viðkvæm vara

Vara sem hefur takmarkaða endingu eða skemmist fljótt.

perishable item

viðlagasjóður *kk.*

provident fund

viðmið¹ *hk.*

Punktur, atriði o.þ.h. sem miðað er við í mælingum.

benchmark

viðmið² *hk.*

viðmiðun

reference²

viðmiðun *kv.*

viðmið²

reference²

viðmiðunarár *hk.*

→ *grunnár*

reference year

viðmiðunarferill *kk.*

reference path

viðmiðunarhópur *kk.*

reference group

viðmiðunarmynt *kv.*

reference currency

viðmiðunarstaðall *kk.*

lágmarksstaðall

performance standard

viðmiðunartiki *kk.*

reference parameter

viðmiðunartala *kv.*

reference figure

viðmiðunarverð¹ *hk.* (um vilnanir)

lausnarverð, samningsverð

exercise price, strike price, striking price

viðmiðunarverð² *hk.*

reference price

viðmiðunarextir *kk. ft.*

reference rate

viðráðanlegur kostnaður

controllable cost

viðreisn *kv.*

turnaround

viðskiptaafgangur *kk.* (í þjóðhagsreikningum)

current-account surplus

viðskiptaáhætta *kv.*

rekstraráhætta

business risk

viðskiptaáætlun *kv.*

business plan

viðskiptabanki *kk.*

commercial bank

viðskiptabann *hk.*

kaupbann, samskiptabann

→ *efnahagsþvinganir; þvingunaraðgerðir*

boycott¹; embargo²

viðskiptabréf *hk.*

→ *skuldaskjal²*

commercial paper, CP (skýr.); **negotiable instrument** (skýr.)

viðskiptaeftirspurn eftir peningum

transactions demand, transactions demand for money

- viðskiptafræði** *kv.*
*rekstrarfræði, rekstrarhagfræði*¹
business administration, business economics, business management
- viðskiptafræðingur** *kk.*
 Prófgráða viðskiptafræðinga á Íslandi á sér ekki fulla samsvörun í enskumælandi löndum.
business graduate
- viðskiptahagkerfi** *hk.*
exchange economy
- viðskiptahalli** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)
current-account deficit, deficit on current account
- viðskiptaheild** *kv.*
trading block
- viðskiptahindranir** *kv. ft.*
viðskiptatálmur
barriers to trade, trade barriers
- viðskiptahindranir aðrar en tollar**
viðskiptatálmur aðrir en tollar
 Dæmi: innflutningskvótar, útflutningsbætur og tæknilegar viðskiptahindranir.
non-tariff barriers
- viðskiptahættir** *kk. ft.*
business procedure
- viðskiptajafna** *kv.*
equation of exchange
- viðskiptajöfnuður** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)
balance on current account²
- viðskiptakjör** *hk. ft.*
terms of trade
- viðskiptakostnaður** *kk.*
transactions cost
- viðskiptakröfur** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
útistandandi skuldir
 → *umhirða útistandandi skulda, umhirða viðskiptakrafna*
accounts receivable (am.), debtors (br.), receivables (am.)
- viðskiptaland** *hk.*
trading country, trading partner
- viðskiptamaður** *kk.*
*viðskiptavinur*²
customer
- viðskiptareikningur** *kk.* (í þjóðhagsreikningum)
current account²
- viðskiptasamband** *hk.*
viðskiptatengsl
business relations, trade relations
- viðskiptasamningur** *kk.*
trade agreement
- viðskiptasiðferði** *hk.*
business ethics
- viðskiptaskuldir** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
accounts payable (am.), creditors (br.), payables
- viðskiptaspjöll** *hk. ft.*
secondary-line injury
- viðskiptastefna** *kv.*
commercial policy, trade policy
- viðskiptastríð** *hk.*
trade war
- viðskiptatálmur** *kk. ft.*
viðskiptahindranir
barriers to trade, trade barriers
- viðskiptatálmur aðrir en tollar**
 **viðskiptahindranir aðrar en tollar*
non-tariff barriers
- viðskiptatengsl** *hk. ft.*
viðskiptasamband
business relations, trade relations
- viðskiptavaki** *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)
 Markaðsaðili sem óslitið birtir kaup- og söluverð sem hann er reiðubúinn að standa við.
market maker
- viðskiptavakning** *kv.*
 Það að koma á víðskiptum.
trade creation
- viðskiptavakt** *kv.*
market making
- viðskiptavelta** *kv.*
velta
turnover

viðskiptavild *kv.*

goodwill

viðskiptavinaskipulag *hk.*

customer departmentation

viðskiptavinir *kk. ft.*

clientele

viðskiptavinur¹ *kk.*

client²

viðskiptavinur² *kk.*

viðskiptamaður

customer

viðskiptavog *kv.*

→ *gjaldmiðlavog*

trade-weighted currency basket

viðskiptaþríhyrningur *kk.*

trade triangle

viðskipti¹ *hk. ft.*

business²; transaction³

viðskipti² *hk. ft.*

verslun

commerce, trade⁴

viðskipti innan atvinnugreinar

greinarviðskipti

intra-industry trade

viðskipti milli óskyldra aðila

arm's-length transactions

viðskipti milli skyldra aðila

related-party transactions

viðskipti utan markaðar

nonmarket transactions

viðsnúinn *lo.*

inverse²

viðsnúningsfærsla *kv.*

reversing entry

viðsnúningur *kk.* (í verðbréfavíðskiptum)

umskipti¹

Lækkun eða hækkun á verði hlutabréfa þvert á undangengna verðþróun.

reversal

viðtakandi greiðslu

payee

viðunandi gæðastig

acceptable quality level, AQL

vigur *kv.*

vektor

vector

vikmörk *hk. ft.* (í tölfræði)

öryggismörk

confidence limits

vild *kv.*

Það að kjósa eitt framar öðru.

preference

vildarfall¹ *hk.* (í stærðfræði)

línufall

affine function

vildarfall² *hk.* (í hagfræði)

valfall

preference function

vildarkjaraákvæði *hk.*

bargain option clause

vildarkjör *hk. ft.*

preferential terms

villutíðni *kv.*

error rate

vilnun *kv.* (í verðbréfavíðskiptum)

valréttur

→ *kaupréttur*

option

vinna¹ *kv.*

atvinna, starf

employment¹, job¹, occupation¹,

work¹

vinna² *kv.*

labor²

vinna³ *so.*

starfa

work³

vinna úr (t.d. gögnum)

process²

vinningsfall *hk.*

býtafall

payoff function

vinningsfylki *hk.*

býtafylki

payoff matrix

vinningshlutfall *hk.* (í veðmáli)

odds²

vinningslíkur *kv. ft.* (sem hlutfall)

líkur¹

odds¹

- vinnslubirgðir** *kv. ft.*
Birgðir afurða í vinnslu.
work-in-process inventory (*am.*),
work-in-progress inventory (*br.*)
- vinnslukostnaður** *kk.*
Laun og óbeinn framleiðslukostnaður.
conversion cost
- vinnslutími** *kk.*
run time
- vinnsluvirði** *hk.* (í þjóðhagsreikningum)
value added¹
- vinnuaðstæður** *kv. ft.*
vinnuskilyrði
working conditions
- vinnuafli**¹ *hk.*
labor³, **labor force**, **workforce**²
- vinnuafli**² *hk.* (í eindahagfræði)
labor input
- vinnuaflsaukandi framfarir**
labor-augmenting technical progress
- vinnuaflsframboð** *hk.*
framboð á vinnuafli
labor supply
- vinnuaflsfrekur** *lo.*
vinnufrekur
labor-intensive
- vinnuafllsgnótt** *kv.*
labor abundance
- vinnuafllsskortur** *kk.*
mannekla, vanmönnun
labor shortage
- vinnuafllssparandi** *lo.*
labor-saving
- vinnuálag** *hk.*
workload
- vinnudagur** *kk.*
workday (*am.*), **working day**
- vinnufíkill** *kk.* (í stjórnumarfræði)
workaholic
- vinnuframlag** *hk.*
work effort
- vinnufrekur** *lo.*
vinnuafllsfrekur
labor-intensive
- vinnugildiskenning** *kv., oftast með greini*
labor theory of value
- vinnuhagræðing** *kv.*
bættar vinnuaðferðir
methods improvement
- vinnuhraði** *kk.* (í framleiðslufræði)
rating factor
- vinnuhringrás** *kv.*
work cycle
- vinnuhvati** *kk.*
work incentive
- vinnulaun** *hk. ft.*
laun², launatekjur
earned income, earnings², labor earnings
- vinnulið** *hk.*
work team
- vinnumarkaðshagfræði** *kv.*
labor economics
- vinnumarkaður** *kk.*
labor market
- vinnumiðlun** *kv.*
ráðningarþjónusta
employment agency, employment service
- vinnumiðlunarskrifstofa** *kv.*
Vinnumiðlun á vegum hins opinbera.
employment office (*br.*)
- vinnumælingar** *kv. ft.*
work measurement
- vinnurannsóknir** *kv. ft.*
aðferðarrannsóknir
methods analysis, methods study, work study; time-and-motion study
- vinnuregla** *kv.*
leiðsöguregla, þumalfingursregla
rule-of-thumb
- vinnusiðfræði** *kv.*
work ethic
- vinnuskilyrði** *hk. ft.*
vinnuaðstæður
working conditions
- vinnustaðall** *kk.*
work standard

vinnustundafjöldi <i>kk.</i> <i>unnar vinnustundir</i> actual hours worked	virðingarröð <i>kv.</i> <i>metorðastigi</i> job ladder
vinnustöð <i>kv.</i> (í framleiðslufræði) work center, work station	virðingarþörf <i>kv.</i> (í markaðsfræði) esteem need
vinnustöðvun <i>kv.</i> work stoppage	virðisaukaskattur <i>kk.</i> <i>vsk</i> value-added tax, VAT
vinnutími <i>kk.</i> work hours, working hours	virðisauki <i>kk.</i> value added²
vinnuumbætur <i>kv. ft.</i> work improvement	virðisgreining <i>kv.</i> <i>gildisgreining</i> value analysis
vinnuveitandi <i>kk.</i> <i>atvinnurekandi</i> employer	virðiskenning <i>kv.</i> theory of value
vinnuvika <i>kv.</i> working week, workweek (<i>am.</i>)	virðisrýrnun <i>kv.</i> depreciation³
vinnuvistfræði <i>kv.</i> ergonomics	virðisskattur <i>kk.</i> ad valorem tax
vinnuþáttur <i>kk.</i> work factor	virðistollur <i>kk.</i> <i>verðtollur</i> ad valorem duty
vinsamleg ráðataka <i>vinsamleg yfirtaka</i> Yfirtaka með samþykki þess fyrirtækis sem keypt er. friendly takeover	virðisáhrif effective demand
vinsamleg yfirtaka <i>*vinsamleg ráðataka</i> friendly takeover	virðisársvextir Ígildi ársvaxta sem greiðast eftir á. annual percentage rate, APR, effective annual rate
vinsamlegur samruni friendly merger	virðisvextir effective rate of interest
vinsun <i>kv.</i> screening	virðisáhrif <i>kv.</i> outside lag
virða <i>so.</i> <i>meta¹</i> appraise, assess², evaluate, value, value²	virkt framboð effective supply
virði <i>hk.</i> <i>gildi², verðgildi, verðmæti</i> value¹	virkt skatthlutfall effective tax rate
virðing <i>kv.</i> <i>mat¹</i> Það að meta til verðs. appraisal, appreciation¹, assessment, evaluation, rating², valuation	virkur dagur workday (<i>am.</i>), working day
	virkur skattur effective tax
	vissugildi <i>hk.</i> certainty equivalent
	vissuskilyrði <i>hk. ft.</i> condition of certainty

- vistkerfi** *hk.*
umhverfiskerfi
ecosystem, environmental system
- víðfeðmur** *lo.*
global³
- víðtæk gerð** (í leikjafræði)
útvíkkuð gerð
 Yfirlit yfir alla hugsanlega leiki, allar leiðir sem leikurinn getur borist og samsvarandi leikslok.
extensive form
- víkjandi lán**
subordinated loan
- víkjandi leikáætlun** (í leikjafræði)
dominated strategy
- víkjandi skuldabréf**
subordinated bond
- vísbending** *kv.*
indicator¹
- vísindaleg stjórnun**
scientific management
- vísir** *kk.*
indicator²
- vísitala** *kv.*
index¹
- vísitala byggingarkostnaðar**
byggingarvísitala
building cost index, construction cost index
- vísitala framfærslukostnaðar**
framfærsluvísitala
 → *vísitala neysluverðs*
cost-of-living index
- vísitala framleiðsluverðs**
PPI, producer price index
- vísitala heildsöluverðs**
wholesale price index, WPI
- vísitala Herfindahls-Hirschmans**
Herfindahl-vísitala
 Vísitala sem mælir markaðsþjöppun.
Herfindahl-Hirschman index, Herfindahl index
- vísitala Lernalers**
 Mælikvarði á einokunarvald.
Lerner index
- vísitala neysluverðs**
neysluverðsvísitala
 → *vísitala framfærslukostnaðar*
consumer price index, CPI
- vísitölubinda** *so.*
tengja við vísitölu
index²
- vísitölubinding** *kv.*
vísitölutenging
 → *verðtrygging*
indexation
- vísitölubætur** *kv. ft.*
COLA, cost-of-living adjustments
- vísitölugildi** *hk.*
index number
- vísitölugrunnur** *kk.*
index base
- vísitölutengdur** *lo.*
index-linked
- vísitölutenging** *kv.*
vísitölubinding
 → *verðtrygging*
indexation
- víxileign** *kv.* (í reikningshaldi)
notes receivable
- víxill** *kk.*
 → *skuldaskjal²*
acceptance (br.), banker's acceptance¹ (am.), bill³, bill of exchange, draft² (am.), note⁴
- víxill með ábyrgð þriðja aðila**
accomodation bill, kite¹
- víxilskuldir** *kv. ft.* (í reikningshaldi)
notes payable
- víxl** *hk. ft.*
skipti
substitution
- víxlanlegur** *lo.*
interchangeable
- víxláhrif** *hk. ft.*
skiptaáhrif, staðgönguáhrif, staðkvæmdaráhrif
substitution effect
- víxlengi verðlags og launa**
launa- og verðlagskrúfa

wage-price spiral
víxlhlutfall *hk.*
jaðarskiptahlutfall, jaðarstaðganga
marginal rate of substitution, MRS
víxlnáemi *hk.*
víxlteygni
cross-elasticity
víxlteygni *kv.*
víxlnáemi
cross-elasticity
víxlverkandi *lo.*
gagnvirkur
interactive¹
víxlverkun *kv.*
gagnverkun
interaction
vog *kv.*
vogtala, vægi²
 Stuðull sem ákvarðar hlutfallslegt mik-
 ilvægi stærðar í útreikningum, t.d. í
 vögnu meðaltali.
weight
vogtala *kv.*
**vog, vægi²*
weight
vogun¹ *kv.*
áhættuvægi
leverage
vogun² *kv.*
áhætta
venture¹
vonarpeningur *kk.* (í markaðsfræði)
 Vara sem hefur litla markaðshlutdeild á
 ört vaxandi markaði.
 → *grey, mjólkurkýr, stjarna*
question mark
vongildi *hk.* (í tölfræði)
meðalgildi, væntanlegt gildi, væntigildi
expected value, mean²
vongildiskenning *kv.*
expectancy theory
vsk *skst.*
virðisaukaskattur
value-added tax, VAT

vægi¹ *hk.* (í tölfræði)
moment
vægi² *hk.*
**vog, vogtala*
weight
vægi tafar
tafarvog
lag weight
vændakenning *kv.*
væntingakenning
expectations theory
vændir *kv. ft.*
væntingar
expectations
væntanleg ávöxtun
ávöxtun sem búist er við
expected return
væntanlegt gildi (í tölfræði)
meðalgildi, vongildi, væntigildi
expected value, mean²
væntigildi *hk.* (í tölfræði)
meðalgildi, vongildi, væntanlegt gildi
expected value, mean²
væntingakenning *kv.*
vændakenning
expectations theory
væntingar *kv. ft.*
vændir
expectations
væntingavirki *kk.*
expectation operator
væntinytjar *kv. ft.*
expected utility
vörpun¹ *kv.* (í stærðfræði)
 Gagnkvæm samsvörun gilda þannig að
 hvert gildi í tilteknu mengi samsvarar
 einu og aðeins einu gildi í öðru mengi.
map
vörpun² *kv.* (í tölfræði)
færsla³
transformation¹
vörsluhafi *kk.*
depository designated
vörslusamningur *kk.*
custodial agreement

vörsluskattur <i>kk.</i> → <i>afdráttarskattur</i>	vöruinnflutningur <i>kk.</i> import of goods
vöruaðgreining <i>kv.</i> product differentiation	vöruímynd <i>kv.</i> product image
vöruafbrigði <i>hk.</i> <i>vörutegund</i> brand ¹	vörukynning <i>kv.</i> <i>kynningarstarf</i> ² Aðgerðir til að örva eftirspurn eftir vöru eða þjónustu, jafnan aðrar en auglýsingar og bein sala.
vöruafgreiðsla <i>kv.</i> outbound stockpoint	sales promotion
vörubirgðir <i>kv. ft.</i> <i>vörumagn</i> commodity stock	vörulína <i>kv.</i> Safn vara sem fyrirtæki markaðssetur á tilteknum markaði.
vörudreifing <i>kv.</i> (í markaðsfræði) <i>vöruflutningur</i> physical distribution	product line
vöruferlistjórnun <i>kv.</i> <i>flutningafræði, flæðisstjórnun, vörustjórnun</i> logistics	vörumagn <i>hk.</i> <i>vörubirgðir</i> commodity stock
vöruflokkur <i>kk.</i> product category	vörumarkaður <i>kk.</i> <i>afurðamarkaður</i> product market
vöruflutningur <i>kk.</i> (í markaðsfræði) <i>vörudreifing</i> physical distribution	vöruerki <i>hk.</i> brand ² , trademark
vöruflæði <i>hk.</i> commodity flow	vöruerkiþjónustur <i>hk. ft.</i> <i>erkiþjónustur</i> Það þegar neytandi hverfur að nýju vöruerki innan sama vöruflökks.
vörufræðingur <i>kv.</i> (í vinnu- og markaðsfræði) goods-intensive commodity	brand switching
vörugeymsla <i>kv.</i> warehouse	vörumóttaka <i>kv.</i> inbound stockpoint
vörugjald <i>hk.</i> <i>framleiðslugjald</i> excise duty	vörumóttakandi <i>kk.</i> consignee ²
vörugæði <i>hk. ft.</i> product quality	vörumóttökuskýrsla <i>kv.</i> receiving report
vöruhópur <i>kk.</i> family of items	vöruþing <i>kv.</i> commodity money
vöruhugmynd <i>kv.</i> <i>vöruhugtak</i> product concept, product idea	vörunúmer <i>hk.</i> stock keeping unit
vöruhugtak <i>hk.</i> <i>vöruhugmynd</i> product concept, product idea	vörunýjung <i>kv.</i> <i>afurðanýsköpun</i> → <i>aðferðanýsköpun</i> product innovation
	vöruþing <i>kk.</i> product hierarchy
	vöruþing <i>kv.</i> product-use test

<p>vörur <i>kv. ft.</i> varningur¹ → vara goods</p> <p>vörur í vinnslu (í reikningshaldi) hálfunnar vörur work-in-process (<i>am.</i>), work-in-progress (<i>br.</i>)</p> <p>vörureikningur¹ <i>kk.</i> reikningur² bill², commercial invoice, invoice</p> <p>vörureikningur² <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum) commodity account</p> <p>vörurúm <i>hk.</i> commodity space</p> <p>vörusafn <i>hk.</i> commodity basket²</p> <p>vörusendandi <i>kk.</i> consigner, consignor²</p> <p>vörusending <i>kv.</i> consignment²</p> <p>vörusess <i>kk.</i> Sess eða staða vörumerkis í huga neytenda. brand position</p> <p>vöruskiptahagkerfi <i>hk.</i> barter economy</p> <p>vöruskiptahalli <i>kk.</i> trade deficit</p> <p>vöruskiptajöfnuður <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum) balance of trade, trade balance</p>	<p>vöruskipti <i>hk. ft.</i> barter</p> <p>vörustjóri <i>kk.</i> product manager</p> <p>vörustjórnun <i>kv.</i> flutningafræði, flæðisstjórnun, vöruferlisstjórnun logistics</p> <p>vörusýning <i>kv.</i> kaupstefna trade fair, trade show</p> <p>vörutalning <i>kv.</i> physical inventory, stocktaking</p> <p>vörutegund <i>hk.</i> vöruafbrigði brand¹</p> <p>vöruúrval <i>hk.</i> afurðaval, vöruval product mix</p> <p>vöruútflutningur <i>kk.</i> → þjónustuútflutningur export of goods</p> <p>vöruval <i>hk.</i> afurðaval, vöruúrval product mix</p> <p>vöruþróun <i>kv.</i> afurðapróun product development</p> <p>vöruævi <i>kv.</i> Tíminn sem afurð endist. PLC², product life-cycle</p> <p>vöxtur <i>kk.</i> growth</p>
--	---

W

<p>Wagner-Whitin aðferðin <i>kv.</i> (í framleiðslufræði) Wagner-Whitin algorithm</p>	<p>Wicksell-áhrif <i>hk. ft.</i> Áhrif sem fela í sér að jaðarábati fjármagns er alltaf jákvæður. Wicksell effect</p>
---	---

Y

yfirboðarasamræmi *hk.*

unity of command

yfirdráttarheimild *kv.*

overdraft facility

yfirdráttur *kk.*

overdraft

yfirfara *so.*

review

yfirflæði *hk.*

spillover²

yfirfæra¹ *so.*

Færa milli reikninga.

transfer⁶

yfirfæra² *so.*

Skipta peningaupphæð úr einum gjaldmiðli í annan.

transfer⁷

yfirfæranlegt tap

Tap fyrri ára sem heimilt er að draga frá skattstofni áður en skattar eru reiknaðir.

tax loss carry-forward

yfirfæranlegur *lo.*

transferable²

yfirgengi *hk.*

gengisauki

premium³

yfirlit *hk.*

ágrip, útdráttur

summary

yfirlit um breytingar á óráðstöfuðu eigin fé (í reikningshaldi)

statement of retained earnings

yfirlitsáætlun *kv.*

aðaláætlun, heildaráætlun

aggregate plan, aggregate production plan, master schedule

yfirlitsspá *kv.*

heildarspá

aggregate forecast

yfirlýsing *kv.*

statement³

yfirmaður *kk.*

superior; supervisor²

yfirráð¹ *hk. ft.*

control²

yfirráð² *hk. ft.* (í leikjafraði)

drottun

domination

yfirráðaáhætta *kv.*

Hætta á eignarnámi eða skerðingu eignarréttar á eignum erlends dótturfyrirtækis.

sovereignty risk

yfirstíganlegur tollur

nonprohibitive duty

yfirtaka *kv.*

ráðataka

→ *fjandsamleg yfirtaka, vinsamleg yfirtaka*

acquisition, takeover

yfirtaki *kk.*

acquirer

yfirtökubráð *kv.*

ráðatökubráð

target company

yfirtökufélag *hk.*

acquiring company

yfirtökutilboð *hk.*

takeover bid

yfirvinna *kv.*

overtime

yfirvinnukostnaður *kk.*

overtime cost

yndisauðlind *kv.*

recreational resource

ytra jafnvægi
external equilibrium
 ytra óhagræði
external diseconomies
 ytri áhrif
úthrif
external effect, externality

ytri breyta
exogenous variable, external variable
 ytri jöfnuður
external balance
 ytri skellur
external shock

Ý

ýtin sölumennska
ágeng sölumennska
hard selling

Þ

þagnarskylda *kv.*
→ bankaleynd
professional secrecy

þak *hk.*
 Hámark vaxta í samningi um lán með
 breytilegum vöxtum.
cap², ceiling

þak á vexti
vaxtahámark, vaxtaþak
cap¹, interest-rate ceiling

þankahríð *kv.*
hugarflug, hugrenningur
brainstorming

þarfafullnæging *kv.*
satisfaction of needs

þarfapíramídi *kk.*
needs hierarchy

þarfapíramídi Maslows
þrepakenning Maslows
Maslow's hierarchy

þarfir *kv. ft.*
→ þörf
needs

þáttaarður *kk.*
factor returns

þáttaeftirspurn *kv.*
factor demand

þáttaframboð *hk.*
factor supply

þáttagnægð *kv.*
factor abundance

þáttagreining *kv.*
factor analysis

þáttahreyfingar *kv. ft.*
factor movements

þáttamarkaður *kk.*
factor market

þáttarhlutur *kk.*
hludeild framleiðsluþáttar
 Hlutur tiltekins framleiðsluþáttar í af-
 rakstri.

factor share	þenjanlegur <i>lo.</i> <i>stríkkannlegur</i>
þáttarnotkun <i>kv.</i> Notkun tiltekings framleiðsluþáttar í samanburði við aðra.	homothetic
factor intensity	þensla <i>kv.</i> <i>overheating of the economy</i>
þáttaskattur <i>kk.</i> Skattur á framleiðsluþátt, þ.e. vinnuafli eða fjármagn.	þenslu- <i>fl.</i> <i>þenslusamur</i> expansionary
factor tax	þensluáhrif <i>hk. ft.</i> expansionary effect
þáttaskipti <i>hk. ft.</i> factor intensity reversal, factor reversal	þenslubíll <i>hk.</i> Eftirspurn eftir vöru og þjónustu umfram framleiðslugetu, sem getur valdið verðbólgu. inflationary gap
þáttastaðganga <i>kv.</i> <i>þáttastaðkvæmd</i>	þensluhalli <i>kk.</i> expansionary fiscal deficit
factor substitution	þenslusamur <i>lo.</i> <i>þenslu-</i> expansionary
þáttastaðkvæmd <i>kv.</i> <i>þáttastaðganga</i>	þenslustefna í peningamálum expansionary monetary policy
factor substitution	þenslustefna í ríkisfjármálum expansionary fiscal policy
þáttastofn <i>kk.</i> factor endowment	þensluvaldur <i>kk.</i> expansionary factor
þáttatekjur <i>kv. ft.</i> factor income	þéttifall <i>hk.</i> <i>þéttleikafall</i> density function
þáttaverð <i>hk.</i> factor price	þéttleikafall <i>hk.</i> <i>þéttifall</i> density function
þáttaverðsjöfnun <i>kv.</i> factor-price equalization	þéttleiki <i>kk.</i> (í leikjafræði) compactness
þáttavirði <i>hk.</i> (í þjóðhagsreikningum) factor cost	þjarki <i>kk.</i> <i>vélmenni, vélþræll</i> robot
þátttaka <i>kv.</i> participation	þjálfun <i>kv.</i> <i>hæfing</i> training
þátttökustjórnun <i>kv.</i> participation management	þjálfun í starfi on-the-job training
þegjandi <i>lo.</i> (í leikjafræði) <i>undirskilinn</i> tacit	þjálfun stjórnenda <i>hæfing stjórnenda</i> management development
þegjandi samkomulag <i>fölginn samningur</i> implicit contract	
þekking <i>kv.</i> <i>tækniþekking, verkunnátta</i> knowhow, know-how	
þenjanlegt fall homothetic function	
þenjanlegt framleiðslufall homothetic production function	

þjálfun sölufólks	economic forecast
sales force training	
þjóðarauður <i>kk.</i>	þjóðmegunarfræði <i>kv.</i>
national wealth	<i>auðfræði, hagfræði</i>
þjóðarbúskapurinn <i>kk.</i>	economics
economy, the	þjóðnýting <i>kv.</i>
þjóðarframleiðsla <i>kv.</i>	nationalization
national product	þjóðríki <i>hk.</i>
þjóðarframleiðsla að raunvirði	nation state
real GNP	þjónusta <i>kv.</i>
þjóðarskuldir <i>kv. ft.</i>	service
national debt	þjónustufyrirtæki <i>hk.</i>
þjóðartekjur <i>kv. ft.</i>	service business, service company
national income	þjónustugjald <i>hk.</i>
þjóðarútgjöld <i>hk. ft.</i>	service charge
national expenditure	þjónustujöfnuður <i>kk.</i> (í þjóðhagsreikningum)
þjóðfélagsleg ábyrgð	balance of services, balance on services account
social responsibility	þjónustuliðir <i>kk. ft.</i> (í þjóðhagsreikningum)
þjóðfélagsstofnun <i>kv.</i>	invisibles
institution²	þjónustustig <i>hk.</i>
þjóðhagfræði <i>kv.</i>	service level
<i>heildarhagfræði</i>	þjónustuútflutningur <i>kk.</i>
macroeconomics	→ <i>vöruútflutningur</i>
þjóðhagsáætlun <i>kv.</i>	export of services, service export
national budget	þjónustuval <i>hk.</i>
þjóðhagsleg arðsemiskrafa	service mix
social discount rate	þjónustuverkstæði <i>hk.</i>
þjóðhagslegur kostnaður	<i>viðgerðarverkstæði</i>
<i>félagslegur kostnaður</i>	repair shop, service shop
social cost	þjöppun markaðar
þjóðhagslíkan <i>hk.</i>	<i>markaðsþjöppun</i>
macroeconomic model	market concentration
þjóðhagsreikningagerð <i>kv.</i>	þjöppunarhlutfall <i>hk.</i>
national accounting, national income and product accounting	<i>þjöppunarstig</i>
þjóðhagsreikningakerfi Evrópusambandsins	Hluttur nokkurra stærstu fyrirtækja í tiltekinni atvinnugrein.
ESA, European System of Accounts	concentration ratio
þjóðhagsreikningakerfi Sameinuðu þjóðanna	þjöppunarstig <i>hk.</i>
SNA, System of National Accounts	<i>þjöppunarhlutfall</i>
þjóðhagsreikningar <i>kk. ft.</i>	Hluttur nokkurra stærstu fyrirtækja í tiltekinni atvinnugrein.
national accounts	concentration ratio
þjóðhagsspá <i>kv.</i>	
<i>hagspá</i>	

þóknun *kv.*

gjald¹; umboðslaun; laun¹

agio (í gjaldeyrisviðskiptum); **charge², fee; commission; compensation², remuneration; compensation³; retainer**

þóknun til milliliðar

brokerage fee

þóknunarkenning um vexti

agio theory of interest

þrautalánveitandi *kk.*

lender of last resort

þreifingar *kv. ft.* (í leikjafræði)

pre-play negotiation

þrenging *kv.* (í stærðfræði)

takmörkun²

restriction

þrepabirgðir *kv. ft.*

echelon stock

þrepabundin framleiðsluáætlun

hierarchical production planning

þrepafsláttur *kk.*

block pricing

þrepakenning Maslows

þarfapíramídi Maslows

Maslow's hierarchy

þrepun *kv.*

stærðfræðileg þrepun

induction²

þrepveldi *hk.*

stigveldi

hierarchy

þriðja stigs jafna

cubic, cubic equation

þriggja þrepa aðferð

þriggja þrepa aðferð minnstu fervika, þriggja þrepa aðhvarfsgreining, þri-þrepa aðhvarfsgreining

three-stage least squares method

þriggja þrepa aðferð minnstu fervika

þriggja þrepa aðferð, þriggja þrepa aðhvarfsgreining, þriþrepa aðhvarfsgreining

three-stage least squares method

þriggja þrepa aðhvarfsgreining

þriggja þrepa aðferð, þriggja þrepa

aðferð minnstu fervika, þriþrepa aðhvarfsgreining

three-stage least squares method

þriþrepa aðhvarfsgreining

þriggja þrepa aðferð, þriggja þrepa aðferð minnstu fervika, þriggja þrepa aðhvarfsgreining

three-stage least squares method

þróun¹ *kv.*

uppbygging

development

þróun² *kv.*

evolution

þróun hugmynda

concept development

þróunaraðstoð *kv.*

development aid

þróunarhagfræði *kv.*

development economics

þróunarjafnvægi *hk.*

evolutionary stability

þróunarland *hk.*

developing country

þróunarstigskening *kv.*

stage theory

þrýstihópur *kk.*

pressure group

þrýstikerfi *hk.*

push system, push-work flow system

þrýstistefna *kv.* (í markaðsfræði)

push strategy

þröng *kv.*

troðningur, öng

congestion

þumal fingursregla *kv.*

leiðsöguregla, vinnuregla

rule-of-thumb

þungaiðnaður *kk.*

heavy industry

þurrð *kv.*

ekla, hörgull, skortur

dearth, scarcity, shortage

þverranleg auðlind

tæmanleg auðlind

exhaustible resource

Þverskurðargreining *kv.*

Þversniðsgreining

cross-section analysis

Þverskurðargögn *hk. ft.*

Þversniðsgögn

cross data, cross-section data

Þversniðsgreining *kv.*

Þverskurðargreining

cross-section analysis

Þversniðsgögn *hk. ft.*

Þverskurðargögn

cross data, cross-section data

Þverstætt fylki

orthogonal matrix

Þversögn Arrows

Arrow's impossibility theorem

Þversögn Giffens (í hagsögu)

Tekjuáhrif verða skiptaáhrifum yfirsterkari og eftirspurnarferill liggur upp á við.

Giffen paradox

Þvervektor *kk.*

Þvervigur

normal vector

Þvervigur *kv.*

Þvervektor

normal vector

Þvingað atvinnuleysi

Atvinnuleysi sem stafar af því að störf við markaðslaun fást ekki.

involuntary unemployment

Þvingaður hreyfanleiki (um vinnuafli)

involuntary mobility

Þvingaður sparnaður

→ *skyldusparnaður*

forced savings

Þvingunaraðgerðir *kv. ft.*

refsiaðgerðir

Aðgerðir eins eða fleiri ríkja gegn öðru ríki sem hefur brotið alþjóðalög, t.d. hafnbann eða viðskiptabann.

sanctions

Þvingunarvald *hk.*

coercive power

Þyrping *kv.* (í hagmælingum)

klasi

cluster

Þýði *hk.*

Endanlegt eða óendanlegt mengi eininga, t.d. einstaklinga eða hluta, sem úrtak er tekið úr til tölfræðilegra athugana.

population²

Þörf *kv.*

→ *þarfir*

requirement²

Æ

æðri gæði (í hagfræði)

æðri vara

→ *gæði¹, óæðri gæði*

superior good

æðri vara (í hagfræði)

æðri gæði

→ *gæði¹, óæðri gæði*

superior good

æskileg fjármagnsskipan

optimal capital structure, target capital structure

ævarandi afrakstur

perpetual rate of return

ævarandi skuldabréf¹

eilífðarbréf¹

Bresk ríkisskuldabréf sem hafa engan ákveðinn lokagjalddaga.

consol (*br.*), **consolidated annuity** (*br.*)

ævarandi skuldabréf²

eilffðarbréf²

Skuldabréf sem bera vexti um aldur og ævi en greiðast aldrei upp.

perpetual bond, perpetuity¹

ævineysla *kv.*

lifetime consumption

ævistarf *hk.*

career²

ævisöfnun *kv.*

lifetime cumulation

ævitekjur *kv. ft.*

lifetime income

æviteknakenning *kv.*

life-cycle hypothesis

Ö

öng *kv.*

troðningur, þröng

congestion

öngvun *kv.*

Fyrirtæki kaupir upp eða tryggir sér einokun á framleiðsluþætti til að torvelda öðrum aðgang að markaði.

bottlenecking

örbirgð *kv.*

fátækt

poverty

öreigastétt *kv.* (í marxískri hagfræði)

proletariat

örorkutrygging *kv.*

disability insurance

örtraðarverð *hk.*

Hækkað verð á álagstímum.

peak-load price

örvun *kv.*

hvatning

stimulus

örvunar- og svörunarlíkan

stimulus-response model

öryggi á vinnustað

occupational safety

öryggisbil *hk.* (í tölfræði)

confidence interval

öryggisbirgðatími *kk.*

Tími sem öryggisbirgðir endast miðað við eðlilega eftirspurn.

safety time

öryggisbirgðir *kv. ft.*

buffer inventory, safety stock

öryggismörk *hk. ft.* (í tölfræði)

vikmörk

confidence limits

öryggisráðstöfun *kv.*

safeguard

öryggisþáttur *kk.*

safety factor

öryggisþörf *kv.*

safety need